

AŞERE'İ NÜTBESİERE
CENNETLE MÜJDELENEN
ON SAHİBE

MUSTAFA NİCATİ BURSALI

الاشكر

AŞERE-İ MÜBEŞŞERE
CENNETLE MÜJDELENEN
ON SAHABE

MUSTAFA NECATİ BURSALI

Çelik
YAYINEVİ

**AŞERE-İ MÜBEŞŞERE
CENNETLE
MÜJDELENEN
ON SAHABE
MUSTAFA NECATİ BURSALI**

Çelik
YAYINEVİ

© İlkharf Yayıncılık San. ve Tic. Ltd. Şti, 2018
Sertifika No: 33723

© Yayınevinden yazılı izin almadan kısmen veya tamamen alıntı
yapılamaz,
hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Aşere-i Mübeşşere
Cennetle Müjdelenen On Sahabe
Mustafa Necati Bursalı

İstanbul, 2018

ISBN
978-605-5457-41-9

Yayın Yönetmeni
Serdar Çelik

Mizanpaj
Adem Şenel

Kapak Tasarım
Yunus Karaaslan

Baskı-Cilt
Enes Basın Yayın ve Matbaacılık Ltd. Şti.
Litros Yolu Fatih Sanayi Sitesi No:12/210 Topkapı / İSTANBUL
Tel: 0 212 501 47 63 Sertifika No: 12469

Genel Dağıtım:
ÇELİK YAYINEVİ
Sertifika No: 14710
İkitelli O.S.B. Mh. Milas Cd. İş Batı İş Merkezi
No:29/12-A Başakşehir - İstanbul
Tel: +90 (212) 511 28 11 Faks: +90 (212) 511 28 12
www.celikyayinevi.com.tr - info@celikyayinevi.com

*Çelik Yayınevi, İlkharf Yayıncılık San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin Tescilli
Markasıdır.*

HADİS-İ ŞERİF

Ebû Bekir Cennettedir, Ömer Cennettedir, Osman Cennettedir, Ali Cennettedir, Talha Cennettedir, Zübeyr Cennettedir, Abdurrahman İbni Avf Cennettedir, Saad İbni Ebî Vakkas Cennettedir, Said İbni Zeyd Cennettedir, Ebû Ubeyde, İbnü'l Cerrah Cennettedir.

Said İbni Zeyd'den (r.a.)

SAHABİ KİMDİR, NEDİR?

Hamd olsun âlemlerin Rabbi olan Aziz ve Celil Allah’a...

Salâtü selâm olsun, hilkatin gayesi, kâinatın ilm-ü hikmet sermayesi, iki cihanın safâsı, Allah kullarının en yüksek ve biricik Muhammed Mustafası olan yüce Peygamberimize ve âli ashabına...

Sahabi, gönlü iman nuru ile dolu olarak Allah’ın Sevgilisini bir kerecik gören, yahut Kâinatın Efendisi tarafından bir ancık görülmüş olandır...

Bizzat Resûlullah’ın:

– **“Benim ashabım, yıldızlar gibidir; hangisine uyarsanız, doğru yolu bulmuş olursunuz!”** buyurduğu büyük insanlar. İç gözlerine ilâhî nurun sürmesi çekilen iman kahramanları...

“SAHABİ” kelimesinin “SOHBET”ten geldiğini ve Sonsuzluk Nebisinin sohbetinde bulunmuş olanlara sıfat olduğunu da bildirelim...

DERECELERİ

SAHABİ, derecede nebiler ve resûllerden sonra insanoğlunun en üstün ve en ileri tabakası olduğu gibi, kendi içinde de derece derece ve tabaka tabaka...

Sahabiler arasında bir tercih yapmaya hakkımız yoktur. Hepsi de muhterem, hepsi de yüksek, hepsi de faziletli, hepsi de kıymetli insanlardır. Onlar, Kâinatın Efendisi tarafından hususi bir ölçü ile kendilerine tâyin olunan mertebelerle birbirinden mümtaz olmuşlardır, ilk Müslüman olan sahabe-i güzîn, sonrakilerden mümtaz oldukları gibi; Hülefâ-i Raşidîn, Bedir muharebesine iştirak eden mücahidler, On Cennetlikler ve “Bîat-i Rıdvan” ehli, sıra ile birbirinden üstün sayılmışlardır. Lâkin sahabi olmak hususunda beraberdirlers...

DÖRT BÜYÜKLER

O dört büyükler hakkında Kâinatın Tacı şöyle buyuruyorlar:

– **“Ümmetimin en merhametlisi Ebû Bekir’dir. Allah yolunda en şiddetlisi Ömer’dir. Hayâ bakımından en ileri olanları Osman İbni Affan’dır. En iyi hüküm verenleri de Ebû Tâlib’in oğlu Ali’dir (r.a.).”**

– “Allah, Ebû Bekir’e merhamet etsin, bana kızını nikâhladı, beni hicret memleketine -Medine’ye- götürdü ve malından da Bilâl’i azâd etti.

Allah, Ömer’e merhamet etsin, acı olsa bile o, hakkı söyler, Hakk’a bağlılığı onu yalnız bırakmıştır ve onun sadık bir arkadaşı yoktur.

Allah, Osman’a merhamet etsin, melekler ondan utanır. O, ihtiyaçlı orduyu techiz etti ve bizi içine alacak kadar mescidimize ilâve yaptı.

Allah, Ali’ye merhamet etsin. Allahım! O, nerede dolaşırsa, sen de hakkı onunla gezdir.

– **“Cenâb-ı Allah, peygamberler ve resûller müstesna olmak üzere, ashabımı bütün âlemler üzerine seçmiştir. Benim için de ashabımdan dört kişiyi seçip onları ashabımın en hayırlısı yaptı. Ashabımın hepsinde hayır vardır. En hayırlıları: Ebû Bekir, Ömer, Osman ve Ali’dir. Ümmetimi de diğer ümmetler üzerine seçti; beni en hayırlı bir asırda peygamber gönderdi. Sonra ikinci asır, sonra üçüncü asır arka arkaya gelir. Sonra dördüncü asır tek olarak gelecektir.”**

– **“Cenâb-ı Allah, size, Ebû Bekir’i, Ömer’i, Osman’ı ve Ali’yi sevmeyi farz kıldı. Nitekim namazı, zekâtı, orucu ve haccı farz kılmış olduğu gibi... Onların faziletini inkâr edenin ne namazı, ne zekâtı, ne orucu ne de haccı makbul olur.”**

HAZRET-İ EBÛ BEKİR (R.A.)

Nuru, doğrudan doğruya sahibinin elinden teslim alan ve kendinden sonraki diziye baş olan büyük halife Hz. Ebû Bekir (r.a.)'dır. Peygamberlerden sonra cihanın en büyük insanı ve en sâdık hak sevdâlısı yine o.

Sonsuzluk Nebisinin:

– **“Güneş, peygamberlerden sonra, Ebû Bekir’den üstün bir baş üzerinden doğup batmadı.”** buyurduğu büyük insan...

Evet o insan, has odanın sırrını, arkasında diziye girenlere, bugüne kadar hiç güneş görmemiş ve bozulmamış bir fotoğraf camı gibi teslim etti...

Elinde iman feneri, herkesi nurun merkezine çekip götürdü...

Sadâkat ve teslimiyetin münteha noktası, hidâyete ermiş ümmetin en ulu rahmeti, rikkat ve merhametin mesafe mefhumunu aşan ufku, hilm âlemi yüce Sıddîk (r.a.)...

Ondaki rikkat, ondaki derinlik, ondaki hislilik âlemde hiç kimsede yok...

Bir gün şöyle dedi:

– **Nerede, gençlikleriyle öğünen o aydın yüzlü güzeller?..**

Beldeler kurup etraflarına sur çeken hükümdarlar nerede?..

Zaman, üzerlerinden geçince, köklerinden sarsılarak mezar karanlığına doldular. Haydi çabuk çabuk!..

O sahabiler sarayının eşsiz sultanı yüce Sıddîk (r.a.) bütün ömrünce ağladı, titredi, korktu, düşündü, ürperdi, içlendi ve acıdı... Hem o kadar acıdı ki, naz ve niyazla Allah’a şöyle yalvardı:

– **“Allahım! Yarın âhirette vücudumu o kadar büyüt ki cehennemini ben doldurayım; başkasına yer kalmasın, bütün kulların hesabına ben yanayım!..”**

Merhamet, merhamet, merhamet...

Âlemlere rahmet olarak gelenin elinden ölümsüzlük iksiri içiverince candan da maldan da geçti...

HÜVİYETİ

Sıddîk-ı Ekber’in babası Ebû Kuhâfe’dir. Sülâlesi yukarıya doğru A’mir, Amr, Kâab, Saad, Teym, Mürre diye gidiyor ve yedinci baba olan Mürre’de Allah Resûlü’nün nesebiyle birleşiyor...

Fil tarihinden iki yıl üç ay sonra dünyaya geldiler.

Fil tarihi...

İnsanlık tarihine buradan mı başlasak bilmem ki? Sonsuzluk Nurunun Mekke ve Kâbe istikametinde dünyaya iniş hengâmesini hudutlandıran nokta...

Ve Yemen padişahı Ebrehe'nin, Kâbe'yi yıkmak için Mekke önüne geldiği, ordusundaki bir beyaz filin Mekke kapılarında yere çöküp tek adım atmadığı, deniz tarafından ebâbil kuşlarının sökün ettiği ve ağızlarıyla ayaklarındaki mercimek tanesi kadar taşları salıvererek küfür ordusunu birbirine kattığı ve dönmeye zorladığı tarih...

Allah'ın Resûlü o yıl doğduklarına göre, demek Sıddîk-ı Ekber, kendilerinden iki yıl, üç ay küçük...

MÜSLÜMANLARIN İLKİ

38 yaşlarında mukaddes İslâm ile şereflendi. Kâinatın Efendisi'nin nebiliğini bildirdiği ilk anda, ruhuna şimşek gibi inen bir bedahet duygusuyla O'nu hemen doğruladı ve İslâm'ın defter-i kebirine "BİR" numaralı olgun erkek olarak girdi...

Evet, Ebû Kuhafe oğlu Ebû Bekir, sonsuzluk çığırına "BİR" numaralı yolcu olarak ayak bastı... O öteden beri Allah'ın Sevgilisinin en büyük dostudur. Daima gelir, daima onunla sohbet eder ve içi dışı nur dolu olarak, istikbâlin Nur Müjdecisinden ayrılırdı...

Asiller oymağı Kureyş'in zengin ve soylularından olduğu hem de ilim sahibi bulunduğu için, herkesten büyük ve üstün bir saygı görmekte. Cahiliyet devrinde bile pırlanta gibi bir hayat sürmekte ve herkesin saygısını kazanmakta...

İslâm'a dâvet edilîşinin önüne aldığı tavır öyle ki, zerrelere benzin dolu bir pamuğun kibriti verdiği cevabı andırır.

İman benzinine İslâm kibriti değer değmez derhal infilâk eder:

– ***“Şehâdet ederim ki, Allah'tan başka ilâh yok ve Muhammed onun Resûlü...”***

Şöyle oldu:

Yemen taraflarına ticaret maksadıyla gitmişti... Dönüşünde, kendisini, başta Ebû Cehil olmak üzere, bazı Kureyş müşrikleri karşıladılar...

Hilm âlemi yüce Sıddîk sordu:

– ***Ben Mekke'de yokken neler olup bitti?***

Küfrün başı Ebû Cehil atıldı:

– Muhammed, nebilik iddiasına kalkıştı ve atalarının dinini inkâr etti. Biz de, senin Yemen’den dönmeni beklemeyi ve sen bu işe el atıncaya kadar ses çıkarmamayı uygun bulduk!..

Hız. Ebû Bekir bir ok gibi yerinden fırladı ve hiçbir şey söylemeden Allah Resûlü’nün yanına koştu. Mukaddes kapıyı tıkırdattı:

– **Tık, tık...**

– **Kim O?**

– **Ebû Kûhâfe’nin oğlu!**

– **Buyur...**

Kapıdan içeri süzüldü, duyduğu müthiş haberi anlattı ve sordu:

– **Nasıl, doğru mu?**

Allah Resûlü’nün mukaddes dudaklarında kâinatı ışıldatan bir tebessüm:

– **Doğru, yâ Ebû Kuhâfe oğlu!.. Allah bir ve ben O’nun Resûlüyüm! Şehâdet getir!..**

Ve birden Varlık Nuruna teslim oldu... Dudaklarında hece hece kelime-i şehâdet ve gönlünde deniz deniz köpüren aşk...

Hız. Ebû Bekir’i “Sıddîkiyet” makamına yükselten hâl budur; ve bu hâl üstünde hâl yoktur...

“Neden?” “Niçin?” “Nasıl?”

Hiçbir şey sormaksızın İslâm denizine atıvermek... İşte bu hâl, âlemde sadece Hız. Ebû Bekir’e nasip olmuştur...

ADI

Cahiliyette adı, müşriklerin taptığı bir puta kul olma mânâsına bir isim... İman devletine erer ermez bu isim “Abdullah” olarak değiştirildi; fakat o, ismiyle değil, künyesiyle meşhur oldu: **“Ebû Bekir...”**

Bu tâbir, “İşe erken başlayan” mânâsıdır... Ve Kâinatın Efendisiyle ilk defa tekbir aldığı ve namaz kıldığı için kendisine verilmiştir...

Bir lâkabı da “Atik”. Yüzünün güzelliğini ve nesebinde hiçbir leke bulunmadığını belirten ulvî mânâ...

AHLÂKI

Pırlanta, gibi bir ahlâka sahipti... Gönlü eşsiz incilerle doluydu. İslâm ile şereflenmezden evvel de kötülüklerden sakınmıştı. Meselâ şarabı, küfür devrinde bile bir damla olsun içmedi.

Bir gün sahabiler toplanmış sohbet ediyorlardı. Ona sordular:

- **“Yâ Ebâ Bekir! Hayatında hiç şarap içmedin mi?**
- **Allah’a sığınırım böyle bir hâlden...**
- **Nasıl olur o devirde hiç içmemek?**
- **Ben öteden beri ırzını savunan ve mürüvvetini koruyanlardayım, içki içen, kendinden geçip, ırzını da, mürüvvetini de kaybeder, insanlıktan bile çıkar...**

Bu cevabı duyan Sonsuzluk Nebisi üç kere buyurdular:

- **“Ebû Bekir doğru söyledi, Ebû Bekir doğru söyledi. Ebû Bekir doğru söyledi!”**

CÖMERTLİKTE DE EŞSİZ

Bütün ömrünce elinde avucunda ne varsa harcadı. Müslüman olduğu gün elindeki kırk bin dinarın otuz beş binini sadaka etti. Hicret zamanında, yalnız birkaç bin dinarı kalmıştı. Nihayet, kalbinde ve kesesinde ne varsa hepsini verdi...

O, ne yüce bir gönüle sahiptir ki, Allah’ın Sevgilisi onun hakkında şöyle buyurdular:

- **“Ebû Bekir bendendir, ben de ondanım. Ebû Bekir dünya ve âhirette kardeşimdir!”**

Saadetin böylesi ve ulviyetin bu derecesi... Hak ve adalet güneşi Hazret-i Ömer (r.a.) anlatıyor:

- Allah’ın Resûlü -selâm üzerine olsun- sadaka vermemizi bize emrettiler. Bu emir, yanımda bir hayli mal bulunduğu zamana tesadüf etmişti.

Kendi kendime dedim ki: Bugün Ebû Bekir’i hayır yapmada geçeceğim, zira onu hiçbir zaman geçememiştim. Hemen koştum, malımın yarısını Allah’ın Resûlü’nün huzuruna getirdim, insanlığın ufku sordular:

- **Yâ Ömer; ailene ne bıraktın?**

- Bu getirdiğimin bir mislini bıraktım, ey Allah’ın Resûlü!

Tam o anda Hazret-i Ebû Bekir geldi ve bütün malını Peygamberler Peygamberine takdim etti. Âlemin Fahri ona da sordu:

– **Yâ Ebâ Bekir; ailene ne bıraktın? Hz. Ebû Bekir, şu cevabı verdi:**

– Ben, onlara Allah'ı ve Resûlü'nü bıraktım!..
İçimden dedim ki, artık Ebû Bekir'i hiçbir şeyde geçemeyeceğim...
İyi ahlâkın ve ulvî ruhun kaç şube ve sıfatı varsa hepsi onda ve kemâl hâlinde...

O, imanda, amelde, cömertlikte, ihlâsta, ahlâkta ve her yönüyle bütün faziletlerde insanların en ilerisidir...

Can ve gönülden cihan sultanına bağlandı ve bütün zaman boyunca bu aşk ile çağlayıp yandı...

Yine bir gün bir toplantıdalar. Sahabiler Nebiyyi Muhteremin etrafında halka olmuş, ondan nur devşiriyorlar...

Allah'ın Sevgilisi, mukaddes yüzünü onlara döndürüp sordular:

– **Bugün içinizde oruçlu olan kimdir?** Sıddîk-ı Ekber cevap verdi:

– Benim, ey Allah'ın Resûlü!

– **Bugün bir cenaze uğurlayan, içinizde kim var?**

– Benim, ey Allah'ın Resûlü!

– **Bugün içinizde bir fakir doyuran kimdir?**

– Benim!

– **İçinizde hasta ziyaret eden kimdir?**

– Benim!

Bütün sorulara Hz. Ebû Bekir cevap verdi... Allah Resûlü'nün dudaklarında gökleri aydınlatan tebessümler. Buyurdular ki:

– **Bu işler kimde toplanırsa, muhakkak o cennete girer...**

Ulviyetin bu derecesi...

İslâm'ın çile devrinde zulme uğrayan, türlü işkencelere maruz kalan köleleri, tek tek satın aldı ve Allah için azad etti. Bu türlü satın alınıp azad edilen kölelerin başında, Peygamber bülbülü, ve Hakk'ın yanık sevdâlısı Hazret-i Bilâl-i Habeşî var...

DOST

Daha evvelce de belirttiğimiz gibi, Nebiliğinden evvel Allah Resûlü'nün sadık dostuydu. İslâmiyetten sonra O'nun en aziz yoldaşı, arkadaşı, gönüldaşı ve sırdaşı oldu...

Ve Allah'ın Resûlü buyuruyor:

– **“Sen -Ey Ebâ Bekir-, cennetteki havuzda beraberimdesin ve benim mağara arkadaşısın.”**

ONUN ELİYLE HİDÂYETE ERENLER

Osman bin Affan,
Zübeyr bin Avvam,
Abdurrahman bin Avf,
Saad bin Ebî Vakkas...

Ve daha niceleri... Hep onun eliyle çekilip İslâm dairesine girdiler...

HEP ONUNLA

Bütün gazâlar boyunca, Allah'ın Resûlü'nü bir an bile bırakmadı.
Daima yan yana...

Bedir, Uhud, Hendek, Huneyn, Hudeybiye ve Büyük Fetih'te ve onları takip eden hareketlerde daima Sonsuzluk Nebisiyle beraber... Oğluna bile kılıç çekecek kadar Hakka bağlı... Bedir cenginde, Allah'ın Resûlü için yapılan karargâhın önünde yer aldı. Peygamberler Peygamberi, Allah'a duâ ettikçe, ona şöyle dedi:

– ***Ey Allah'ın Resûlü, duâ ve niyaz seni bu kadar üzmesin. Elbette Allah sana va'dini yerine getirecek...***

Ve elinde “Kılıç, saldıran kâfirleri yüz-geri etti. Her gazâda, Kâinatın Tacı'nın en sağlam kalkanı Hz. Ebû Bekir'di... Hele Uhud'da... Tebük seferinde de Allah'ın Resûlü, İslâm sancağını Hz. Ebû Bekir'e teslim ettiler...

Ve ileriye atılan her adımda hilm âlemi yüce Sıddîk, Varlığın Nuru ile el ele ve gönül gönüle...

VE HİCRET ANINDA GÖSTERDİĞİ SADÂKAT

Kureyş kâfirlerinin Resûller Serverine yönelttikleri her türlü zulme göğsünü siper ettikten sonra hicret zamanı gelip çatınca, çoluğunu, çocuğunu, malını, mülkünü, her şeyini arkada bırakarak yollara düştü ve tek başına, Allah'ın Resûlü'yle başbaşa hicret etmenin, sadece kendisine nasip, eşsiz nâiliyet ve imtiyazına erdi...

Gökyüzünde fıkırdayan güneş, yeryüzünde cıvıl cıvıl kaynayan kum denizi... Ve arkalarında amansız bir düşman... Mekke ve Medine arasında Sevr mağarası...

Kâinatın Efendisi'yle o mağaraya gizlendi... Ve Nebiyyi Muhtereme dayanak oldu... Allah'ın Resûlü, dünyanın en güzel başı olan mukaddes kafasını Hz. Ebû Bekir'in göğsüne dayadı ve gözlerini yumdu... Mağara duvarlarında küçücük bir delik ve o delikte bir yılan

başı... Müthiş an, yılanın gözleri fır fır dönüyor ve zehrini kusacak adam arıyor... Varlık Nuruna bir zarar erişmesin diye Hz. Ebû Bekir (r.a.), hemen ayağını o deliğe dayadı. Fakat aynı anda ayağına incecik bir neşter gibi yılanın zehirli dişi girip çıktı... Acıdan ciğerleri yandı, gözlerinde yaşlar birikti... Allah Resûlü'nü uyandırmamak için, kımıldamadan, ses çıkarmadan öylece duruyor... Yalnız, gözlerinden inen yaşın, O'nun yüzüne damlamamasına mâni olamıyor...

Allah'ın Sevgilisi uyanıp sordular:

– **Ne oldu, yâ Ebâ Bekir?**

– Ey Allah'ın Resûlü; ayağımı bir şey soktu. Amma beis yok, anam babam sana feda olsun...

Gaye insan ve ufuk Peygamber kalktı, yılanın soktuğu yere nefes etti. Bir solukta acı dindi ve Sıddîk-ı Ekber şifaya kavuştu...

Karşılıklı oturdular...

Allah'ın Sevgilisiyle karşı karşıyalar... Ne ulvî manzara...

Nebiyi Muhterem dediler:

– Yâ Ebâ Bekir! Dilini damağına yapıştır, hiç hareket ettirme, bütün canını kalbinde topla, yaradanın Zât ve Hâs ismini içinden gizlice zikret:

ALLAH, ALLAH, ALLAH...

Ve Hz. Ebû Bekir (r.a.) zikre başladı:

– **ALLAH, ALLAH, ALLAH...**

İşte gizli zikrin başlangıcı...

Tek avizesindeki tek mumda sayısız güneşler pırıldayan, Allah Resûlü'ne ait bâtın sarayı yolu, kapkaranlık Sevr mağarasında açılmıştır...

Ne mutlu bu yola ayak atabilenlere!..

O'NU İNKÂR

Peygamber sahabilerinin herhangi birini inkâr eden küfre varmaz, ancak inkâr şekline göre küfre yakın bir dalâlet ve hüsrân bataklığına saplanmış olur. Amma Cihan Sıddîki'nın düpedüz sahabiliğini inkâr doğrudan doğruya küfürdür. Çünkü Kur'ân-ı Kerîm'de Hz. Ebû Bekir'in sahabiliğine ait nass vardır, O'nun sahabiliğini inkâr, bu nassı inkâr demektir.

O'nun hakkında birçok Kur'ân hükmü var: "Leyl" sûresinde, itikatta en ileri ve bundan ötürü en keremli, en faziletli ümmet ferdi olduğuna

dair âyetler mevcut... Ve daha birçok sûrelerde şân ve şerefi övülmüştür...

Ve Allah buyuruyor:

– **“Sıdk-u hakıyat-ı getirene ve onu tasdiyk edenlere - mü'minlere- gelince: İşte onlar takvâya erenlerin tâ kendileridir.”**

Cennet ehlinin kandili Hz. Ömer (r.a.) anlatıyor:

– Biz Allah Resûlü'nün huzurunda oturuyorduk, hilm âlemi yüce Sıddîk de orada idi ve yırtık bir abaya bürünmüştü. O anda Cebrâil (a.s.) geldi ve selâm verdi:

– **Ey Allah'ın Resûlü! Ebû Bekir'i niçin yırtık bir abaya bürünmüş görüyorum?**

– **Bütün malını Allah için sadaka etti... Onun için bu hâle düştü.**

– **Ey Allah'ın Resûlü! Ona Allah'ın selâmını tebliğ et ve de ki: Aziz ve Celil olan Allah şöyle buyuruyor:**

– **Sen bu fakirliğinden dolayı benden râzı mısın, yoksa dargın mısın? Sonsuzluk Nebisi:**

– **Yâ Ebû Bekir, dediler; işte Cibrîl, sana Rabbül âleminin selâmını söylüyor ve diyor ki: “Sen bu fakirliğinden dolayı benden râzı mısın, değil misin?”**

Hz. Ebû Bekir (r.a.) gözyaşlarını tutamadı ve haykırdı:

– **Ben kim oluyorum da Rabbimden râzı olmayayım. Hayır, ben Rabbimden râzıyım. Ben Rabbimden râzıyım. Ben Rabbimden râzıyım!..**

Saadetin böylesi...

PEYGAMBER MEDHEDİYOR

– **“Ebû Bekir bendendir, ben de ondanım. Ebû Bekir dünya ve âhirette kardeşimdir.”**

– **“Bir Peygamber olmak müstesna, Ebû Bekir bu ümmetin en faziletlisidir.”**

– **“Ebû Bekir sahabemdir ve mağara arkadaşımıdır, bunu biliniz. Eğer ben dost edineydim Ebû Bekir'i dost edinirdim. Bu mesciddeki bütün kapıları kapayınız; Ebû Bekir'in kapısını değil.”**

– **“Bana insanların en sevgilisi Âişe'dir. Erkeklerden de babasıdır.”**

– **“Ey Ebâ Bekir! Cenâb-ı Hak sana en büyük rıdvânı vermiştir.**
Hız. Ebû Bekir sordu:

– **En büyük rıdvân nedir, ey Allah’ın Resûlü?**

Allah’ın Sevgilisi şöyle buyurdular:

– **Cenâb-ı Allah mahlûkat için umumi olarak tecelli eder...**

Rûhul Kudûs Cibrilû gerçekten bana haber verdi:

– Senden sonra ümmetinin en hayırlısı Ebû Bekir’dir!

– “İyi huylar üç yüz altmış tanedir.” Hız. Ebû Bekir (r.a.) sordu:

– Ey Allah’ın Resûlü, onlardan bende bir şey var mı?

Varlık Nuru buyurdular:

– Hepsi sendedir, yâ Ebâ Bekir!...

MÜTHİŞ AN

Hilm âlemi yüce Sıddîk’ın hayatında, onun büyüklüğü bakımından yakıcı, çarpıcı, kül edici, mahvedici hâdise, Allah Resûlü’nün ötelere âlemine, gerçek hayata geçtikleri andır...

Allah’ın Sevgilisi, dünya ufkundan ebediyetin nur iklimine geçmiş, yatağında ve zâhirde hareketsiz ve cansız yatıyor ve cihana hayat kazandıran gözleri yumulu duruyor... Bu manzara herkesi dehşetlerin dehşetine düşürmüş bulunuyor... İnsan akli bu manzarayı içine alamıyor. Akıl da, fikir de, his de, hareket de, idrak de çırpınıyor; sökülüyor, yırtılıyor, parçalanıyor. “Peygamber ölür mü?”

O müthiş zelzele sanki bütün insanları mecnun hâline getirmiş...

Dünyanın en büyük akıl ve muvazene örneklerinden Hazret-i Ömer, kılıcını çekmiş, avaz avaz bağıırıyor:

– **Her kim, Allah’ın Resûlü öldü, derse boynunu vururum!**

Selim akıl timsali büyük ve heybetli Ömer söylüyor bu söz:

– **Hayır, O ölmedi...**

Bütün sahabe donup kalmış, kiminin dili tutulmuş, kimi yere yığılmış, kimi başına topraklar saçmada...

İrfan denizine gark olmuş din büyüğü Cenâb-ı Sıddîk, müthiş haberi aldı ve koşma koşma geldi... Cıvılcıvıl kaynaşan insanları yardı, hücreye girdi, yatağına yaklaştı... Hâlik-i Azîm’in muhterem Peygamberinin başının üstündeki örtüyü kaldırdı, diz çöktü... Allah Resûlü’nün mukaddes yüzünü eğilip öptü. Sonra, mecnun gözlerle kendisine bakanlara döndü:

– **Nefsimi kudret elinde tutan Allah’a yemin ederim ki, Peygamber öldü!..**

Peşinden, nur fışkıran, saadetin en varılmazıyla gülümseyen o yüze baktı:

– **Hayatında ne güzeldin, ölümünde ne güzelsin!..**

Ve devamla! Ölüm dâvâsının, hiçbir zaman söylenememiş ve söylenemeyecek en güzel sözünü söyledi:

– **Öldün!.. İkinci defa ölmeyeceksin!..**

Hazret-i Ömer (r.a.), gerilerde, etrafı küme küme insan, yine aynı hâl içinde ve yine aynı heybetle gürlemekte:

– **Vallâhi Peygamber ölmedi, Allah’ın Resûlü ölmedi!..**

Şimdi seyredin, incecik, rikkat ve sır idraki, nasıl kamaşan aklın üstüne çıkıyor...

Hz. Ebû Bekir (r.a.), heybetle Hz. Ömer’e doğru yürüdü ve ihtarını yaptı:

– **Kendine gel yâ Ömer; aklını başına devşir!** Hz. Ömer bir silkinişte kendisini bulur gibi oldu. Tepeden tırnağa sarıldı...

Yine Sıddîk-ı Ekber’in gür sesi duyuldu:

– **Ey insanlar! Kim Muhammed’e tapıyorsa bilsin ki, Muhammed öldü! Kim Allah’a tapıyorsa bilsin ki, Allah ölmez, Hay ve Lâyemûttur!..**

Ve peşinden O’nun sadece Resûl olduğuna ve her peygamber ve insan gibi ölümü tadacağına dair âyeti okudu...

Artık her şey kurtulmuştur...

Cihan Sıddîkı Hz. Ebû Bekir (r.a.), Allah’ın Resûlü tarafından kurulmuş ve dolasıyla yıkılması imkânsız bulunan İslâm kubbesinin geçirdiği müthiş zelzeleden asla sarsılmadı. Bu korkunç sarsıntıdan yılmayan, şaşırmayan, acze düşmeyen muvazenesini kaybetmeyen, bir O...

İMAM

Nebiyyi Muhteremin tâyin ettiği imam... Bir gün, Allah’ın Sevgilisi, uzakça bir yerdeler...

Karşılarında tevhidin şeydâ bülbülü Hz. Bilâl (r.a.)...

Emrediyorlar:

– **Git de söyle Ebû Bekir’e, vaktinde dönemezsem, namazı o kıldırırsın!**

İşte bu ümmetin en büyük imamı... Ümmetine bizzat Peygamber tarafından tâyin edilen imam...

HALİFE

Resûller Serverinden sonra bu necip ümmetin başına geçen ve İslâm'ı sonsuz düzlüğe çıkaran büyük şahsiyet...

On birinci hicret senesi Rebiülevvel ayının on ikinci pazartesi günü, Müslümanların halifesi seçildi. Ve birinci olarak kendisiyle açılan bu muazzam makamda iki yıl, üç ay ve birkaç gün kaldı... Sonsuzluk Nebisinin dünyaya geldikleri günün tam 63 seneyi tamamlayan dönümünde halife oldu. Onunla arasındaki yaş farkı kadar, halifelik makamında kaldı ve yaşı 63'e ulaştınca, aynen Allah Resûlü gibi, kendisi de yatağa uzandı, ilâhî visâle ve öbür âleme kavuştu...

Bütün ömrünce ağladı, gece gündüz başı kesilmiş bir mum gibi yandı, ilâhî aşkın potasında eridi ve ululukta yıldızları gölgede bıraktı...

Halife seçilince şöyle dedi:

– Ey insanlar! Sizin en iyiniz olmadığım hâlde başınıza geçmiş bulunuyorum! Vazifemi gereğince yerine getirecek olursam bana yardım ediniz; yanılırsam doğruyu gösteriniz! Doğruluk emanet, yalancılık hiyânettir. İçinizdeki zaif, hakkını alıncaya kadar benim gözümde kuvvetlidir, içinizdeki kuvvetli de, ondan başkasının hakkı alınıncaya kadar zaiftir. Bir millet Allah yolunda cihattan uzak kalacak olursa zillate uğrar, içinde fenalık revaç bulan millet topyekûn belâyâ sürüklenir. Ben Allah ve Resûlü'ne isyan edecek olursam bana itaatınız gerekmez. Haydi namaza kalkın! Allah'ın sonsuz rahmeti üzerinize olsun!

Bu konuşmadan sonra mihraba geçti ve ellerini kaldırdı:

– ALLAHÜ EKBER!..

Şimdi o, Kâinatın Efendisinin halifesi ve Müslümanların imamıdır.

PEYGAMBER ORDUSU

Allah'ın Sevgilisi son anlarında bir ordu hazırlamışlardı ve ordunun başbuğluğuna Hz. Üsâme'yi tâyin buyurmuşlardı...

Sahabiler arasında Hz. Üsâme'nin gençliğini ileri sürenler olduğu gibi, ordunun Medine'den uzaklara gitmesini de doğru bulmayanlar vardı.

Ordunun genç kumandanı bile Halife'ye, emri altındaki Hazret-i Ömer'i gönderip görüşünü bildirdi:

– Müşrikler, Kâinatın Efendisinin irtihâlinden cesaret alıp Peygamber beldesine hücum edebilirler! Allah Resûlü'nün halifesi, Peygamber zevceleri, Ehl-i Beyt ve Medine'deki Müslümanlar, emniyet altında farz edilemezler! Bu sebepten ordunun Medine'den ayrılması belki doğru görülmeyebilir! Bir müddet daha Medine'de kalmamıza izin verilmesini rica ederiz!

İlk itirazcılara:

– ***Aslanlar gelip beni kapacak olsa yine Üsâme'yi durdurmam!*** diye cevap veren Hz. Ebû Bekir (r.a.), bu defa da Hz. Ömer'i karşısında görünce şiddetle haykırdı:

– ***Yâ Ömer! Sen ne diyorsun? Üzerime köpekler ve kurtlar saldıracak olsa Üsâme'yi yine gönderirim! Allah Resûlü'nün emri buydu. Tek başına kalacak bile olsam orduyu yine bekletmem!..***

Ve şanlı orduyu âsi oymaklar ve yalancı peygamberler üzerine gönderdi ve en kısa zamanda ortalığı süt-liman etti. Sonra sahabileri Peygamber mescidinde toplayarak onlara kısa bir hitâbe verdi:

– Allah'a hamdolsun ki, yer yer fitne teşebbüsü tez zamanda kökünden kazınmıştır. Şimdi sıra, Allah Resûlü'nün son günlerinde tertip ve techizini emir buyurdukları orduya ve Şam istikametinde sefere gelmiş bulunuyor. Ne düşünüyorsunuz, ey Allah Resûlü'nün sahabileri?

Sahabiler cevap verdiler:

– ***Senin gibi düşünüyoruz, ey Allah Resûlü'nün halifesi!..***

Ve iman ordusu Şam istikametinde yelpaze gibi, ufuklar boyu dalga dalga uçtu.. Ve her tarafı hallaç pamuğu gibi attı, tevhid sancağını kâinatın burcuna dikti...

GÖZ KAMAŞTIRICI LEVHA

Rikkat ve merhamet madeni Hz. Ebû Bekir'in disiplin ve iş sistemindeki hassasiyeti de eşsiz...

Kendisinin vezirleri makamındaki arkadaşlarından bilgi güneşi Hz. Ali (k.v.), Peygamber şehri Medine'de kalırken, Farûk-ı Âzam Hz. Ömer, Üsâme ordusunda, genç kumandanın emrinde bir şahıs olarak sefere çıkıyordu.

Peygamber halifesi yüce Sıddîk, orduyu uğurlamaya gidince, genç kumandana şöyle dedi:

– Ömer’in Medine’de kalmasını ve yardımcılarım arasında bulunmasını istiyorum! İzin verir misin?

Genç kumandanın gözlerinde iplik iplik yaş, mırıldandı:

– Emir sizindir, ey Allah Resûlü’nün halifesi!

– Hayır, izin vermek sana aittir.

– Pekâlâ, Ömer artık izinlidir!..

Böylece hak ve adalet sultanı Hz. Ömer, Medine’de kalmış ve Hz. Ali ile birlikte, Hz. Ebû Bekir’in çifte dayanaklarından biri olarak şiarını değiştirmemiştir...

ORDUYA HİTAP

– Hiyânet yok, gadretmek yok! Tecavüz etmek yok! Kimsenin uzuvlarını kesmek, işkence etmek yok! Çocukları, ihtiyarları, kadınları öldürmek yok! Hurma ağaçlarını kesip yakmak yok; yemiş veren ağaçlara dokunmak yok! Koyun, inek, deve gibi hayvanları gıdadan başka bir gayeyle kesmek yok! Yolda rastlayacağınız manastırlarına çekilmiş insanlara ilişmek yok!..

1400 sene evvel, Allah Resûlü’nün halifesi diyordu bunları... Asker topluluklarına, on bin sene sonraki medeniyetlerin bile daha üstününü telkin edemeyeceği bu nizam ve gaye ruhu, İslâm’ın tâ içinden fıskırmışken? Böyleyken. Ne oldu da insanlık bu hâle geldi?

İmansızlık gibi çetin bir dert yoktur âlemde.... Bugünkü beşeriyetin çırpınması hep bu dertten ileri gelmektedir...

Yâ Rab! Bizi Resûlü’nün yolundan ayırma!..

HZ. EBÛ BEKİR (R.A.)’İN ŞEMÂİLİ

Hidâyete ermiş ümmetin en ulu rahmeti Hz. Ebû Bekir (r.a.), fasih konuşan, güzel yüzlü, ince, zayıf, uzuna yakın, orta boylu, kuruca yüzlü, çukurca gözlü, yumru alınlı, sakalı seyrek idi... Aşkullah, Haşyetullah ve Muhabbet-i Resûlullah’tan daima mahzundu. Geceleri başını secdeye koyar, Kâbe mumu gibi sabahlara kadar yanar, gözlerinden billûr billûr yaşlar akıttırdı. Ondaki edâ, ondaki hislilik, ondaki incelik, ondaki duygu hiç kimsede yoktu... Gönül toprağında marifetullah ağaçları yeşermişti, iç gözlerine ilâhî nurun sürmesi çekilmişti... Gönlü elmas renkli incilerle doluydu...

Ahkâm-ı şer'iyyeyi lâıyıkıyla ârif, Kur'ân-ı Hakîm'in inceliklerine lâıyıkıyla vâkıf, ahlâk-ı hamîde ile muttasıf idi. Bununla beraber pek şecî' idi. Allah ve Resûlü'nün emirlerine uymayan bir fiil gördü mü arslanlar gibi kükrer, hiçbir engel, hiçbir kuvvet tanımazdı...

Hatta bir gün İmam-ı Ali (r.a.), meclisinde hazır bulunanlara:

– **İnsanların en kahramanı kimdir? diye sormuştu.**

– **Sensin, yâ Ali! dediler. O zaman, büyük ulviyyet ve hikmet çağlayanı şu karşılığı verdi:**

– **Ben, gerçi her kiminle mübâreze meydanına çıktım ise, yendim; ama insanların en kahramanı kimdir?** diye tekrar sordu:

Onlar da:

– **Bilmiyoruz! Kimdir?** dediler. Bilgi Güneşi Cenâb-ı Ali:

– **“İnsanların en kahramanı Ebû Bekir Sıddîk'tır”** buyurdu ve onun Allah Resûlü'ne olan sıdkını, bu uğurda çektiği çileyi anlattı...

İĞRETİ HAYATA VEDÂ

Rikkat ve merhamet madeni Hz. Ebû Bekir (r.a.), hicretin on üçüncü senesi cemayizelâhir ayının yedinci pazartesi günü hastalanıp on beş gün yattıktan sonra aynı ayın yirmi ikinci salı gecesi, akşamla yatsı namazı arasında, iğreti hayattan gerçeğine geçti; ebediyet âleminin altın sabahına erdi...

SON ANINDA YAZDIRDIĞI VASIYET

– Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla... Ebû Kuhâfe'nin oğlu Abdullah'ın, âhiret yolunda vasiyeti... Son anın bittiği, son anın arkasından ilk anın başladığı noktadaki vasiyeti... Küfürdekinin imana, kötülüktekinin iyiliğe geldiği ve yalancının doğruyu söylemeye başladığı noktadaki vasiyeti...

Vasiyete Hz. Ömer'in ismi yazılmadan, harcadığı kudret yüzünden bayılıveren büyükler büyüğü Sıddîk ayılınca, Hz. Osman'ın, Ömer ismini kendi kendine ilâve etmiş olduğunu görmüş ve sevinç içinde sesini yükseltmişti:

– **Demek ki, muradım Ömer olduğu hâlde ismini yazdıramadan ruhumu teslim edecek olursam bir karışıklık kopmasından korktun da kendin yazdın! Allah senden râzı olsun!**

Ve devam ettiler:

– Şu Hattaboğlu Ömer'i kendime halef seçiyorum! Ona itaat ediniz! Bununla, Allah'a ve Peygambere, dinime, nefsime ve size, doğruluk ve iyilik murad ettim. O, adaleti yerine getirirse ne âlâ!.. Kendisinden beklediğim, umduğum da bu... Başka bir yol takip ederse, kişi işlediğini kazanır. Benim bütün gayem hayır... gaibi bilemem. Zulmedenler nelere uğrayacaklarını görürler. Allah'ın rahmeti üzerinize olsun!..

Böylece, sahabe ulularının birçoğunun fikri sorulduktan sonra durumu bir de vasiyetle sağlamlaştırılan muhteşem büyük Cenâb-ı Ömer, Sıddîk-ı Ekber huzur ve sükûn içinde gözlerini kapayınca, gayet kolay, gayet açık şekilde İslâm topluluğunun başına geçmiş oluyordu...

KABRİ

Vasiyet gereğince, cenazesini zevcesi Esmâ gasl ve teçhiz etti. Bu iş biter bitmez de bir mesele çıktı:

– Nereye gömeceğiz?

Fikirler, fikirler...

Nihayet en doğrusu bulundu:

– Allah Resûlü'nün yanı başına gömülmeli...

Mübârek naaşını, Sonsuzluk Nebisinin irtihallerinde yaptırmış oldukları liften örme, tahta ayaklı sedye üstüne koydular, cenaze namazını Hz. Ömer kıldırdı ve Allah Resûlü'nün nurlandırdığı noktanın sağ yanına, başı Kâinatın Efendisinin göğüsleri hizasına gelmek üzere defnettiler... Dünyanın en içli, en hisli ve en büyük insanı sevgilisiyle bayram etmeye gitti...

Kabre, oğlu Abdurrahman, Hazret-i Ömer, Hazret-i Osman ve Hazret-i Talha indiler. Defn işini bu muhteşem büyükler gördü ve insanoğlunun, nebiler müstesna en büyüğü, rikkat ve merhamet madeni Ebû Bekir'in (r.a.) başı, toprak altında kayboldu...

Bütün sahabiler onun arkasından inci gibi yaşlar döktü, bütün dünya onun gibi bir büyüğü bir daha görmedi...

Allah bizi şefaatine nâil etsin ve yolunda daim kılsın...

ŞU SÖZLER ONUN

– Hevây-ı nefse uymaktan sakınınız. Hevây-ı nefisten, aç gözlülük ve gazaptan muhafaza olunan insan saadete erir...

– Kibir ve gururdan sakınınız. Topraktan yaratılan, sonra toprağa dönüp kurtların yiyeceği, bugün canlı, yarın ölü insanın gururu nedendir?

– Hayret! Azaptan korkup da kendine sahip olmayana... Hayret! Sevap ümit edip de amel işlemeyen!..

– Adalet yeryüzünde Allah'ın terazisidir!

FÂRÛK-U Â'ZAM

HAZRET-İ ÖMER (R.A.)

*Yol üstünde bir karınca ezilse,
Yine Ömer mes'ul, hiç değil kimse...*

HÜVİYET

Gönüller aydınlatan din büyüğü Cenâb-ı Ömer (r.a.), Fil hâdisesinden 13 sene sonra dünyaya geldi. Demek ki, yaşça Allah Resûlü'nden 13 yıl küçük...

Allah'ın Sevgilisinin peygamberliğe erişleri üzerinden 6 sene geçtikten sonra, 27 yaşında ebedî kurtuluşa erdi ve nasibindeki büyük oluşun basamağına ayak attı...

Babası Hattab'dır. Künyesi Ebû Hafs'dır, lâkabı da "El-Fârûk..." Kendisine, "Ayırd edici" mânâsına gelen bu lâkabı, Allah'ın Resûlü taktılar. Hak ile bâtil arasını inceden inceye ayırd ettikleri için... Bu şekilde lâkaplandırılışın dayanağı bir vak'a içinde bir tanesi, enfes...

HÂDİSE ŞU

Saadet asrı... Varlığın sebebi olan Rahmet Peygamber, cihanı cennet sabahlarına döndürmüştü... Ömür saatleri zikrullah ile geçmede ve etrafında dalga dalga sahabi... İşte böyle bir günde, bir Yahudi ile bir münafık, şu veya bu meseleden dolayı kavga ediyorlar... Yahudi, hesaplaşmak üzere, zehirli münafığı, Allah Resûlü'nün huzuruna dâvet ediyor:

– Haydi gidelim; İslâm Peygamberi hükmetsin! Münafık itiraz ediyor:

– Hayır, Kâab bin Eşref'e gidelim!

– Ne dedin, ne dedin? Muhammed (a.s.) gibi âdil bir hâkime gitmek dururken Kâab'dan nasıl söz ediyorsun?

Münafık çaresiz kalıyor ve Peygamberler Peygamberinin huzuruna çıkıyorlar.

İnsanlığın Efendisi dâvâlıları dinliyor. Taraflar meselelerini anlatıyor, iddialarını ileri sürüyorlar.

Nebiyi Muhterem hükmünü bildiriyor. Verdikleri hüküm Yahudiden yana. Çünkü Yahudi bu dâvâda haklı... Bu hükme münafık adam

râzı olmuyor... Hemen çekiyor Yahudinin eteğinden ve diyor ki:

– **Haydi seninle Ömer’e gidelim, O hüküm versin! Yahudi donup kalıyor:**

– **Nasıl olur? Peygamberin verdiği hükmü Ömer nasıl değiştirebilir?**

– **Ne olursa olsun, kalk gidelim!**

– **Pekâlâ! Dediğin olsun...**

Ve eceline susamış zehirli münafık şimdi Yahudi ile beraber Hz. Ömer’in huzurunda... Yahudi vaziyeti anlattı:

– **Yâ Ömer! Bu dâvâ üzerinde hüküm almak için evvelâ Peygamberinize gittik. Lehimde hüküm verdiler. Şimdi bu adam, Peygamberin verdiği hükümden râzı olmuyor... Senin yeniden karar vermeni istiyor. İsrarına dayanamadığım için geldim...**

Cenâb-ı Ömer (r.a.), münafığa hitap ediyor:

– **Ne dersin, doğru mu bunlar?**

– **Evet., yâ Ömer!**

– **Demek doğru!**

– **Aynen duyduğun gibi...**

Bunun üzerine, Hz. Ömer’in gözleri yuvasında fır fır döndü ve gök gibi gürledi, bir hamlede kılıcını çekip haykırdı:

– **Ben Allah Resûlü’nün hükümlerinden râzı olmayanlar hakkında işte böyle hükmederim!**

Ve alçak münafığın kellesini bir vuruşta ayağının dibine düşürdü...

O zaman meleklerin sultanı Cebrâil (a.s.) gökler âleminden indi ve Allah Resûlü’ne hitap etti:

– **Ömer, hakla bâtil arasını ayırd etti!..**

Ve muhteşem büyüğe, ayırd edici, “**Fârûk**” lâkabı takıldı...

Artık Hz. Ömer Fârûk’tur!..

Biliniz ki, gökyüzünün aydın ışığı güneştir. Cennetin ışığı da Hz. Ömer (r.a.)... Yüce ferman erişip ebedilik için sûr üfürölünce, gökyüzündeki ışık baş aşağı düşer, fakat bu cenneti aydınlatan ışık, her gün biraz daha parlar durur...

Işık ki, hem nasıl ışık?

Hâlik-ı Azîmin muhterem Peygamberi buyuruyor:

– **Ömer İbni Hattab, cennet ehlinin kandilidir!..**

İSLÂM’A GİRİŞ

Onun İslâm'a girişı, âlemde mevcut menkıbelerin en güzelini çerçeveler.

Kureyş uluları toplantıda ve telâşta... Bütün mevzu, şu:

– Muhammed'in amcası Hamza da elimizden çıktı ve İslâm dairesine girdi... Artık bu İslâm cereyanını durdurmanın zamanı gelmiştir.

Ebû Cehil isimli kuduz kâfir ayağa fırladı:

– ***Bu işin tek çaresi Muhammed'i öldürmektir! Onu kim öldürürse 100 baş genç deve veriyorum, ayrıca da kırk bin akçe nakit bağışlıyorum!***

Toplantı birdenbire kaynar su hâlinde... Ve çeneler kırıksız, diller yılan gibi zehir kusuyor...

Ömer orada... Hemen nârâyı bastı:

– ***Onu ben öldüreceğim!*** Bir gülgüledir koptu:

– ***Yaşa, yâ Ömer!..***

Ve kılıcını kuşanıp derhal yola çıktı... Yüzünde damar damar gazap, Mekke sokaklarına daldı... Önce bir sahabiye rastladı, Ömer'in hâlini beğenmeyen sahabi, onun yolunu değiştirmek için kız kardeşinin de Müslüman olduğunu haber verdi... Ömer, bir yıldırım gibi kız kardeşinin evine düştü... Kapıyı yumrukladı... Olanlar oldu ve işittiği âyetlerin ilâhî belâgatı karşısında buzdağı gibi erimeye başladı, sonra Allah Resûlü'nün huzuruna varıp en taşkın bir cezbeyle Müslüman oldu. (Bu bahis ileride geniş şekilde anlatılacaktır.)

Ömer kırkinci Müslüman... Hem nasıl Müslüman!

– ***Allah'a gizli ibâdet olmaz!..*** diye kükredi...

O güne kadar gizli kılınan namazlar, bundan böyle açıkta kılındı... Yalnız Allah'ın Sevgilisi ve tek tük kimse tarafından yapılabilen bu iş, ondan sonra sımsıkı saflar hâlinde göz önüne döküldü...

Kureyş, akvaryumdaki renkli balıklara bakan bir kedi gibi Müslümanlara bakıyordu...

İmanın nurdan billûlaşmış âbidesi Cenâb-ı Ömer (r.a.), hicrete kadar Sonsuzluk Nebisinin meclisinden hiç ayrılmadı, hep ondan nur devşirdi; hem kemâl bulmak, hem de Kâinatın Tacı'na muhafızlık etmek gibi iki vazife üzerinde sadakatle devam etti... Günleri ve geceleri hep bu şekilde akıp gitti...

HİCRET

Nihayet Resûller Serveri tarafından hicret emri verildi. Bütün sahabiler gizlice Mekke'den çıkıp gittiler. Hak ve adalet güneşi Hazret-i Ömer'inki yine bambaşka oldu. O, bir elinde kılıç, öbür elinde ok, Kâbe'yi ziyaret etti. Kâbe avlusunda Kureyş kâfirlerinden bir sürü nasipsiz adam...

Hz. Ömer (r.a.), Kâbe'yi yedi kere dolanıp tavaf ettikten ve iki rekât namaz kıldıktan sonra kâfirlere döndü ve haykırdı:

– Ey Kureyş topluluğu! İşte ben gidiyorum... Annesini ağlatmak, karısını kocasız ve çocuğunu babasız bırakmak isteyenler; şu vadinin arkasına doğru peşimden gelsin!..

Kureyş'ten hiç kimse, bu en büyük iman şecaat timsalini takibe cesaret edemedi...

GAZÂLAR BOYUNCA

Allah'ın Resûlü'yle bütün gazâlara katıldı. Bedir, Uhud, Hendek, Bey'at-ül Rıdvan, Hayber, Mekke fethi ve sair gazâların hepsinde bulundu ve herbirinde kâfirlerle kıyasıya çarpıştı. Nice imansızın ciğerini deldi, nice kâfirin başını uçurdu. Bütün cenkler ve başka işlerde de reyindeki doğruluk ve isabetle kendisinin ne yaman bir iman aslanı olduğunu gösterdi...

Peygamberimiz ona buyurdu ki:

– Ey kardeşçğim (Ömer!) yaptığın duâdan beni unutma...

HAŞYET

İrfan denizine gark olmuş din büyüğü Cenâb-ı Ömer (r.a.) bir gün Kur'ân-ı Kerîm dinliyordu. Sıra bir azap âyetine geldi. Birdenbire o müthiş insanın yere düşüp bayıldığını gördüler... Günlerce yatağından kalkamadı...

İmanın ve haşyetin böylesi...

Bir gün de, Allah'ın Sevgilisini ziyarete gitmişti. O gün de bayramdı. Ebedî hayat müjdeleyicisiyle beraber Peygamber mescidine gidiyorlardı. Medine'nin nur çocukları önlerine çıktı:

– Ey Allah'ın Resûlü, dediler; bize bayramlık ver!

İnsanlığın Efendisi gökleri aydınlatacak gibi tebessüm ederek Hazret-i Ömer'e dediler ki:

– Yâ Ömer! Beni bunlardan satın al!..

Kararsız bir hâle gelmiş olan yüce Fârûk koştı, bir parça et, biraz hurma ve meyve getirdi. Çocuklara verdi...

Allah'ın Sevgilisi memnun oldular:

– ***Yâ Ömer! Sen beni Mâlik bin Zâ'r'in Yûsuf'u (a.s.) aldığından daha ucuza aldın. O Yûsuf (a.s.)'ı birkaç dirheme almıştı...***

– ***Ey Allah'ın Resûlü! Anam babam sana feda olsun. Her ne kadar Yûsuf (a.s.)'dan ucuz aldım ise de, siz ondan güzel ve şirinsiniz!***

Âlemin Fahri pırıl pırıl güldüler...

Ey insanlar! Biliniz ki, varlığın sebebi olan Peygamber ona “Gözüm” demiştir. Bu ne yüce kadir! “Cennet mumu” da demiştir, ne yüce bir er. Gökler âleminin aydın ışığı güneştir, cennetin ışığı da Fârûk (r.a.)...

Ondan sayısız fazilet ve meziyet içinde başlıca fârika, şiddet ve adalettir. Öyle ki, dört büyük halifenin herbiri, bir fenerin dört camı gibi, aldığı nuru kendi mizaç ve ruhuna göre ayrı ayrı renklendirip böylece insanı tamamlarken, Hazret-i Ömer'e düşen pay, şiddet ve adalet...

Hilm âlemi yüce Sıddîk'da rikkat ve derinlik, cennet kandili Fârûk'da şiddet ve adalet, çifte nur sahibi Osman'da ilim ve hayâ, kevser sâkîsi Ali'de de akıl hikmet... Dördünde de yine bunlardan herbiri... Ve böylece insan tamamlanıyor ve her şey o fenerin içindeki Nur'dan, Varlığın Nurundan geliyor...

Evet;

*O Cenâb-ı Muhammed varlığın bir tanesi,
İşte güneş, ay, yıldız, nurunun pervanesi...*

HALİFE OLUŞU

Hicretin 13. yılı... Cemaziyelâhir yılının 22. salı günü Peygamber halifeliği makamına geçti...

On buçuk senelik halifeliği esnasında Fars ve Şarkî Roma'yı dize getirdi... İslâm ordularını kâinatın dört bir yanına gönderdi, İslâm nurunu insanlığın gönül dudaklarına sundu... Adaletiyle de ebedî olarak zulmün kapısını kapadı... Mânâda ve maddede büyük İslâm fetihlerinin, Peygamber sonrası hareket temellerini attı ve İslâm'ı, Cihan Sıddîk'ı Hz. Ebû Bekir'in geçirdiği boğazdan uçsuz bucaksız

düzlük ve genişliğe kavuşturdu... Sirtında yamalı aba, elinde asâ, gece gündüz insanlığın hizmetinde çalıştı...

Halifelik kendisine verildiği andan itibaren ne geceleri uyudu, ne de gündüzleri... Ve şöyle derdi:

– Eğer ben, geceleri uyumuş olsam kendimi kaybetmiş olurum, eğer gündüzleri uyumuş olsam, milletimi kaybederim. Hâlbuki ben onlardan mes’ûlüm...

Uykusu, sadece oturduğu yerden birazcık kestirivermektir...

Îlâhî duygunun böylesi...

ONUN KOYDUĞU PRENSİPLER

Muhteşem adalet ve hakkâniyet örneği Hazret-i Ömer ki, ilk İslâm devletini esaslandıran, O...

“Beytülmal” adlı İslâm hazinesini kuran, O...

Geceleri uyumayıp şehri, köşeyi, bucağı gezen ve ilk zabıta fikir ve teşkilâtını getiren, O...

İslâm’da defter ve dîvanı icad eden, ilk muhasebe ve sistem temeline yol açan, O...

Hicvi yasak eden ve Peygamber sahabileri arasında bütün dünyaya ilk ve son adalet örneğini başıslayan, O...

Eşsiz adaletiyle düşmanları bile hayrete düşüren, O.

Bir köle gibi deve güden, devlete ait develeri tımar eden, kırk yamalı abayla gezen, fakat heybetiyle koskoca Bizans’ı titreten, O...

“Kenar-ı Dicle’de biri aşırısa bir koyunu.

Gelir de Adl-i İlâhî Ömer’den sorar onu!” diye gözyaşları döken, O...

İncelik, derinlik, duyuş ve seziş hep onda...

Heybetiyle dünyayı titreten yüce Fârûk’un hâline bakınız:

Bir gün adamın biri:

– Allah’tan kork, yâ Ömer! dedi...

Cenâb-ı Ömer, hayvan üzerinde bulunuyordu. Hemen hayvandan aşağıya indi ve iman aynası berrak yüzünü yerlere koydu, toprağa sürdü, gözünden iplik iplik yaşlar akıtarak mırıldandı:

– Ömer de kim oluyor ki, Allah’tan korkmasın?..

Ve adam hayretler içinde kaldı.

HUTBEDE

Bir gün, Peygamber mescidinde ve minber üzerinde konuşuyor. Buraların ve ötelerin en ince hikmetlerinden bahsediyor...

– **Beni dinleyiniz; size diyeceklerim var!**

Cemaatten biri ayağa fırlıyor:

– **Dinlemiyoruz seni yâ Ömer, çünkü ganimet kumaşlarını müsâvât üzerine taksim edeceğine söz vermiştin.**

Hâlbuki o kumaştan ben cılız vücuduma bir entariyi zor yaptım, sen o müheykel cüssene nasıl cübbe çıkardın?

İmanın, insafın, adaletin, merhametin, hakşinaslığın tacı Cenâb-ı Ömer (r.a.) kızmadı bile... Gayet tabii olarak, ela gözlerini cemaatin üzerinde gezdirdi ve oğlu Abdullah'ı görünce seslendi:

– **Abdullah, ben bu cübbeyi ancak senin bağışladığını, kendi hissemle birleştirip yaptım, yoksa ganimetten halife olarak bir santim dahi fazla almadım değil mi?**

Altın kalpli Abdullah cevap verdi:

– **Vallahi, babamın dediği doğrudur!**

Ayakta duran ve itiraz eden zât ortalığı çınlattı:

– **Şimdi konuş yâ Ömer! Seni dinleriz ve sana itaat ederiz!..**

İşte İslâm'ın saffet ve ulviyeti...

İnsanlık buna ne buyurur? Hangi düzen, hangi nizam, hangi kanun, hangi rejim böyle bir ahenk sağlayabilmiştir?

İnsanlık İslâm'a can atmadıkça başını taştan taşta vuracaktır ve eteğini zillet çamurundan kurtaramayacaktır...

YİNE HUTBEDE

Reisler reisi Cenâb-ı Ömer (r.a.) hutbede. Yine gönüllere iman incileri yağdırıyor. Yine buraların ve ötelerin en ince hikmetleri üzerinde konuşuyor... Cemaat şevk ve heyecan içinde onu dinliyor. Bir ara topluluğa sordu:

– **Ey insanlar! Eğer kötülüğe düşecek olursam, nefsanî ihtiraslar içinde boğulup gidersem bana ne yaparsınız?**

Müzminlerden biri hemen ok gibi fırladı ve haykırdı:

– **Seni kılıcımızla doğrulturuz!**

İrfan denizine gark olmuş din büyüğü, bu adamı denedi:

– **Bu sözleri benim hakkımda mı söylüyorsun? Benim hakkımda böyle bir söz söylemeye nasıl cür'et edebiliyorsun?**

Adam ortalığı yeniden çınlattı:

– Evet, yâ Ömer! Bu sözleri senin hakkında söylüyorum!

İşte o an, mukaddes emanetin, devlet reisi heyeti içinde en büyük koruyucusu, derin, nâmütenâhî derin ve ılık gözlerini yükseklere kaldırdı ve şöyle dedi:

– Allah’a şükürler olsun ki, eğer yanlış ve kötü yola sapacak olursam, bu milletin içinde beni kılıçla doğrultacak insanlar vardır!..

İşte böyle...

İdrak eyle...

Ömer de kim?

Düşünelim!..

TEVAZUU

Zulmün kapısını ebedî olarak kapayan muhteşem adalet sultanı Hz. Ömer (r.a.), Medine’nin nurlu sokaklarından geçmekte... Kadının biri oğluna seslendi:

– ***Oğlum, savuş oradan, Halife geçiyor!***

– ***Ay, bu adam dün sadece Ömer’di; şimdi Halife mi oldu?***

Hazret-i Ömer’de tebessümlerin en güzeli... Nur dudakları pırıl pırıl... Tebessüm ve sükûnet, tatlılık ve yumuşaklık içinde, kadına yaklaştı:

– Size teşekkür ederim, eski hâlimi hatırıma getirdiniz, dedi...

Ve Allah Resûlü’nün şanlı halifesi başı önünde tevekkül ve teslimiyet içinde uzaklaşıp gitti...

Kadın arkasından bakakalmıştı...

CEZA

Bir gün Medine’nin bir caddesinden geçiyordu. Kalabalıklar arasından herhangi bir adam haykırdı:

– ***Yâ Ömer! Memurlarının hareket tarzını çerçeveleyen birkaç kanun ve ölçü koyduğun için, yarın Allah’ın gazâbından kurtulacağını mı sanıyorsun? Haberin var mı ki, Mısır’daki âmillerden Ayyad bin Ganem ipekli elbiseler giymekte ve kapısında nöbetçiler kullanmaktadır!***

Hazret-i Ömer’in gözlerinde şimşekler çaktı. Hemen Mısır’a bir memurunu gönderdi:

– ***Koş, Ayyad’ı ne şekilde bulursan öylece al getir!***

Memur, Mısır istikametinde uçtu. Mısır'a varınca, gerçekten Ayyad'ın ipekli elbiseler içinde ve muhafızlar arasında olduğunu gördü. Onu öylece alıp nur yatağı Medine'ye getirdi...

Hazret-i Ömer (r.a.), Ayyad'ı görür görmez, sırtındaki ipekli elbiselerini çıkarttırdı, ona kıldan örülmüş sert bir aba gösterdi ve onu bundan böyle çölde bir sürü koyun gütmekle vazifelendirdi.

Ayyad gözleri yaşlı, mırıldandı:

– ***Ey Mü'minlerin Emîri! Bu iş ölümden daha ağır! Sadece şu cevabı aldı:***

– ***Niçin bu işi kendine lâıyk görmüyorsun? Baban bir çoban olduğu için kendisine “Ganem” adını almadı mı?***

Ayyad, artık ölünceye kadar doğruluktan ve uygunluktan ayrılmadı.

Cenâb-ı Ömer'in, memurlarına bir hitabesinden bir parça:

– Sizi, saltanat sürmeniz, insanlara tahakküm ve tekebbür göstermeniz için bu işlere çağırmadım. Siz, doğru yolda rehber olacak ve herkesi kendinize uyduracaksınız. Öyleyse Müslümanların haklarını yerine getiriniz! Müslümanlara fena muamele etmeyiniz ki, küçüklüğe düşmesinler. Müslümanları lüzumsuz yere pohpohlamayınız ki, şımarasınlar! Kapılarınızı onların yüzüne kapamayınız! Sonra kuvvetlileriniz, kuvvetsizleri yer. Kendinizi onlardan üstün tutmayınız! Sonra zulüm alır yürür!..

İNSAF

Gönüller aydınlatan yüce Fârûk (r.a.), bir gece nur şehri Medine'nin sokaklarında dolaşıyordu... Halkın saadet ve selâmetini temin için bekçi... Gecenin geç saatlerinde bir evin önünden geçmekte. Cephedeki bir askerin evi... Askerin hanımı, dilinde edâların en güzeli ve ahenk ahenk bir şiir:

– ***Gece uzuyor ve kararıyor, yanımda bir dost yok!***

Bunu duyan Halife irkildi. Hemen evine koştu, kızı Hafsa'ya sordu:

– ***Canımın içi kızım! Bir kadın en çok kocasından kaç ay ayrı kalabilir?***

– ***Dört ay, aziz babam!***

Halifeler Halifesi ertesi gün kumandanlarına şu haberi uçurdu:

– ***Askerlerin dört aydan fazla evlerinden uzak kalmaları hoş değil, kendilerine izin veriniz!..***

Saffet ve hakikat yatağı bir kalbe mâlik olan Cenâb-ı Ömer'in işi gücü adaletti. O, kâh kerpiç dökerdi, kâh diken sökerdi, kâh koca karıya hamallık yapardı, kâh çöllerde deve güderdi. Saka gibi su kabını taşırdı.

Yetim çocuklara gece vakti yemek pişirirdi. Din işi onun eşsiz adaletiyle kemâle erdi. Müslümanlık onun himmetiyle âleme yayıldı. Küfür onun gayretiyle tepelendi. O cennet mumuydu, cennet ışığıydı...

O büyük halife, adalet kılıcını bir çekti mi, ne evlâd tanırdı, ne baba. Allah, adalet ve insafı onunla tamamlamıştı...

Devrindeki meşhur kıtlıkta, et ve yağ gibi şeylerden hiçbirini yemedi ve daima şöyle duâ etti:

– Ey Rabbi Rahîmim! Benim günahlarım yüzünden Muhammed ümmetine azap çektirme!..

Eslem isimli sahabi der ki:

– Eğer kıtlığın tesiri tez zamanda hafiflememiş olsaydı. Ömer yoksulların hâlinden duyduğu teessürle mutlaka ölürdü...

Merhametin bu derecesi... Ve insafın böylesi...

Yine o büyükler büyüğü bir gün hastalandı. Doktorlar bal kullanmasını tavsiye ettiler. Fakat öyle bir mevsimdeydiler ki, çarşıda bal yoktu. Yalnız devlet depolarında yığın yığın, kutu kutu, petek petek bal vardı...

– Ey insanlar! Tedavim için bal gerekiyor, bir parça alsam râzı olur musunuz? Halk gözyaşları içinde haykırdı:

– Ey Mü'minlerin Emîri! Sana canımızı da feda ederiz...

Evet, böyleyken, bütün zaman ve mekân boyunca hakikatin en parlak derecesini billûrlaştırıcı idare şekli İslâm'dan başka bir nizamda yokken, bu şaşkın beşer hâlâ ne arıyor?

Çapsız insan kafalarının sunduğu kanunlar, insanlığı mes'ud edemeyecektir... İnsanlık Allah'a bağlandığı, Peygambere uyduğu, Kur'ân'a sarıldığı gün kurtulacaktır...

HAK DUYGUSU

Geceler boyu halkın selâmeti için sokaklarda dolaşan ulu Fârûk (r.a.)... Evin birinde bir gürültü, bir acaip sesler duydu...

Hemen evin damına çıkıp bir delikten içeriye göz attı... Evin sahibi, karısıyla karşı karşıya gelmiş şarap içiyor ve her sarhoşun korkunç

vaziyetine düşmüş bulunuyor...

Adalet sultanı Hz. Ömer (r.a.), öfkeyle haykırdı:

– **Ey Allah’tan korkmaz adam! Ne yapıyorsun?**

Evin sahibi, sesin sahibini, yani Hz. Ömer’i hemen tanıdı ve karşılık verdi:

– **Yâ Ömer! Ben bir günah işledim; sen de birkaç suç!.. Allah, Kitab-ı Kerîminde tecessüsü yasak etti; ve “Evlere kapılardan giriniz ve izin alınız!” emrini verdi... Sense evin damına çıktın; sonra, karımı, senin gözlerine mahsus olmayan hâliyle gördün!**

Ve halife, halifeler halifesi, şiddetle irkildi, yaptığı bu hatadan dolayı Allah’a yalvardı ve af edilmesini diledi...

Bu derece hak duygusu...

ELİNE NE OLDU?

Muhteşem büyük Cenâb-ı Ömer (r.a.), yoksullara hazineden yemek çıkarır ve yerlerken nezaret ederdi. Yine böyle bir yemek faslında bir yoksulun sağ elinin kesik olduğunu hayretle gördü. Sesine en güzel tatlılığı ve yumuşaklığı vererek sordu:

– **Eline ne oldu?** Fakirden şu cevabı aldı:

– **Mûte cenginde kesildi, ey Mü’minlerin Emîri!**

O bakış ve görüş sahibi yüce halife bu adama, abdest alırken, yıkanırken, giyinip soyunurken, yemek yerken ve bütün işlerinde yardımcı olmak üzere hemen bir hizmetçi tâyin etti...

Adamın gözlerinden iplik iplik yaşlar aktı ve niyaz ellerini açıp Hz. Ömer’e duâ etti...

Âdil halife bir gün, bir câmii şerife girdi. İçerde birkaç kişi başbaşa vermiş pineklemekte... Hâllerinde tam bir gayretsizlik, alâkasızlık, tam bir ölü manzarası...

Mü’minlerin Emîri onlara sokulup sordu:

– **Sizler kimlersiniz?**

– **Biz mütevekkilleriz** (tevekkül ediciler)... Hazret-i Fârûk’un gözleri alevler saçtı ve gürledi:

– **Hayır! Siz “Müteekkillersiniz.”** (Hayır yiyicilersiniz!..)

Buyurun cemiyetel!..

Yeryüzünde bundan daha güzel hangi levha var?

“Yarın kıyâmetin kopacağını da bilsen bir hurma ağacı dik!” diyen İslâm Peygamberi ve kahve köşelerinde pinekleyen

insanlarımız... Sonra da **“Din bizi geri bıraktı!”** diye böğüren öküz kafalıları...

İŞÇİ VE İŞVEREN

Yine bir gün, adamın biri, birkaç kişi tutup halifenin huzuruna getirdi ve şöyle dedi:

– **Ey Allah Resûlü’nün halifesi! Bu adamlar hırsızdır. Haklarında şer’î hükümlere göre ceza vermenizi ve adaletinizi göstermenizi istiyorum!**

Hidâyete ermiş ümmetin ulu rahmeti Cenâb-ı Ömer (r.a.), iman aynası berrak yüzünü suçlulardan yana çevirip tane tane konuştu:

– **Nasıl doğru mu? Bu adamın iddiaları ve sizin bir şey çaldığınız gerçek mi?**

Adamlar Müslüman olmanın verdiği huzur içinde ve adaletinden emin oldukları halifeye cevap verdiler:

– **Evet, ey Allah Resûlü’nün halifesi!**

– **Peki neden yaptınız?**

– **Mecbur kaldık.**

– **Ne demek o?**

– **İşin aslı şu... Biz günlerce bu adamın verdiği işte çalıştık, lâkin ücretimizi vermedi, çaresiz kalınca çaldık!**

– **Demek öyle?**

– **Evet!..**

– **Siz serbestsiniz...**

– **Teşekkür ederiz...**

Adamları serbest bıraktıktan sonra yerinden bir ok gibi fırlayan Hz. Ömer (r.a.), işçilerine ücret vermeyen adamın yakasından tuttu ve avaz avaz bağırdı:

– **Bunlar bir daha çalarlarsa bil ki, senin elini keseceğim!**

Adam donup kaldı ve bir daha da hiç kimsenin hakkına tecavüz edemedi...

ALLAH GÖRÜR

– Yine Medine’de bir gece... Ve yine âdil halife sokaklarda dolaşıyor. Dertlileri, çaresizleri, muhtaçları arıyor... Tam seher çağı gelmiş, insanlar yavaş yavaş uyanmaya başlamıştı... Şâni yüce

Fârûk (r.a.), bir evin önünde durdu ve dikkat kesildi, içeride iki kadın konuşuyor:

- **Kızım kalk, yarınki satacağın süte biraz su kat!**
- **Fesühânallah!**
- **Ne oldu kız?**
- **Daha ne olacak. Halifenin bunu yasak ettiğini unuttun mu?**
- **A kızım! Aklını mı oynattın sen?**
- **Niçin?**
- **Niçini var mı? Şimdi halife seni nereden görecek!..**
- **Bu dediğin şeyi yapamam!**
- **Neden o?**
- **Halife görmese bile Allah görüyor da ondan...**

Bu konuşmayı duyan hak ve adalet güneşi Hz. Ömer (r.a.) memnun ve mutmain oradan ayrılıyor...

İşte Allah korkusu ve işte saadet getiren gerçek iman...
*Yerleşmezse bir kalbe şayet Allah korkusu,
Onu istilâ eder şeytanların ordusu!..*

ADALET ADALET

Suriye’de büyük nüfuz sahibi, asalet ve riyaset sınıfından biri İslâm dinini kabul edip Mekke’ye geldi. Allah’ın evini ziyaret ediyor. Tavaf esnasındayken bir başkası, nasılsa bilemeyerek onun eteğine bastı. Suriyeli asil, bu gaflete düşen Müslümana bir tokat attı... Tokadı yiyen de kendisine aynı şekilde karşılık verdi ve Suriyeli asil adamın suratına yumruğu indirdi... Adamın suratı çarpılır gibi oldu ve öfkeyle yerinden fırladığı gibi Hz. Ömer’e koştu ve haykırdı:

- **Yâ Ömer! Benî herhangi bir adam tokatlamış bulunuyor! Bu ne cür’et böyle?**
- **Hele sen sakın ol. Vaziyeti tetkik edeyim!..**

Hz. Ömer (r.a.), vaziyeti tetkik etti ve durumu öğrenince Suriyeli asile şöyle dedi:

- **Ektiğinizi biçmişsiniz! Adam köpürdü:**
- **Nasıl olur? Benim gibi, benim mevkiimdeki bir adama böyle bir muamelede bulunanın idam edilmesi lâzımdır!**

Hazret-i Ömer gülümsedi:

- **İşler, cahiliyet zamanında dediğiniz gibiydi, fakat İslâm insanlar arasındaki farkı kaldırdı.** Suriyeli asil:

– **Eğer, dedi; Müslümanlık soy, sop ve mezhep farklarını nazara almayan bir din ise ben bu dinden çıkarım!**

Halifeler halifesi adalet ölçüsünden hiçbir şey değiştirmemiş. Suriyeli de nasipsiz nasibine doğru gizlice Bizans’a kaçmıştı...

MERHAMET

Nihayetsiz olan mülkün seyyidi ve kevser havuzunun sahibi yüce Peygamber buyuruyorlar:

– **İyilik cennete kavuşturur. Yeryüzündekilere merhamet edin ki göktekiler de size merhamet etsin. İnsanlara acımayana Allah merhamet etmez. Merhamet ve şefkat sahiplerine, Rahmân olan Allah, rahmetiyle muamele buyurur.**

İşte bu ilâhî terbiye ile yetişen, Sonsuzluk Nebisinden nur devşiren Hazret-i Ömer (r.a.), adamın birini bir vilâyete vali yapıp ahidnamesinin yazılmasını emretti. Tam o an, minik bir çocuk yüce halifenin yanına geldi. Çocuğun üzerindeki elbise yırtık ve yamalı idi. Fakir bir kimsenin çocuğu olduğu her hâlinden anlaşılıyordu. Cenâb-ı Ömer (r.a.) dudaklarına en güzel tebessümleri kondurup tatlı bir yüzle çocuğa kucak açtı.

Minicik yavru, bu açılan şefkatli kucağa kendisini attı. Halife de, kıvrıkcık saçlarını tel tel okşamaya ve çocuğun gönlünü almaya başladı. Artık çocuğun saadetine diyecek yoktu... Bir bahar goncası gibi gülüyor, hayatından memnun olduğunu hissettiriyordu. Orada bulunan vali namzedi dayanamadı:

- **Ey Allah Resûlü’nün halifesi, dedi; bu çocuk sizin nenizdir?**
- **Hiçbir şeyim değil, yetim olduğu için gönlünü almak istedim!**
- **Allah, Allah! Benim birçok çocuklarım var. Benden o kadar korkarlar ve çekinirler ki, yüzüme bakmaya cesaret edemezler!**
- **Demek bu kadar çekinirler?**
- **Evet!..**

Gönüller sultanı Hz. Ömer (r.a.), bu sözleri duyunca köpürdü:

– **Bir adam ki, kendi çocuklarına bile merhamet ve şefkati olmayan, onu Müslümanlar üzerine musallat etmek reva değildir!**

Ve adamı vali tâyin etmekten vaz geçti, ahidnâmeyi oracıkta yırttı.

Adam hayret ve dehşetler içinde dondu...

Anlatmak kolay mı Ömer’i size?

İşte O'nu sundum idrakinize...
Onun hayatı ki, baştan başa nur,
Gönül evi iman ile doludur!..
Haydi göster bana böyle bir insan,
Ey yirminci asır, devr-i perişan!..

NEFS MUHAREBESİ

O altın kalpli yüce halife bir gün şöyle duâ yaptı:
– Yâ Rabbi! Ben sert ve şiddetliyim; bana tatlılık ve yumuşaklık ver!
Ben zaifim, bana kuvvet ihsân et! İşlerini elime aldığım milleti doğru
yolda yürütmenin bana liyâkatini bahşet!

MES'ULİYET

İmanın billûrlaşmış nurdan âbidesi Hz. Ömer (r.a.), bir defasında
Suriye'den dönerken, çölde; uzaklarda, tek başına bir çadır gördü.
Kartopu alınlı atını o istikamete yürüttü ve çadırın yanına geldi,
içeriye seslendi:

– **Kim var orada?** Bir kadın çığlığı:

– **Ben varım; kimsin, ne istiyorsun?**

Çadırdaki ihtiyar, yapayalnız bir kadın... Kim olduğu, çölde böyle
yapayalnız ne yaptığı, nasıl yaşadığı meçhul...

Sesine tatlılık ve yumuşaklık vererek sordu:

– **Çölde böyle yapayalnız işin ne?**

– **Ömer'in eli uzansın da beni kurtarsın diye bekliyorum!**

– **A vâlide; Ömer seni bu ücrâ yerde nasıl bulsun?**

Kadın köpürdü:

– **Beni bulamayacak olduktan sonra devletin başına niçin
geçti?**

Mes'uliyet ölçüsünün mantık üstü bu kadar ince idrak ve ihtarı
karşısında koca halife ağladı ve:

– **Hakkın var!** dedi...

Kadına kendisinin Ömer olduğunu söylemedi. Hemen devlet
hazinesinden aylık bağladı... Ve çöllerde kimsesiz kalmış kadına
Ömer'in adalet eli uzandı...

ALLAH'TAN KORK

Bir toplantı. Yine Hazret-i Ömer hitabette. Konuşuyor. Gönül tarlalarına mânâ incileri yağdırıyor. Dilinden adeta bal akıyor. Bir nisan yağmuru gibi, cömert cömert boşanıyor...

Dinleyenlerden biri haykırdı:

– **Allah'tan kork, yâ Ömer!**

Cenâb-ı Ömer, cevap vermeksizin, bahsine devam ediyor. Fakat adamda bu ısrar, sanki hastalık hâlinde. Halifenin iki üç cümlesinde bir, nakarat gibi bastırıyor:

– **Allah'tan kork, yâ Ömer!**

Nihayet dinleyenlerden biri dayanamıyor ve bağırarak adama ihtar ediyor:

– **Artık yeter! Aynı şeyi durmadan tekrar ediyorsunuz. Biraz susun da halifeyi dinleyelim!**

İşte o zaman Hazret-i Ömer cevap veriyor:

– **Bırakınız; bizden söylemek, ondan da ihtar etmek... Dilediğini söylesin... Söylemezse bir faydası kalmaz. Biz de onu susturacak olursak, hakka riâyetimiz kalmaz...**

Ve konuşmasına devam ediyor, adam da durmadan, dinlenmeden haykırıyor:

– **Allah'tan kork, yâ Ömer!** İnsafın bu derecesi...

KANAAT

Hazret-i Ömer (r.a.) İslâm Devleti'nin reisidir. Mü'minlerin Emîri sıfatı ile kendisini bir yere dâvet ediyorlar... Fakat aradan epeyce zaman geçtiği hâlde dâvete tam vaktinde yetişemiyor. Sahabiler kendisine soruyorlar:

– **Ey bakış ve görüş sahibi! Niçin geç kaldın?**

Şu cevabı alıyorlar:

– **Bir gömleğim vardı, yıkamıştım, kurusun diye bekledim!**

Kanaatin bu derecesi...

VE KERÂMETİ

O bakış ve görüş sahibi yüce halifenin kerâmetleri bağlı olduğu Resûl'ün mucizesi olarak pek çoktur. En enfeslerinden biri:

Nur beldesi Medine, günlerden Cuma... Hz. Ömer, Peygamber mescidinde ve hutbede... Buraların ve ötelerin ince hikmetleri üzerinde konuşuyor. Kelâm denilen o ilâhî nimet Ömer'in dilinde

billûr! Bir ırmak gibi akıyor. Hutbe arasında, kendisinden beklenmedik bir nidâ işitiliyor. Halife haykırıyor:

– Yâ Sâriye! Dağ tarafına çekil!..

Sâriye, İran tarafında muharebe eden bir İslâm başbuğu...

Ne demek bu böyle; binlerce fersah uzaktaki bir adama yanındaymış gibi hitap etmek, mevzu dışı bir emir?

Halifeler halifesi, hiçbir şey olmamışçasına yine hutbesine devam edip minberden iniyor. Ve muazzez sahabilerin önüne geçip “Allahü Ekber!” diyerek tekbir alıyor. Namaz taşkın bir vecd içinde kılınıyor...

Herkes, ama herkes hayrette, fakat sormaya cesaret edebilen yok... Bilgi güneşi Hz. Ali, o kerâmetler sarayının sultanı soruyor:

– Neydi, yâ Ömer, hutbe içinde “Dağa çekil yâ Sâriye” diye haykırışın?

– Sâriye o dakikaya kadar muharebedeydi. Düşman da onu her tarafından sarmaya başlamıştı. Dağ tarafına çekilip kurtulmaları için haykırdım...

Yani, Peygamber halifesi Cenâb-ı Ömer, hutbesini okurken, binlerce kilometre mesafe Sâriye'yi ve ordusunu avucunun içi gibi görüyor ve ona yine binlerce kilometre uzaklardan, ilâhî ilhamla ne yapması gerektiğini emrediyor...

Bir müddet sonra Sâriye ordusundan gelen bir adamın ifadesi:

– İşte o cuma günü, namaz vakti, bozguna kıl kadar pay kalmıştı. Halifenin sesini duyduk, dağa çekildik ve Allah'ın inayetiyle tekrar toparlanıp hücumla geçtik ve küfür ordusunu kılıçlarımızla biçtik, zafer bizim oldu...

ŞEHİT

Hidâyete ermiş ümmetin ulu rahmeti Hazret-i Ömer, 10 yıl, 6 ay, 5 gün halifelik makamında kaldıktan sonra 23. hicret senesi zilhicce ayının 26 salı günü Peygamber mescidinde sabah namazını kılarken şehit edildi. İki başlı bir hançerle altı yerinden vurarak şehit eden, Ebû Lü'lü isminde lânetli bir köle...

Yaralandıktan sonra üç gün yaşayıp, 63 yaşında, Peygamberinin ve selefi Hazret-i Ebû Bekir'in yaşında, ebediyetin gerçekler sabahına göçtü...

Şehit düşmesi şöyle oldu:

Her vakit olduğu gibi o sabah da, namaz kıldırmak üzere Peygamber mescidine gitmişti.

Âdeti gereğince safları tesviye ettikten sonra mihraba geçip tekbir aldı. Cemaat da ona uydu. Tam o anda Ebû Lü'lü, elinde iki başlı bir hançer, mescid kapısından içeri süzüldü. Müslümanların namaz vecdi içinde kendilerini kaybetmiş olmalarından faydalanarak halifeler halifesinin arkasına sokuldu ve hançerini altı kere daldırıp çıkardı. Hazret-i Ömer kanlar içinde yere serildi. Hain köle, kaçarken bile, üzerine atılan 13 kişiyi yaraladı. Bunlardan da yedisi şehit oldu. Cemaatten biri, üzerinden elbisesini çıkarıp katilin başına attı. O da yakalanacağını anlayınca kendi hançeriyle canına kıydı ve oracıkta ebedî azap diyarına gitti.

Hak ve adalet güneşi Hazret-i Ömer, Ebû Lü'lü'yü bir gün evvel pazarda görmüştü. Köle, Peygamber halifesine, efendisinin kendisinden çok ağır haraç aldığını söylemişti:

– ***Ey Mü'minlerin Emîri! Efendime söyle de yükümü hafifletsin!***

Hz. Faruk sordu:

– ***Sanatın nedir ve ne kadar haraç veriyorsun?***

– ***Sanatım, demircilik, dülgerlik ve nakkaşlıktır; verdiğim haraç da günde iki dirhem...***

– ***Yâ Ebâ Lü'lü! Yüce Allah'tan kork... Sanatın ve kazancına göre verdiğin haraç çok değil!..***

Ve bir lâhza durup ilâve etti:

– ***Duyduğuma göre sen yel değirmeni yapmakta çok ustaymışsın... Doğruysa bana da bir yel değirmeni yap!..***

Ebû Lü'lü, sinsi sinsi gülümsedi:

– ***Ey Mü'minlerin Emîri! Senin adaletin benden başka herkese pay ayıracıdır, yalnız bana değil... Ben de sana öyle bir yel değirmeni yapayım ki şöhreti bütün dünyanın dilinde dolaşsın...***

Allah Resûlü'nün şanlı halifesi tatlı tatlı güldü ve dedi:

– ***Köle beni tehdit ediyor!***

Bunu üzerine Ebû Lü'lü isimli lânetli, mahut iki başlı hançeri yapıp iyice biletti ve onunla kâinatın en büyük adalet sultanını ve birkaç sahabiye ve sonunda da kendisini öldürdü...

SON SAATLERİ

Kâinat sarayının adalet sultanı Hz. Ömer (r.a.) yaralanınca yere serildi. Bu hâliyle Abdurrahman bin Avf hazretlerine işaret edip onu imamlığa geçirdi...

Namazın kudsîliğine ve ulviyetine bakınız ki, ortada can çekişenler varken bile bırakmıyorlar...

Cenâb-ı Fârûk (r.a.), kendisini yaralayanın Ebû Lü'lü olduğunu öğrenince sevindi ve şöyle dedi:

– Allah’a hamd olsun ki, bana bu işi yapan Müslümanlık iddiasında biri değildir!

Kendisini evine kaldırdılar... En büyük dileğini bildirdi:

– Gidiniz; Allah Resûlü’nün yanına gömülmen için, mü’minlerin annesi Âişe’den izin isteyiniz!

Durum Hz. Âişe’ye bildirilince, mü’minlerin annesi şöyle dedi:

– Orayı kendim için istiyordum. ama bugün onu kendime tercih ederim!..

Bunu duyan Hz. Ömer (r.a.), o hâliyle saadetinden uçacak gibi oldu.

Kızı Hz. Hafsa koştu, gözyaşları içinde yaralı babasına sarıldı... Sahabiler de dalgın dalgın gelip ziyaret etmekte.

Sordular:

– Ey Mü’minlerin Emîri! Allah göstermesin, size bir hâl olursa yerine kimi tavsiye edersin?

O tane tane konuştu:

– Ben bu işi, Allah Resûlü’nün kendilerinden hoşnut olduğu insanlara havale ediyorum. Toplanıp karar versinler...

– Peki, oğlun Abdullah için ne dersin?

– Bir haneden bir kurban yetişir derim!

Ve sonra oğluna hitap ediyor:

Ve dudaklarında çiçek çiçek tebessümler, dilinde Allah ismi, son nefesini verdi...

Gaslini, oğlu Abdullah (r.a.) yerine getirdi. Namazını Suheyb-i Rûmî kıldırdı. Mübârek naaşı, Sonsuzluk Nebisini ve Cihan Sıddıkını taşımış olan ile nur ravzasına getirilerek Hz. Ebû Bekir’in yanına gömüldü...

Ve insanlık âlemi, cihanın en büyük adalet ve hakkaniyet sultanını kaybetmiş oldu...

Yüzüğünde şu yazı vardı:

– Vaaz olarak sana ölüm kâfidir!

Ey Rabbi Rahîmimiz! Bizi o büyük sultanın şefaatine lââyık kıl!..

HAYÂ, EDEP, HİLM VE YUMUŞAKLIK ÂBİDESİ HAZRET-İ OSMAN (R.A.)

HÜVİYETİ

Ebû Abdullah ve Ebû Amr diye iki künyesi var. Babası Affan... Beşinci babada Allah Resûlü'nün nesebine ulaşıyor. Sonsuzluk Nebisinin büyük dedesinden olan Abdi Menaf'da cihan Peygamberinin pak soyu ile birleşiyor...

Fil vak'asından altı sene sonra, kâinatın iman beşiği olan Mekke'de dünyaya geldi. İnsanlığın Efendisinden 6 yaş küçük...

Büyük mal ve servet sahibi... Güzel huylu, orta boylu, esmer renkli ve güzel yüzlü... Kâinatın Efendisinin sözüne göre "İkinci Yûsuf"tur.

MÜSLÜMAN OLUŞU

34 yaşında iken, hidâyete ermiş ümmetinin en ulu rahmeti Hz. Ebû Bekir'in eliyle ebedî kurtuluşa erdi, Müslüman oldu. Müslümanların ilklerinden...

Müslüman oluşu şöyle:

Öteden beri Hz. Ebû Bekir ile samimi arkadaş idiler. Sıddîk-ı Ekber sonsuzluk yoluna ayak basınca, arkadaşı Osman'ı da ilâhî devletin saltanatına dâvet etti ve onu Allah Resûlü'nün saadetli huzuruna götürdü. Allah'ın Resûlü şöyle buyurdular:

– Yâ Osman! Allah'ın ihsân ettiği cennete rağbet et! Ben sana ve bütün insanlara hidâyet rehberi olarak gönderildim!

Ve Osman birden derhal kabul etti:

– Şehâdet ederim ki, Allah'tan başka ilâh yok ve yine şehâdet ederim ki Muhammed O'nun kulu ve Resûlü'dür!..

Bu hâdiseyi kendisi şöyle anlatıyor:

– Allah Resûlü'nün mukaddes dilinden duyduğum sözler o kadar saf, sade ve o kadar mânâlı idi ki hemen kalbime yer etti. Derhal kendiliğinden ağzımdan şehâdet kelimesi döküldü. Elimi Resûlüllah'ın eline verdim ve Müslüman oldum!..

CEFÂ

İslâm'ın çile devri... Hz. Osman da bu çileler deminde nasibini aldı. Müslüman olur olmaz kabilesinin ve aile kolunun türlü cefâlarına göğüs gerdi ve hak yolundan kıl kadar dönmedi...

Amcası, Hz. Osman'ın ebedî kurtuluşa erdiğini duyunca öfkелendi. O masum efendiyi bir direğe bağlayıp dövmeye başladı:

– ***Eski dininden dönüp yenisine bağlandığın ve Muhammed'in peşine gittiğin için işte seni bu direğe bağlıyorum. Tekrar atalarının dinine dönmedikçe salıvermem!***

Genç mü'min bir aslan gibi kükredi:

– ***Vallâhi, ey amca, ne yaparsan yap! Ben, mukaddes İslâm'ı asla bırakmam!..***

Adamın aklı kamaştı, taş gibi donup kaldı... Hz. Osman'dan böyle bir celâdet beklemiyordu. Fakat, iman devleti Hz. Osman'ı kahramanların kahramanı yapmıştı... Artık tek gayesi vardı, Allah'ın rızâsı, Resûlü'nün hoşnutluğu...

Amcası, yine günlerce ona işkence etti, günlerce bağlı tuttu, fakat Hz. Osman (r.a.), bu zulme meydan okuyordu. Nihâyet ihtiyar amca, Hz. Osman'ı salıvermekten başka çare bulamadı...

İmanın bu derecesi...

ÇİFTE NUR

Hayâ ve edep incisi Hz. Osman'ın lâkabı “**Zinnureyn**-Çifte nur sahibi”dir. Bu lâkaplandırılışın sebebi, birbiri arkasından Kâinatın Efendisinin iki kızını almış olması... Evvelâ Hz. Rûkiyye ve sonra Ümmü Kelsûm. Kâinatta bir Peygamberin, iki kızını almış ilk insan. Onun için çifte nur sahibi...

Varlığın sebebi olan Peygamber buyuruyorlar:

– Her Peygamberin bir arkadaşı vardır. Benim cennet arkadaşım Osman'dır!..

Bu ne iş, bu ne yücelik, bu ne saadet!..

PEYGAMBER KIZI

Hazret-i Rûkiyye (r.a.), Cenâb-ı Osman ile Habeşistan hicretine katıldı, sonra Medine'ye geldi ve Bedir gazâsı esnasında nur yatağı Medine'de vefât etti. Ümmü Kelsûm hazretleri de, kız kardeşinden sonra, yine Medine'de Hz. Osman'ın zevcesi oldu ve bir yıldan az bir

müddet Hz. Osman'ın zevceliğinde kaldı, çocuk doğurmadan bu fâni âleme vedâ edip, ebediyet yurduna göçtü...

Gönlü billûrlardan daha duru olan Cenâb-ı Osman (r.a.), ölen zevcesi için ağlıyordu. Bunu gören Allah'ın Resûlü dediler ki:

– (Ey Osman, vefât eden zevcene) **Ağlama. Nefsim kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki, eğer bende arka arkaya ve teker teker ölecek yüz tane kız olsa, yüzünü de hiç kalmayınca kadar diğerini sana nikâhlardım...**

Devletin ve saadetin böylesi...

İŞTE CÖMERTLİK

Vefâ hazinesi ve cömertlik denizi Hz. Osman (r.a.), bir gün Allah'ın Resûlü'ne dört deve yükü buğdayı hediye gönderdiler.

Gaye insan ve ufuk Peygamber, bu hediyeleri muhacir sahabilerine dağıttılar. Hz. Osman bunu duyunca dört deve yükü daha gönderdiler. Allah'ın Resûlü bunları da Medineli sahabilerine dağıttılar. Hz. Osman dört deve yükü daha gönderdi... Âlemlerin Efendisi bunu da zevceleri arasında taksim ettiler. Sonra Hz. Osman'ın adamlarına sordular:

- Osman'a ne kadar buğday gelmişti?
- On iki yük, ey Âlemlerin Resûlü!

Varlık Nuru, Hz. Osman'ın kendi evine hiçbir şey bırakmadığını anlayınca mukaddes ellerini ulvilik âlemlerine kaldırıp şöyle duâ ettiler:

– **Yâ Rabbi! Bana ihsânda bulunanların hepsinin karşılığını verdim. Fakat Osman bin Affan'ın ihsânının karşılığını vermekten âciz kaldım. -Ey ihsânı bol Hüdâ!- Sen ona en iyi mükâfatı ver!..**

Ve Allah, Resûlü'nü mahzun etmedi. Cebrâil, gökler âleminden süzüldü ve Sonsuzluk Nebisinin huzuruna geldi:

– **Ey Allah'ın Resûlü,** dedi; **Cenâb-ı Hak sana selâm ediyor. Osman'a selâmımı söyle. Biz ondan râzı olduk. Onu cennette sana komşu edeceğiz...**

Arasat hesabını ondan kaldırdık. Sen onu mükâfatlandırmaktan âciz kaldın ise, biz ona mükâfat vermekten âciz değiliz...

Hazret-i Osman, saadetinden uçacak gibi oldu ve iplik iplik gözyaşları döktü...

TABAKLAR DOLUSU ALTIN

Hayâ, edep, hilim ve yumuşaklık âbidesi Cenâb-ı Osman (r.a.), yine bir gün, yedi tabağı altınla doldurup hizmetçileriyle Allah'ın Resûlü'ne gönderdi.

Hizmetçiler varlığın sebebi olan Peygamberin huzuruna varıp hediyeleri takdim ettiler. Kâinatın Tacı memnun olup buyurdular:

– ***Efendinize selâm söyleyin, hediyelerini kabul ettim, memnun oldum!.. Hizmetçiler:***

– ***Ey Allah'ın Resûlü,*** dediler; ***efendimiz tabaklarla birlikte bizi de size hediye gönderdi...***

Topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberi ellerini açtılar:

– ***Yâ Rabbi! Osman'ı sana havale ettim!***

Derhal Cebrâil yetişti. Aziz ve Celil olan Allah'ın ilâhî fermanını bildirdi:

– ***Ey Habibim! Osman'a benden selâm söyle. Huld ve naim cennetlerini bu hediyesine karşılık ona bağışladım!***

Ebediyetleri aydınlatan bir saadet...

Düşününüz; Osman kimdir, biz kimiz?

Hani öyle iman, öyle sevgimiz!..

Nur devrinde yine bir gün Peygamber ordusuyla küfür ordusu cenk ediyordu. İslâm ordusunda yiyecek sıkıntısı başgöstermişti. Allah'ın Resûlü gayba aşına gözlerle bakıp dediler:

– ***Vallâhi, Allah size güneş batmadan yiyecek gönderecektir!***

İrfan denizine gark olmuş din büyüğü Cenâb-ı Osman bu sözleri duydu. ***“Allah'ın Resûlü yalan konuşmaz!”*** diyerek harekete geçti. Aradı taradı bir yerde 14 deve yükü yiyecek buldu. Ne istedilerse verdi. Pahalı pahalı aldı ve Nebiyyi Muhteremin huzuruna getirdi:

– ***Ey Allah'ın Resûlü,*** dedi; ***Osman'ın Allah'a ve Resûlü'ne hediyesidir!***

Ebedî hayat müjdecisi Cenâb-ı Ahmed (s.a.v.) mukaddes ellerini Allah'ın hacet kapısına açtı ve şöyle duâ yaptı:

– ***Ey Allahım! Osman'a hayır ver ve onu hayır ile mükâfatlandır!***

Hayâ ve edep incisi Hz. Osman (r.a.), gözyaşları içinde bu duâya âmin dedi...

O, Habeşistan'a hicret eden Müslümanların başı, dört büyük halifeden üçüncüsü, cennetle müjdelenen on kutlu sahabiden biri...

Son derece zengin, gönlü incilerle dolu, kerem, cömertlik, hayâ ve edep başlıca farikaları... Bütün malını Allah yolunda harcadı. Bütün ömrünce gece sabahlara kadar namaz kıldı. Kur'ân okudu, ağladı, inledi...

Belli başlı bir yerde kuyu açanın cennetlik olacağına dair bir hadis üzerine yine hemen servetini dökerek kuyular açtırmaya başladı...

Bir Yahudinin kuyusu vardı. Yahudi bu kuyudan gayet yüksek fiyatla su satıyordu. Cenâb-ı Osman, Yahudiye başvurarak kuyunun yarısını on iki bin dirhem karşılığında satın aldı ve teklifte bulundu:

– Ya bir gün sen, bir gün ben, nöbetleşe su çekelim; yahut kuyunun öbür yarısını da bana sat! Eğer satmazsan ben nöbetimde bir kova yerine iki çekerim.

Yahudi nöbetleşe çekmek yolunu tercih etti. Fakat Müslümanların iki misli su çıktıklarını görünce kuyunun öbür yarısını da sekiz bin dirheme satmaya mecbur oldu...

Hazret-i Osman, kuyunun yekûnuna 20 bin dirhem ödeyerek satın aldı ve susuzluktan yanan Müslümanlara vakfetti...

Nerede bir dertli, nerede bir yoksul, nerede bir yetim varsa onun imdadına yine Hazret-i Osman koşuyordu...

TEBÜK

Tebük gazâsına çıkılacağı sırada sahabilerin çoğu piyade ve sefer malzemesi eksik... Nihayetsiz olan mülkün seyyidi buyurdular:

– Askerin zorluğunu kolaylaştıranlara ve onları techiz edenlere cennet var...

Cömertlik sultanı Hz. Osman, hemen üç yüz deve ile bin dinar verdi.

ONU ALLAH MEDHEDİYOR

Hayâ ve edep incisi Hazret-i Osman (r.a.) gündüz oruç tutar, geceleri de namaz kılardı. Tâ fecre kadar Kâbe mumu gibi yanıp yakılıyordu. Her gece iki rekâtlık namazda Kur'ân-ı Kerîm'i hatmederdi... Rahmân ve Rahîm olan Allah onun hakkında şöyle buyurdu:

أَمَّنْ هُوَ قَانَتْ أَنَاءَ اللَّيْلِ سَاجِدًا وَقَائِمًا يَحْذَرُ الْآخِرَةَ
وَيَرْجُو رَحْمَةَ رَبِّهِ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ
لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ

– “Yoksa, o âhiret (azabın)dan korkarak, Rabbinin rahmetini umarak gecenin saatlerinde secdeye kapanır, kıyamda durur bir hâlde tâat ve ibâdet eden kimse gibi midir? De ki: “Bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Ancak temiz akıl sahipleridir ki (bunlar) hakkıyla düşünür.” (Zümer, âyet: 9)

ULVİ DERECE

Bir gün sahabiler, Hz. Osman’a sordular:

– **Ey bakış ve görüş sahibi! Bu yüksek dereceye nasıl ulaştın?**

Şu cevabı verdiler:

– **Kur’ân-ı Kerîm’i sağıma, Allah Resûlü’nün yaptıklarını soluma, ne yaparsam Allah’ın her şeyi bilir olduğunu kalbime koyarak eriştim!..**

PEYGAMBER MEDHEDİYOR

– Bütün peygamberler hayatlarında bir kimse ile fahr etmişler, öğünmüşlerdir. Ben de Osman bin Affan ile öğünürüm!

Ve yine buyuruyorlar:

– **Bütün melekler benim ile iftihar ederler. Ben de Osman bin Affan ile öğünürüm!..**

Ey insanlık, buna ne buyurursun?

GAZÂLAR BOYUNCA

Ak nurlar sahibi Cenâb-ı Osman (r.a.), Bedir ve bir iki gazâdan başka bütün cenklerde, Allah Resûlü’yle beraber bulundu ve nice kâfirin ciğerini deldi.

Bedir gazâsına katılamayışı, hasta bulunan zevcesi Peygamber kızı Rukiyye hazretlerinin yanında kalışı yüzünden...

Hazret-i Osman’ın üzüldüğünü gören Kâinatın Efendisi o zaman şöyle buyurdular:

– **Bedir’de bulunan bir adamın sevabı ve hissesi sana vardır!**

İştirak etmediği bir iki gazâda ya elçi olarak bir yere gönderilmiş, yahut da Allah Resûlü'ne vekil olarak nur şehri Medine'de bırakılmıştır...

Hudeybiye'de yapılan anlaşma nâmesini Cihan Peygamberi Mekke'ye Hz. Osman'la gönderdi.

Hz. Osman Mekke'ye varınca, Kureyş kâfirleri onu geri bırakmadılar. Bunun üzerine Allah'ın Sevgilisi bir ağaç altına çekildiler ve bütün sahabileri yeni bir bîate dâvet ettiler:

– ***Son nefesimize ve son damla kanımıza kadar çarpışmadan ayrılmayacağımıza ahdediyoruz!***

Herkes sıra ile elini Allah Resûlü'nün eline koydu. İnsanlığın Tacı, sağ elini sol eline götürüp:

– ***Bu Osman'ın bîatidir!*** buyurdular...

Osman'ın şehit edildiği şeklinde bir haber gelmesi üzerine, onun intikamı alınmadan dönülmeyeceğine yemin edildi.

Müşrikler, Allah Resûlü'nün bu hareketlerini haber alınca Hz. Osman'ı bıraktılar. Hz. Osman (r.a.), Sonsuzluk Nebisinin yanına döndü ve anlaşma böylece yerine geldi.

Âyet nâzil oldu:

إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ

– ***Sana hakıyî sûrette bîat edenler ancak Allah'a bîat etmiş olurlar. Allah'ın eli onların elleri üstündedir.*** (Feth, âyet: 10)

Hayâ, edep, hilm, ahlâk ve yumuşaklık âbidesi Cenâb-ı Osman (r.a.), bütün ömrünce Allah Resûlü'nü bir gölge gibi takip etmiş ve o nurdan nefes nefes yudumlamıştır...

Peygambere bağlılıkta ve d ostlukta o kadar ileri gitmiştir ki, Allah'ın Resûlü şöyle buyurmuştur:

– ***Osman dünyada ve ötelerde dostumdur!..***

HALİFE

Allah Resûlü'nün fâni âleme vedâ edip ilâhî visâle erişlerinde ümmetin başına Hz. Ebû Bekir ve ondan sonra da Hz. Ömer geldiler. Hz. Osman (r.a.), kendinden önceki bu büyük halifeleri bütün gücüyle destekledi... Nihayet Hz. Ömer de bir suikaste uğrayınca sıra

kendisine geldi. Cenâb-ı Ömer'in tâyin ettiği şûra üyeleri kendisini halife seçtiler ve böylece Müslümanların Emîri oldu...

İslâm ve iman aksiyonunu bir nefes bile gevşetmeden azimle ilerletti...

Hazret-i Ömer'in tâyin ettiği bütün memurları yerinde tuttu. Yine Hz. Ömer'in vasiyeti gereğince Saad İbni Ebî Vakkas hazretlerini yeni bina edilen Kûfe'ye tâyin etti...

Ve İslâm ordularını kâfirler üzerine uçurdu. Ahdini bozan Bizans imparatoru, iman ordusunun müthiş tokadını yeyince perişan oldu. İslâm ordusu, Bizans ordusunu İskenderiye kıyılarına kadar kovaladı. Hepsini esir etti veya denize döktü... İskenderiye'yi de bir baştan bir başa fethetti...

Artık Hz. Osman devrinin fetihleri üstüste devam etmektedir. İslâm ordusu kaleler üstünde iman bayrağını dalgalandırıyor ve her tarafa dehşet salıyordu...

Ve kâfirler güruhunun aklı kamaşıyordu...

KUR'ÂN

Hz. Osman devrinin en büyük hâdiselerinden biri de Kur'ân-ı Kerîm'in Sıddîk-ı Ekber zamanında tertip edilen yazılı nüshasının çoğaltılması olmuştur...

O gün bugün elde bulunan, yarın ve öbür gün de bulunacak olan, tek harfinden ve noktasından ayrılık kabul etmez yüce kitap, ebediyet çapında muhteşem bir hediyedir...

HAZİN BİR HÂDİSE

Hicri yirmi dokuzuncu yılda, kaybı kâinata bedel, fakat maddede hiçbir kayıp hissini vermeyen, hazin üstü hazin bir iş oldu:

Peygamber halifesi Cenâb-ı Osman, Allah Resûlü'nün mühür şeklindeki yüzüğünü bir kuyuya düşürdü ve yüzük bütün aramalara rağmen bulunamadı...

Hz. Osman'ın gözlerinden billûr yaşlar aktı ve ıstırabı sonsuz oldu...

– Ve fitne rüzgârlarının esmeye başlaması, ümmet gülistanında hazan yellerinin esmesi...

ŞEHİT

İrfan denizine gark olmuş din büyüğü Cenâb-ı Osman (r.a.), hicretin otuz beşinci yılında, 11 sene, 2 ay, 14 gün halifelik ettikten sonra zilhiccenin 18. cuma günü 82 yaşında âsiler tarafından şehit edildi...

Mısır, Kûfe ve Basra taraflarındaki âsiler, aralarında anlaşıp teşkilâtlandılar. Hac bahanesiyle nur şehri Medine istikametinde yola revan oldular. Gelip şehrin etrafına çadırlarını kurdular. Ne hazin bir tecelli ki, adeta şehri basmaya gelen bir düşman ordusu manzarası... Binlerce çadır... Binlerce asker... Ne nasihat dinliyorlar, ne sulha yanaşıyorlar... Tek istekleri masum efendi Hazret-i Osman'ın hilâfet makamını terk etmesi...

İstekleri reddediliyor... Bu defa âsiler çılgına dönüyor...

Günlerden bir cuma ve Mü'minler Emîri Hz. Osman hutbede... Yaptığı işleri bir bir saydı ve bundan sonra alacağı tedbirleri sıraladı...

O sırada korkunç ve müthiş bir gürültü... Sokaklardan nal sesleri geliyor... Herkes bir an için donup kalıyor...

Asîler her koldan Medine'ye hücum etmiştir...

Avaz avaz bağırlıyorlar:

– İntikam, intikam!..

Mü'minler ulusu Hz. Osman evine dönüyor. Evi muhasara ediyorlar. Günlerce, haftalarca süren muhasara...

O masum efendi susuz... Dilini ıslatacak kadar bile su vermiyorlar...

Allah Resûlü'nün pak zevcelerinden Hz. Ümmü Habîbe su götürmek istiyor. Onu bile hayâsızca geri çeviriyorlar...

Kimseye müsaade yok...

Hz. Ali'ye bile kafa tutuyorlar... Fitne başlar üzerinde kanat çırpıyor... Yahudi tırtılı İslâm kumaşını zehirli dişleriyle parça parça ediyor...

Abdullah bin Zübeyr ile Hz. Ebû Hüreyre (r.a.) halifeye başvuruyorlar:

– **İzin ver, ey Mü'minlerin Emîri! Bu âsileri askerle kiralım!**

Hz. Osman (r.a.) kükrüyor:

– Tek Müslüman kanının akmasına râzı olamam!..

Ve evinin penceresinden âsilere nasihat ediyor:

– Ey insanlar! Peygamber mescidini ben genişlettim. Bana orada namaz kıldırılmıyorsunuz! Kuyuları ben açtım. Bana bir damla su vermiyorsunuz. Allah'tan korkun Allah'tan... Allah hakkı için Medineliler bilir ki; siz, Allah Resûlü'nün sözü üzerine mel'ununuz! Hatayı sevap ile imha ediniz...

Yine aldırın yok... Sanki bağrılarına taş bağlamışlar ve vicdanlarını perçinlemişler... Ne his var, ne bir damlacık duygu...

Hayâ ve edep incisi Hz. Osman (r.a.), 35. hicret senesinin Zilhicce ayının on sekizinde, hayatının son cuma gecesinde bir rüya gördü.

Allah'ın Resûlü, Hz. Ebû Bekir, Hz. Ömer, bir arada...

İnsanlığın tacı ve varlığın sebebi olan Peygamber buyuruyorlar:

– ***Yâ Osman! Seni muhasara edip buraya mı kapattılar?***

– ***Evet, ey Allah'ın Resûlü!***

– ***Seni susuz mu bıraktılar?***

– ***Evet, ey Allah'ın Resûlü!..***

Nihayetsiz olan Mülkün Seyyidi bir kâse dolusu su uzatıyor. Hz. Osman (r.a.), yanmış dudaklarıyla suyu yudumluyor...

Allah'ın Resûlü buyuruyorlar:

– Yâ Osman! Dilersen yarın iftarı bizimle yaparsın, istersen yardımına gelip seni kurtarsınlar... Hz. Osman (r.a.) sevinç içinde sesini yükseltiyor:

– ***Mertebey-i şehâdetle iftarı nezdinizde yapmak istiyorum, ey Allah'ın Resûlü...***

Cuma sabahı...

Hz. Osman (r.a.) oruçludur.

Kur'ân okumakta... Gözlerinde elmas elmas yaşlar...

Ani bir gürültü...

Asîler duvardan atlamaya ve gürül gürül eve dolmaya başlamıştır.

Hâle bakınız ki, Cenâb-ı Osman'ın evine ilk giren, rikkat ve merhamet madeni Hz. Ebû Bekir'in küçük oğlu Muhammed... Müthiş tecelli! Cihanın, peygamberlerden sonra en büyük, en iyi, en faziletli adamının oğlu... İsteddiği memuriyeti halifeden alamadığı için ona düşmandır.

Rahlesine eğilmiş, Kur'ân okuyan Hz. Osman'ın üzerine atıldı; o masum Efendiyi süt beyaz sakalından kavradı:

– Şimdi seni Muâviye, İbni Ebî Şerh ve İbni Âmir kurtaramaz!

Hız. Osman (r.a.)'ın mübârek yüzünde kahredici ve öldürücü bir tebessüm:

– ***Ey evlâdım, diyor; baban, senin bu hâlini görse ne kadar mahzun ve mükedder olurdu!***

Hız. Ebû Bekir'in oğlu Muhammed'in başı öne düşüyor. Utancından halifenin yüzüne bile bakamıyor ve oradan hemen uzaklaşıyor...

Mü'minlerin Emîri'nin odasına, âsilerden, üstüste giren girene...

Lânetlinin biri, halifenin başına bir demir indirdi. Sedvan hâini kılıcını Cenâb-ı Osman'a havale etti. Halifenin hanımı koş a koş a efendisinin imdadına geldi ve kolunu kocasına siper etti. Nâile Hatunun parmakları doğrandı...

Amr bin Humuk isimli nasipsiz, Mü'minler Emîri'nin iman dolu göğsüne kılıcını sapladı. Hançerler peşpeşe mübârek insanın vücuduna girip çıktı...

Mü'minler ulusu ve iman incisi Hız. Osman (r.a.) bembeyaz gömleği kandan kıpkırmızı, yerde...

Kan damlaları, açık duran Kur'ân-ı Kerîm'in üstüne tam şu mukaddes âyete damlıyor:

– ***Allah sana kâfidir!***

Nâile Hatun feryadı koparıyor...

Hız. Osman'ın vücudunda bir sürü hançer...

Şehit... Hem nasıl şehit...

Cenazesi iki gün evinde kaldı. Sonra, mübârek naaşını Bâkî mezarlığına gömdüler...

Şu fânî hayatı terkedip, ebediyetlerin gerçekler sahasına eriyor...

Cenâb-ı Osman'ın sözlerinden:

– Cehalet öyle bir binektir ki üzerine binen zelil olur, onunla arkadaşlık yapan yolunu kaybeder...

Sultanların tadına bakmak dudakları yakar!

– Sultanla dost olan, aslan üzerine binen insan gibidir; insanlar ondan korkar ama, o, binmiş olduğu aslandan daha fazla korkar...

– Edep döküntüleri, altın döküntülerinden daha hayırlıdır...

BİLGİ GÜNEŞİ, İLİM, HİKMET VE ULVİYET MADENİ HAZRET-İ ALİ (R.A.)

HÜVİYET

Allah'ın Sevgilisine peygamberlik geldiği tarihten on, hicretten 23 yıl evvel ve Fil hâdisesinden 30 yıl sonra Mekke'de dünyaya geldi.

Babası Ebû Tâlib...

Annesi Esed kızı Fâtıma...

İki lâkabı var:

Murtazâ ve Haydar...

Bir gün Ebû Tâlib'in zevcesi ve Hâşimî soyundan Esed kızı Fâtıma bir rüya gördü:

Evi pırıl pırıl nurla taşmış... Etrafta ne kadar dağ varsa Kâbe'ye doğru secdede... Eline dört kılıç veriyorlar... Bunlardan biri gökyüzüne çıkıyor; biri suya, biri toprağa düşüyor, biri de aslan oluveriyor... Ve öyle bir aslan ki, müthiş heybeti var. Bütün yaratıklar ondan kaçışmaya başlıyor. Esed kızı Fâtıma, rüyada korkuyla ellerini boşluğa uzatıyor, birdenbire karşısında Allah'ın Resûlü'nü buluyor ve onun mukaddes ellerine yapışıyor.

Yengesi, rüyadan dört ay sonra Cenâb-ı Ahmed'e şöyle dedi:

– ***Gebeyim, oğlum! Duâ et de çocuğum erkek olsun!***

Nuru cihanın dudaklarında cennet tebessümleri:

– ***Doğacak erkek çocuğu bana bağışlaman şartıyla duâ ederim!***

– ***Söz veriyorum, sana bağışlarım, oğlum!***

– ***Öyleyse ben de duâ ederim!***

Zaman çarkı döne döne dönmüş ve işte beklenen gün gelmişti. Esed kızı Fâtıma, çifte koldan Hâşim soyuna bağlı, haykırışı tâ uzaklarda çınlayan, altın topu gibi gülbüz bir oğlan doğurmuştu...

İşte bu doğan çocuk Hz. Ali'ydi...

Şimdi mini mini Ali beşiğinde çığlık atadursun, zaman ırmağı da durmadan ebediyete doğru akıyordu...

Gaye insan ve ufuk Peygamber kırk yaşlarında yaratılış gayesini bulmuş ve nebilik memuriyetini almıştır.

O'na ilk inanan büyük ve temiz Hatice... Kâinatın Efendisi, zevceleri Hatice-i Kübrâ ile namaz kılariken içeriye birdenbire küçük Ali giriveriyor...

Manzara dehşet... İlk anda bir şey anlayamıyor, bekliyor...

Namaz bitince sokulup soruyor:

– ***Neydi bu yaptığınız?***

Allah'ın Resûlü izah ediyorlar:

– Yâ Ali! Bu gördüğün, Allah'a ibâdetin gerçek şekli olan namazdır. Rabbimizin indinde makbul olan ibâdet şekli budur. Daha evvel gönderilen peygamberlerin getirdiği tehvid dininde ibâdetin esası olan namaz... Ben seni Allah'a iman ve onun dini gereğince bu şekilde ibâdete dâvet ediyorum! Müslüman ol!

Minicik Ali, çocuk gözleriyle derin derin bakıp cevap veriyor:

– ***Şimdiye kadar böyle bir şeyi ne duydum, ne de gördüm. Babama danışmadan ne diyebilirim ki?..***

Allah Resûlü'nün yanaklarında kırmızı gülden bir tomurcuk, buyuruyorlar:

– ***Sen bilirsin, yâ Ali; fakat İslâm'a gelmesen bile gördüklerini kimseye söyleme! Büyük bir sırdır bu; hiç kimsenin bir şey duymasını istemiyorum. Anlaştık mı?***

– ***Evet, kimse bir şey duymayacak...***

Ali'nin beyninde bütün gün bir çınlama...

Allah'ın Sevgilisinin taşları eriten sesi:

– ***Seni Allah'a imana ve O'nun dini gereğince bu şekilde ibâdete dâvet ediyorum!***

Gece oluyor, yatağa giriyor. Fakat uyku hani? Hep ses, hep o ses... Yatağında sabaha kadar kıvranıyor, anlatılamaz, izah ve ifadeye sığmaz bir cazibe merkezine yakalanmıştır.

Dönüyor, düşünüyor, kıvranıyor... Bütün gece uykusuz...

CEVAP

Tam şafak vakti yatağından fırlıyor ve uçarcasına Allah'ın Resûlü'ne koşuyor:

– ***Ey Allah'ın Resûlü! Kabul edersen, dünkü dâvetine şimdi baş eğmek isterim!***

- **Babana mı danıştın?**
- **Hayır, ey Allah'ın Resûlü! Çünkü Allah beni yaratırken babama danışmadı...**
- **Ne güzel, ne güzel, yâ Ali! “Şehâdet ederim ki, Allah'tan başka ibâdete lâîk mâbud yoktur; ve şehâdet ederim ki Muhammed O'nun kulu ve Resûlü'dür!” Buna şehâdet kelimesi derler. Onu kalbinle ve dilinle söyle...**

Dokuz on yaşlarındaki nur çocuk, feza kadar derin kalbi ve gün gibi aydınlık diliyle şehâdet getiriyor:

– Eşhedü enlâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve resûlühû...

Bir numaralı kadın Müslümandan sonra bir numaralı çocuk Müslüman...

Hem ne Müslüman!.. İleride aslan gibi kükreyecek ve bütün kâfirleri kırıp geçirecektir...

Zaten küçük Ali 5 yaşından beri Kâinatın Efendisinin himayesindedir ve nefes nefes o nuru yudumlamaktadır...

İLK MÜSLÜMANLAR

Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânı ve bütün mahlûkatın Peygamberi arkasında, şimdi bir kadın, bir çocuk, bir büyük ve bir köle... Hepsi kendi içinde birer numaralı ilkler...

Artık çığır açılmıştır..

Derken, ikinci ilkler...

Ve akli kamaşan Kureyş kâfirleri...

Hz. Ali'ye, babası Ebû Tâlib soruyor:

- **Bu hangi din? Sen hangi dindensin, oğlum?**
- **Benim aziz babam; ben İslâm dinindenim! Allah ve Resûlü'ne iman ve Allah'ın Resûlü ile ibâdet etmek gibi bir saadetin sahibiyim!**
- **Muhammed (s.a.v.) kimseyi doğru yoldan başka bir tarafa sürmez; o ne derse yap!**

Ebû Tâlib böyle dedi, fakat kendisini, kendi ruhunun meylini açığa vurmadı...

NAHLE VADİSİ

Nihayetsiz olan mülkün seyyidi Cenâb-ı Mustafa ile küçük Ali'nin yolu bir gün Nahle vadisine düştü. Ne ins var, ne cin. İpissiz bir yer... Hemen yüce Rabbin huzuruna durdular ve vecd içinde kendilerinden geçtiler...

Tam o anda, uzaktan Peygamber amcası ve Ali'nin babası Ebû Tâlib göründü ve yeğeniyle oğlunu, kendilerinden geçmiş, Allah'ın huzurunda alınlarını topraklara sürürken buldu.

Durup seyretti...

Dudaklarında tatlı çizgiler...

Namaz bitince sordu:

– ***Ey benim sevdiklerim! Ne yapıyorsunuz böyle tek başınıza bu kuytu yerde?***

Allah'ın Resûlü cevap verdiler:

– Kibriya olan zâta kulluk gösteriyoruz!

– Bu nasıl dindir?

– ***Bu din Allah'ın dinidir. Meleklerin, peygamberlerin ve ceddimiz İbrahim (a.s.)'ın dini. Rabbim beni onunla kullarına gönderdi.***

– ***Demek öyle!***

– ***Evet!..***

– ***Ben ne diyebilirim?***

– ***Benim doğru yola dâvet edeceklerim ve bu dâvete koşması gerekenlerin başında sen varsın. Öyleyse benim hak Peygamber olduğumu doğrula.***

Ebû Tâlib derin derin düşündü ve sonunda mırıldandı:

– ***Ben eski dinimden ayrılmam! Lâkin Allah üzerine yemin ederim ki, ben sağ kaldıkça kimse sana el uzatamaz. Seni daima koruyacak olan bizzat benim!..***

İlâhî cilveye bakınız ki, Sonsuzluk Nebisinin üzerine titreyen Ebû Tâlib, evlâdını fedâ edecek kadar hak dinine hak verirken, bir türlü kendisini ve kendi nefisini teslim edemiyor...

Allah'ın hidâyet etmediğine kim ne yapabilir ki?..

ÇİLE

Allah'ın Resûlü'ne:

– ***Sana emredileni açığa vur!***

Bu emir gelince, iman bayrağı kılıfından çıkarıldı ve Mekke meydanının tâ merkezine dikildi.

Ve Kureyş kâfirlerinin aklı kamaştı. Kâfirleri çıldırtan haber dalga dalga Mekke ufuklarına yayıldı...

İslâm'ın çile devri açıldı..

Kâfirler, kanlı pençelerini masum mü'minlerin gırtlığına geçirdi... Ezâ ve cefâ dayanılmaz bir hâl aldı... Fakat tek kişiyi ebediyet yolundan döndüremediler...

Bir gün, Allah'ın Sevgilisi ve elinden tuttuğu yeğeni Hz. Ali, Kâbe'ye giriyorlar... Kimsenin olmadığı bir saat... Kâinatın Efendisi, Ali'nin sırtına basarak Kâbe duvarına yetişmenin imkânsız olduğunu anlayınca, kendisi çöktü ve:

– **Üzerime çık!**

Emrini verdi.

Ateş parçası delikanlı Ali, Sonsuzluk Nebisinin mukaddes sırtına çıkıyor ve putların bulunduğu noktaya kadar yükseliyor...

O anda öyle bir yere çıkmıştı ki, kendi tâbiriyle ufukları kucaklayabileceğini sanıyor. Kâbe'nin üstünde suratsız bir put... Hz. Murtazâ onu sağından ve solundan dürtüyor, itiyor; put yere düşüyor ve parça parça oluyor...

Hz. Ali (r.a.) diyor ki:

– Bu işi yaptıktan sonra Allah Resûlü'nün omuzlarından indim. Beraberce geri döndük. Uzaklaştık!..

Daha neler neler oluyor... Allah'ın Resûlü ve Müslümanlar neler çekiyorlar...

Allah Resûlü'nün mukaddes başına toprak saçanlar...

Evinin kapısına, beş parmaklarını canavar pençesi hâlinde kullanıp kan izleri çekenler...

Kâbe'de namaz kılarken, üzerinde fezayı taşıyan mukaddes sırtına bir deve leşinin necaset kesesi işkembesini koyanlar...

Hâsılı, hiçbir devirde görülmeyen küfür vahşeti...

HİCRET

Küfür ve dalâlet çukurunda çırpınan Kureyş nasipsizlerinin kin ve gayzını söndürmeye hiçbir deniz kâfi gelmez...

Kaynayan insan kafaları ve kamaşan akıllar... Ve Müslümanların gösterdiği sabır...

Nihayet hicret...

10 yaşından başlayarak 33 yaşına kadar Sonsuzluk Nebisinin yanından ayrılmayan Cenâb-ı Ali...

Hicret emri gelip de bütün sahabiler tek tek, çift çift, kol kol, grup grup Medine'ye aktıktan sonra Mekke'de Allah'ın Resûlü, Hz. Ebû Bekir ve Hz. Ali'den başka kimse kalmamıştı...

Nasipsiz kâfirler toplanarak Nebiyyi Muhteremi öldürmek kararı vermiş ve Peygamber evini sarmaya hazırlanmıştı...

Meleklerin sultanı Hz. Cibril, o akşam Allah'ın Resûlü'ne hicret emrini getirmiş, kendileri de Hz. Ali'yi çağırarak ilâhî fermanı bildirmişler ve emir buyurmuşlardı:

– ***Yâ Ali! Bu gece benim yatağında sen yatacaksın!***

– ***Evet, ey Allah'ın Resûlü!***

– ***Sen birkaç gün daha burada Mekke'de kalacaksın... Bendeki emanetleri tek tek sahiplerine teslim edecek ve yola çıkıp bana yetişeceksin!***

– ***Evet, ey Allah'ın Resûlü!***

– ***Şimdi ben gidiyorum! Sen benim yatağıma yat! Böyle icap ediyor!***

– ***Baş üstüne!***

Allah'ın Aslanı Cenâb-ı Ali evde yalnız kalırken Allah'ın Resûlü, karanlıkta evlerinden çıktılar; ve “Yâsîn” sûresinden bir âyet okuyarak ve kâfirler üzerine toprak saçarak karanlığa dalıp gözden kayboldular...

YEŞİL HIRKA

Şecaat ve ulviyet madeni Hz. Ali, Kâinatın Fahrinin kendisine verdiği yeşil hırkaya bürünüp yatağa yattı, içeriye giren kâfirler karşılarında Hz. Ali'yi görünce apışıp kaldılar ve kudurmuş bir sırtlan gibi sokağa atıldılar... Peygamberler Peygamberinin peşine düştüler...

Hz. Ali, üç gün içinde her işi bitirip, Allah Resûlü'nün ev halkı ile nur şehri Medine'ye hicret etti...

Kâfirlerin baskınından korunmak için gündüzleri gizleniyor ve geceleri yol alıyordu...

Böylece, tek başına, her tanesi ateşten bir akrep, kızgın demirden bir çivi, taban ısırın, alev saçan kumlar üzerinde 400 kilometreyi

aşıp, nice zahmetler çekerek Medine'ye vardı...

Gâye insan ve ufuk Peygamber, Cenâb-ı Ali'nin geldiğini haber alınca emir verdiler:

– **Ali'yi bana çağırınız!**

Nebiyy-i Âhırazmana verilen cevap:

– Ey Allah'ın Resûlü! Ali'nin tabanları şiş ve derisi yüzülmüş olduğu için yürümeye kudreti yok... Ne emir buyurursunuz?

Allah'ın Sevgilisi, kevser sâkisi Cenâb-ı Ali'nin yanına bizzat gitmişler ve onun ıstırabını görünce mukaddes elleriyle ayaklarındaki yaraları meshetmişlerdi.

Yaralar ve acılar derhal geçti ve Cenâb-ı Murtazâ, şehit olacağı güne kadar bir daha ayaklarında ağrı hissetmedi...

KARDEŞ

Hicretin beşinci ayında, Kâinatın Tacı, Mekkeli sahabilerle, Medineli sahabiler arasında birçoğunu birbirine kardeş ettiler...

Kardeş tutma işinde Hz. Ali açıkta kalmıştı. Ne hikmetse ona hiç kimse kardeş gösterilmemişti.

– **Benim, dedi; kardeşim yok mu?**

Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberi buyurdular:

– **Senin kardeşin benim!..**

Ve diğeri bir hadisi- şerif:

– **“Ali, dünya ve âhirette kardeşimdir!..”**

Hız. Ali, başına konan bu gökler dolusu devlet karşısında iplik iplik yaşlar döktü...

GAZÂLARDA ALİ (R.A.)

Şanlı Bedir'den başlayarak -Tebük hariç- bütün gazâlarda hazır. Şanlı kılıcıyla nice imansızın ciğerini deldi, nice kâfirin kafasını kopardı... Destan çapında kahramanlıklar gösterdi...

Hayber fethinde Peygamber sancağını o dalgalandırdı.

Bir gün evvel, İnsanlığın Efendisi sancağı eline alarak nidâ ettiler:

– **Yarın sancağı öyle bir kimseye vereyim ki, Allah ve Resûlü'nün sevdiği insan olsun ve fetih onun elinde gerçekleşsin...**

Ve bayrağı Cenâb-ı Ali'ye verdiler...

Allah'ın Aslanı kaleye yüklendi. Müthiş bir boğuşma, amansız bir cenk... Düşen başlar, kopan kollar, parçalanmış vücutlar...

Koca Hayber kapısını Hz. Ali bir omuzlayışta devirdi. Sonradan kapının kaldırılıp yerine takılması için yetmiş kişinin çalışması icap etti...

Ve bütün cenkler boyunca düşman saflarını bir kar makinesi gibi yardı...

Yine böyle muharebelerin birinde, Allah'ı Aslanı Hz. Ali yaman bir kâfiri devirdi ve göğsüne oturdu. Kılıcını kaldırıp kafasını gövdesinden ayıracağı zaman, kısıvrak bağlanmış olmaktan kuduran kâfir, onun iman aynası berrak yüzüne tükürüverdi. O zaman Cenâb-ı Ali (k.v.) derhal kılıcı yere indirdi ve haykırdı:

– Ey kâfir! Ben seni Allah için öldürecektim! Sen yüzüme tükürdün ve nefsimi incittin! Şimdi bu hâl ile seni öldürsem nefsim için öldürmüş olurum! Kalk, bırakıyorum seni!..

Kâfir hayretinden donup kaldı...

Bir seferinde de Hz. Ali yaralanmıştı. Aliyyül Murtazâ'nın vücudunda küfür okunun ucundan bir parça... Cerrahlar ısrar ettiler:

– Yâ Ali! Parçayı vücudundan çıkarmamız lâzım! Acısına dayanacaksın!

– Olur! Ama ben namazdayken almanız lâzım. Ancak o zaman dayanabilirim!

– Pekâlâ!

– Allahü Ekber...

Ve namaz başlıyor... Ok parçası çıkarılıp yara bantlanıyor...

Selâm verdikten sonra yanındaki cerrahlara soruyor:

– Ne oldu, çıkardınız mı parçayı?

Hz. Ali (r.a.) namaz vecdi içinde hiçbir şey duymamış, hiçbir şeyin farkında olmamıştı. Cerrahlar hayret içinde:

– Yâ Ali! Hiçbir acı duymadınız öyle mi?

– Evet...

– Nasıl olur, hiç acı duymamak?

– Kafadaki kuşu salıverdikten sonra kafesi parçalayacak olursanız kuşun bundan haberi olur mu?

Ulviyetin bu derecesi...

PEYGAMBER DAMADI

Peygamberler Peygamberinin en üstün evlâdı Hz. Fâtımatüz-Zehrâ ile, yirmi kûsûr yaşlarında iken evlendi.

Şöyle oldu:

Bir gün insanlık hûrisi Cenâb-ı Fâtıma (r.anha) mukaddes babasına içecek su getirmişti. O zaman 15 yaşını doldurmuş ve gelinlik çağa gelmişti. Bu hâli gören Allah'ın Resûlü hayırlı bir kısmet vermesini Cenâb-ı Hak'tan diledi.

Allah onun dileğini kabul etti. Cebrâil (a.s.) gelip durumu bildirdi. Nebiyyi muhterem hemen Hz. Ali'ye haber gönderdiler...

Hâlbuki daha önce Fâtıma-i Zehra'yı Hz. Ali'ye istemeye evvelâ Hz. Ebû Bekir (r.a.) gitmişti...

Allah'ın Resûlü sükût etmişlerdi. Peşinden Hz. Ömer aynı teklifle gitmiş, o da cevap alamamıştı...

İkisi birden Hazret-i Ali'ye gidip dediler:

– ***Git kendin iste! Öyle görünüyor...***

Gönlünde okyanuslar dalgalanan ulvî delikanlı, Allah Resûlü'nün huzurunda... Muradını Kâinatın Efendisine arzetti...

İnsanlığın Tacı sordular:

– ***Dünyalık olarak neyin var, yâ Ali?***

– ***Bir zırhımla bir atım var; ey Allah'ın Resûlü!***

– ***Atın sana lâzımdır; git zırhını sat, parasını getir!***

– ***Baş üstüne, ey Allah'ın Resûlü...***

Ve Cenâb-ı Ali, denilen şeyleri aynen yaptı...

Hurma lifleriyle doldurulmuş deriden bir şilte, bir iki tahta sedir. İşte bütün ev eşyaları... Yine hurma ve un bulamacından bir iki türlü yemek; bu da ziyafet sofraları...

Cihan Peygamberi, sahabilerini toplayıp bir hutbe irad ediyorlar ve muhterem kızlarını Ali'ye nikâhladıklarını bildiriyorlar... Hz. Ali de, bu nimete lâayık görüldüğü için Allah'ın Resûlü'ne teşekkür ediyor...

Evlendikleri akşam biri evin bir köşesinde, diğeri başka bir köşesinde Kâinatın Efendisinin teşrifini beklediler...

Allah'ın Sevgilisi geldi; onlara duâ etti ve artık birbirlerine helâl olduklarını bildirdi... Ve işte onlardan nur nesli meydana geldi...

KÜNYELERİ

Cenâb-ı Ali'nin künyesi Ebûl Hasan... Hasan'ın babası...

Derin ve ince Fâtıma ile izdivacından evvel Allah Resûlü tarafından kendisine böyle hitap edildi...

Bir başka künyesi de “Ebû Türeb” Toprak Babası...

Bir gün Peygamber mescidinde uyuyordu. Allah’ın nemlendirdiği mübârek yüzü toprağa bulanmıştı...

Mescide gelen Peygamberler Peygamberi bu mânâyı gördüler, mukaddes elleriyle yüzündeki toprağı silkeleyip iki kere:

– Yâ Ebâ Türeb; yâ Ebâ Türeb! diye seslendiler...

Bundan böyle Hz. Ali bu lâkapla anıldı ve bundan büyük haz duydu...

KEREMLİ YÜZ

İmam-ı Ali’nin, her sahabe gibi -radıyallahü anh- yüceltme tâbirinden başka şahsen mâlik olduğu “kerremallahü vechehû- Allah yüzünü keremlendirsın gibi hususi bir ihtiram unvanı var.

Bu neden?

Ömründe bir kerecik dahi olsa putlara secde etmemiştir. Böyle olmakla beraber, Allah Resûlü’nün kadri yüce kızına karşı takındığı edep yüzünden, böyle bir hürmetin ulvî mânâsını taşımasından...

ARABIN EFENDİSİ

İlim ve hikmet kutbu Hz. Ali’yi uzaklardan gören Allah’ın Resûlü şöyle buyurdular:

– ***İşte Arabın efendisi!***

Bunun üzerine Hazret-i Âişe vâlidemiz, sordu:

– ***Arabın efendisi sen değil misin, ey Allah’ın Resûlü?***

– Ben âlemlerin efendisiyim; o da Arabın efendisi...

Bir rivâyete göre de şöyle:

– Ben insanoğlunun efendisiyim; O da Arabın efendisi!..

Ve bir hadis:

– ***Ben hikmet eviyim; Ali de onun kapısı...***

HALİFELİĞİ

Hicri 35. yıl zilhiccenin 19. cumartesi günü, şehit Osman (r.a.)’ın cenazesi henüz evde yatarken halife seçildi...

Allah Resûlü’nün:

– ***Ali bendendir; ben de ondanım!*** buyurduğu büyük insan...

İlklerin ilklerinden, cennetle müjdeli saadet kadrosundan, Allah Resûlü'nün damadı, nur neslinin babası, dört üstün halifenin sonuncusu, hikmet madeni Cenâb-ı Ali, şimdi devlet reisi...

Masum efendi Cenâb-ı Osman'ın şehit düşmesinden sonra sahabiler, Hz. Talha ve Hz. Zübeyr'in reisliğinde toplanıp, oy birliğiyle Hz. Ali'yi halife seçmek ve ona bîat etmek üzere evine gittiler.

Kapıyı tıkladı...

Hz. Ali içeriden seslendi:

– ***Kimsiniz, ne istiyorsunuz?***

– ***Biziz! Peygamber sahabileri...***

Kapıyı açıp onları içeri aldı ve sordu:

– ***Ziyaretinizin sebebi ne?***

– ***Başımız ve imamımız sensin! Sana bîate geldik!***

– ***Ben halifeliği istemem! Siz başkasını seçiniz! Seçtiğinize ben de râzı olurum!***

– ***Aman yâ Ali! Sen dururken başkasını seçemeyiz!***

– ***Siz benden vazgeçin! Seçeceğiniz insana 'benim vezir olmam ve onu desteklemem daha hayırlıdır!'***

Sahabiler o kadar içten yalvardılar, o kadar dil döktüler ki, Hz. Ali (r.a.), kabulden başka çare bulamadı ve dedi:

– Öyleyse mescide gidelim; bîat işi gizli olmaz!

Mescide gidildi. Kendisine önce Hz. Talha, sonra da Hz. Zübeyr bîat etti... Peşinden herkes...

İÇ MÜCADELE

İrfan denizine gark olmuş din büyüğü Cenâb-ı Ali'nin halifeliği hep iç mücadelerle geçti. Hazret-i Osman (r.a.)'ın şehâdetiyle başlayan fitne gittikçe yayıldı. Hem öyle bir yayılış ki. Fitne başlar üzerinde durmadan kanat çırpı ve Müslümanların içine düşen ayrılık genişledi, durdu. Bütün bunların düzeltilmesi için elden gelen her şey yapıldı ise de bir kere heyelan başlamıştı ve sonuna kadar gidecekti. Nitekim gitti de gitti, bu selin önüne hiçbir bend yapılamadı...

Mü'minler Emîri İmam-ı Ali (r.a.) devlet gemisini kâinat deryasında saadete yüzdürüp kurtuluş sahiline çıkarmak için elinden gelen bütün gayreti gösterdi. En aziz ve en sâdık dostları Hz. Talha ve Hz. Zübeyr (r.a.) ictihadi meseleden ona cephe aldılar ve bu yüzden Cemel Vak'ası meydana geldi...

ŞEHÂDETI

Ulvîyet ve hikmet madeni Hz. Ali (r.a.), 4 sene, 8 ay, 23 gün halifelikte kaldıktan sonra, kırkinci hicret senesi, ramazanın 17. cuma günü sabah namazına mescide giderken Haricî taifesinden İbni Mülcem isimli lânetlinin kılıcı ile vuruldu ve yaralandıktan iki gün sonra da ebediyet âlemine göçtü...

Şu şekilde oldu:

İmam-ı Ali (r.a.) vefâtından üç gün önce yemeden içmeden kesilmişti, iftarda üç lokmadan fazla yemiyordu:

– **Ölümün aç iken gelmesini istiyorum!** diyordu...

Ve iki günlük ömrü kaldığını söylüyordu...

Zaten kendisi başına gelecekleri tâ nur yatağı Medine’de iken haber vermişti. Irak’a gitmek üzere harekete geçtiğinde Abdullah İbni Selâm yolunu kesip haykırmıştı:

– Ey Mü’minler Emîri! Irak’a gitme, korkarım ki orada sana kılıcın ucu dokunur! Ona şu cevabı vermişti:

– **O dediğini bana Allah’ın Resûlü bildirmişti!..**

Bilgi güneşi Cenâb-ı Ali (k.v.) gece rüyasında Allah’ın Resûlü’nü gördüler. Ona ümmetinden şikâyet ettiler...

Kâinatın Efendisi:

– **Yâ Ali,** dediler; **onlar aleyhine duâ et!..**

Ve uykudan uyandılar... Rüyasını oğlu Hz. Hasan’a anlattılar...

İşte o gecenin sabahı öldürücü yarayı aldılar...

İbni Mülcem’i yakalayıp yatağının başına getirdiler.

Emir verdi:

– **Onu hapsedin, kendisine yiyecek ve içecek verin! Eğer ben ölürsem siz de onu öldürürsünüz. Eğer kurtulursam, ben ne yapacağımı bilirim...**

Şâh-ı Merdan, Aliyyül Murtazâ (r.a.) bundan sonra ebediyet hazırlığına başladı...

Şeytanların zıplamaya koyulduğu hengâmeden başlayarak tâ ölümüne kadar devam eden çile devri son bulmuştu...

Son dakikasına yakın oğullarını yanına çağırıp onlara öğüt verdi:

– **Benim iki gözümün nurları! Allah’a kulluktan ayrılmayınız! Dünya size gelse bile siz ondan kaçın! Dünyadan herhangi bir şey elde edemediğiniz için kasavet çekmeyiniz! Daima hakkı söyleyiniz! Yetimlere acıyınız, zavallılara imdat ediniz! Her işiniz**

Allah için olsun! Zâlîme düşmanlığınız ve mazluma sevginiz hep Allah için... Allah'ın emrini yerine getirirken işlerine gelmeyenlerin hiçbir sözünü dinlemeyiniz!..

Peygamber Halifesi Cenâb-ı Ali'yi oğulları Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin ile Abdullah bin Cafer gasletti... Namazını büyük oğlu Hz. Hasan kıldırdı. Ve onu seher vaktinde Kûfe mescidinin yakınında gömdüler. Aynı gün Hz. Ali'nin katilini de zindandan çıkarıp idam ettiler. Ve ebedî azap diyarına gönderdiler...

EN YÜKSEK DERECE

Allah'ın Aslanı Cenâb-ı Ali (k.v.) ilim ve akıldan yana da derecelerin en yükseğinde... Abdullah İbni Mes'ud diyor ki:

– Hazret-i Ali'den başka hiçbir fert, halka “Bir müşkülünüz varsa bana danışın!” diyemezdi. Zira Hz. Ali şöyle buyururlardı: “Allah'ın kitabını bana sorunuz! Hiçbir âyet nâzil olmamıştır ki, ben onun kim hakkında, ne vesileyle, hangi sebeple, gece mi gündüz mü, dağda mı sahrada mı indiğini bilmeyeyim!”

Muazzez sahabilerden ve tefsircilerin reislerinden İbni Abbas:

– **İlmin onda dokuz payı Ali'ye verildi ve geriye kalan biri de insanlara dağıtıldı,** der...

Sahabilerin en büyükleri bile ondan fikir alırlar, ilim öğrenirlerdi..

Dâvâ ve meselelerin çözümünde eşsizdi. Öyle ki Peygamberler Peygamberi sahabilerine hitaben şöyle buyurmuşlardı:

– Ali, hüküm ve kaza işinde hepinizden üstündür!

Nur devrinde bir gün, Kâinatın Efendisi sahabileriyle beraber oturuyordu. Huzuruna iki adam geldi ve adalet istedi. Birinin öküzü öbürünün merkebinin öldürmüştür ve merkep sahibi, kaybının ödenmesini ve hakkının alınmasını istemektedir...

Allah'ın Sevgilisi, çiçek çiçek bir tebessümle sahabilerinin yüzüne baktılar. “Bir hüküm verin!” demek istediler.

Biri atıldı:

– Şuursuz hayvanların fiilinden sahiplerine tazminat gerekmez.

Âlemin Fahri emir buyurdular:

– **Dâvâlarına sen bak, yâ Ali!**

– **Baş üstüne, ey Allah'ın Resûlü!..**

Ve Hz. Ali dâvâcılara sordu:

– **Hayvanların ikisi de başıboş muydu; yoksa biri bağlıydı da öbürü mü başıboştu?**

İkisi birden merkebin bağlı ve öküzün serbest olduğu cevabını verdiler. Hz. Ali hükmünü bildirdi:

– **O hâlde merkebin tazmini gerekir!**

Varlığın sebebi olan Peygamber de bu hükmü beğenip yerine getirdiler ve Hz. Ali hakkında, yukarıdaki sözü söylediler...

Tarihin nadir yetiştirdiği ve kâinatın en büyük adalet sultanı Hz. Ömer, Hz. Ali hakkında şöyle demiştir:

– Ali'ye üç fazilet verilmiştir ki, onların biri bende olsaydı, dünya ve ötesinin bende olmasından daha bahtiyar olurum, ilki Allah Resûlü'nün en sevgili kerîmesini zevceliğe almış olması, ikincisi, Nebiyyi Muhtereme olduğu gibi mescitte oturmanın kendisine helâl kılınması. Üçüncüsü, Hayber cenginde bayraktar olması...

Hz. Ali'nin bir şiirinden:

Ennasü min cihetittimsâli ekfaü

Ebûhüm âdemü vel ümmü havvâü...

İnsanlar kökten yana birbirine denk;

Zira babaları Adem, anaları Havvâ...

Böyle olunca asıllarıyla övünmek neye?

Övünecekleri bir şey varsa su ile çamur...

Fazilet ve meziyet ilim ehlinin.

Onlar kurtulmak isteyenlere kılavuz...

Câhiller ilim ehline düşmandır;

Zira onlar ölü, âlimlerse diri...

Sözü:

– İlim, mirasın hayırlısıdır. Edep, sanatın hayırlısıdır. Takvâ, azığın hayırlısıdır. İbâdet, sermayenin hayırlısıdır. İyi amel, öncünün hayırlısıdır. İyi ahlâk, yakın dostun hayırlısıdır. Hilm (yumuşak huy), yardımcının hayırlısıdır. Kanaat, zenginliğin hayırlısıdır. Tevfik, yardımın hayırlısıdır. Ölüm, uslandırıcının hayırlısıdır...

Sözü:

Akıl gibi mal, iyi huy gibi dost, edep gibi miras, tevfik gibi rehber, ilim gibi şeref bulunmaz...

Haşiye: Dört halife hakkında geniş bilgiyi daha önce neşretmiş olduğum Hz. Ebû Bekir, Hz. Ömer, Hz. Osman ve Hz. Ali isimli eserlerden öğrenebilirsiniz. (M. N. Bursalı)

HAZRET-İ ZÜBEYR (R.A.)

Allah'ın Resûlü'nden nur devşiren muazzez sahabiler cihan günlerini saadet cennetlerine döndürmüş insanlardır. İç gözlerine ilâhî nurun sürmesi çekilen ve cennetle müjdelenen on'lardan dört büyük halifenin hayatını daha evvelce yazmıştık. Şimdi hayatlarında iken cennetle müjdelenen muazzez sahabilerin nurlu hayatlarından pırıltılar yudumlamaya çalışacağız...

Kutlu sahabi Hz. Zübeyr (r.a.) on'lardan biri...

HÜVİYET

Adı: Zübeyr, künyesi Ebû Abdullah, lâkabı (Havari-i Resûlüllah)dır. Neseb beşinci babada Sonsuzluk Nebisinininkiyle birleşir... Avvam oğlu. Fil vak'asından 25 yıl sonra doğdu...

On beş yaşlarında iken, Sıddîk-ı Ekber (r.a.)'ın eliyle İslâm dairesine girip sonsuz kurtuluşa erdi.

Cemel vak'asında hicretin 36. yılı cemaziyelevvelin onuncu perşembe günü, 64 yaşında, namaz kılarken, İbni Cerhûz isimli nasipsizin eliyle şehit edildi...

Mü'minlerin annesi Hz. Hatice (r.anha), Hz. Zübeyr'in halası... Annesi de Allah Resûlü'nün halaları, Abdülmuttalip kızı Hz. Safiye...

Ebedî Hayat Müjdecisi'nin:

– Her nebinin bir veziri, yardımcısı, dostu vardır. Benim de Zübeyr'dir!..” dediği büyük insan...

İlklerden... Hem Habeş, hem de Medine Muhacirlerinden... Cennetle müjdelenen on büyüklerden... Hak ve adalet güneşi Hz. Ömer (r.a.) tarafından halife seçimine mahsus olarak kurulan şûra üyelerinden...

İrfan denizine gark olmuş din büyüğü Hz. Zübeyr (r.a.)'ın çocukluğu hakkında pek fazla bir malûmatımız yok... Yalnız annesi Hazret-i Sâfiye'nin onu terbiyeye çok itina ettiğini, onu âlicenap, cesur, bahadır, azimkâr ve ehl-i edep bir insan olarak yetiştirdiğini kaydedelim.

Çok kere de annesi tarafından büyük meşakatlere uğratılırdı. Hatta bazen annesinden dayak yediği de olurdu. Annesi onun terbiyesi ile ciddi şekilde uğraşırdı...

Bir defasında, Nevfel bin Hüveylid kardeşinin annesi tarafından gördüğü şiddeti, annesinin onu sevmediğine hamlederek bunu ifade eden sözler söylemişti. Hazret-i Safiyye ona şu sözlerle karşılık verdi:

Men kale innî übgıduhû fekad kezeb

Innemâ edribuhû likey yeleb

Ve yuhzimul ceyşe ve ye'ti bisseleb...

Benim Zübeyr'i sevmediğimi söyleyen yalan söylemiş olur. Ben onu dövüyorsam, onun adam olması ve akıllanması için dövüyorum. Onu orduları tarumar ederek ganimetle dönmesi için terbiye ediyorum.

Hz. Zübeyr'in annesinden gördüğü bu terbiye daha sonraları onun hayatında tesirini ve izini göstermiştir... Hz. Zübeyr, bütün arkadaşları arasında şecaat ve cesaretiyle tanınmıştır.

İSLÂM İLE ŞEREFLENMESİ

Hz. Zübeyr'in ailesi ve hanedanı hakkında verdiğimiz malûmat onun nübüvvet nurunun doğduğu yerde yetiştiğini gösteriyor. Sonsuzluk Nebisi kâinatın iman beşiği olan Mekke'de ilâhî memuriyeti aldıkları zaman, Rabbin risâletini tebliğe başladılar... Onun elinden ilk ebediyet iksiri içen Cihan Sıddîk'ı oldu... Hz. Ebû Bekir (r.a.), bu ilâhî nurdan herkese yudumlatmak istiyordu. Ve elinde iman taşı, köşe bucak dolaşıp nura hasret kalanları İslâm dairesine çekiyordu, işte Hz. Zübeyr de onun eliyle ebediyet caddesine ayak basmıştı...

Hz. Zübeyr (r.a.) bu itibarla ilk Müslümanlardan. Ve Müslümanların en fedakârlarından, İslâm ve iman dâvâsına can-ı gönülden bağlı olanlardan...

Bir gün Mekke'de Nebiyyi Muhteremin müşrikler tarafından şehit edildiğini duydu. O kadar öfkелendi, o kadar celallendi ki, sorup anlamadan şanlı kılıcını çekti ve tek başına kâfirlere hücum etmek üzere atıldı. Yolda kendisine rastlayan Allah Resûlü nidâ ettiler:

– ***“Yâ Zübeyr; sana ne oldu? Ne yapıyorsun?”***

Vaziyeti anlatıyor:

– ***Anam babam sana feda olsun, ey Allah'ın Resûlü!.. Sizin müşrikler tarafından katledildiğinizi duyudum!..***

Kâinatın Efendisi, gökleri aydınlatan bir tebessümle kendisine duâ buyurdular...

İslâm'da mukaddes dâvâ uğruna ilk sıyrılan kılıç, onun kılıncı oldu...

Bütün gazâlar boyunca Allah'ın Sevgilisiyle beraber ve canı ile O'na siper...

HİCRETİ

Allah'ın âlemleri kurtarmaya gönderdiği en büyük kurtarıcı, kâinat ufkuna tevhid sancağını dikince bütün müşrikler kudurdu. Allah'ın nurunu üflemeyle söndüreceğiz sandılar. İslâm'a can atan iman kahramanlarını taşa tuttular... Ezâ ve cefâ kazanı durmadan kaynadı... Masum ve mazlum insanları işkence fırınında pişirmek istediler... Her mü'min, her âşık, her Peygamber sevdâlısı gibi Hz. Zübeyr (r.a.) de müşriklerin tecavüz ve zulmünden kendini kurtaramadı... O da diğer Müslümanlar gibi çeşitli ezâ ve cefâ onun imanını bir kat daha kuvvetlendirmiş ve taşkın bir deniz hâline getirmişti... Küfrün alık ve sapık adamları ne yaptılarsa Hz. Zübeyr'in gönlünde parlayan ilâhî ışığı söndüremediler...

Mes'ûd olur o kimse, bir Allah'a iman var;

İmansız gönüllerde yığın yığın hüsrân var!..

Kâfirler kapılara kandan izler çizdiler. İmansız pençelerini masum insanların boğazlarına taktılar... Artık Mekke Müslümanlara bir zindan olmuştu... Müslümanlar yerlerini, yurtlarını bırakıp sırf Allah rızâsı için yollara düşmüşlerdi. Hz. Zübeyr de Habeşistan'a hicret etti. Malı, canı her şeyi, bu mukaddes dâvâ için sebil etmişti. Habeşistan'da bir müddet kaldıktan sonra Resûller Serveri'nin Medine'ye gittiğini haber alınca o da nur şehri Medine'ye hicret ederek hasretiyle yandığı o nura kavuştu...

Allah'ın Sevgilisi, Mekke devrinde Hz. Zübeyr ile Hz. Talha'yı kardeş yapmıştı. İkisi arasında kardeşlik akdetmişti. Fakat nur şehri Medine'ye gelince kardeşlik Ensar ile Muhacirin arasında akdölünmüştü. İrfan denizine gark olmuş din büyüğü Cenâb-ı Zübeyr (r.a.) de Ensar'dan Hz. Seleme bin Selâmetül Ensarî'nin kardeşi olmuştu. Hz. Selâme, Medine büyüklerinden olup Akâbe'de Sonsuzluk Nebisine bîat etmiş erlerdendi...

Artık Hz. Zübeyr (r.a.) nur şehri Medine'ye yerleşmiş, Mekke'de çektiği bütün acıları unutmuş ve İnsanlığın Efendisiyle birlikte

yaşamaya başlamıştı...

Gönlü billûrlardan daha duru olan yüce sahabi ömür nefeslerini hep Rabbinizi zikrederek tüketiyordu. Ömür ırmağını kevserleştirip cennet gölüne doğru akıtiyordu... Nur asrı bütün ihtişamıyla devam ediyordu... Cihan günleri saadet cennetlerine dönmüştü... Kâinatın burcunda tevhid sancağı nazlı nazlı dalgalanıyordu... Ve Cenâb-ı Zübeyr (r.a.) saadetin son noktasındaydı...

CENKLER BOYUNCA

Levlâke levlâk ufkunun nurlandırıcı güneşi Cenâb-ı Ahmed (s.a.v.)'in:

– **“Zübeyr benim amcamın oğludur, ümmetimdendir ve yardımcımdır”** buyurduğu büyük insan...

Kâinatın Efendisiyle bütün cenklerde beraber bulundu. Her an ve her nefeste bir gölge gibi Varlığın Nurunu takip etti. Nice imansızın ciğerini şanlı kılıcıyla deldi...

İslâm'ın, ilk büyük harbi ve İslâm kılıcının büyük örsü Bedir'de de bulundu.

Bu kılıç, Bedir gazâsında dövüldü ve sonra bütün insanlığa, ucunda ebedî şifayı taşıdı...

Başta Allah'ın âlemlere Fahr olarak gönderdiği Resûlü olmak üzere, ramazanın on ikinci günü Medine'den hareket ettiler... Hicretin on ikinci ayı içindeler...

Peygamber ordusu billûr bir ırmak gibi Bedir istikametinde akıyor...

CENK BAŞLIYOR

Kâinatın Tacı, ağaç dallarından bir gölgelik yaptırdılar ve altına geçtiler. İlk büyük İslâm cenginin Peygamber karargâhı...

İlk olarak küfür safından üç kişi çıktı.

Peygamber ordusundan da Harisoğulları... Avf Muaz ve Abdullah bin Revah'a cephe aldılar...

Kâfirler avaz avaz bağırdı:

– **Siz kimsiniz? Kimlerdensiniz?**

Harisoğulları, adlarını, sanlarını teker teker saydıktan sonra karşılık verdiler:

– **Biz Ensârdanız! Allah Resûlü'nün Medineli yardımcılarından...**

Kâfirler öfkeyle haykırdı:

– ***Bizim sizinle işimiz yok!..***

Ve imansız yüzlerini Peygamber otağına doğru çevirip, Allah'ın bile Kur'ân'da hitap şeklinde kullanmadığı mukaddes hâs ismi ile ona bağıldılar:

– Yâ Muhammed!.. Bize kendi içimizden, kendi kanımızdan adamlar çıkar!..

İnsanlığın Tacı'nın bir işaretiyle, amcaları Hz. Hamza ve yeğenleri Hz. Ali'yle Haris oğlu Übeyde öne atıldılar...

İman kılıçları yıldırımından bir gülle gibi küfrün beynine indi. Üç azılı kâfir, kanlar içinde ve kum üstünde, açık gözler ve çarpık suratlarıyla, nur indiğine inanmadıkları semaya bakıyorlar...

Ve Hz. Zübeyr'in karşısında dev gibi bir kâfir, ağzından, köpükler saçılıyor...

Şecaat ve celâdet çağılayanı Hz. Zübeyr (r.a.) heybetle ilerliyor. Kâfire hitap ediyor:

– ***İmana gel, ey kâfir!***

Karanlık suratlı adam böğürüyor:

– ***Esas sen eski atalarının dinine dön!***

– ***Öyle mi?***

– ***Evet, öyle!***

– ***Al, öyleyse...***

İki cengâver birbirine giriyor. Kılıçlar havada pırıltılı kavisler çizerken gökleri inleten bir feryat duyuluyor:

– ***Öldüm!..***

Muazzez sahabi Hz. Zübeyr (r.a.) bir vuruşta kâfirin başını gövdesinden ayırıp ayağının dibine düşürüyor...

Küfür safında hayret, dehşet, ibret...

Kutlu sahabinin karşısında bu defa kâfirler sıra sıra... İman suyunda bilenmiş İslâm kılıcı ölüm saçıyor. Hz. Zübeyr (r.a.) safları yara yara ilerliyor... O kadar şevk, o kadar heyecan, o kadar aşk ile cenk ediyor ki vücudunda yaralanmadık bir yer kalmıyor. Şanlı sahabinin yaralarından oluk oluk kanlar akarken o hâlâ "Allah Allah!" nidâlarıyla kâfirlerin üstüne hücum ediyordu...

Zübeyr'in oğlu Urve şöyle der:

– ***Zübeyr bilhassa üç kılıç darbesi yemişti. Bunların biri boynunda idi. Yara o kadar ağır bir iz bırakmıştı ki içine***

parmağımı sokabiliyordum. Bu darbelerin ikisi Bedir ve biri Uhud'un yadigârı idi...

Coşkun iman eri Hz. Zübeyr (r.a.), bu cenk esnasında başında sarı renkte bir sarık taşıyordu. Allah'ın Resûlü onun hamlelerini seyrederken şöyle buyurdular:

– Meleklerin sarı sarıklarla Zübeyr'in simasına indiğini görüyorum!

Hz. Zübeyr (r.a.)'ın bu coşkun hamlelerini gören iman ordusu büsbütün köpürüyordu. Öyle amansız bir cenk başlamıştı ki kâfirler kaçacak delik arıyorlardı...

Ebedî hayat müjdecisi Cenâb-ı Muhammed Mustafa (s.a.v.) de karargâhlarında... Ellerini iki yana ve bütün açılma ve uzatma imkânı ile yaydılar:

– Yâ Rab, şu iman topluluğunu helâk edersen yeryüzünde sana ibâdet edecek kimse kalmaz.

Mukaddes ellerini öyle açtılar ki, omuzlarından örtüleri düştü... Hidâyet etmiş ümmetin en ulu rahmeti Hz. Ebû Bekir (r.a.) örtüyü alıp omuzlarına koydu ve dedi:

– Ey Allah'ın Resûlü, duâ ve niyaz seni bu kadar üzmesin. Elbette Allah sana va'dini yerine getirecektir...

Evet, şânı yüce Rabbimiz va'dini yerine getirdi... Peygamber ordusu Bedir'de kâfirleri kılıçtan geçirdi. Ebedî zafer yine Hakkın oldu... Hak galip geldi, bâtil ezildi...

Muazzez sahâbi Hz. Zübeyr (r.a.)'ın Bedir'de kullandığı kılıç tarihî bir kıymet kazanmış, ondan sonra oğlu Abdullah'a intikal etmişti... Abdullah bin Zübeyr'in şehâdetinden sonra bu kılıç halife Abdülmelik bin Mervan'ın eline geçmişti. Abdülmelik, Hz. Zübeyr'in diğer oğlu Urve'ye mülâki olduğu zaman dedi ki:

– Baban Zübeyr'in kılıcını hatırlar mısın ve tanır mısın?

– Evet, o kılıçta Bedir gününde olma bir kırık vardır.

Abdülmelik bu şanlı kılıcı Hz. Zübeyr'in oğluna iade etti... Bu kılıç, gümüşle müzeyyendi...

İşte muazzez sahâbi Hz. Zübeyr (r.a.) böyle kahraman bir insandı. Mukaddes dâvâ uğrunda kanını sebil etmişti, Allah ve Peygamber düşmanlarını ot biçer gibi biçmişti... Cihan günlerini cennet sabahlarına döndüren insanlar böyleydi...

Peki bugünkü insanlığın perişanlığına ne dersiniz?

İnsanlık âlemi İslâm'a dönmedikçe başını taştan taşa vuracak, huzur ve sükûnun kokusunu bile duyamayacaktır...

Unutulmasın ki, huzur sağnakları iman bulutlarından inecektir.

UHUD GAZÂSINDA HZ. ZÜBEYR (R.A.)

Uhud, Medine yakınlarında bir dağ... Nebiyyi Muhterem bu dağ hakkında:

– **“Uhud bizi sever, biz de onu severiz.”** buyurmuşlardır...

İslâm'ın büyük ve müthiş imtihanı Uhud Muharebesi...

Şanlı Bedir Gazâsından bir yıl sonra oldu... Hicretin üçüncü yılında vuku buldu... Kureyş kâfirlerinin, Bedir'in intikamını almaya kalkışmalarıyla...

Başlarında, Kureyş'in reisi Ebû Süfyan... Mekke'den gurur ve ihtişamla çıktılar...

Allah Resûlü'nün amcası Abbas, vaziyeti gizli bir mektupla Mekke'den bildirdi...

Kâinatın Efendisi bir rüya gördü, kılıcının ucunda bir yenik. Neticede Medine'den çıkmamak tedbirini münasip buldu... Fakat Bedir zaferinde bulunmayan sahabiler insanlığın efendisine gelip yalvardılar:

– **Ey Allah'ın Resûlü! Biz bugünü bekliyorduk!**

Açığa çıkıp Allah için çarpışalım! Korktular, çıkmadılar denilmesin!..

Cuma namazından sonra Sonsuzluk Nebisi nasihat verdiler:

– **Sabredip yerli yerinde kalsaydınız zafer sizindi. Madem ki böyle istiyorsunuz, buyurun, silahlanın! Artık azim ve gayret!..**

YÜRÜYÜŞ

Bütün insanoğluna Allah müjdesini getiren efendiler efendisi, dört kola böldükleri kıtalara birer sancak verdiler... Biri Allah'ın aslanı ve evliyalar sultanı Hz. Ali (r.a.), öbürü muazzez sahabi Mus'ab bin Umeyr'de, üçüncüsü Üseyd bin Hudeyr, dördüncüsü Habbâb bin Münzir'de...

İman ordusu bin nefer... Yüzü zırhlı...

Küfür ordusu üç bin nefer... Yedi yüzü zırhlı ve iki yüzü atlı.. Ve üç bin deve...

Varlık Nuru, elli tane keskin nişancıyı İslâm ordusunun ardındaki dağ yolunun ağzına tabiye ettiler. Sıkı sıkıdan ne olursa olsun, kendisinden emir gelmedikçe yerlerinden ayrılmamalarını tenbihte bulundular...

Büyük iman ve İslâm kahramanı Hz. Zübeyr (r.a.) de Allah Resûlü'nün hemen yanı başında...

Hazırlık tamamlandıktan sonra Allah'ın Sevgilisi ellerine bir kılıç aldılar ve dediler:

– ***Bu kılıcı hakkıyla benim elimden kim almak ister?***

Sahabilerden ileri atılanlar oldu:

– ***Ben, ben, ben!..***

Hiçbirine vermediler...

Bahadırlar bahadırı Hz. Ebû Dücâne (r.a.) ilerledi:

– Bu kılıcın hakkı nedir ey Allah'ın Resûlü?

– Bu kılıcın hakkı, paramparça oluncaya kadar kâfirin yüzüne çalınmasıdır!

– ***Ver, ey Allah'ın Resûlü, o şartla alıyorum!***

İrfan denizine gark olmuş din eri Hz. Ebû Dücâne kılıcı alınca koltuk kabartarak ve salınarak bir aslan heybetiyle yürüdü...

Ebedî hayat müjdecisi, bu hâle bakarak dediler:

– ***Allah bu yürüyüş tarzını sevmez, amma bu yerde müstesna...***

Gönlü eşsiz incilerle dolmuş muazzez sahabi mübârek kılıcı aldı ve başına kırmızı bir sarık sarıp birbirine dalan safların önünde ileriye atıldı ve üst üste kâfirleri devirmeye başladı...

Kâfirlerin feryadı gökleri tutuyordu... Harp bütün şiddetiyle kopmuştu...

Hidâyet gülistanında açılan hakikat goncası Hz. Zübeyr (r.a.) de ileri atıldı.. Kılıcı yıldırımdan bir gülle gibi müşriklerin tepesine iniyordu... Öyle şevk, öyle iman ile kılıç sallıyordu ki kâfirler toz duman olmuşlardı... Artık küfür ordusu iyice bozguna uğramıştı. Vazifelendirilen okçular bu anı görünce yerlerini terk ettiler. Ve cenk meydanına doğru koşmaya başladılar...

O anda küfür safının süvari kumandanı ve sol cenah koruyucusu bu hâli gördü hemen atlılarına emir verip dört nala ileriye atıldı... İslâm ordusu her taraftan çember içine alındı...

İşte, gayb âşına gözlerle ilâhî tecelliler aynasına akseden hakikatları gören Allah Resûlü'nü dinlememenin neticesi... Ve en taze çağındaki İslâm filizine geçirttiği kasırgalı müthiş imtihan...

ŞEHİTLERİN EFENDİSİ

Küfür safında Vahşî isimli Habeşli bir köle vardır. Allah'ın aslanı Hz. Hamza'yı öldürmesi karşılığı azad edilecektir.

İşte bu Vahşî... Evet, bu ismi gibi vahşi -ki ileride mukaddes din ile şereflenecek hemen affedilecek sahabe olacak ve İslâm'ın büyüklüğüne en parlak misallerden birini teşkil edecektir- işte bu Vahşî bir taşın arkasında Hz. Hamza'yı kollamakta... Bahadırlar bahadırı Hz. Hamza (r.a.) cenk sahnesinde köpüren bir aslan gibi fırl fırl döne döne, Vahşî'nin olduğu yere yaklaşıyor...

Vahşî, gayet iyi bildiği uzaktan silah atma sanatıyla, siperden mızrağını atıyor ve Peygamber amcası Hz. Hamza'yı yere seriyor...

Hz. Hamza'nın iman dudaklarında kelime-i şehâdet, hece hece, son nefesini veriyor ve mübârek ruhu cennetlere uçuyor...

VAHŞET

Dünyanın hiçbir devirde görmediği vahşet...

Hind isimli -o zamanki hâliyle- yamyam kadın, İslâm ordusunda dağınıklık yüz gösterip küfür fırsata geçince, yanındaki çığırtkan kadınlarla, dişi sırtlanlar gibi muazzez şehitlerin üzerine atıldı...

Sırtlan kadın, Hz. Hamza'nın karnını ve göğsünü yardı, ciğerlerini çıkardı, bir parçasını kesip aldı ve ağzında çiğnemeye başladı. Yutamadı ve tükürdü...

Ve gök kubbe, o âna değin böyle bir cinayet görmedi... Dağlar, taşlar bu vahşet karşısında titredi...

Gelin görün ki, o zaman bu kadar canavarlaşan bu kadın Mekke'nin fethinde Müslüman olup **"Hz. Hind"** olacaktır.

Uhud gazâsına ait bu müthiş hâdiselerden birini muazzez sahabe Hz. Zübeyr (r.a.) anlatıyor:

– Uhud günü kadının biri koşarak geldi. Nerede ise maktul düşenlerin içine girecekti... Resûller serveri, bu kadının, şehitleri görmesini istemedi. Ben dikkat ettim ve onu annem Sâfiye'ye benzettim. Allah'ın Resûlü durmadan emrediyordu:

– **Kadını çekin, kadını çekin!..**

Hemen koştum ve ona şehitlerin arasına girmeden yetişip haykırdım:

– ***Dur, dur! Nereye gidiyorsun?***

Bu kadın vâlidem ve Resûl-i Ekrem (s.a.v.)’in halası Sâfiye idi. Onun şehitlerin arasına girmesine mâni olmak istedim, fakat annem hiddetlendi ve eliyle beni iterek bağırdı: Çekil karşımdan!

Annem son derece mütecellid bir kadındı. Ona tekrar mâni olmak istedim:

– Anneciğim! Allah Resûlü buralara girilmemesi için and verdi.

– ***Öyle mi oğlum?***

– ***Evet!***

Bunun üzerine annem olduğu yerde durdu, taşıdığı iki parça kumaşı bana uzattı:

– ***Oğlum, dedi; bunları kardeşim Hamza’yı kefenlemek için getirdim! Kardeşim Hamza’nın maktul düştüğünü haber aldım, siz onu techiz ediniz!..***

Kefenleri alıp götürdük... Şehitler arasında Hz. Hamza’yı bulduk. Koca bahadır kanlar içinde yatıyordu. Yanında da Ensâr’dan biri vardı. Hamza’ya yapılan vahşet, aynen ona da yapılmıştı. Bu tüyler ürpertici manzarayı gözyaşları arasında seyrettik. Ensârî kefensiz yatıyorken, Hz. Hamza’yı iki kat kefene sarmaktan hayâ ettik, kefenin birini Hz. Hamza’ya diğerini de Ensârî’ye tahsis etmek istedik. Kefenleri ölçtük, biri uzun, diğeri kısa idi. Hangisini Hamza’ya, hangisini Ensârî’ye tahsis edecektik? Bunu tâyin için kur’a çektik ve herbirini kendisine isabet eden kefene sardık...

Aşk ve vecd çağlayanı Hz. Zübeyr (r.a.)’ın bu beyânatı, Uhud cenginin gönüller dağlayan safahatını ne güzel canlandırıyor. Gayet insaf ve ufuk Peygamberin halası ve Hz. Zübeyr’in annesi Hz. Sâfiye’nin Sonsuzluk Nebisinin amcası ve Uhud kahramanı Hz. Hamza’nın katlini haber aldıktan sonra harp sahnesine koşması, kefen getirmesi, sonra Hz. Zübeyr ile arkadaşlarının, kefenleri yanyana yatan, fakat teşhis edilemeyecek derecede yüzleri, gözleri, ciğerleri oyulan iki güzide şehide karşı en cüz’i tarafgirlik göstermemek için kefenleri kur’a ile taksim edip sonra her ikisini kefenlere sarmaları, ne kadar samimi ve heyecan verici hâdiselerdendir...

İşte bu mukaddes İslâm'ın heyecan verici hâdiselerindendir..
İşte mukaddes İslâm'ın tesis ettiği kardeşlik... İslâm'ın altınla
doldurduğu kalplerdeki saffet ve ulviyet...

ALLAH RESÛLÜ'NÜN BAŞINA GELENLER

Allah'ın bütün âlemlere “Rahmetsin” diye gönderdiği ve bütün âlemlerin yaradılışına sebep kıldığı cihan Peygamberinin etrafı kâfirler tarafından çevrildi.

Kâfirler, zâlim kâfirler... Allah'ın Sevgilisini öyle bir taş yağmuruna tuttular ki, Allah Resûlü'nün alını, gülden nazik yanağı, dudağı ve dişi yaralandı...

Başta Sıddîk-ı Ekber (r.a.) olmak üzere 12 sahabe Allah Resûlü'nü et ve kemikten hisar içine aldılar ve Hz. Zübeyr (r.a.) o Nura sokulmak isteyen kâfirlerin başını bir vuruşta gövdesinden ayırıyor... Öyle müthiş bir an geldi ki, Nebiyyi Muhteremin başlarındaki tulgayı vurup kırdılar. Tulganın iki halkası koptu ve mukaddes yanaklarına battı... Hem öyle battı ki, Hz. Ebû Ubeyde bin el-Cerrah, halkayı dişleriyle çekip yanaklarından çıkardı...

Mankafalı kâfirler, Müslümanlar düşsün diye yer yer çukurlar kazmışlardı. Taş yağarken Kâinatın Efendisi o çukurlardan birine yan üstü düştüler... Allah'ın aslanı ve evliyalar sultanı Hz. Ali koşup mübârek ellerine yapıştı. Talha bin Ubeydullah da kucakladı ve ayağa kaldırdılar...

Zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberi, elleriyle yüzlerinin kanını silerken, bu işi yapan için:

– “Allah seni zelil etsin!” buyurdular...

Büyük Allah o işi yapan lânetlinin üzerine bir dağ keçisini musallat etti. Yabani keçi, inatlı kâfire o kadar boynuz çaldı ki, onu paramparça etti...

Diğer sahabiler gibi Hz. Zübeyr (r.a.) de Allah Resûlü'nün hemen yanbaşıyla kılıç salladı ve o varlığın vücut hikmetini kendi vücuduyla kalkanladı... Elinde kılıcı, nur merkezine sokulmak isteyen, bahadırılık iddiasındaki bütün başları düşürdü...

ÇEKİLİŞ

Kâinatın Efendisi, etrafındaki sahabilerle, imtihan meydanından ebedî zafere doğru, çekiliş yollarında ilerlediler. Dağa çekilen Allah'ın

Resûlû sahabileriyle beraber yolun sonuna vardılar, yüzlerinin kanını sildiler ve abdest alıp, oturdukları yerde öğle namazı kıldılar. Sahabiler de, kâinat imamına, oturdukları yerde uyup namazlarını edâ ettiler...

Uhud, bir bozgun değil, müthiş bir imtihan oldu. En ince ve en derin tecelliler ve büyük ders...

HZ. ZÜBEYR VE HENDEK GAZÂSI

Allah Resûlû'nün şanlı sahabetisi Hz. Zübeyr (r.a.) her zaman olduğu gibi bu gazâda da Kâinatın Efendisi ile beraber... Hem öyle beraber ki, Allah'ın Resûlû onun hakkında şöyle duâ yapacaklardır:

– ***“Her peygamberin bir havarisı vardır. Benim havarim de Zübeyr'dir!”***

ÖYLE OLDU

Hicretin beşinci yılı şevval ayı...

Sinsi küfür, yılan gibi zehir kusan Yahudilik... Medine Yahudileri, Uhud muharebesine rağmen hiçbir netice alamayan saldırgan kâfirlere elini uzattı ve dedi ki:

– Birleşelim, önden ve arkadan Müslümanların üzerine çullanalım ve onları kökünden kazıyalım ki rahata kavuşalım...

Mekke müşrikleri zaten fırsat bekliyordu, bu teklifi gönülden alkışladılar...

Hâdisе tamamıyla Yahudi eseri... Başka kabilelere de kundak soktular... Hepsinin başına Ebû Süfyan geçti... 15 bin kişilik bir ordu kuruldu...

Medine üzerine doğru akan küfür seli...

Kâinatın Tacı tedbir düşünüyorlar. Büyük sahabilerden Hz. Selman Farisî, Allah Resûlû'nün huzuruna çıktılar:

– ***Ey Allah'ın Resûlû! Küfrün bu birlik hücumuna karşı ilk tedbiriniz müdafaa harbi olmalıdır. Bunun için Medine önlerine geniş bir hendek kazalım. Bizim memleketimizde âdet budur...***

Gaye insan ve ufuk Peygamber bu fikri pek beğendiler ve hemen hendek kazılması için emir buyurdular.

İç gözlerine ilâhî nurun sürmesi çekilen binlerce sahabeti, ellerinde kazma ve küreklerle işe koyuldu... Kimi kazıyor, kimi toprak atıyor,

kimi taş kırıyor... Allah'ın Resûlü de beraber... O da yeri kazıyor ve toprak taşıyor.

Sahabilerde öyle bir coşku var ki deniz gibi köpürüyorlar.

İnsanlığın Tacı, hem kazma vuruyor, hem de Abdullah bin Revaha isimli şâir sahabinin şu mısralarını okuyor:

“Nimet bu dünyada değil, ötelerde.

Yâ Rabbi, ensâr ve muhacirlere sen acı!”

Muazzez sahabiler de aynı işi yaparken, Sonsuzluk Nebisine şu mısralarla cevap veriyorlar:

“Biz o kimseleriz ki Muhammed’e bağlandık

Ömrümüz boyunca izinde cihad etmek üzere.”

Hendek gazâsında, Allah'ın Resûlü'nden nebiliklerinin hakikatini gösteren nice mucizeler zuhur etti...

Kazılması yirmi gün süren hendeğin önünde, birdenbire düşman...

Tam üç bin Müslüman cengâver de düşmana karşı vaziyet aldı...

Fakat en tehlikeli düşman Medine çevresinde... Benî Kurayza, Yahudi kabilesi... Bacaklara dolanan zehirli yılan...

Cepheden gelen düşman hendeğe kadar yanaştı... O ana değin hiç görmediği bu tarz karşısında şaşkın şaşkın bakışıp kaldı... Gayesi sert bir hücumla İslâm cephesini ezip hemen nur şehri Medine'ye girmekti... Hendek boyunca deli gibi dolu dizgin koştular, fakat bir geçit noktası bulamadılar...

Küfür ordusunda hayret, dehşet, ibret...

Ok yağdırmaya başladılar... Havada gidip gelen okların çekirge bulutu...

Kör, sağır ve bunak düşman, atlı hücumla kalktı. Hücum ok yağmuru altında kırıldı... Ölümüne susamış kâfirin biri atını zıplatıp hendekten atlamak isterken hendeğin içine düşüp ezildi. Gizlice hendeğin içine yol bulan bir grup da karşılarında Hz. Ali ile Hz. Zübeyr'i buldu...

İki İslâm bahadırı yıldırımdan birer gülle gibi kâfirleri biçtiler...

Bir ok, muazzez sahabilerden Saad bin Muaz hazretlerine değdi ve büyük sahabiye can evinden yaraladı...

Allah'ın Resûlü duâ ediyor:

– Ey kitap indiren Allahım!.. Ey hemencecik gören Rabbim... Müşriklere ve Yahudilere bozgun ver, aralarına zelzele ve ıstırap düşür; durmayıp gitsinler.

İşte o gece Allah'ın Sevgilisinden arşa yükselen dilek...

Bu duâdan sonra, Nebiyyi Muhteremin ellerini açıp şükrettiği görüldü...

Ve hemen o an korkunç bir rüzgâr çıktı...

Bir rüzgâr ki kum denizinin dibine kadar işlemekte, çölü okyanus dalgalarıyla kabartmakta... Dağları taşları kâfirin başına yıkmakta...

Öyle bir müthiş an ki, çadırlar devriliyor, çadır kazıkları sökülüyor, her şey bir tüy hafifliğiyle uçuyor. Atlar boşanıp şahlanıyor, develer acı acı çığlık atıyor...

Ebû Süfyan avaz avaz bağılıyor:

– Ey Kureyş topluluğu! Duracak zaman değil...

Ve devesine zıplayıp o kasırganın önünde bir yapraktan farksız, Mekke istikametine daldı... Arkasından bütün küfür ordusu... Gök bütün öfkesiyle kâfirlerin tepesine yıldırımlar indiriyor ve kâfirlerin feryadı dalga dalga yayılıyor... Kaçan kaçana... Rüzgâr bir taraftan kâfirlerin ensesini dağlıyor...

Gerilerde, apışan, donan Benî Kureyza Yahudileri...

HZ. ZÜBEYR YAHUDİLERİN ÜSTÜNE GÖNDERİLİYOR

Hz. Zübeyr (r.a.)'ın oğlu Abdullah şöyle anlatıyor:

– Ben ve Amr bin Ebî Seleme, Hendek muharebesi esnasında Resûller Serverinin zevcelerinin yanında idik. İkimiz de birbirimizin omuzuna çıkıyor ve muharebeyi seyrediyorduk. Ben arkadaşımın omzuna çıktıkça babamın (Hz. Zübeyr)'in harbettğini görüyordum. Babam Hendek muharebesinden sonra Kureyza kabilesine doğru gidiyordu. Allah'ın Resûlü ona:

– Kim Kureyza kabilesine gider de onunla döğüşür? demiş, babam da hemen ileri atılıp:

– Ben giderim, ey Allah'ın Resûlü! diyerek bu vazifeyi üzerine almıştı... Malum olduğu üzere düşman dağılıp gidince Allah'ın Resûlü sahabilerine hitap ettiler:

– Kim Kureyza kabilesine gider de onunla harp eder?

Hz. Zübeyr (r.a.) ileri atıldı:

– Ben, ey Allah'ın Resûlü!

– **Kim Kureyza kabilesine gider de onunla harp eder?**
– **Ben, ey Allah'ın Resûlü!..**
– **Kim Kureyza kabilesine gider de onunla harp eder?**
– **Ben, ey Allah'ın Resûlü!..**
– İnsanlığın Tacı üç defa sordular, üçünde de Hz. Zübeyr (r.a.) ileri atılıp **“Ben giderim!”** dedi...

O zaman Allah'ın Resûlü Hz. Zübeyr hakkında şu son derece taltifkâr ve yüksek beyanatta bulundu:

– **Her Peygamberin bir havârisi vardır. Benim de havârim Zübeyr'dir.**

Hz. Zübeyr (r.a.), başına konan bu gökler dolusu saadet karşısında inci gibi yaşlar döktü...

HAYBER'DE

Gerilerin hâini ve Yahudi yılanı Kureyzalılar, Küfür ordusunun çekilmesiyle birdenbire sindiler ve bölgelerine gidip kalın duvarların arkasına gizlendiler...

Kâinatın Efendisi, Hz. Âişe (r.anha)'nın hücreğine gidip kılıcını astı.

Hitap melekten:

– **Ey Allah'ın Resûlü! Sen kılıcını asıyorsun ama, melekler, silah elde bekliyor. Lâhza geçirmeden Kureyza üzerine yürü!**

Hemen sokak sokak nidâ:

– **Muharebede ibâdeti kazaya kalanlar namaza durmasın! Hemen herkes toplansın. Namaz, toplu olarak başka yerde kılınacak!..**

Bu nidâ üzerine bütün sahabiler toplandı. Allah'ın Resûlü “İleri” emrini verdiler. Yahudi yılanının çöreklediği Kureyza muhasara edildi. Namazlar orada kılındı...

25 gün süren muhasara...

Nihayet, Yahudiler mukavemetten acze düşüp, Allah'ın Sevgilisine haber gönderdiler:

– Saad bin Muaz hakem olsun... Ne derse kabul edeceğiz...

Muazzez sahabi Hz. Saad (r.a.) ağır yaralı... O vaziyette, sedye ile Allah Resûlü'nün huzuruna getirildi. Gaye insan ve ufuk Peygamber vaziyeti Saad'e anlattılar:

– **Yâ Saad, seni hakem tutuyorlar... Şimdi söyle, bu insanlar hakkında hükmün nedir?**

– **Hükmüm şudur ki, ey Allah'ın Resûlü; bütün malları alınsın, çocukları ve kadınları esir edilsin, erkekleri de baştan başa kılıçtan geçirilsin...**

Sonsuzluk Nebisi buyurdular:

– **Allah'ın hükmüyle hükmettin, yâ Saad!..**

Benî Kureyza'dan yedi yüz erkek öldürüldü. Kadınlar ve çocuklar esir edildi...

Kureyza oğullarının, ahitleri çiğnemelerine ve ayaklanmalarına mâni olmak için o kadar çalıştığı hâlde muvaffak olamayan yüce hakem Hz. Saad bin Muaz (r.a.), aldığı ok yarasının tesiriyle şehid...

Efendiler Efendisi buyurdular:

– Saad'ın ölümünden Rahmân'ın arşı titredi.

Medineli sahabilerin büyüğü Saad bin Muaz hazretlerinin tabutu taşınırken, münafıklar söyleştiler:

– Cenazesi ne kadar hafif!

Ebedî Hayat Müjdecisi:

– Melekler taşıyor, diye cevap verdiler...

Gönlü billûrlardan daha duru olan yüce sahabinin mezarı gül bahçesi gibi koktu...

Allah'ın nurunu söndürmek isteyen nankör kâfirler İslâm kılıcı ile doğrandılar... Müslümanların eline birçok ganimet geçti ve İslâm dairesinde birdenbire bir bolluk ve bir bereket baş gösterdi...

Resûl-i Ekrem (s.a.v.) buyurdular:

– **Artık taarruz nöbeti sizin... Bundan böyle Kureyş sizin üzerinize gelemez...**

Varlık Nuru, bu sözleriyle harbin, vaziyetin ve dâvânın bütün ruhunu billûrlaştırmış oluyordı...

Muazzez sahabe Hz. Zübeyr (r.a.) bütün bu cenkler boyunca Allah'ın Resûlü'yle beraber bulundu ve kılıcıyla nice kâfirin ciğerini deldi...

HAYBER GAZÂSI

Kureyza kabilesine karşı vukû bulan gazâ ile Biy'atürrıdvandan sonra vukû bulan Hayber gazâsında da büyük sahabe Zübeyr (r.a.) görülmemiş şecaatla kılıç salladı ve destan çapında kahramanlıklar gösterdi...

Şöyle oldu:

Bütün insanoğluna Allah müjdesini getiren Nebiyyi Muhterem, Hicretin yedinci yılı başında, Mekke dönüşlerinin hemen arkasından, nur şehri Medine'den, Şam'a doğru sekiz konaklık yolda, bir zamanlar büyük ve tarihî bir şehir olan Hayber kalesinin önünde görünüşverdiler.

Yahudilerde hayret, dehşet!..

Birdenbire Peygamber ordusunu karşılarında görüverince haykırdılar:

– ***Vallâhi, işte Muhammed ve işte onun askeri...*** Sonsuzluk Nebisi de, onlara, ellerindeki kazma ve küreklere bakıp manzarayı mânâlandırıdılar:

– ***Hayber harap oldu!***

Kâinatın Tacı, bayrağı Cenâb-ı Ali'ye verdiler. Hz. Ali (k.v.) onu aldı ve şevkle haykırdı:

– ***Ey Allah'ın Resûlü! Kâfirleri bizden olacakları ana kadar üst üste kıracağım!***

Nebiyyi Muhterem şu öğüdü verdi:

– ***“Adam kırmakta acele etme! Evvelâ kâfirlerin ortasına kadar ilerle! Onları İslâm'a dâvet et ve İslâmlığın kendilerine yüklediği borçları bildir! Sen de bil ki, Allah senin elinden bir kimseye hidâyet eriştirecek olursa, kızıl tüylü develere sahip olmaktan bu sana yeğdir.”***

Allah'ın aslanı ve evliyalar sultanı Hz. Ali (k.v.), saflarını nizamladı. Ve burçlara doğru heybetle ilerledi.

Orada ve açıkta, zırhlar içinde, her tarafında bir silah asılı, kale gibi bir adam kendisini bekliyor. Müthiş bir an, gönülleri ürpertici bir manzara...

Bu, şöhreti yedi iklim, dört bucak, her tarafa yaygın, Merhab adlı Yahudi cengâveri...

Avaz avaz bağırıyor:

– ***Er diliyorum. Karşıma çıkacak kim var?***

Hz. Ali (r.a.) cevap verdi:

– ***Ben varım! Geliyorum!..***

Cenâb-ı Ali (k.v.), Uhud cenginde Sonsuzluk Nebisinin elinden aldığı meşhur ***“Zülfikâr”*** elinde, adım adım, mermer kafalı, kale yapılı ve demir kabuklu Yahudi cengâverine yaklaştı...

Kudsî ve ulvî teklifini yaptı:

– **İslâm’a gelin, kurtuluşa erin!**

Yahudi deli deli haykırdı:

– **Asla! Asıl sen er meydanına gel!**

Hz. Ali (k.v.) ortalığı çınlattı:

– **Geliyorum.**

Ve yıldırımdan bir gülle gibi kale yapılı adamın beynine indi... Yahudi cengâveri Merhab’ın, Zülfikâr altında yere serilivermesi, göz açıp kapama gibi bir şey oldu... Yıldırım çarpmışçasına bir seriliş... Ve ortalığı inleyen acı bir feryâd:

– **Öldüm!**

Kale yapılı ve demir kabuklu adam, sanki parçalanmış bir teneke “Ne oluyorum?” diyemeden kafası gövdesinin üzerinden düşürülmüştü...

Yahudiler tarafında müthiş bir gulgule... Merhab’ın yerini almak isteyen birkaç cenkçi de üst üste yere serildi...

Bu defa Merhab’ın oğlu Yâsir babasının intikamını almak için cenk sahnesine geldi ve avaz avaz bağırdı:

– **Bana karşı gelecek var mı?**

İmanın billûrlaşmış nurdan âbidesi Hz. Zübeyr (r.a.) hemen atını Yâsir’in üzerine sürdü:

– **İşte ben geliyorum!**

Müthiş bir cenk başladı. Kılıçlar havada pırıltılı kavisler çizerek tokuştular... İki kılıcın birbirine toslamasıyla çıkan kıvılcımlar etrafa dağılırken Hz. Zübeyr’in bu cengini seyreden annesi Hz. Sâfiye, Kâinatın Efendisine yaklaşıp sordu:

– **Ey Allah’ın Resûlü! Oğlum şehit oluyor mu?**

Allah’ın Sevgilisi cevap verdiler.

– **Hayır!**

Allah Resûlü’nün bu beyânından sonra birkaç dakika geçmemişti ki Hz. Zübeyr (r.a.), Yahudi cengâverinin kellesini bir vuruşta ayağının dibine düşürdü...

İslâm saflarından tekbir sesleri yükselirken Yahudiler tarafında da müthiş bir kıyâmet koptu...

Yahudiler, kuyrukları tutuşmuş bir canavar gibi, şuursuz, kütle hâlinde saldırıya geçti.

Kıyasıya bir çarpışma... Hz. Ali ve Hz. Zübeyr (r.a.), en önde, bir kar makinesinin ilerleyişi gibi, düşmanı açarak ve iki yana saçarak,

yolu dümdüz ediyorlar...

Destan çapında kahramanlığı ile Hz. Zübeyr (r.a.), Hayber cenginde de Allah ve Resûlü'nün rızâsını kazandı. Nice imansızın ciğerini delerek ebedî azap diyarına gönderdi...

Hayber kalesinin devrilen kapısı ile beraber kale kapısı yeniden oynamıştır...

Artık İslâm atı şaha kalkmış ufuklar boyunca ilerliyor...

Hayber gazâsından sonra Allah'ın Resûlü, Mekke'nin fethine hazırlanıyor... Harıl harıl hazırlık... Ama nereye, kime karşı? Meçhul... Kimsenin gayeden haberi, yok...

Fakat hayret edilecek bir iş oldu:

Müslüman Hatib, Mekkelilere bir mektup yazdı:

– Ey Kureyşliler! Allah'ın Resûlü, üzerinize sel gibi askerle gelmek üzere... Yalnız bile gelse Allah O'na yardım eder.. Başınızın çaresine bakın!..

Allah'ın Sevgilisi nebilik nuruyla görüp bildiler. Ali, Zübeyr ve Mikdad hazretlerini dâvet ettiler:

– Atlarınıza atlayın, son sürat yol alın! Hah ravzası denilen yerde, Mekke'ye giden bir kadın bulacaksınız. Kadının üzerinde gizli bir mektup var... Onu alıp bana getirin!..

– Peki, ey Allah'ın Resûlü!..

Hız. Ali, Hız. Zübeyr ve Hız. Mikdad (r.a.) son sürat gittiler. Tarif edilen yerde kadını buldular:

– Sende bir mektup var onu bize ver!

Kadın hayretler içinde cevap verdi:

– Hayır! Bende mektup yok...

– Sende bir mektup mutlaka var...

– Yok!..

Hız. Ali (r.a.) hemen kılıcını çekti ve haykırdı:

– Yemin ederim ki Allah'ın Resûlü yanlış söylemez, ya mektubu çıkarırsın, yahut da şuracıkta boynunu vururum...

Kadın işin şaka götürür tarafı olmadığını anlayınca titreyen ellerini örülü saçlarının arasında gezdirdi ve mektubu çıkarıp:

– Alın, işte! dedi...

Peygamber sahabileri atlarının başını Medine istikametine çevirip yıldırım gibi sürdüler ve kısa zamanda Peygamber huzuruna gelip mektubu takdim ettiler:

Hatip huzura çağrıldı:

– ***Yâ Hatip, nasıl yazabildin bu mektubu?***

Hatip'in gözleri yerde:

– Ey Allah'ın Resûlü! Ben Kureyş'in içine dışardan gelmiş bir insanım. Öbür muhacirler gibi değilim. Mekke'de kalan yakınlarım incinmesinler diye onlara bu yardımı ettim. Dinimden döndüğüm için değil. İslâm'da sabitim...

Levlâke Levlâk ufkunun nurlandırıcı güneşi Cenâb-ı Ahmed (s.a.v.), taşları oyacak nazarıyla Hatip'e baktılar:

– ***Doğru söylediğine inanıyorum Hatip!***

Fârûk-u Â'zam Hz. Ömer (r.a.) atıldı:

– ***Bırak, ey Allah'ın Resûlü, şu münafığın boynunu vurayım!***

– ***Hayır yâ Ömer, bu adam Bedir gazâsında bulunanlardan...***

Allah'ın affetmeyeceğini ne biliyorsun?

– Allah ve Resûlü bilir!..

Hatip'in bu hâdisesinden dolayı âyet nâzil oldu:

– ***Ey iman edenler, benim de düşmanım, sizin de düşmanınız (olanlar)ı dostlar edinmeyin.***

Ve Hatip, Allah Resûlü tarafından affedildi...

MEKKE'NİN FETHİNDE

İç gözlerine ilâhî nurun sürmesi çekilen büyük sahabi Zübeyr'in (r.a.), her anı ve her nefesi Kâinatın Efendisiyle beraber geçiriyordu. Bütün cenkler boyunca da hemen Allah Resûlü'nün yanı başında savaştı. Mekke fethinde de Resûller Serverinin sancağını taşıdı.. Ve âlemde kimseye nasip olmayan bu şerefle Peygamberin şanlı sancağını getirip Mekke burçlarına dikti...

Kâinatın Tacı, on beş gün kaldıktan sonra, keremli Mekke'den, nurlu Medine'ye, Ensâr isimli yardımcılarının âlemine döndü...

HUNEYN

Mekke fethinin ardından Huneyn gazâsı... Müslümanlara, zafer ve nailiyetten sonra, en tehlikeli geçitte gurur uçurumunun müthiş bir ihtarı... Huneyn seferi de topyekûn, her savaşı ruhaniyetiyle kazanan Allah Resûlü'nün, ruhanî ve tek başlarına kazanması hâdisesidir...

Allah'ın Sevgilisi, on bin Medineli ve iki bin Mekkeliyle düşman üzerine yürüdü....

Bir Müslüman garip bir lâf etti:

– **Artık bize azlık yüzünden mağlup olmak yok.**

Bu söz Resûller Serverine ağır geldi. Nice çokları azlıkla yenmişlerdi... Şimdi de çokluk gururu yüzünden yenilebilirlerdi... Her şey Allah'tan, O isterse neler olmaz ki...

Muharebe başladı ve bütün safları, reislerinden aldığı emirle, kör ve hissiz, kendilerini kaldırdıkları gibi İslâm ordusunun üzerine atıldılar...

Sayıları yirmi bine doğru... Şaşkın ve hissiz yirmi bin kişilik insan seli, İslâm bendlerine tosladı ve dağıldı... Derken, nasıl ve niçin geldiği belirsiz yıkıntı bu defa bütün İslâm ordusuna sirayet etti.

En kısa zamanda öyle oldu ki, Peygamberler Peygamberinin yanında en yakınlarından on, on beş sahabiden başka kimse kalmadı... Hz. Zübeyr (r.a.) yine Resûller Serveriyle beraber...

Herkes gerilerken uzun boylu bir zât, zerrece kaygı ve telaş göstermeden düşman saflarına doğru atıldı. Onu yalnız Müslümanlar değil, müşrikler de tanımış ve avaz avaz bağırmıştı:

– **Lât ve Uzza namına kasem ederim ki bu uzun boylu adam, mutlaka Zübeyr bin Avvam'dır!**

Gerçekten de, düşmanı yara yara ilerleyen Hz. Zübeyr'di...

Hâl böyle iken, Kâinatın Tacı, sırtlarında üst üste iki zırh, başlarında sarıklı miğfer, görülmemiş bir heybet ve vakarla, bindikleri hayvanı düşmana doğru sürdüler...

Akıl almaz manzara...

Amcaları Hz. Abbas hayvanın dizginine, İbni Haris de üzengisine yapıştı, Allah Resûlü'nü düşman saflarına girmekten alıkoymaya çalışıyorlar... Fakat, Nebiyyi Muhterem durmadan ilerliyor...

Bu hâl böylece devam ede dursun...

Birdenbire Allah'ın Resûlü ferman buyurdular:

– **Yâ Abbas, sahabilere nidâ et, dönsünler!**

Hız. Abbas, Döldöl'ü bıraktı ve yüksek sesle bağırmaya başladı:

– **Ey sahabiler! Ey seriye ashabı! Dönünüz! Cenge dönünüz!**

Hız. Abbas'ın gür sesiyle her taraf inliyor:

– **Ey ensâr!.. Ey Rıdvan Şeceresi altında bîat edenler! Dönünüz!**

Bu sesi duyan mihlanıp kaldı, mihlanıp kalan önündekini durdurdu ve sahabiler ummanından bir nidâdır koptu:

– **Lebbeyk!..**

Hep birden toplanıp aslan gibi kükrediler ve düşman üzerine atıldılar...

Artık nehir tersine dönmüştü.

Peygamber-i âlişan buyurdular:

– **İşte ocak şimdi kızıştı!**

Ve yerden bir avuç toprak alıp düşmana savurdular...

Çelik yapraklı ağaçlar ormanında müthiş kasırga... Düşman, üzerine sanki bir dağ inmiş gibi ezildi...

Hız. Zübeyr (r.a.), kılıcını küfür ormanında durmadan savuruyor. Allah'ın aslanı ve evliyalar sultanı Hz. Ali bir hamlede düşmanın bayraktarlarını ikiye biçti; ve Medineli sahabe Ebû Talha (r.a.), müşriklerden yirmisini devirdi...

İslâm atlarının ayakları altında kafası koparılmış yüzlerce müşrik cesedi... Kan havuzunda yüzen kollar, bacaklar...

Allah'ın Sevgilisi, Düldül'ün üzerinde doğrulmuş, buyuruyorlar:

– **Ben Allah'ın Resûlüyüm ve yalan söylemem.**

Düşman takip edildi ve kökü kurutuldu.

Birtakım döküntüler Evtâs vadisine çekilmişlerdi. Üzerlerine bir müfreze gönderildi. Ebû Âmir şehit oldu ve yerine Ebû Musa el-Eş'arî hazretleri geçti...

Düşman perişan, baştanbaşa ölü ve esir...

Esirlerin içinde Allah Resûlü'nün çocukluğunu beraber geçirdiği, süt kardeşi Şeymâ...

Nebiyi Muhterem, süt kardeşini görünce hemen tanıdı, mübârek gözlerinde elmas elmas yaşlar belirdi. Hırkasını yere serip Şeymâ'yı oturttu, kendisine birkaç köle ve câriyeyle iki deve ve bir miktar koyun hediye edip, onu, kabilesinin Müslüman olanlarına iade etti...

İnsanlığın ufku Cenâb-ı Ahmed (s.a.v.) Efendimiz Huneyn seferinin hemen arkasından o sahanın merkezi ve düşmanın yatağı olan Tâif üzerine yürüdüler...

Hız. Zübeyr (r.a.), yine bu gazâda da Allah Resûlü'yle beraber...

Muhasara 18 gün sürdü. İslâm ordusu ilk defa bu gazâda mancınık kullandı. Artık müdafaa devri büsbütün kapanmış; ve hücum, muhasara, taarruz çığır bütünü âletleri ve usulleriyle açılmıştır... Artık İslâm seli bütün küfür bendlerini yıkarak sonsuz düzlüğe çıkmış durumdadır... Artık İslâm dairesi bir mıknaatıs merkezi. İnsan, aile,

millet, bütün etrafındakiler! Fert fert ve kabile kabile gelip yüce İslâm'a can atanlar birbiri peşinde...

Tâif muhasarasını Tebük seferi takip etti. Hz. Zübeyr (r.a.) buna da iştirak etti. Şanlı kılıcıyla nice imansızın ciğerini deldi... Ondan sonra Sonsuzluk Nebisinin maiyetinde VEDÂ HACCI'na gitti... Vedâ Haccından sonra Nebiyyi Muhterem nur şehri Medine'ye gelince hastalandı ve onu takip eden günlerde ebediyet âlemine göçtü... Bütün sahabiler gibi Hz. Zübeyr (r.a.) de bu sonsuz acı ile kıvrandı... Gözlerinden elmas elmas yaşlar aktı...

Allah Resûlü'nün irtihalini müteakip, Hz. Ebû Bekir (r.a.) halife oldu. Bazı rivâyetlere göre Hz. Zübeyr'in ilk halife olması çok muhtemeldi. Fakat kendisi, Nebiyyi Muhteremin irtihalini takip eden müzâkereler esnasında görünmemiş ve ne düşündüğü anlaşılmamıştı...

İmanın billûrlaşmış nurdan âbidesi Hz. Zübeyr (r.a.) Sıddîk-ı Ekber'in devrinde bir müddet iç âlemine çekildi, gönül dünyası ile başbaşa kalıp münzeviyâne yaşadı... Hz. Ebû Bekir (r.a.)'den sonra Hz. Ömer'in hilafete gelmesiyle, birinci halife devrinde başlayan fütûhatın ikmalî düşünöldüğünden, hak ve adalet güneşi Cenâb-ı Ömer (r.a.) Hz. Zübeyr'e savaş meydanlarına gitmesini bildirdi:

– **Yâ Zübeyr! Şam üzerine hareket et...**

Hz. Zübeyr (r.a.)'in cevabı:

– **Peki, ey Mü'minlerin Emîri!**

Oldu. Ve zırhlanıp, silahlanıp nur şehri Medine'den Şam'a doğru hareket etti...

Büyük kahraman Zübeyr hazretleri, oraya Yermük muharebesi esnasında vardı. Bu gazâ neticesinde Müslümanlar ya Şam'da kalacak, yahut oradan sökölüp atılacaklardı...

İç gözlerine ilâhî nurun sürmesi çekilen muazzez sahabe kılıcını **“Yâ Allah!”** diyerek çekti... Düşman saflarına doğru atını şaha kaldırıp sürdü... Önünde madde pehlivanlarından meydana gelmiş yüzlerce küfür askeri... Hz. Zübeyr (r.a.), hamle üstüne hamle yaparak kâfirleri bir bir devirdi.. Düşmanın karargâhına kadar ilerledi, düşman saflarını parçaladı ve birkaç yerinden yaralandı... Kılıcını yıldırımından bir gülle gibi kâfirlerin beynine indirdi ve zafer Müslümanların oldu... Peygamber bağında yetişen bu büyük kahraman bütün ömrünü gaza meydanlarında geçirdi...

FÜSTAT'IN FETHİ

İman ordusu küfür ormanını ot biçer gibi biçiyor ve küfür kanserini kökünden kazımak istiyordu... Şam'ın fethinden sonra, Amr İbni As Mısır'ın fethine karar verdi. Hak ve adalet güneşi Hz. Ömer'den imdat istedi. Reisler reisi Hz. Ömer (r.a.) 4000 asker gönderdi... Bu askerin başına da dört kumandan tâyin etti. Herbirinin bin askere bedel olduğunu bildirdi... Bu kumandanlar: Hz. Zübeyr (r.a.), Hz. Mikdad, Hz. Ubade ve Mesleme bin Muhalled'di...

Hz. Zübeyr (r.a.)'ın askerî maharet ve kudretini yakından bilen Amr İbni As (r.a.), kumandayı ona bıraktı. Hz. Zübeyr (r.a.), kalenin etrafını iyice tetkik ettikten sonra atlı ve yaya askerleri muhtelif noktalara yerleştirdi ve mancınık kurarak kaleyi dövmeye başladı... İslâm ordusu kaleyi durmadan dövüyordu, fakat kale bir türlü düşmüyordu. Muhasara yedi ay devam etti... Nihayet büyük celâdet çağılayanı Hz. Zübeyr (r.a.), harikulade bir harekete karar verdi:

– Ey şanlı gaziler, dedi, kalenin duvarına ipten merdivenler yapacağız ve tırmanarak içeri gireceğiz!..

Gerçekten de dediğini yaptı. Yanına sahabilerden bazılarını alarak kalenin duvarlarına tırmandı ve **“Allahü Ekber, Allahü Ekber!”** nidâlarıyla gökleri inleterek kale duvarını açtı, kâfirleri devire devire kale kapısına doğru ilerledi ve bir hamlede kapıyı ardına kadar açtı... Kapı açılır açılmaz İslâm mücahidleri **“Allah Allah!”** sesleriyle bir sel gibi içeri aktılar... Kâfirlerde hayret, dehşet, ibret... Böylece şehir ele geçti ve zafer yine Müslümanların oldu...

Daha evvelce de belirttiğimiz gibi Hz. Zübeyr (r.a.) ilk Müslümanlardandı. Allah Resûlü'nün mukaddes elinden ölümsüzlük iksiri içmişti, gönlü eşsiz incilerle doluydu. Bütün ömrünü Allah ve Resûlü'nün yolunda geçirmişti. Ömür ırmağını kevserleştirerek cennet gölüne akıtan bahtiyarlardandı... Hayatında iken cennetle müjdelenen bu büyük sahabe cihanın fazilet direği, diyanetin billûr çeşmesiydi...

Hz. Zübeyr (r.a.), Hz. Osman (r.a.) devrinde de sükûnet içinde yaşadı, devlet işlerine karışmadı... Fakat hicretin 35. senesinde Mısır'da Abdullah bin Sebe adındaki zehirli Yahudinin, etrafına adamlar toplayarak Peygamber şehri Medine'yi bastıkları zaman Hz. Zübeyr (r.a.), hemen harekete geçti, oğlu Abdullah'ı Hz. Osman'ın müdafaa ve muhafazasına memur etti... Nihayet olanlar oldu, ilâhî

kader kalemi ne yazmışsa her şey öyle tecelli etti... Hz. Osman (r.a.)'ın şehâdetinden sonra Cenâb-ı Ali (k.v.) İslâm devletinin en büyük koruyucusu olarak başa geçti...

Cenâb-ı Ali'ye (k.v.) bîat ettikten sonra, Hz. Talha ile birlik olarak, Hz. Osman (r.a.)'ın katillerine hemen ceza verilmesini istedi ve bu iş ertelenince derin bir hayal kırıklığına düştü... Cemel vak'asında da, mü'minler annesi Hz. Âişe (r.anha)'nın safını tuttu...

Bir yanlış anlaşılma yüzünden ve müfsitlerin üfürdüğü zehirli havanın tesiriyle kılıçlar istemeyerek çekilmişti...

Ertesi gün, Allah'ın aslanı ve evliyalar sultanı Hz. Ali ile Hz. Zübeyr (r.a.) cenk sahnesinde karşı karşıya geldiler. Hz. Ali (k.v.) ona sordu:

– **Yâ Zübeyr! Neden huruç ettin?**

– **Senin yüzünden!**

– **Hatırlar mısın? Bir gün Allah'ın Resûlü'yle birlikte gidiyorduk, sana rast geldik. Resûl-i Ekrem sana:**

– **Sen bir gün Ali ile nâhak yere harp edeceksin.” demişti...**

Hz. Zübeyr (r.a.)'ın gözlerinde iplik iplik yaşlar belirdi:

– **Evet, dedi, hatırladım. Bunu daha evvel hatırlamış olsaydım, yerimden kımıldamazdım. Nefsimi yed-i kudretinde tutan Allah'a yemin olsun ki ben seninle artık harp etmem...**

– **Öyleyse mesele kalmadı...**

Bu konuşmadan sonra samimi bir şekilde birbirlerinden ayrıldılar.

Muazzez sahabi Hz. Zübeyr (r.a.), Nebiyyi Muhteremin gayb aşına gözlerle görüp bildiği ve kendisine ihtar ettiği bu tecelli karşısında hata işlediğini anlayarak hemen mü'minler annesi Hz. Âişe'nin yanına gitti:

– **Ey mü'minlerin annesi, dedi; şimdiye kadar yaptığım her şeyi bilerek yapmışımdır. Fakat bu defaki yaptığım iş bilmeyerek oldu...**

– **Nasıl yani?**

– **Bir gün Allah'ın Resûlü bana ihtar etmişti, onu şimdi Ali hatırlattı...**

– **O hâlde ne yapmayı düşünüyorsun?**

– **Geri döneceğim!**

Bu defa oğlu müdahale etti:

– **Bu iki tarafı karşı karşıya getirdikten sonra onları bırakıp gidecek misin?**

- **Evet, gideceğim...**
- **Nasıl olur?**
- **Doğru söylüyorsun, fakat yemin ettim...**
- **Yemin ettinse kefaretin verirsin...**
- **Olmaz evlâdım!..**

Cenâb-ı Zübeyr (r.a.) bu kararı verdikten sonra yerinden kalktı ve yönünü Basra istikametine döndürdü... Ahnef bin Kays onun gittiğini görünce:

– **Bu adamı kim takip eder?** dedi. Amr bin Cürmüz isimli lânetli hemen yerinden fırladı:

– Onu ben takip ederim! diyerek muazzez sahabinin peşine düştü ve ona yetişti... Peygamber havarisi Hz. Zübeyr (r.a.) nasipsiz adama sordu:

- **Ne istiyorsun?**
- **Sana birkaç sual soracağım!**
- **Ne istersen sorabilirsin.**

Hz. Zübeyr (r.a.)'ın yol arkadaşı, İbni Cürmüz'ün silahlı olduğunu görerek büyük sahabiye uyarmak istedi:

- **Yâ Zübeyr! Dikkat et, bu adam silahlıdır!..**

– Bütün ömrünce şanlı kılıcıyla binlerce kâfirin ciğerini delen yüce sahabe hiç oralı olmadı:

- **Ne olur, bir tek adamdan ne çıkar? dedi.**

Fakat bilmiyordu ki bu zehirli adam onun peşine onu öldürmek için düşmüştü... Namaz vakti gelmişti. İbni Cürmüz:

- **Yâ Zübeyr, dedi, namaz kılalım!**
- **Pekâlâ!..**

Gönlü billûrlardan daha duru olan muazzez sahabe iman aynası berrak yüzünü kıbleye karşı döndürüp tekbir aldı:

- Allahü Ekber!

Artık namaz vecdi içinde her şeyi unutmuş, sadece Yaradanı ile başbaşa kalmıştı... Gönlünde ilâhî ürperişler, gözlerinde inci gibi yaşlar vardı...

Hain suikastçi bu fırsattan istifade etti, kılıcını çektiği gibi Hz. Zübeyr (r.a.)'ın vücuduna sapladı... Gürül gürül kanlar secde ettiği yeri ıslattı. Ve büyük sahabe, alını secdede iken ebediyetlerin altın sabahına erdi...

Şehit!..

Ölüp de ölmeyenlerin rütbesi...

Katil, ihsân almak sevdasıyla Hz. Zübeyr'in atını, silahını ve yüzüğünü aldı. Hz. Zübeyr'in aziz naaşı orada kaldı. Vadissiba'a denilen yerde ebediyetin kucağına verildi...

İbni Cürmüz Ahnef bin Kays'e geldi:

– **Zübeyr'i öldürdüm, dedi. Ahnef sordu:**

– **İyi mi ettin, fena mı?**

– **Bilmem!**

– **Hz. Ali'nin yanına git...**

– **Ne diyeyim?**

– **Zübeyr'in katli için müsaade iste...**

– **Pekâlâ...**

İbni Cürmüz, Hz. Ali (k.v.)'nin karargâhına gitti, mükâfat alacağını zannediordu... Yaptığını söyledi. Allah'ın aslanı ve evlîyalar sultanı öfkeyle haykırdı:

– **Sâfiye'nin oğlunu öldürene cehennem ateşini müjdelerim!**

İbni Cürmüz bu karşılığı beklemiyordu. Hz. Ali'nin kendisini ihsânlara boğacağını zannediordu. Cenâb-ı Ali (k.v.) onu cehennem ateşi ile müjdeliyordu... Hz. Zübeyr (r.a.) gibi büyük bir sahabiye öldürmek ne büyük bir facia idi...

İlim ve hikmet kutbu Hz. Ali (r.a.) sözlerine şöyle devam etti:

– **Bizzat Allah Resûlü'nden duydum. Her peygamberin bir havârisi vardır, benim de havârim Zübeyr'dir.**

Yine Nebiyyi Muhterem buyuruyor:

– **Talha ile Zübeyr, cennette benim komşularımdır...**

Hadis meâli:

– **Sâfiye'nin oğlunu öldürene cehennem ateşini müjdele!..**

İşte Cenâb-ı Ali (k.v.)'nin nasipsiz katile verdiği karşılık, Peygamber mucizesini gösteren bu hadisin yüklediği memuriyet oluyor...

Sonsuzluk Nebisinin şanlı sahabisi Hz. Zübeyr (r.a.) hicretin 36. yılı cemaziyelevvelinin 10. perşembe günü, 64 yaşında iken bu fâni âleme vedâ ederek ebediyetin gerçekler sabahına erdi...

Cenâb-ı Zübeyr (r.a.) son derece temiz kalpli, yüce ahlâklı, müttaki, zâhid, âlicenap, merhametli bir insandı... Ömür nefeslerini hep Allah yolunda tüketmişti. O kadar rikkat sahibi idi ki bir âyet-i kerîme okunuverince hemen gözlerinden yaşlar boşanırdı.

Saadet devrinde geçen şu hâdise bunu ne güzel aksettiriyor.

إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عِنْدَ
رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ

“Muhakkak sen de öleceksin, muhakkak onlar da ölecekler. Sonra hepinizin, kıyâmet günü Huzûr-i Barî’de dâvâlarınız görülür.”

Bu meâldeki âyet-i kerîme nâzil olduğu zaman Hz. Zübeyr (r.a.), hemen Allah’ın Sevgilisine koştu:

– Ey Allah’ın Resûlü, dedi; bu dünyada görülen dâvâ ve husûmetlerimiz de tekrar kıyâmette de olacak mı?

Kâinatın Efendisi buyurdular:

– Evet, (yâ Zübeyr!) Bunlar tekrar kıyâmette görülecektir, tâ ki her hak sahibine hakkı verile...

– Anam babam sana fedâ olsun yâ Resûlallah... Allah’ın emri ne kadar şiddetli imiş!..

Ve o anda haşyetullahı bütün kalbiyle duyup gözlerinden iplik iplik yaşlar aktı...

İslâm’ın altınla doldurduğu kalplerdeki inceliği görünüz...

Takvânın bu derecesi...

İrfan denizine gark olmuş din büyüğü Cenâb-ı Zübeyr (r.a.) son derece müttakî idi. Nebiyyi Muhteremden ne gördü ise bütün hayatını onun prensiplerine ve sünnetine sadık kalarak sürdürdü.

Otuz sekiz hadis rivâyet etti.

Kendisi bütün ömrünü Allah Resûlü’yle beraber geçirdi. Her an ve her saat Varlık Nurundan nur devşirdi. Her seferde İnsanlık Tacı ile birlikte hareket etti. Kılıcını İslâm’ın düşmanlarını yok etmek için kullandı... Gönül toprağına Resûller Serverinin muhabbet damlası düştü, bütün ömrünce bu sevda ile yandı, Peygamber bahçesinde bir hakikat goncası olarak açıldı... Böyle olmasına rağmen fazla hadis rivâyet etmedi. Bunun sebebini oğlu Abdullah ona sordu:

– Aziz babacığım! Senin Resûl-i Ekrem’den filan ve filan gibi hadis rivâyet ettiğini görmüyorum, niçin? Ondan şu cevabı aldı:

– Ben Allah Resûlü’nden ayrılmadım. Fakat onun bu sözü söylediğini duydum: “Kim ki benden yalan bir söz naklederse kendine cehennemde yer ayırsın.”

İç gözlerine ilâhî nurun sürmesi çekilen büyük sahâbî o kadar takvâ sahâbîydi ki, bin kölesinden aldığı haraçları evine sokmayıp sadaka ederdi. Son derece zengin ve cömertti...

Ölümünde bir milyon yüz bin dirhem borcu çıktı, harp edevatını bir milyon altı yüz bin dirheme satarak borçlarını dediler ve çarşı-pazar münâdiler çıkarıp haykırttılar:

– ***Kimin Zübeyr’de alacağı varsa gelsin!***

Ancak bundan sonradır ki, mirasçıları, kalan mala sahip olabildiler.

Vasiyet buydu...

Hiz. Zübeyr (r.a.) cihanın fazilet direği, diyanetin billûr çeşmesi idi. Emanete riâyeti ile maruftu. Hiçbir kimse yoktu ki ona en aziz, en kıymetli ve en değerli şeyini emniyet etmesin. Onun emanet itibarıyla şöreti o dereceye varmıştı ki, hak ve adalet güneşi Hiz. Ömer (r.a.) şu sözleri söylemiştir:

– ***Bir ahitnâme bırakmış, yahut bir terike terk etmiş olsaydım, onu en çok Zübeyr’e emanet etmeyi isterdim. Çünkü Zübeyr, dinin erkânından bir rükündür.***

Ve Hiz. Ömer (r.a.) yine demiştir ki:

– ***Terikelerin en hayırlı velisi, Zübeyr’dir!..***

Gönlü billûrlardan daha duru olan Hiz. Zübeyr (r.a.) o kadar emin ve emanete riâyetkârdı ki, Hiz. Osman (r.a.), Hiz. Mikdad, Hiz. Abdullah İbni Mes’ud, Hiz. Abdurrahman İbni Avf gibi birçok ulu sahâbî mallarına ve çocuklarına Hazret-i Zübeyr’i vâsi bırakmışlar, ellerinde neleri varsa o iman kahramanına tevdi etmişlerdi...

İç gözlerine ilâhî nurun sürmesi çekilen yüce sahâbî Hiz. Zübeyr (r.a.)’ın mümtaz olduğu sıfatlardan ve hasletlerden biri de cömertliği ve keremi idi. Kendisi billûr bir ırmak gibi çağlardı. Malını ve canını Allah yolunda seve seve sebil ederdi... Birçok fakirin maişetini temin etmeyi üzerine almış ve herkesi, cömertliğinden ve kereminden faydalandırmıştı... Gönlü gani bir efendi idi. Gözlerinden ilâhî yaşlar boşanırdı, gece gündüz Allah’ın zikriyle ömür nefeslerini tüketirdi. Sonsuzluk Nebisinin ona ***“Havâri-i Resûlüllah”*** demesi elbette boşuna değildi... Âlemde bundan üstün saadet olur muydu?..

Resûller Serveri tarafından cennetle müjdelenen Cenâb-ı Zübeyr (r.a.) ticaretle meşgul olarak maişetini kazandıktan başka onun hissesine düşen ganimet malları da onu zengin edecek dereceye varmıştı. Kendisi menkul ve gayri menkul malları itibarıyla

Medine'nin zenginlerinden sayılıyordu. O'nun Medine çevresindeki arazisinden başka Basra, Kûfe ve Mısır'da da emlâki vardı... Bütün bu serveti din-i mübîni İslâm'ın uğrunda sebil ediyordu... İslâm mücahitlerini Allah rızâsı için donatıyordu. Allah'ın ona lütfettiği bu serveti o da Allah rızâsı için avuç avuç saçıyordu...

Hac mevsimi geldiğinde sokaklarda münâdi çağırıyordu:

– Her kimin Zübeyr'de bir emaneti varsa gelip alsın!..

Cenâb-ı Zübeyr (r.a.), yukarıda da izah olunduğu gibi, servet ve sâ mân sahibi idi. Böyle olmasına rağmen son derece sade yaşardı. Giyinişi pek basitti. Dünya zinetine gönül vermezdi, iman ve takvâ elbisesine bürünmüştü. Yemekleri de sadeydi. Önüne ne getirirlerse onu hamd ve senâ kaşığı ile yedi... Esasen onun hayat yolunu Allah'ın Sevgilisi çizmişti. Nebiyyi Muhterem nasıl sade yaşamışsa o da öyle yaşamaya gayret ediyordu. Kevser havuzunun sahibi ve nihayetsiz mülkün Efendisi Cenâb-ı Ahmed (s.a.v.)'in aydın bakışlarının ışığı altında büyümek ne yüce bir devlettir. İşte bu devlete Hz. Zübeyr (r.a.) ermişti.

HAZRET-İ TALHA (R.A.)

HÜVİYET

Fil tarihinin yirmi dokuzuncu yılında, hicret-i Nebeviyeden yirmi dört yıl önce, kâinatın iman beşiği olan Mekke'de doğdu...

Nasibindeki ilâhî nasibe on bir buçuk yaşında iken erdi. Cihan Sıddîkî Hz. Ebû Bekir (r.a.)'ın eliyle İslâm dairesine alındı ve gönül dudakları ile iman tasından kelime-i tevhid nurunu içti...

60 yaşında da, Cemel vak'asında, atılan bir okun tesiriyle sonsuzluk âlemine geçti...

Soyu, altıncı babada Sıddîk-ı Ekber Hz. Ebû Bekir ve yedinci babada Allah'ın Resûlü'yle birleşir...

Lâkapları:

“Talhatü'l-Hayr”, “Talhatü'l-Feyyaz” ve “Talhatü'l-Cûd”dür.

Bizzat Kâinatın Efendisi tarafından takılan bu lâkaplar, bazı gazâlardaki yararlıkları ve gösterdiği kahramanlıklar üzerine verilmiştir.

Hz. Talha'nın babası Ubeydullah, Allah Resûlü'nün bi'seti esnasında hayattaydı. Hz. Talha (r.a.) onun vefâtından evvel mukaddes İslâm ile şereflenmişti. Fakat Ubeydullah'ın bu sırada vefât ettiği anlaşıyor. Hz. Talha'nın annesi Sa'be uzun zaman yaşadı ve İslâm nuru ile nurlandı. Masum halife Hz. Osman (r.a.)'ın nur şehri Medine'de âsiler tarafından muhasara edildiği anda da hayattaydı. Öyle anlaşıyor ki bu muhterem kadın çok ömür sürmüştü...

Hz. Talha (r.a.)'ın, Hz. Ebû Bekir (r.a.)'ın kızı Ümmü Kelsûm başta, birkaç zevcesi oldu. On erkek, dördü kız, on dört evlât sahibi...

Oğullarından Muhammed o çapta ibâdet ve taate düşküncü ki, kendisine, “Secde Edici” mânâsına “Esseccâd” lâkabı takılmıştı... Cemel vak'asında mü'minler annesi Hz. Âişe (r.anha)'nın devesini çekerken bir mızrak darbesiyle şehit edildi...

Cenâb-ı Talha (r.a.), ilklerden... İlk muhacirlerden... Cennetle müjdelenen on büyüklerden... Allah Resûlü'nün ardındaki ön saftan... Halife seçimine memur şûra ehlinden...

RUHA DÜŞEN ATEŞ

Hazret-i Talha ticaret kasdıyla seyahatlar yapıyordu. Bir defa Basra'ya gitmişti ve orada risâleti Muhammediyyeyi ilk olarak haber almıştı... Dönüşünde hemen Hz. Ebû Bekir (r.a.) ile görüştü:

- ***Yâ Ebâ Bekir, duyduklarım doğru mu?***
- ***Evet!***
- ***O'nun hakkında ne biliyorsun?***
- ***O, Allah'ın Resûlü'dür ve bizi hak dine dâvet edicidir.***
- ***Yani atalarımızın dinini bırakacak mıyız?***
- ***Evet!***
- ***Nasıl?***
- ***O, Allah'ın son Resûlü'dür ve âlemlere rahmet olarak gönderilmiştir. Bizi bir olan Allah'ın dinine dâvet ediyor...***
- ***Öyleyse beni ona götür...***
- ***Pekâlâ...***

Cihan Sıddîkî Hz. Ebû Bekir (r.a.), bu ateş parçası delikanlıyı Allah Resûlü'nün saadetli huzuruna götürdü. Hz. Talha, Allah'ın Sevgilisinin aydın bakışlarının ışığı altında eridi ve birden iman etti:

– ***Şehâdet ederim ki Allah'tan başka ilâh yok ve yine şehâdet ederim ki Hz. Muhammed onun kulu ve Resûlü'dür!..***

Gönül dudaklarıyla kelime-i şehâdet nurunu içen Hz. Talha, İslâmiyete can atanların ilklerinden oldu. O da, İslâmiyet ufkunda ilk parıldayan bir saadet yıldızıydı...

Mukaddes İslâm'ı kabul ettiği anda Kureyş müşrikleri kanlı pençelerini Hz. Talha'ya da takmaktan geri durmadılar. İslâm'ı kabul ettiği o mutlu demlerde onu iple bağlayıp eski dinine döndürmek için ne iğrenç ezâlar yaptılar... Fakat o iman kahramanı bir aslan gibi kükredi:

– ***Beni öldürseniz de dinimden dönmem!***

Kâfirler Hz. Talha'nın bu kükreysişi karşısında apışıp kaldılar...

Hz. Talha'nın gönül fideğinde artık marifetullah çiçekleri yeşermişti. Bu hakikat goncalarını hiçbir küfür rüzgârı söndüremeyecekti... Çünkü o, Âlemlere Rahmet olanın mukaddes elinden ölümsüzlük iksiri içmişti...

Hz. Talha (r.a.) artık bütün günlerini Kâinatın Efendisiyle geçiriyor ve ondan nur devşiriyordu. Mekke'de geçirdiği devir son derece sükûnetle geçmişti. Kendisi yine ticaretle meşgul oldu.

Bütün insanoğluna Allah müjdesini getiren Cenâb-ı Peygamber hicret ederek Medine'ye hareket buyurduğu zaman, Hz. Talha bir ticaret kervanı ile Şam'a hareket etmiş bulunuyordu...

Sonsuzluk Nebisi, Sıddîk-ı Ekber'le beraber uzun ve yorucu bir yolculuktan sonra Medine'yi nurlandırdılar ve artık ebedî olarak orada kaldılar...

Hz. Talha, Şam'dan döndüğü zaman ebedî hayat müjdecisinin Medine'ye hicret ettiğini anladı. O andan itibaren ticaret kervanındaki bütün mal ve servetini bırakarak Nebiyyi Muhtereme koştı ve Medine'ye yerleşti. Hz. Es'ad bin Zürene'yi Mekke'ye göndererek evlâdü iyâlini Medine'ye getirtti...

Kâinatın Efendisi, Hz. Talha'yı, Hz. Übeyd bin Kâab ile kardeş yaptı... Ve böylece Hz. Talha nur şehri Medine'de hayat sürmeye başladı...

Bedir'den başka bütün gazâlarda bulundu ve Allah Resûlü'nden bir nefes olsun ayrılmadı...

Hz. Talha (r.a.), Şam'a vazifeli olarak gittiğinden Bedir gazâsında bulunamadı. Bedir gazâsında bulunmamasına rağmen Allah'ın Resûlü onun ganimet hissesini ayırmış, Hz. Talha (r.a.) bu sûretle Bedir gazâsına iştirak etmediği hâlde onun bütün ecir ve sevabını kazanmıştı...

Efendiler Efendisi onu, Şam'a Kureyş kervanlarının ahvalini tahkik etmesi için göndermişti... Hazret-i Talha (r.a.), bu vazifeyi başarı ile yerine getirdiğinden Resûlüllah'ın hoşnutluğunu kazanmıştı...

UHUD GAZÂSI

Hicretin 3. senesinde vukû bulan Uhud gazâsının bütün tafsilatını daha önce anlatmıştık... Uhud, Müslümanlar hesabına büyük bir imtihan...

Muazzez sahabe Hz. Talha (r.a.) Uhud'da, kendisini Allah Resûlü'ne siper etti. İslâm mukadderatının geçirdiği bu müthiş anlar esnasında, akıllara hayret veren kahramanlıklar gösterdi. Bu sırada küfür kuduzlarının hedefi Allah'ın sevgilisiydi. Eğer cihan Peygamberini öldürürlerse İslâmiyeti kökünden kazıyacıklarını zannediyorlardı... Onun için Varlığın Vücut Hikmetine ok, kılıç, gürz ve taşlarla saldırmışlardı...

Ne müthiş bir gündü o... Ne amansız bir saldırıydı... Ne kadar kâfir varsa Allah'ın Resûlü'ne hücum ediyordu. Her taraftan oklar yağmur gibi yağıyordu. Taşlar bir tüfekten çıkmış saçma gibi her yana yetişiyordu... Allah Resûlü'nün çevresinde etten ve kemikten bir hisar kurulmuştu... Böyle olmasına rağmen kâfirlerin attığı taşlar Kâinatın Efendisi'nin mukaddes yüzünü yaralamıştı. Cihanın en güzel gülü kanamış, nihayetsiz Mülkün Efendisinin dışı şehit olmuştu. Tam bu sırada kuduz kâfirin biri kılıcını Allah'ın Resûlü'ne havale etti... Büyük sahabi Cenâb-ı Talha (r.a.), hemen kendi elini bu darbeye hedef yaptı. Tek Resûller Serverine bir şey olmasın diye elini fedâ etti... Bu yüzden bir eli sakatlandı. O sırada bir kılıç da başını yardı. Uhud'da aldığı yaralar seksenden fazla olduğu hâlde yerini terk etmedi. İki zırh giyinmiş olan Allah'ın Resûlü'nü yüksekçe bir yere çıkarmak için, omuzlarını onun mübârek ayaklarına basamak yaptı ve Âlemin Fahrine, dağa çekilmesi için yardım etti...

Nebiyi Muhterem (s.a.v.), Hz. Talha'nın bu müthiş muharebede gösterdiği akıllara hayret veren kahramanlığını takdir buyurdu... Bütün sahabiler bu şecaat ve harikulâde kahramanlık karşısında hayran kaldı, içlerinde gözyaşlarını tutamayanlar oldu...

Hz. Talha'nın Uhud gazâsında gösterdiği cansiperâne fedakârlık, yüksek ve eşsiz şecaat, bütün tarihte eşi görülmedik harikalardandı. İşte Peygamber elinde ölümsüzlük iksiri içen insanların hâli...

İç gözlerine ilâhi nurun sürmesi çekilen büyük sahibinin bütün vücudu, aldığı yaralarla delik deşik olmuştu, iki elinden biri düşman darbesiyle felce uğramıştı... Yaralarından gürül gürül kanlar aktığı hâlde cenk sahnesinden çekilmedi... Allah'ın Sevgilisini kendi vücudu ile siper etti... Mukaddes tanıdığı, mukaddes olduğuna iman ettiği Hak dâvâyı sonuna kadar müdafaa etti. Sonunda zafer çelengini başında taşıdı...

Var oluşun hikmeti, ölümsüzlük rehberi, gerçek hayatın kurucusu, yıkılmaz çatının mimarı Cenâb-ı Muhammed Mustafa (s.a.v.) Efendimiz, ondan o kadar memnun oldular ki, ona "Hayır" yani "Hayirkâr" dediler. Bütün sahabiler onun bu şahlanışını hayret ve takdirle seyrettiler. Cihanda en büyük Peygamber dostu Hz. Ebû Bekir (r.a.), onun Uhud kahramanı olduğunu söylemiş, Hak ve adalet güneşi Hz. Ömer de:

– **Uhud gününün en büyük adamı Talha'dır**, demiştir...

Gönül evi hakikat elmaslarıyla bezenmiş olan yüce sahabi Hz. Talha (r.a.), o müthiş günü hatırladıkça gözlerinden elmas elmas yaşlar akıttı...

Ey dünya davulunu çalıp duran insanlar! Peygamber sahabilerinin fedakârlıklarına bakınız da ibret alınız. İnsanlık âlemi bütün zaman ve mekân boyunca Sonsuzluk Nebisinin güneşler yanan izinde gitmedikçe saadet yüzü göremeyecektir...

İslâm'ın billûrî ırmaklarından su içen bahtiyarlar başlarına saadet tacı kondurmuşlardır...

Beşerin çırpınması hep saadet içindir.

Lâkin onun menbâı sadece yüce "DİN"dir!..

GAZÂLAR BOYUNCA

Gaye insan ve ufuk Peygamberin cennetle müjdelediği Hz. Talha (r.a.), Uhud gazâsından Mekke'nin fethine kadar devam eden gazâların hepsine iştirak etti... Şanlı kılıcıyla nice kâfirin ciğerini deldi... Rıdvan bîatinde Resûller Serverine bîat edenler arasında bulundu... Mukaddes dâvâ uğrunda canını, malını, kanını ve bütün varlığını sebil etti...

Cenk sahnelerinde öyle celâdetle kılıç salladı ki kâfirler kaçacak delik aradılar... Huneyn gazâsında Müslümanlar, aynen Uhud'da olduğu gibi, bir aralık bozgunluk alâmetleri gösterdilerdi. Bir kısım mücahitler kâfirlerin ok yağmuru altında kalınca ne yapacağını şaşırmış ve gerilemek mecburiyeti doğmuştu. Fakat yüce bahadır Hz. Talha (r.a.), Kâinatın Efendisinin yanından bir nefes olsun ayrılmadı... Kılıcını yıldırımdan bir gülle gibi kullandı... Düşman saflarını yara yara ilerledi ve zafer yine Peygamber ordusunun oldu...

Tebük gazâsı için, Peygamberler Peygamberi sahabilerine hazırlanmalarını emretti. Herkes bu nur serpen orduyu teçhiz etmek için elinde, avucunda, kilerinde ne varsa veriyordu. Muazzez sahabilerin bütün uluları servetlerini bu gazânın muvaffakiyeti için vakfetmişlerdi... İrfan denizine gark olmuş din büyüğü Cenâb-ı Talha (r.a.) bu işte de şânına lâayık şekilde hareket etti. Elinde avucunda ne varsa getirip:

– ***Ey Allah'ın Resûlü, dedi; alınız... Bunlar Talha'nın Allah ve Resûlü'ne hediyesidir!..***

Kâinatın Efendisi, cennetler gibi tebessüm ederek ona.

– **Ey Talha, sen “Feyyaz”sın,** dedi...

Hız. Talha başına konan bu gökler dolusu saadet karşısında inci gibi yaşlar döktü...

Uhud gazâsında da Allah'ın Resûlü'nü omuzlarına alıp yüksek bir yere çıkarttığı zaman, Peygamberler Peygamberi:

– **Talha, cennete müstahak iş işledi,** buyurmuşlardı...

Peygamber bağında yetişen ve bir hakikat goncası olan Hız. Talha (r.a.), bütün cenklerde bulundu, kılıcıyla kâfirlerin ciğerini deldi, mukaddes dâvâ uğrunda malını canını sebil etti... Gazâ meydanlarında akıllara durgunluk verecek kahramanlıklar gösterdi. Ömür ırmağını kevserleştirip cennet gölüne akıtmasını bildi... Allah'ın âlemlere en büyük kurtarıcı olarak gönderdiği yüce Resûlü'nün yanından bir nefes olsun ayrılmadı... Gönül ocağı muhabbet ateşi ile yandı... Baş kesilmiş bir mum gibi sabahlara kadar gözyaşı döktü. Ömür ipliğine muhabbet boncuğu dizerek sadece hakkı sevdi, sadece Allah Resûlü'ne bağlandı, sadece yüce dinin kudsîyetini duydu... Allah'ın dâvetine, iman mihverine, Kur'ân'ın gölgesine koştu...

Enbiyanın ekmeli, evliyanın emeli, kevnü mekân temeli Cenâb-ı Muhammed (s.a.v.) hicretin 10. senesinde vedâ haccını ifâ buyurmuşlardı. Peygamber sevdalısı Hız. Talha (r.a.) bu hacda da Nebiyyi Muhtereme refakat etti, onun asırlara ve devirlere hitap eden meşhur hutbesini can kulağıyla dinledi...

“Ey insanlar!” diye başlayan muazzam hutbeyi gözyaşları içinde gönül defterine kaydetti...

Yine Resûl-i Ekrem ile beraber tekrar nur şehri Medine'ye döndü. Fakat artık ruhunda bir hicran ateşi yanıyordu. Çünkü Allah'ın Sevgilisi hastalanmışlar, fâni âlemin vedâ yokuşundan ebediyet âleminin gerçekler sabahına geçeceklerdi... Bu ayrılık, bu hasret, bu firkat Hız. Talha'nın gönlünü alev alev yakıyordu... Nihayet korkulan gün geldi. Risâlet güneşi cihan ufkunda battı. Bütün âlem karanlıklar içinde kaldı. Cihan günleri ateş şimşekleri gibi yakıcı oldu. Bütün Medine, haber duyulur duyulmaz çığlıklar içinde...

– **Bütün nefsler ölümü tadıcıdır.**

Allah Hayy ve Lâyemut...

Peygamber bülbülü Cenâb-ı Bilâl (r.a.), Allah Resûlü'nün defninden evvel son ezanını okuyor. Gözlerinden sakalına yaŗ iniyor; iplik iplik yaŗ... Ve sesi hasret bulutlarını kavuracak kadar yanık, göklere tırmanıyor... Büyük sahabi Hz. Talha (r.a.) bir köşeye çekilmiş içli içli a lıyor...

KARA TOPRAK

Sonsuzluk Nebisinin mukaddes kabrinin baŗında Hz. Ebû Bekir ve Hz. Ömer (r.a.)... Gözleri kara toprakta... G n llerinden hicran ırmakları akıyor... Akıl ve ruhun kamaŗma noktası...

Tek tek ve kesik kesik fikir  ı lıklarıyla d v nen insanlar... Yetim kalmıŗ, derya gibi bir  mmet...

Yaradılıŗ gayemiz ne?

Ebedî aydınlığa çıkmak... Evet!.. Bu dünyanın kendisiyle yalan, yaratıcısıyla doğru söylediği gerçek hayatı bulmak... Bu kara toprağın karanlık dehlizlerinden geçmek... Hayy ve Lâyemut olanla  l ms zl  e ermek...

Kara toprak, kara toprak... Ve iŗte içinde kara toprağın bile var oluŗuna sebep olan (Varlık Nuru) yatıyor...

Bu nasıl iŗ?..

 ŗte kara toprakta... Bu gayeyi getiren, varlık gayesinin gaye insanı...

Ey akıl!..

 stersen  atla...

Ey gönül!..

 stersen zerre zerre infilak et, kara toprağa kapanıp onu tırmık tırmık pen ele!..

Kara toprak... O'nu da alan kara toprak!..

Evet!

O kara toprağın derinliklerinde  l ms zl  e giden bir yol var...

O yolu bulanlara ne mutlu...

SİDDÎK-I EKBER DEVR 

Allah'ın Sevgilisinin ebediyet âleminde ge iŗlerinden sonra hidâyete ermiŗ ümmetin baŗına cihan sidd k  Hz. Ebû Bekir (r.a.) getirildi... Rikkat ve merhamet madeni Hz. Ebû Bekir (r.a.),  mmet gemisini kâinat deryasında saadetle yüz d r p kurtuluŗ sahillerine demir attı.

Hız. Talha (r.a.), Peygamber devrinde olduğu gibi Hız. Ebû Bekir devrinde de bütün gücüyle mukaddes dâvâyı savundu... Hız. Ebû Bekir'e ilk bîat edenler arasında yer aldı. Sıddîk-ı Ekber bütün mühim işlerde Hız. Talha'nın reyine başvurdu.

Nihayet Hız. Ebû Bekir (r.a.)'in de sayılı günleri bitmek üzereydi, varlık ömür nefesleri tükenmişti. Ümmetin büyüklerini bir bir yatağının başına çağırdı:

– **Ömer hakkında ne düşünürsünüz?**

– **Senden sonra Ömer en iyisi,** karşılığını verdiler...

Yalnız Hız. Talha bu görüşte değildi. Halifelerin halifesinin huzuruna gitti ve çıkışır gibi söz etti:

– **Ey Allah Resûlü'nün halifesi! Yerine, Ömer'i mi bırakıyorsun? Hâlbuki Ömer, senin sağlığında halkı adaleti altında eziyordu. Sen gidince ve o yalnız kalırsa ne yapar diye düşünmüyor musun? Sen Allah'ın huzuruna varınca, halkın hâinden sorulunca ne cevap vereceksin?..**

Hız. Ebû Bekir'in bu sözlerle ilk karşılığı:

– **Beni oturtunuz, oldu.**

Yatağında upuzun yatan halifeyi doğrultup oturtular... Cihan Sıddîk'ı ela gözlerini Hız. Talha'ya dikti. Gökleri eritecek bir sesle tane tane konuştu:

– **Siz Allah'ın ismini anarak beni ürkütmek mi istiyorsunuz? Müslümanlara, işlerinde zerrece zulmetmiş olan hüsrana uğrasın! Ben Ömer'i seçtikten sonra Rabbime kavuşunca diyeceğim ki: Allahım! Kullarının işlerini, aralarında en hayırlısına bıraktım! Sen de git, yâ Talha, benim bu cevabımı senin gibi düşünen kim varsa bildir!**

Cihan Sıddîk'ının bu sözlerine Hız. Talha (r.a.) hak verdi ve onun ebediyete geçişleriyle Hız. Ömer (r.a.) hilafet makamına geldi.

Hak ve adalet güneşi Hız. Ömer'e bîat edenlerin ilklerinden ve onun en şiddetli savunucusundan... Muhteşem büyük ve reisler reisi Hız. Ömer (r.a.) her hususta Cenâb-ı Talha'ya müracaat ederdi. Onun bilgi ve tecrübesinden faydalanıyordu.

Cenâb-ı Ömer (r.a.) devrinde her mesele, şûra meclisinde görüşölüp hükme bağlanıyordu. Bir defasında fetholunan araziler hakkında ne gibi tedbirler alınacağı münakaşa ediliyordu. Birçokları fetholunan arazinin İslâm mücahitleri arasında taksim edilmesini

istiyordu. Hâlbuki halifeler halifesi bu fikirde değildi... Hz. Ömer (r.a.) diyordu ki:

– ***Bu arazi onu fetheden nesle ait olduğu gibi onlardan sonra gelecek nesle de aittir!***

Cenâb-ı Ömer (r.a.)'in bu fikrini kabul etmeyenler de vardı... Fakat muazzez sahabi Hz. Talha (r.a.) bütün kuvvetiyle halifeyi destekledi. Böylece Hz. Ömer'in görüşü kabul edildi...

Aynen Peygamberler Peygamberinin sağlığında olduğu gibi, onun halifelerini de bütün ömrünce destekledi...

Cenâb-ı Ömer (r.a.) suikaste uğrayınca 6 kişilik halife adaylarından biri olarak Hz. Talha'yı göstermişti. Hz. Talha (r.a.) kendi namzetliğinden feragat etmiş ve reyini Hz. Osman (r.a.)'a vermişti...

Hayâ ve edep incisi Hz. Osman (r.a.) devrinin ilk yarısı tatlı bir sükûnet içinde geçti... Zira o zamanlar sahabe ulularının çoğu hayatta idi... Daha sonraları sahabiler bu fâni âlemden ebediyet âlemine birer birer geçmeye başladılar.. Onların yerine yeni bir nesil geldi. Bu yeni nesil elbette sahabiler gibi olamazdı... Onun için Hz. Osman'ın son altı yıllık devrinde bazı karışıklıklar meydana geldi.. Hz. Talha (r.a.), bütün gücüyle Cenâb-ı Osman'ı destekledi... Onun masum bir efendi olduğunu biliyordu... Ne çare ki, müfsitlerin kör olası gözü bir defa dönmüştü. Artık hiç kimseyi dinlemiyorlardı...

Ve nihayet olan oldu. Hayâ ve edep incisi Cenâb-ı Osman (r.a.) şehit edildi... Hz. Talha (r.a.) bu cinayetten haberdar olduğu zaman gözyaşlarını tutamadı ve şakiler hakkında:

فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ

– **“İşte o zaman bunlar bir vasiyette bile bulunamazlar.** (Hatta o vakit) **ailelerine dahi dönecek hâlde değildirler”** meâlindeki âyet-i kerîmeyi okuyarak bu yürekler dağlayıcı cinayetten ne derece müteessir olduğunu ifade etmişti...

Hicretin 35. yılı zilhiccenin 19. cumartesi günü, şehit Hz. Osman (r.a.)’ın cenazesi henüz evde yatarken Allah’ın aslanı ve evliyalar sultanı Hz. Ali (k.v.) halife seçildi...

Haya ve edep incisi Hz. Osman (r.a.)’ın şehit düşmesinden sonra sahabiler, Hazret-i Talha ve Hz. Zübeyr’in reisliğinde toplanıp, oy birliğiyle Hz. Ali’yi halife seçmek ve ona bîat etmek üzere Peygamber damadının evine gittiler... Kapıyı kendilerine Hz. Ali açtı:

– **Hoş geldiniz, buyurun...**

– **Başımız ve imamımız sensin! Sana bîat edeceğiz!..**

Cenâb-ı Ali (k.v.) cevap verdi:

– **Ben halifeliği istemem! Siz başkasını seçiniz! Seçtiğinize ben de râzı olurum...** Israr ettiler:

– **Yâ Ali! Sen dururken başkasını seçmeyiz... Halifeliğe senden daha lâayık kimse tanımıyoruz...**

– **Siz benden vazgeçin! Seçeceğiniz insana benim vezir olmam ve onu desteklemem daha hayırlıdır...**

Muazzez sahabiler o kadar dayattılar ve öyle içten yalvardılar ki, ilim ve hikmet kutbu Hz. Ali (r.a.), kabulden başka çare bulamadı ve dedi:

– Ey Allah Resûlü’nün sevdikleri! Öyleyse mescide gidelim. Bîat işi gizli olmaz!..

Mescide gidildi. Kendisine önce Hz. Talha, sonra da Hz. Zübeyr bîat etti. Peşinden herkes...

Bîat nihayete erince Allah’ın aslanı ve evliyalar sultanı Hz. Ali (k.v.) minbere çıkıp gayet dokunaklı bir hutbe okudu ve evine döndü.

Muazzez sahâbi Hz. Talha (r.a.), Hz. Ali’ye bîat ettikten sonra, Hz. Osman’ı şehit edenlerin derhal cezalandırılmasını ve idamlarını istediği hâlde bunların başka bir zamana ertelenmesinden fena hâlde kırılmış ve Cemel vak’asında Hz. Âişe’nin tarafını tutmuştur!..

Müfsitlerin İslâm dünyasını karıştırmaları sebebiyle vukua gelen bu yürekler dağlayıcı hâdisе Hz. Talha'yı da can evinden vurmıştır...

Aynı hâdisede, Cenâb-ı Ali (k.v.) tarafından kendisine, aralarındaki eski dostluk, kardeşlik, karşılıklı hak hatırlatılınca cenkleşmeyi bırakmış ise de, atılan bir okla şehit edilmiştir... Bir cilve-i Rabbânî olarak bu yüce insanlar böylece ebediyetin gerçekler sabahına geçmişlerdir...

Çarpışma nihayete erdikten sonra ilim ve hikmet kutbu Hz. Ali ölüleri muayene ederken Hz. Talha'nın kanlı naaşını gördü ve iman aynası berrak yüzündeki toprağı elleriyle silerek gözyaşları içinde şöyle dedi:

– ***Yâ Talha! Yıldız dolu bu semanın altında seni toprağa verili görmek bana çok acıdır. Keşke ben yirmi yıl evvel ölseydim de bugünü görmeseydim...***

Bütün ömrü boyunca mukaddes dinin ihtişamı için çalışan, Allah Resûlü'yle bir safta kılıç sallayan, o mukaddes varlığı kendi vücudu ile kalkanlayan büyük sahabi bu fânî âlemin vedâ yokuşundan sonsuzluk âlemine, dudaklarında pırıldayan ilâhî tebessümlerle geçti...

Ölümünden yirmi yıl sonra rüyada, kızına hitap ediyor.

– ***Mezarımın bir köşesinden sızan su bana ezâ veriyor. Beni buradan çıkar da başka bir yere göm!***

Bunun üzerine mezarı açılıyor, cennetle müjdelenen büyük sahabiye yatağında ve uykuda gibi sapasağlam ve hiçbir noktası çürümemiş buluyorlar... Yalnız, sızan sudan, vücudunun bir noktası biraz yeşillenmiştir...

İşte ölüp de ölmeyenler...

Rahmân ve Rahîm olan Allahımız buyuruyor:

– ***“Allah yolunda öldürülmüş olanlar için ‘ölüler’ demeyin. Bilakis onlar diridirler. Fakat siz anlayamazsınız.”***

Şehit sahabiye su sızan mezardan çıkarıp başka bir yere gömüyorlar ve yeni mezarının yakınında da bir mescit bina ediyorlar...

Allah'ın Sevgilisi buyurmuşlardır:

– ***Talha, yeryüzünde yürür bir şehittir!..***

– ***Cennette benim komşularım, Talha ile Zübeyr'dir.***

İmam-ı Ali (k.v.), meâlini verdiğimiz bu hadis için:

– **Benim kulağım, Allah Resûlü'nün mübârek ağızlarından, kelimesi kelimesine bu hadisi işitmiştir,** diyor...

İşte on bir yaşından altmış yaşına kadar Peygamber aşkıyla alev alev yanan ve yeryüzünde yürür şehit gibi gezen büyük sahabi...

İşte saffet ve hakikat yatağı hâline gelen kalpler... İşte ömür ırmağını kevserleştirip Cennet havuzuna akıtan iman eri...

Allahım! Bizi onlara bağışla...

YÜCE AHLÂK

İrfan denizine gark olmuş din büyüğü Hz. Talha (r.a.), ahlâk itibarıyla çok yüksek bir zâttı. Onun hakikat yatağı olan kalbinde haşyetullah hissi hâkimdi. Gönül toprağına Hz. Muhammed'in muhabbet damlası düştü... Dili hep inciler saçardı, buraların ve ötelerin en ince hikmetleri üzerinde konuşurdu...

Can ırmağı hakikat denizine akardı. Gönül ufkunda Kur'ân güneşi pırıldardı. Şeriat caddesinde iman arabasını sürerdi... Bütün ömrü gazâ meydanlarında geçti. Allah yolunda elinde avucunda ne varsa harcadı. Şânı pek yüce olan Allahımız bu büyük kahramanı kerîm kitabında övmüş ve bütün insanlığa ferman etmiş:

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رَجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ
مَنْ قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا

“Mü'minler içinde Allah'a verdikleri sözde sadâkat gösteren nice erler vardır, işte onlardan kimi adadığını ödedi, kimi de bunu bekliyor. Onlar hiçbir sûretle -ahidlerini- değiştirmediler.”
(Ahzab, âyet: 23)

Bu mukaddes âyet-i kerîme nâzil olduktan sonra Levlâke Levlâk ufkunun nurlandırıcı güneşi Cenâb-ı Ahmed (s.a.v.) Efendimiz Hz. Talha'ya döndü:

– **Yâ Talha,** dedi; Sen de her teahhüdünü yerine getiren, Zât-ı Kibriyâya karşı vukû bulan her nezrini ifâ edenlerdensin.

Hz. Talha (r.a.), başına konan bu gökler dolusu devlet karşısında elmas elmas yaşlar döktü...

Cenâb-ı Talha (r.a.), hem cömert, hem de pek zengindi. Günlük geliri bin dirhem..

Parmağında, iri ve kırmızı yakut taşlı bir mühür vardı...

“Talhatü’l-Cûd: Cömert Talha” lâkabını alışındaki sebep, elinin açıklığı... Bin dinar sadaka ettiği günler oldu...

Tebük gazâsı esnasında İslâm ordusunun techizi için o kadar mal sebil etti ki Resûl-i Ekrem ona **“Feyyaz”** ünvanını taktı...

İmanın billûrlaşmış nurdan âbidesi Hz. Talha (r.a.) bütün gönül kapılarını herkese açmıştı. Yoksullar, yetimler, biçareler, dullar ve yolda kalmışlar hep ona başvururlardı. Onun sehâ ve kereminden istifade etmeyen yoktu... Allah’ın ona ihsân ettiği malı, o da Allah yolunda sebil ediyordu...

Nihayetsiz mülkün efendisi Cenâb-ı Resûl onu cennetle müjdelemişti.

Hz. Talha (r.a.), bütün mal ve servetini mü’minler annesi Hz. Âişe (r.anha)’nın emrine âmâde kılmıştı.

Hem cömert, hem de konuk severdi. Peygamber şehri Medine’ye gelenler hep onun evinde misafir kalırken her türlü izzet ve ikramı görürlerdi...

Bir gün Benî Uzre’ye mensup iki adam, İslâm nuru ile nurlanıp Hz. Talha’ya misafir olmuşlardı. Bu saadete erenlerin ikisi de bir günde Müslüman oldukları hâlde biri ötekinden daha gayretli idi. Gönül dudaklarıyla İslâm pınarından iman şurubu içen bu bahtiyar mü’min, hemen kılıcını çekmiş gazâ meydanlarına koşmuş ve orada şehit olmuştu. Öteki mü’min ise bir sene daha yaşamış ve sonra eceliyle ebediyet âlemine göçmüştü...

Muazzez sahabi Hz. Talha (r.a.) şöyle anlatır:

– Bir gün rüya âleminde kendimi cennet kapısının önünde gördüm. Derken o iki adamı da gördüm. Cennetin içinden biri çıkmış ve sonradan normal eceliyle vefât eden zâta evvela müsaade verilmiş, o da içeriye girmiş, sonra şehit olana içeri girmek için izin vermişlerdi. Daha sonra bunların ikisi içerden çıkarak bana dediler ki: “Haydi sen geri dön, senin vaktin daha gelmedi.”

İrfan denizine gark olmuş din büyüğü Hz. Talha (r.a.) bu rüya ve müşahedesini anlatmıştı. Herkes normal ölen şahsın cihat ederken şehit olan, gayretli zâta tekaddüm edilmesinde hayret ettiler. Bu mesele Allah Resûlü’ne soruldu:

– Ey Allah’ın Resûlü, bu nasıl oluyor?

Sonsuzluk Nebisi buyurdular:

– **Niçin hayret ediyorsunuz?**
– **Ey Allah'ın Resûlü! Cennete girmekle geri kalan zât daha çok gayretli idi, şehit oldu. Bununla beraber eceliyle ölen ona tekaddüm etti.**

– **Daha sonra ölen ötekinden bir sene fazla yaşamadı mı?**

– **Evet...**

– **Ramazanı idrak ederek orucunu tutmadı mı?**

– **Evet...**

– **Bu adam bu kadar ibâdet etmedi mi?**

– **Evet...**

– **Şunu yapmadı mı, bunu yapmadı mı?..**

– **Evet, ey Allah'ın Resûlü hepsini yaptı!..**

O hâlde ikisinin arasındaki fark yerle gök arasındaki mesafe gibidir...

Yüce gönül eri Hz. Talha (r.a.) herkesin hizmetine koşardı. Onun gönlü eşsiz incilerle doluydu, iç gözlerine ilâhî nurun sürmesi çekilmişti. Ömür nefeslerini Rabbini zikrederek tüketiyordu. Öyle can-ı gönülden sevdalara tutulmuştu ki aşk ocağında yanıp duruyordu... Onun şu hâli muhabbetinin en canlı delilidir.

Hak ve adalet güneşi Hz. Ömer (r.a.) bir gün Hz. Talha'yı üzgün ve kederli bir hâlde gördü ve hemen sordu:

– **Yâ Ebâ Muhammed! Nen var? Neden böyle üzgün ve kederlisin, amcazâdenin karısından canını sıkan bir şey mi duydun?**

(Hz. Talha'nın amcazâdesinin karısından maksat, Sıddîk-ı Ekber'in zevcesidir.) Cenâb-ı Talha (r.a.):

– **Hayır,** dedi. Ve Hz. Ebû Bekir (r.a.) hakkında senâlarda bulundu.

Hz. Ömer tekrar sordu:

– **Peki seni üzen ne?**

– **Yâ Ömer! Bir gün Allah Resûlü'nün şu sözü söylediğini duymuştum;** “Bir kelime vardır ki herhangi bir kul onu, irtihali esnasında söyleyecek olursa, Cenâb-ı Hak onu buhrandan kurtarır, onun yüzü nur ile parlar...” **O zaman bu kelimenin ne olduğunu Nebiyyi Muhteremden sormamış, nasıl olsa, bunu sorar, anlarım demiştim. Hâlbuki Resûl-i Ekrem sallallahü aleyhi ve sellem Efendimiz de ebediyet âlemine geçti.**

Cenâb-ı Ömer (r.a.) şevkle sesini yükseltti:

– **Yâ Ebâ Muhammed! Ben o kelimenin ne olduğunu biliyorum!**
– **Aman, ey Mü'minlerin Emîri söyle nedir?**
– **Allah Resûlü'nün, amcasına tekrar etmesini söylediği kelimedenden daha büyük kelime var mıdır? Bu kelime “Lâ ilâhe illallah” kelime-i tayyibesidir.**

Hiz. Talha (r.a.), Hiz. Ömer'den bu sözleri dinledikten sonra gönöl coşkunluğu içinde haykırdı:

– Vallâhi o kelime, bu kelime, bu kelimedir, vallâhi odur!..

Sonra gözlerinden iplik iplik saadet yaşları aktı...

İşte İslâm'ın altınla doldurduğu kalplerdeki saffet ve ulviyet...

Cenâb-ı Talha (r.a.) son derece sevimli ve hoş bir adamdı. Herkes onu sever, onun lütuf ve muhabbetinden zevk alırdı... Onun altın gibi bir kalbi vardı, dilinden hep inciler saçılırdı... Onun bu yüksek hâlini anlatan şu vak'a çok dikkate şayandır:

Hiz. Ömer (r.a.) gibi muhteşem bir iman âbidesi, Utbe bin Kebia bin Abdi Şems'in kızı Ümmü Eban'ı zevce olarak almak istemişti. Ümmü Eban, Hiz. Ömer'in şiddetinden bahsetmişti. Daha sonra Hiz. Zübeyr (r.a.) aynı kadını istemiş, Ümmü Eban onu da reddetmişti. Fakat Hiz. Talha (r.a.) onu istediği zaman Ümmü Eban onun nikâhına girmeyi hemen kabul etmiş:

– **Hakikaten zevc olacak adam odur!** demişti.

Kendisine sebebini sordular:

– **Niçin Hiz. Talha'yı tercih ettin?**

– **Onun ahlâkını tanırım, Talha evine girdi mi yüzü gülerek girer, evinden çıkarken mütebessim çıkar, kendisinden bir şey istenildi mi verir, kendisine bir şey yapıldı mı teşekkür eder, bir kusur oldu mu affeder...**

Ümmü Eban, muazzez sahâbi Hiz. Talha ile evlenerek ona bir erkek evlât getirdikten sonra bir gün ilim ve hikmet kutbu Hiz. Ali (r.a.), Hiz. Talha'ya şöyle demişti:

– **Senin zevcen Ümmü Eban ile konuşmak istiyorum, müsaade eder misin?**

– **Evet...**

Bunun üzerine ilim ve hikmet kutbu Hiz. Ali (k.v.) Ümmü Eban ile görüştü. Ümmü Eban perde arkasına geldi, Hiz. Ali (k.v.) ona seslendi:

– **Selâm sana ey Ümmü Eban! Seni Mü'minlerin Emîri ve Müslümanların seyyidi Hz. Ömer istedi onu reddettin.**

– **Evet öyle oldu.**

– **Sonra seni Allah Resûlü'nün halazâdesi ve O'nun havârisi olan Hz. Zübeyr istedi, onu da reddettim.**

– **Evet öyle oldu.**

– **Sonra seni ben istedim, beni de reddettin.**

– **Evet öyle oldu.**

– **Allah'a yemin ederim ki, sen yüzü en iyimiz ve eli en açığımız olanla evlendin...**

– Evet öyle oldu.

– Hz. Talha gerçekten pırlanta gibi bir adamdır...

– İşte ben de onu bunun için tercih ettim yâ Ali.

Allah'ın aslanı ve veliler sultanı Hz. Ali (k.v.), Hz. Talha'nın faziletlerini bir bir sayıp döktü...

Cenâb-ı Talha (r.a.), bu ümmetin ulularındandı. Mübârek gönlü hakikat elmaslarıyla bezenmişti... Kâinatın Efendisinin bağıryanık sevdalılarındandı... Çok kere kendi vücuduyla O varlık güzelini siper etmişti... Cenk sahnelerinde celâdetle kılıç sallamış ve küfür kanserinin kökünü kazımak için ömrü boyunca çalışmıştı...

Cenâb-ı Talha (r.a.) ziraat ve ticaretle meşgul olduğundan büyük bir servet sahibiydi... Fakat kendisi para toplayan ve depo edenlerden değildi... Bin dinar sadaka ettiği günler oldu...

Zevceliğe aldığı Hz. Sıddîk-ı Ekber'in kızı Ümmü Kelsûm'a yüz bin dirhem mehir biçmişti. O zamana kadar bu derece yüksek mehir biçerek nikâh akdetmiş olan kimseye rastlanmamıştı...

HZ. TALHA'NIN SADE YAŞAYIŞI

İrfan denizine gark olmuş din büyüğü Cenâb-ı Talha (r.a.), çok zengin olmasına rağmen yiyip içmesi son derece sade idi. Giyinmesi de öyleydi. Bununla beraber onun bazen zengin elbiseler giydiği de görüldü. Fakat bunlarda da zerre kadar israf ve sefahet temayülü yoktu. O öyle bir gönül eriydi ki, şu kâinat dediğimiz varlık âleminin billûr çeşmesi hâline gelmişti... Elinde avucunda ne varsa durmadan saçıyordu... Yüce Rabbin rızâsını tahsil için her şeyini sebil etmişti... Bu elmas renkli Peygamber incisi orta boylu zât, çok yakışıklı bir zât idi. Rengi kırmızı beyazdı. Göğsü genişti. Yalnız o müthiş günde,

Uhud cenginde Âlemlerin Efendisini müdafaa ve muhafaza ederken bir eli sakatlanmıştı...

Evlâtları: On erkek ve dört kız...

Erkekler: Muhammed, İmran, İsa, Yahya, İsmail, İshak, Zekeriyya, Yakub, Musa, Yusuf...

Kızlar: Ümmü İshak, Âişe, Sa'be, Meryem... Oğullarından İmran, babasının aksine, hasisliğiyle meşhurdu.

Kendisine bu hâli ihtar edenler şu cevabı almışlardı:

– ***Ben hakka karşı avucumu yummam; bâtil işlerde de açmam!..***

Bir başka oğlu Yahya, muazzez sahabilerden Ebû Musa'l Eş'ari'nin kızını aldı ve ondan meşhur fıkıh âlimi İshak doğdu...

Kızlarından Ümmü İshak, Peygamber torunu Hz. Hasan (r.a.) ile evlendi...

İşte on bir yaşından altmış yaşına kadar Peygamber aşkıyla yanan ve yeryüzünde yürür şehit gibi gezen büyük sahabe Hz. Talha (r.a.)...

Allahımız bizi şefaatine nâil etsin...

HAZRET-İ ABDURRAHMAN BİN AVF (R.A.)

HÜVİYET

Büyük sahabi Hz. Abdurrahman bin Avf (r.a.), Fil vak'asından on yıl sonra, hicretten de 43 yıl evvel kâinatın iman beşiği olan Mekke'de doğdu.

Nesebi, yedinci babada Kâinatın Efendisiyle birleşir...

Nihayetsiz mülkün seyyidi ve Kevser Havuzunun sahibi Cenâb-ı Mustafa'nın:

"Abdurrahman bin Avf, gökte de yerde de emindir!" buyurduğu eşsiz insan... Ve Peygamber gülistanında yetişen bir gonca...

Otuz bir yaşında, cihanda en büyük siddîkiyet ve teslimiyet örneği Hz. Ebû Bekir (r.a.)'ın eliyle İslâm'a girdi.. İlk Müslümanlardan ve cennetle müjdelilerden...

Hicretin 31. yılında ve Hz. Osman (r.a.)'ın halifeliği zamanında yetmiş beş yaşında mev'ut eceliyle yatağında gerçekler âlemine göçtü...

İslâm'dan evvel ismi Abd-i Amr'dı. Kâinatın Tacı'nın elinden ölümsüzlük iksiri içip İslâm'a girince, Allah'ın Resûlü tarafından kendisine Abdurrahman adı verildi... Habeş ve Medine muhacirlerinden... Cennet müjdesi alan on kişilik saadet kadrosundan ve Hz. Ömer (r.a.) tarafından halife seçimi için tâyin edilen şûra üyelerinden...

Hz. Abdurrahman (r.a.) mukaddes İslâm ile şerefledikten sonra diğer Müslümanlar gibi o da küfrün kanlı pençesine hedef oldu. Kâinatın en karanlık adamı olan müşrikler ona da ezâ ve cefâ etmeye başladılar.

Artık çile, çile, çile!..

Kâfirler vicdanlara perçin vurmak istiyordu... Fakat inanmış gönüllerden bu ilâhî aşkı atmak mümkün değildi... Bu ışık hiçbir zaman sönmeyecekti... İslâm'ın altınla doldurduğu kalpler bir hakikat yatağı idi...

Kureyş kâfirleri bir gün Hz. Abdurrahman (r.a.)'ın başına üşüştüler ve karanlık ağızlarını açıp haykırdılar:

– Yâ Abdi Amr! Yeniden atalarının dinine dönmezsen elimizden kurtulamazsın...

Muazzez sahabi avaz avaz bağırdı:

– ***Ben mi sizin bâtil dininize döneceğim?***

– ***Evet.***

– ***Ben ölürüm de mukaddes bildiğim dinimi değiştirmem...***

– ***Neyine güveniyorsun?***

– ***Allahıma...***

Müşrikler donup kaldılar...

Fakat bir sırtlan gibi yüce sahabinin üzerine atılmaktan da geri durmadılar... Müthiş bir boğuşma başladı ve nihayet Hz. Abdurrahman (r.a.) onların kanlı pençelerinden kurtuldu...

Kurtuldu diyorum... Nerede kurtulmak? Yine ezâlar cefâlar günden güne sürdü... Lâkin onun gönül ufkunda dalgalanan iman bayrağını hiç kimse indiremedi.

Kâinatın Efendisi bir gün Safa tepesinin eteklerinde Kureyş'in ulularına hitap ederek onları şânı yüce Rabbimizin birliğine dâvet etmişti. Mukaddes İslâm'ın havuzuna can atanlar günden güne çoğalıyordu. Kuduz kâfirlerden Ümeyye isimli nasipsiz, bu hâle pek üzülmüyordu. İşte bugünlerdeydi, Hz. Abdurrahman bin Avf Mekke sokaklarında tek başına dolaşıyordu. Ümeyye onu görünce avaz avaz bağırdı:

– ***Ey Abdi Amr... Ey Abdi Amr!..***

Muazzez sahabi bu sesi duyduğu hâlde cevap vermedi, yoluna devam etti... Ümeyye kâfiri daha yüksek bir sesle ortalığı çınlattı:

– ***Ey Abdi Amr... Ey Abdi Amr!..***

Fakat Hz. Abdurrahman yine oralı olmadı. Bu defa Ümeyye koca göbeğini sallaya sallaya arkasından koştu yanına yaklaşıncı küfrünü kustu:

– ***O, seni de mi ifsad etti? Sen de mi O'nun peşine düştün, düştün de atalarının dinini terk ederek O'nun dâvet ettiği dine mi girdin? Seni Abdi Amr diye çağırıyorum da cevap bile vermiyorsun... Babanın sana taktığı ismi neden beğenmiyorsun?***

– ***Ey Ümeyye! Ben Müslüman olduktan sonra Allah Resûlü tarafından bana "Abdurrahman" ismi verildi. Bunu bilmiyorsan bundan böyle öğren...***

– Ben Rahman'ı bilmem... Senin ismin bence de bilinen bir isim olsun ki ben seni onunla çağırayım... Ben seni çağırdığım zaman sen cevap vermezsen ben de anlamadığım bir isimle seni çağırmam!..

– Ey Ali'nin babası! Öyle ise sen aramızda bana uygun bir isim bul!

– Senin ismin Abdullah olsun.

– Peki öyle olsun...

Her ikisi de buna benzer şeyler konuşarak ilerliyorlardı. Ümeyye kâfiri, atalarının dinini terk ettiği için muazzez sahabiyi suçlayıp duruyordu:

– Nasıl oldu da atalarının dinini terk ettin?

– Eğer bir zerre aklın varsa sen de terk edersin.

– Asla!

– Yazık sana... Yüce Allah bize acıdı, içimizden bir Peygamber gönderdi. Kur'ân-ı Kerîm gibi bir kitap, İslâm gibi bir din geldi... Sen hâlâ taştan leşten medet umuyorsun...

– Ben atalarımın dinini terk edemem...

– Öyleyse nasipsiz nasibinde kal...

Ve ayrıldılar...

Fakat Kureyş kâfirleri kanlı pençelerini Müslümanların yakasına takmış, önüne geleni boğmak istiyordu. Bu ne zulüm, bu ne ezâ, bu ne bitmez tükenmez kindi...

Allah'ın âlemleri kurtarmaya gönderdiği en büyük kurtarıcıyı bile öldürmeye kalktılar... Müslümanlardan bazıları yerlerini yurtlarını terk edip Habeşistan'a gitti. Bunlar arasında Hz. Abdurrahman da vardı... Sırf Allah rızâsı için doğup büyüdüğü memleketini terk ediyordu...

İrfan denizine gark olmuş din büyüğü Hz. Abdurrahman (r.a.) bir müddet Habeşistan'da kaldı. Daha sonra Kâinatın Efendisinin nur şehri Medine'ye hicret ettiğini öğrendi, gönlü ilâhî müjdelerle doldu, ruhu bir ırmak gibi o güzel sevgilinin diyarına aktı... Uçarcasına dağları, çölleri, ovaları ve enginleri aşarak Medine'ye gelip Allah'ın Sevgilisiyle buluştu...

Artık saadetin zirvesindeydi. Varlık Nurunun gül cemâlini görüp vuslat şerbetini kana kana içti... Hicran gecesi son buldu, cennet sabahlarını andıran yeni bir hayat başladı...

Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberi, onu Medineli sahabilerden Saad bin er-Rebi' ile kardeş yaptı...

O yüce gönüllü sahâbi, o derece faziletli bir insandı ki bütün servetini Hz. Abdurrahman ile paylaştı... Hatta o kadar gönülden bu işi yapıyordu ki, bir gün iki zevcesinden birini boşayarak Hz. Abdurrahman'a vermek istedi... Fakat gönlü billûrlardan daha duru olan Cenâb-ı Abdurrahman (r.a.) buna mâni oldu:

– Aziz kardeşim, dedi; Allah sana ve çoluk çocuğuna bereket ihsân etsin. Sen bana çarşının yolunu göster, ben orada biraz alış veriş ile meşgul olayım...

– Pekâlâ!

Kardeşi ona çarşının yolunu gösterdi. Muazzez sahâbi Hz. Abdurrahman (r.a.) çarşıya çıktı, biraz öte beri aldı, birkaç gün alış veriş yaptı ve bir miktar kazanç temin etti. Ve artık geçimini bu yoldan temine başladı.

Enbiyanın ekmeli, evliyanın emeli, kevn ü mekân temeli Cenâb-ı Ahmed (s.a.v.) Efendimizin:

“Abdurrahman bin Avf, ikramla Cennete girer...”

Buyurduğu büyük insan... Gönlü ilâhî pırıltılarla dolu yüce din eri... İslâm'ı öz nefsinde nokta nokta yaşayan aşk ve vecd adamı böylece nur şehri Medine'de hayatını sürdürüyordu.

Allah'ın Sevgilisi bir gün Hz. Abdurrahman'ı kokulanmış olarak gördüler ve dediler:

– **Ne var, Abdurrahman?**

– **Anam babam sana feda olsun ey Allah'ın Resûlü! Ensârdan bir kadın ile evlendim!**

– **Ona ne takdim ettin?**

– **Bir miktar altın verdim.**

– **Yâ Abdurrahman, bir velîme yap (yemek ziyafeti) ve bir koyun kes!**

– **Peki, ey Allah'ın Resûlü!..**

CENKLER BOYUNCA

İç gözlerine ilâhî nurun sürmesi çekilen büyük sahâbi bütün gazâlarda bulundu. Ve destanlık çapında kahramanlıklar gösterdi.

Uhud cenginde yirmi bir yara aldı ve bu yaralardan biri yüzünden ayağı sakat oldu...

Hicretin ikinci senesinden itibaren İslâm kılıcı iman kılıfından çıkarılmış ve küfür ormanı ot biçer gibi biçilmişti. İslâm'ın ölümsüz zaferi Bedir'de, Cenâb-ı Abdurrahman (r.a.) da bulundu... Nice imansızın başını kılıcıyla kopardı ve canını cehenneme yolladı... Peygamberin nur serpen ordusu küfür kanserini kökünden kazıdı. Hz. Abdurrahman (r.a.) Bedir'de gördüklerini şöyle anlatır:

– Bedir cenginde ordu safında duruyordum. Bir aralık sağıma ve soluma baktım. Ensârdan iki delikanlı gördüm. Bunlar ateş parçası birer genç idiler. Bunlardan biri bana sokulup beni eliyle dürttü:

– Ey amca, Ebû Cehil'i tanır mısın?
– Tanırım, yavrum... Fakat sen ondan ne istiyorsun?
– Ey amca, onun Allah Resûlü'ne kötü sözler söylediğini duydum. Nefsimi kudret elinde tutan Allah'a yemin olsun ki, onu tepelemeden geri dönmeyeceğim!..

Sonra öteki genç bana yaklaştı, beni eliyle dürttü:

– Ey amca, Ebû Cehil'i tanıyor musun?
– Evet!
– Bana göster olur mu?
– Olur evlâdım!

İşte tam bu sırada Ebû Cehil'i gördüm. Adamlarının arasında dolaşıyordu. Hemen gençlere seslendim:

– Ey aziz gençler! İşte aradığınız adam...

Gençler yayından fırlamış bir ok gibi o tarafa doğru uçtular ve bir aslan gibi kükreyerek küfür kuduzunun üzerine atıldılar. Ebû Cehil neye uğradığını anlayamadı bile... Kılıçlar havada pırıltılı kavisler çizerek Ebû Cehil'in kafasına indi... Ebû Cehil bir canavar gibi böğürdü:

– Öldüm!

İslâm'ın amansız düşmanı şimdi yerde bir kan havuzu içinde yüzüyordu. Peygamber bahçesinde yetişen iman aslanları koşa koşa Kâinatın Efendisinin huzuruna geldiler:

– Ey Allah'ın Resûlü, dediler; Ebû Cehil'in canını cehenneme gönderdik!..

Allah Resûlü'nün dudaklarında ebediyet tebessümleri, sordular:

– **Onu hanginiz öldürdünüz?**

İkisi birden haykırdı:

– **Ben, ben!..**

Gaye insan ve ufuk Peygamber, gençlerin bu ulvî şahlanışını takdir ve tebessümle süzdüler:

– **Kılıçlarınızı sildiniz mi?**

– **Hayır, ey Allah'ın Resûlü!**

– **Öyleyse kılıçlarınızı muayene edeyim!**

Gençler hemen kılıçlarını Sonsuzluk Nebisine takdim ettiler. Allah'ın Resûlü kılıçları muayene etti ve:

– **Hakikaten siz ikiniz onu öldürmüşsünüz, dedi...**

Çocuklar saadetten uçuyorlardı...

Öyle bir saadet ki, İslâm pınarından iman suyu içenler bilir bunu ancak...

Şimdi bu hâdiseyi bizzat Ebû Cehil'i kılıcıyla doğrayan Muaz isimli ateş parçası delikanlıdan dinleyelim:

– **Ben kılıcımla Ebû Cehil'in ayağını kestim. Onun oğlu İkrime de bana bir kılıç salladı, omuz başıma isabet ettirdi, kılıç omuz başıma gömüldü ve kolumu ayırdı, yalnız bir deriyle tutan kolum sallanıp kaldı. Göğsümün üzerinde asılı duran kolum bana çok acı ve zahmet veriyordu. Başka çare bulamadım, sallanan kolumun ucuna ayağımla basıp çektim, kopardım.**

İslâm'ın en çetin düşmanı, nasipsizler nasipsizi Ebû Cehil kendisini ticaretle uğraşan Mekkelilerin reisi bilir, çiftçilikle iştigal eden Medinelileri hakîr görürdü... Zaten Peygamberler Peygamberine de inanmayışı kendisini büyük görmesinden ve kibrinden ileri geliyordu. Bu kibirli kâfir, hakîr gördüğü Medinelilerden yediği öldürücü darbe ile kumlar üzerinde ve bir kan havuzu hâlinde kıvranırken şöyle dedi:

– **Keşke beni çiftçilerden başkası öldürseydi.**

Allah'ın âlemlere "Rahmet" olarak gönderdiği rahmet Peygamber, etrafını çevreleyen sahabilerine dediler ki:

– **Acaba şu anda Ebû Cehil ne yapıyor? Kim ondan bir haber getirecek?**

Kur'ân bülbülü, büyük aşk ve vecd adamı Abdullah İbni Mes'ud (r.a.) hemen ileri atıldı:

– **Ben istediğiniz haberi getiririm, ey Allah'ın Resûlü!**

– **Pekâlâ...**

Muazzez sahabi koşa koşa Ebû Cehil'in bulunduğu yere gitti. Kuduz kâfir henüz can çekişiyordu. Hz. Abdullah İbni Mes'ud (r.a.) ortalığı çınlattı:

– ***Ey İslâm'ın düşmanı ne haber?***

Ve bir aslan gibi atıldı. Ebû Cehil'in boynuna basarak göğsüne çıktı ve kılıcını gırtlığına dayadı... Kuduz kâfir ise son nefeslerini yaşamaktaydı, böyle olmasına rağmen yine de ağzından köpük köpük kin ve nefret duyguları saçılıyordu. Kin ki, hem ne kin... Dudaklarından şu kelimeler dökülüyordu:

– ***Ey koyun çobanı, pek de yüksek yere çıkmışsın!***

Muazzez sahabi Hz. Abdullah İbni Mes'ud (r.a.), bu küstah kâfire hayretle baktı... Kâfir yine homurdandı:

– ***Zafer hangi tarafta, sen ondan haber ver.***

– ***Allah'a hamd olsun ki, zafer ve galebe İslâm'dadır. Sen ye'is ve keder içinde öl...***

– Ben Peygamberinize düşmandım fakat şimdi husumetim bir kat daha şiddetlendi...

– ***Al öyleyse koca kâfir!***

İbni Mes'ud (r.a.) bir vuruşta azılı kâfirin kafasını uçurdu, kılıcının ucuna takarak Allah Resûlü'nün huzuruna getirdi:

– ***İşte ey Allah'ın Resûlü düşmanını getirdim.***

Sonsuzluk Nebisi:

– ***Seni kahreden Allah'a hamd olsun, ey Adüvvellah!*** dedikten sonra şöyle buyurdular:

– Bu herif bu ümmetin Fir'avnıydı!..

Dünya kurulalı nice zâlimler, nice kâfirler gelip geçti. Allah'ın mukaddes nebilerine neler yapmadılar...

Fakat sonunda zafer hakkın oldu.. Hak her zaman galip, bâtil her yerde mağluptur...

Muazzez sahabi Cenâb-ı Abdurrahman bin Avf (r.a.) Uhud cengine de iştirak etti. Harp sahnesinde görülmemiş şecaatle kılıç salladı, yirmi bir yara aldı ve bu yaraların biri yüzünden, ayağı sakat oldu...

Bütün ömrü boyunca Sonsuzluk Nebisinin yanından ayrılmadı. Onun muhabbetiyle gönül ocağını tutuşturup cennetle müjdelenen saadet kadrosuna katıldı...

Hicretin 6. senesinde Allah'ın Sevgilisi onu Devme cengine başbuğ olarak gönderdi. Sarığını kendi eliyle sardı, sancağı ona teslim etti:

– **“Yâ Abdurrahman, dedi; Allah’ın ismiyle Allah yolunda yürü! Allah’ın emri dairesinde hareket et. Devmetülcendel’deki Kelb kabilesini Allah’ın dinine dâvet eyle. Dâvete icabet ederlerse onların reisinin kızını kendine nikâhla!”**

Hiz. Abdurrahman (r.a.), bu öğütlerle (Devmetül Cendel) tarafına memur edildi. Gitti, orada üç gün kaldı. Halkı mukaddes İslâm’a dâvet etti... O kadar güzel, o kadar ince, o kadar yumuşak ve o kadar derin bir anlayış gösterdi ki, bütün halk İslâmiyete can attı. Reisin kızı, kendisinin ve babasının gönül isteğiyle Hiz. Abdurrahman’a vardı...

İrfan denizine gark olmuş din büyüğü, cennetle müjdelenen kutlu sahâbi Cenâb-ı Abdurrahman (r.a.) cihan Peygamberinin saadet günlerinde üç defa malının yarısını sadaka etti. Bir gazâda 500 at, başka bir gazâda da 500 deve vererek iman ordusunu donattı...

Bir gün, buğday, un, vesair zahire yüklü 700 develik bir kervanı Peygamber şehri Medine’ye girince, mü’minler annesi Hiz. Âişe (r.anha), şu hadisi rivâyet etti:

– Abdurrahman cennete girecektir! Peygamber sevgisiyle bahtiyar olmuş yüce sahâbi hemen Hiz. Âişe’nin yanına koştu:

– **Ey mü’minlerin annesi, dedi; ben bu develeri, yükleriyle beraber Allah yolunda vereceğime seni şahit tutarm!**

Ve develeri öylece Allah yolunda sadaka etti. Bir gün de otuz köleyi hürriyetine kavuşturdu...

Cenâb-ı Abdurrahman (r.a.)’ın, Sonsuzluk Nebisinin nezdindeki değerini görünüz ki, hâdiseden dolayı Hiz. Halid ile Hiz. Abdurrahman’ın arasında münazara vukû bulmuştu. Bunu haber alan Allah’ın Resûlü, Hiz. Halid’e şöyle dediler:

“Halid, benim ashabıma dokunma! Huda bilirki senin Uhud dağı kadar altının olsa da onu Allah yolunda versen, onlardan birinin bir gidiş ve gelişindeki sevaba eremezsin!”

İmanın billûrlaşmış nurdan âbidesi Hiz. Abdurrahman (r.a.), Mekke’nin fethinde de bulundu. Vedâ haccına da iştirak etti... Kâinatın Efendisi’nin ebediyet âlemine geçişinde bütün sahâbiler gibi o da iplik iplik gözyaşı döktü...

Hiz. Ebû Bekir (r.a.)’ın halife seçilişinde onu bütün kalbiyle destekledi ve ona ilk bîat edenlerden oldu...

Hidâyete ermiş ümmetin en ulu rahmeti Hz. Ebû Bekir (r.a.), ona son derece hürmet eder ve her işte onun nokta-i nazarını öğrenmeye ehemmiyet verirdi.

Allah Resûlü'nün hasretine daha fazla dayanamayan dünyanın en büyük insanı ve en sadık Peygamber dostu Hz. Ebû Bekir (r.a.), hastalanıp yatağa düşünce, evvelâ Hz. Abdurrahman bin Avf'ı yatağının baş ucuna çağırdı ve ona sordu:

- **Ömer hakkında ne düşünürsün; yâ Avf oğlu Abdurrahman?**
- **Benden, iyi bilmediğin bir şeyi sormuyorsun!**
- **Olsun; sen yine söyle!**
- **Ömer, kendi hakkındaki zannından daha yüksektir!**

Cihan Sıddîk'ı, sahabi ulularının fikrini aldıktan sonra ahidnâmeyi yazdırdı ve böylece Hz. Ömer (r.a.) halife seçildi...

HZ. ÖMER DEVRİ

İç gözlerine ilâhî nurun sürmesi çekilen ulu sahabi Hz. Abdurrahman (r.a.), Cenâb-ı Ömer devrinde bütün gücüyle o adalet sultanını destekledi, çok geceler Mü'minler Emîriyle beraber sabahlara kadar Medine sokaklarında gezdi. Yüce yaradılışlı ve yüce ahlâklı bir insandı. Vicdan sahifeleri hakikat elmaslarıyla doluydu. Kalbi Allah korkusuyla titrerdi. Takvâsı da en ileri derecedeydi...

Bir gün kendisine bir yerde yemek ikram etmişlerdi. Kendisi oruçlu idi.

O anda şu hatırasını anlattı:

– **Uhud günü, benden çok hayırlı olan Mus'ab bin Umeyr şehit düştü. Onu bir kumaş parçasıyla kefenledik. Başını örttüğümüz zaman ayakları çıplak kalıyor, ayaklarını örtsek başı açılıyordu. Sonra o müthiş günde Hz. Hamza (r.a.) da şehit oldu. O da benden hayırlıydı. Sonra cihan bize açıldı, dünya yüzümüze güldü, türlü türlü nimetlere nâil olduk. Korkarım ki, bizim hayır ve hasenat devrimiz geçmiş olsun!..**

Bu sözlerinden sonra gözlerinden iplik iplik yaşlar aktı. İrfan denizine gark olmuş yüce sahabi o kadar müteessir oldu ki önündeki iftarını yapmayı unuttu...

Takvânın bu derecesi...

İranlı mecusi hak ve adalet güneşi Cenâb-ı Ömer (r.a.)'ı sabah namazını kıldırırken yaralamıştı. Hz. Ömer (r.a.), bu hâl üzere

namazı tamamlayamayacağını anlayınca Hz. Abdurrahman bin Avf'ı mihraba geçirmiş ve imamet vazifesini ona vermişti...

Hz. Ömer (r.a.)'ın yarasının öldürücü olduğu anlaşılınca kendisine rica ettiler:

– ***Ey Mü'minlerin Emîri! Yerine kimi tavsiye edersin?***

Cenâb-ı Ömer (r.a.) şöyle dedi:

– ***Ben bu işi Allah Resûlü'nün kendilerinden hoşnut ve râzı olduğu insanlara havale ediyorum. Toplanıp karar versinler!..***

O Peygamber sevgilileri şunlardı:

- 1- İlim ve hikmet kutbu Hz. Ali.
- 2- Hayâ ve edep incisi Hz. Osman.
- 3- Hz. Talha.
- 4- Hz. Zübeyr.
- 5- Hz. Sa'd İbni Ebî Vakkas.
- 6- Hz. Abdurrahman bin Avf...

Cenâb-ı Ömer (r.a.), bu ümmet büyüklerine teker teker nasihat ettikten sonra şöyle dedi:

– ***Abdurrahman İbni Avf, ne güzel rey sahibidir. Onu dinleyiniz, ona uyunuz!***

Nihayet şûra üyeleri toplandı. Uzun müzakerelerden sonra Hz. Abdurrahman (r.a.) kimi seçerse ona bîat edeceklerini bildirdiler. Hz. Abdurrahman (r.a.) da halife adaylarıyla ayrı ayrı görüştüktan sonra Hz. Osman'a bîat etti ve arkasından diğerleri bîat eylediler. Böylece Cenâb-ı Osman (r.a.) halife seçildi...

İrfan denizine gark olmuş din büyüğü Cenâb-ı Abdurrahman (r.a.), Hz. Osman (r.a.) devrinde son derece sakin bir hayat yaşadı. 31. hicret senesinde ebediyetin gerçekler sabahına geçti...

Allah'ın aslanı ve evliyalar sultanı Cenâb-ı Ali (k.v.) onun cenazesini teşyi' ederken gözyaşları içinde şöyle dedi:

– ***Ey Avf oğlu! Hayatı bâkiyeye git. Sen bu hayatı fâniyenin en revnekar günlerini yaşamış ve bu revnak bulanmadan âhirete göçmüş bulunuyorsun!..***

Muazzez sahabilerden Hz. Saâd bin Ebî Vakkas (r.a.) da onun arkasından:

– ***Ey koca dağ, ey koca dağ!*** diyerek sesleniyordu...

Cenaze namazını Mü'minler Emîri Hz. Osman (r.a.) kıldırdı ve Cennetül Bâkî'ye defnedildi...

Gönlü billûrlardan daha duru olan yüce sahabi hicretin 31. yılında 75 yaşında iken mev'ut eceliyle yatağında vefât edip ebediyetin gerçekler sabahına ermiştir.

Ölümünden sonra da, Bedir'e katılan şanlı sahabilerden hayatta kalanlara dörder yüz altın verilmesini vasiyet etti. Bu vasiyetin yerine getirilmesi kırk bin altın tuttu...

RİVÂYET ETTİĞİ HADİSLER

İrfan denizine gark olmuş din büyüğü Hz. Abdurrahman bin Avf (r.a.) 65 hadis rivâyet etmiştir. Evet, tam bundan 1400 sene evvel, İslâm Peygamberinin mikrop ve karantina prensiplerini bildiren meşhur hadis, Hz. Abdurrahman bin Avf yoluyladır.

“İzâ semi'tüm bittâûni bi ardın felâ tedhlû aleyhi ve izâ vakaa ve entüm bi ardın felâtuhrîcû minhâ firâren minhu. Siz bir yerde veba vukuunu haber alırsanız oraya girmeyin. Veba siz bir yerde iken vukû bulursa ondan kaçmak için oradan çıkmayınız!”

Hicretin on sekizinci yılında İslâm ordusunda vebâ vukû bulmuştu. Hak ve adalet güneşi Hz. Ömer (r.a.) derhal vak'a yerine gitmişti... Bu hâdiseyi İslâm'ın bülbülü ve şâir-i â'zamı merhum Akif'ten dinleyelim:

*“Ebû Ubeyde'ye imdade eylemişti şitab,
Maiyetindeki askerle bir zaman Fârûk.
– Tereddüt etme sakın, çünkü vak'a pek mevsuk.*

*Tarîki Şam'ı tutup doğru “Serg”e indi Ömer,
Ebû Ubeyde hemen koştu almasıyle haber.*

*Halife, Hazret-i Serdar'a: “Nerde ordu?
Ne yaptınız? Yapacak şey nedir?” diye sordu.*

*Ebû Ubeyde “Veba var, deyince askerde”
Tevabiiyle Ömer durdu kalkacak yerde.*

*“Vebaya karşı gidilmek mi, gitmemek mi iyi?”
Muhacirini Kıramın soruldu hep reyî.*

Bu zümreden kimi “Maksad mühim, gidilmeli.” der,

“Hayır, bu tehlikedir.” der kalan Muhacirler.

*Halife böyle muhalif görünce efkârı,
Çağırdı; aynı tereddüde buldu ensârı.*

*Dağıttı hepsini, lâkin sıkıldı... Artık ona,
Muhacirini Kureyşin müsin olanlarına.*

*Müracaat yolu kalmıştı, sordu onlara da,
Bu fıkra işte bilâ kaydı ihtilâf arada:*

*“Vebaya karşı gidilmek hata olur.” dediler,
“Yarın dönün.” diye ashaba emri verdi Ömer.*

*Alesseher düzülürken cemaliyle yola,
Ebû Ubeyde çıkıp: “Yâ Ömer, uğurlar ola!”*

*Firarınız kadrullahtan mıdır şimdi?
Demez mi, Hazret-i Fârûk döndü: “Doğru” dedi.*

*Şu var ki bir kaderullahdan kaçarken biz,
Koşup öbür kaderullahı gitmekteyiz.*

*Zemini otlu da etrafı taşlı bir derenin
İçinde olsa deven, yâ Ebâ Ubeyde, senin.*

*Tutup da onları yalçın bayırda sekdirsen,
Ya öyle yapmayarak otlu semte çekdirsen.*

*Düşün: Kaderle değildir şu yaptığın da nedir?
Ömer bu sözde iken İbnî Avf olur zâhir,*

*Hemen rivâyete başlar hadîsi taunu,
Ebû Ubeyde tabii susar duyunca bunu...”*

RESÛL-İ EKREM'E MUHABBETİ

İç gözlerine ilâhi nurun sürmesi çekilen yüce sahâbi Hz. Abdurrahman (r.a.), Sonsuzluk Nebisinin en yakın eshabındandı. Nebiler Serverine karşı muhabbeti sonsuzdu. Gönül toprağına Hz.

Mustafa'nın muhabbet damlası düşmüştü. Bu muhabbetle bütün ömür boyu çağılayıp durmuştu. O, canlardan aziz, cananlardan üstün, her vechile sevmeye en lâayık müstesna bir Peygamber-i âliydi... Geçmişlerin ve geleceklerin en güzeli ve faziletlisi; insanlığa ağlayanların en merhametlisiydi. O'nun gelmesiyle, cihanın rengi değişti. Rüzgârlar, başka bir heyecanla esmeye; denizler, yepyeni bir neşeyle dalgalanmaya; ağaçlar, çiçekler, çemenler taze bir alkış tufanıyla, açıp bir cünbüşe başladılar... Dağlar başka bir edâ ile süzölmeye; bulutlar, bambaşka bir aşk ile ağlamaya devam etti... Sabahlar, akşamlar renk değiştirdi. Gözler, gönüller derinleşti... Hicranın geceleri son buldu... Onun etrafında gökteki yıldızlardan daha parlak saadet incileri halka halka oldu... Onun aşkıyla, gece gündüz alev alev yanan muhabbet kahramanları türedi... İşte Cenâb-ı Abdurrahman (r.a.), bu aşk ve muhabbet kahramanıydı.

Allah'ın Resûlü onun hakkında buyurdular:

– ***Abdurrahman bin Avf, gökte de yerde de emindir!***

Ve

– ***Abdurrahman bin Avf, ikramla cennete girer!***

İrfan denizine gark olmuş din büyüğü Cenâb-ı Abdurrahman (r.a.) anlatıyor:

– ***Bir defasında Allah'ın Resûlü yola çıktılar. Kendilerini takip ettim. Kâinatın Efendisi hurmalık bir yere girdiler ve yere kapanarak secdeye vardılar. Bu hâl o kadar uzun sürdü ki, kendi kendime, aman yâ Rabbi dedim. Acaba Resûl-i Ekrem'e bir şey mi oldu, mübârek ruhları â'lâyî illiyyîne mi uçtu? Kendisine yaklaştım ve oturdum... O zaman Allah'ın Sevgilisi başlarını secdeden kaldırdılar:***

– Sen kimsin? dediler.

Anlaşılan vakit gece idi.

– ***Ey Allah'ın Resûlü; ben, Abdurrahmanım!***

– ***Bir şey mi var?***

– ***Hayır!***

– ***Ya niçin buradasınız?***

– ***Ey Allah'ın Resûlü! Secdeye kapandınız, vücudunuz o kadar uzadı ki size bir hâl olmasından korktum!..***

– ***Cibrîl-i Emîn geldi, şunu müjdeledi: Kim ki sana yâ Muhammed, salât ve selâm getirirse Cenâb-ı Hakk'ın mağfiret ve***

selâmına nâil olur...

Muazzez sahabi Hz. Abdurrahman (r.a.), cihanın fazilet direği, diyanetin billûr çeşmesi idi. Namazlarını son derece hudu' ve huşû ile edâ eder, bilhassa öyle namazının farzını kıldıktan sonra nafilâ namazlara devam ederdi... Günlerinin çoğunu oruçlu olarak geçirirdi. Her sene Allah'ın mukaddes beytini ziyarete giderdi... Ömür nefeslerini hep Allah'ı zikrederek tüketirdi... Baş kesik bir mum gibi sabahlara kadar Allah'ın huzurunda gözyaşı dökerdi... O öyle yüce gönüllü bir din eriydi ki, Allah'ın Sevgilisi onun peşinde namaz kılmıştı.

Rivâyet ediyorlar ki:

Allah'ın Resûlü ile bir seferde idik. İnsanlığın Efendisi bir iş için gitmişti, namaz vakti geldi. Hz. Abdurrahman (r.a.) sahabilerin önüne geçti ve namazı kıldırdı. Namaz kılınırken Nebiyyi Muhterem geldi, cemaatle birlikte Hz. Abdurrahman'ın arkasında namazını kıldı. Namaz bittikten sonra şöyle buyurdular:

– İyi ettiniz, isabet ettiniz!

Cenâb-ı Abdurrahman (r.a.) uzun boylu, beyaz kırmızı renkli, güzel çehreli ve çok sevimli bir mübârek insandı... Bütün ömrünü mukaddes bildiği dâvâsı uğrunda harcamıştı. Her insan gibi o da ömür nefeslerini bitirip ebediyetin gerçekler sabahına geçti... Allah bizi şefaatine nâil etsin...

HAZRET-İ SAAD BİN EBÎ VAKKAS (R.A.)

İrfan denizine gark olmuş din büyüğü ve şanlı başbuğ Hz. Saad İbni Ebî Vakkas (r.a.) Fil hâdisesinin 23. yılında kâinatın iman beşiği olan Mekke’de doğdu. Kâinatın Fahrine nebilik verildiği zaman 17 ve hicrette 30 yaşındaydı...

Beşinci babada bütün insanlara Allah müjdesini getiren Resûller Serverinin nesebiyle birleşiyor...

Yedinci Müslüman... En büyük sıddîkiyet ve teslimiyet örneği ve dünyanın en büyük adamı Hz. Ebû Bekir (r.a.)’ın delâletiyle ebedî kurtuluşa erdi...

17 yaşında iken Sonsuzluk Nebisinin mukaddes elinden ölümsüzlük iksiri içti...

Hız. Saad’ın kızı Âişe, babasından şu hâdiseyi naklediyor:

– İslâmiyete girmeden üç gün evvel rüyada kendimi kapkara bir yerde gördüm. Bir şey göremiyordum. Derken ay doğdu, onun aydınlattığı yolu takip ettim. Benden evvel kimlerin bu ebediyet yoluna ittibâ ettiklerini görüyordum. Zeyd bin Hârise, Ali bin Ebî Tâlib ve Ebû Bekir’e: Ne vakit buraya geldiniz? dedim. Şimdi, dediler. Bu hâdiseden sonra tahkik ettim, Allah’ın Resûlü gizlice dâvette bulunuyordu. Kâinatın Efendisine Ecyad taraflarında tesadüf ettim. Nebiyyi Muhterem namaz kılıyordu. Namazını bitirdikten sonra ben de İslâmiyeti kabul ettim...

Gönül evi eşsiz incilerle dolu olan Hz. Saad (r.a.), tevhid dâvetini duyar duymaz ona can attı... Kâinatın burcunda dalgalanan iman bayrağının altına koştu... Bu uğurda her türlü ezâ ve cefâyâ göğüs gerdi... Kâfirlerin yüzüne karşı “Allah Bir!”dir diyerek haykırdı...

Hız. Saad (r.a.), nasibindeki büyük nasibe erince annesi fena hâlde kızdı ve oğluna çıkıştı:

– “Yâ Saad! Sen bu sonradan çıkma dini bırakmayacak olursan, ben açlık ve susuzluktan helâk oluncaya dek ağzıma hiçbir şey koymayacağım! Sen de bu yüzden anne katili olarak insanlarca lekeleneceksin!..”

O güne kadar, yani Müslüman oluncaya dek annesinin her iradesine boyun eğen Hz. Saad (r.a.), iş iman ve İslâm dâvâsına

geline köpürdü:

– **Sus anne! Senin bin canın olsa da herbirini benim İslâm'dan dönmem için fedâ etsen, ben yine dinimde sabit kalırım!**

– **Yâ Saad! Sen Allah'ın ana ve babaya riâyeti emrettiğini söylüyorsun, ben ise senin ananım. Sana bu dinden dönmeni emrediyorum...**

– Hayır anne! Bu hususta sana itaat edemem...

– Öyleyse ben de ağzıma bir lokma ekmek, bir damla su koymayacağım!

Gerçekten de kadın öyle yaptı. Üç gün üç gece ağzına ne bir lokma ekmek, ne bir yudum su koydu... Mekke'nin canlar yakan sıcağına bir yudum su içmeden dayanılır mı?.. Nihayet kendinden geçti, bir külçe hâlinde yatağa serildi...

Âre ismindeki diğer oğlu imdadına koştu, ona su verip ayılttı. Kadın ayıldıktan sonra Hz. Saad hakkında bedduâ etmeye başladı.

Gönül dudaklarıyla tevhid nurunu içen Hz. Saad (r.a.) annesine acıyordu. Cehalet insanı ne hâle getiriyordu. Küfür ve dalâletin kezzabıyla kavrulan beyinler düşünmeyi de bilemiyordu... Annesinin bu inat ve ısrarı sebebiyle bir mesuliyete düşüyor muydu? Allah'ın Resûlü Hz. Saad'ın bu hâline vakıf olunca şu mübârek âyeti tebliğ buyurdu:

وَإِنْ جَاهَدَاكَ عَلَى أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ
فَلَا تُطِعْهُمَا

– **Eğer onlar sende ilimde (yeri) olmadık herhangi bir şeyi bana eş tutman üzerinde seni zorlarlarsa kendilerine itaat etme...**

Kutlu sahabe Hz. Saad (r.a.) içini kemiren mesuliyet duygusundan böylece kurtulmuş oluyordu. Şânı pek yüce olan Allah, insanların bu yolda ana ve babalarına muhalefet etmelerine izin veriyordu...

Bu hâdiseyi bizzat kendisi şöyle anlatıyor:

– **Anneme bağlı bir insandım, kendisini sever ve ona hürmet ederdim. Ben İslâmiyeti kabul ettikten sonra bana dedi ki:**

– **Saad! Bu senin girdiğin nedir? Vazgeç bundan, vazgeçmezsen yemem, içmem, ölünceye kadar bu şekilde hareket ederim. Ben öldükten sonra herkes seni anasının katili, diye ayıplar.**

Anneme: Bunu yapma, çünkü dinimi bırakamam, dedim. Fakat validem dediğini yaptı, yemedi, içmedi ve bîtap düştü.

Kendisine dedim ki:

– Senin bin canın olsa da bunları birer birer teslim etsen ben yine dinimden ayrılmam. Bunun üzerine âyet-i kerîme nâzil oldu...

İç gözlerine ilâhî nurun sürmesi çekilen yüce sahabideki iman asaletini görüyor musunuz... İşte Peygamber sahabileri böyleydi...

Büyük dâvânın büyük kahramanı. İslâmiyeti kabul ettikten sonra Resûller Serverinin hicretine kadar Mekke’de kaldı... Diğer sahabiler gibi o da mukaddes çileyi çekti... Küfür okları iman sinesine yağmur gibi yağdıkça onun imanı daha da kuvvetleniyordu... Kükremiş bir aslan heybetiyle kâfirlere karşı duruyor ve masum insanları onların kanlı pençesinden kurtarıyordu...

Bir gün, yanında birkaç sahabe ile Mekke’nin ıssız bir köşesinde ibâdet ediyorlardı. Kureyş kâfirleri, onları gördü, bir sırtlan gibi hücumla geçti... Müslümanların kanını içmek emeliyle kuyruğu tutuşmuş bir canavar gibi saldırıyorlardı... Hz. Saad (r.a.), eline bir sopa geçirdi yanından fırlayan ok misali kâfirlerin içine uçuşturdu, hepsini birbirine kattı ve bir kâfirin kafasını yarıp kanını akıttı. İslâm tarihinde ilk dökülen kan bu idi...

İman iksiriyle Kur’ân havzında yıkanan yüce gönüllü sahabe, Mekke müşriklerinin Müslümanlara karşı gösterdikleri şiddet ve ezâlara daima göğüs germiş ve nihayet Allah Resûlü’nün izniyle nur şehri Medine’ye hicret eylemişti...

Medine, Müslümanların gönlünde yaşayan bir hürriyet çiçeği olmuştu. Artık Müslümanlar dilediği gibi ibâdet edebiliyordu. Gönülleri aydınlatan tevhid meşalesi artık hiç sönmeyecekti...

Allah’ın Sevgilisi de hiç çıkmamak üzere Medine’ye girmişler ve tevhid sancağını kâinatın burcuna dikmişlerdi...

Medine, her taraftan uzanan iplerin bağlandığı bir çivi olmuştu. Ebediyet yoluna ayak basmak isteyen herkes Medine’ye koşuyor ve Resûller Resûlü’nden nur devşiriyordu...

Gözlerde Hakk nurunun pırıltıları vardı. Ümitsiz özleyişler, boşluklarda hayal iplikleri gibi titreyişler son buldu. Alçak gürültüler dindi. Dünyaya renk, gözlere ahenk geldi...

Görünmez ufuklardan beklenen kurtuluş bulutları sema sema sökün etti, saadet sağnakları bardak bardak boşandı. Rahmetler, tecelliler, inâyetler dalga dalga, köpük köpük insanlık bahçesine indi... O sonsuzluk müjdecisi Cenâb-ı Ahmed (s.a.v.)'in vahyen getirdiği Kur'ânla dünya yüzü öyle bir güldü ki; Onun, Hakk nurunu çizen tebessümleri altında dağlar, taşlar, çöller, sahralar, evler, çadırlar, rüzgârlar, ağaçlar, yapraklar şenlendi.

Artık karanlık dünya ufukları güldü; insanoğlunun hasretle beklediği saadet sabahı doğdu. Kalpler nurlandı; basiretler açıldı, akıllar parladı... Hayatın bulanık bakışları durdu... Zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberinin feyz ü bereketiyle âlem, solmaz ve ebedî bir bahara kavuştu... Her elde sancak sancak o vardı. Ümmetlere doğru yolu o gösterdi. İman kardeşliğini, hakiki insanlığı, ebedî hayatı, ölmezliğin sırrını o öğretti... Etrafına topladığı sahabileri, nurunun pervaneleri, hidâyetinin yıldızları, hakikat ve fazilet medresesinin tilmizleri, zamanların nuru, günlerin zinetleri, hak ve iman münâdileri oldular...

İşte yüce sahâbi Hz. Saad (r.a.) de bu kutlu insanlardan biriydi. Ve bütün ömrünce Allah Resûlü'nün etrafında bir pervane gibi döndü...

Saadet cennetlerinin “Tuba” gölgelerinde serinleyecek bahtiyarlardan birisi de odur.

Bütün cenkler boyunca Allah Resûlü'yle beraber bulundu. Bedir, Uhud, Hendek gibi büyük gazâlarda görülmemiş kahramanlıklar gösterdi. Şanlı Bedir'de Kureyş süvarilerinin kumandanının kafasını bir vuruşta yere düşürmüştü. Hz. Saad (r.a.)'ın kardeşi Ümeyr şehit oldu. Hz. Saad (r.a.) bu hâdiseyi şöyle anlatıyor:

– Bedir gününde kardeşim Ümeyr, kâfirler tarafından şehit edilmişti. Ben de Said bin el-As'ı öldürmüş, kılıcını almıştım. Onun bu kılıcına “Zülketife” derlerdi. Bu kılıcı alarak Allah Resûlü'nün huzuruna vardım. Kâinatın Efendisi bana; “Git, kılıcı götür, ganimetlerin toplandığı yere bırak.” dedi. Emr-i Nebeviye imtisalen geri döndüm. Kardeşimin katlinden dolayı ne kadar mahzun ve müteessir olduğumu, kalbimin ne kadar yandığını, hasret ateşiyle nasıl tuttuğumu Allah bilir... Bu sırada Enfâl sûresinin âyetleri nâzil oldu. Allah'ın Resûlü bana:

– Yâ Saad! Git kılıcını al... buyurdu.

Şuur gözlerine hikmet sürmesi çekilen yüce sahabi Hz. Saad (r.a.) cennetliklerden... Allah Resûlü'nün rızâsına eren bahtiyarlardan... Hz. Ömer tarafından halife seçmeye yetkili şûradan... Şimdi onu Uhud cenginde görelim:

Uhud, Müslümanlık hesabına büyük bir imtihan... Önce galipken, sonra mağlup duruma düşen İslâm ordusu...

Peygamberler Peygamberinin kat'i emrini unutan okçular yerlerinden ayrılıverince düşman İslâm ordusunu arkadan kuşattı. Oklar yağmur gibi yağıyordu. Bu ok, bu taş, bu kum, bu kılıç, bu göklere yükselen feryat neydi? İslâm mücahitleri iyice şaşırılmıştı... Fakat Hz. Saad (r.a.), canını Allah Resûlü'ne siper ederek çarpışıyordu. Düşmana o kadar ok yağdırıyordu ki Allah Resûlü'nden, hiçbir fâninin eremediği şu hitaba nâil oldu:

– Anam, babam sana fedâ olsun, yâ Saad, durma, at! Ok atmakta son derece usta olduğundan, Kâinatın Tacı terekesindeki okları çıkararak ona veriyor ve söylüyordu:

– Hüdâ senden râzı olsun, al şunları at!.. İman arslanı Hz. Saad (r.a.) attığı oklarla nicelerin ciğerini deldi. Nice küfür heyûlâsını devirdi... Cenâb-ı Ali (k.v.) der ki:

– Allah'ın Resûlü **“Fedake ebî ve ümmî - Anam babam sana fedâ olsun.”** kelimelerini Hz. Saad'dan başka bir kimseye söylemedi. Bunları ona Uhud günü söylemişti. (Sahih-i Müslim, cilt 7, s. 125)

O müthiş cenkte kâfirlerden biri Müslümanların üzerine son derece şiddetli hamle ederek safları yarmıştı. Nebiyyi Muhterem (s.a.v.), Hz. Saad bin Ebî Vakkas'a:

– **Allah senden râzı olsun, şuna okunu at!** demişti.

Fakat Hz. Saad'ın elinde oku kalmamıştı. Resûl-i Ekrem ona bir ok uzatmış, bu okun da kenarları kırılmıştı. Hz. Saad pazularını şişirdi ve “Yâ Allah!” deyip oku attı. Ok havada vızıltılar çıkararak uçtu ve kâfirin kafasına girdi onu yere yuvarladı... Allah Resûlü'nün mukaddes dudaklarında çiçek çiçek tebesümler belirdi...

Şanlı mücahit Hz. Saad (r.a.), Uhud cenginde destanlık çapında kahramanlıklar gösterdi. Kendi vücuduyla Âlemlerin Efendisinin mukaddes vücudunu siper etti. Düşman saflarına sayısız oklar yağdırdı. Cihan Peygamberi o kadar memnun olmuştu ki durmadan Hz. Saad'ı teşvik ediyordu: **“At, anam babam sana fedâ olsun!”**

diyordu... Ve ona atılacak ok yetiştiriyordu. Saad Nebiyyi Muhteremin elinden aldığı okları attıkça Allah'ın Resûlü de durmadan duâ ediyordu:

– **İlâhî! Bu senin okundur, onu düşmanına yetiştir. İlâhî! Sana duâ ettiğinde Saad'ın duâsını kabul et. İlâhî, atışını doğrult, dâvetine icabet et!..**

Uhud günü İslâm ordusunun yaralılarına su yetiştirmek vazifesini Ümmü Eymen üzerine almıştı. İbni Urfe isimli kâfir Hz. Ümmü Eymen'i bir ok darbesiyle yere düşürdü. Ve sonra karanlık ağzını açıp katıla katıla güldü. Bu hâl Allah Resûlü'ne pek ağır geldi. Hemen Hz. Saad'e bir ok verip:

– **Bunu at!** buyurdu.

Yüce gönüllü din eri Peygamber elinden aldığı oku İbni Urfe'ye attı. Ok yıldırım gibi gidip nasipsiz kâfirin göğsüne dikildi ve onu yere serdi... Bunun üzerine Kâinatın Efendisi şöyle buyurdular:

– **Ümmü Eymen'in intikamını Saad aldı, Allah onun duâsını müstecap eylesin!..**

Peygamber sevdasıyla bahtiyar olmuş yüce bahadır o gün kâfirlerin üzerine bin ok attı... Âlemde hiçbir fâninin erişemeyeceği iltifata nâil oldu...

Şanlı sahabi Hz. Saad (r.a.), Uhud gazâsından Mekke'nin fethine kadar devam eden bütün gazâlara iştirak etti... Ömür nefeslerini gazâ meydanlarında, Allah ve Peygamber yolunda tüketti... Allah Resûlü'nden bir nefes olsun ayrılmadı...

Mekke fethinden sonra vukû bulan Huneyn gazâsında da tıpkı Uhud'da olduğu gibi büyük fedakârlıklar gösterdi...

Daha sonra Tâif ve Tebük gazâlarına da iştirak etti, ilâhî tecelliye bakınız ki, yanıp tutuştuğu hâlde Vedâ Haccına iştirak edemedi.

Kendisi bu hâdiseyi şöyle anlatıyor:

– Vedâ Haccı esnasında bir hastalığa uğradım, ölecek gibiydim. Allah Resûlü beni ziyaret etti. Ona dedim ki: Ey Allah'ın Resûlü! Uğradığım hastalığı görüyorsunuz. Mal sahibi bir adamım, yegâne vârisim bir tek kız çocuğumdur.

Malımın üçte ikisini tasadduk edeyim mi? Allah'ın Resûlü **“Hayır”** dedi. O hâlde:

– **Üçte birini tasadduk edeyim mi?**

– **O da çoktur!**

– **Peki ne yapayım?**
– **Senin, vârislerini zengin bırakman, onları fakir ve muhtaç bırakmandan daha iyidir. Sen Allah yolunda infak edeceğin her şeyin ecrine nâil olursun...**

– **Ey Allah'ın Resûlü! Yaşayacak mıyım acaba?**
– **Yaşar ve Allah yolunda işler işlersen derecen yükselmekte devam eder, yüksekliğin artar. Bazılarına menfaat getirmek ve düşmanlara zarar vermek için yaşamını ümit ediyorum!..**

Daha sonra Allah'ın Resûlü şöyle duâ yaptılar:

– **Yâ Rab! Ashabımın hicretini ikmal et, onları geri döndürme!**
Nebiyyi Âhirzamanın sahabileri Mekke'de ölmeyi istemiyorlardı. Çünkü Mekke onların din uğrunda hicret ettikleri yerdî... Onlar daha fazla Peygamber şehri Medine'de Allah'a kavuşmayı tercih ediyorlardı... Onun için Hz. Saad (r.a.) Vedâ Haccı esnasında Mekke'de hastalanarak Resûl-i Ekrem tarafından ziyaret edildiği zaman Mekke'de öleceğini düşünerek ağladı. Bütün insanoğluna Allah müjdesini getiren sordu:

– **Yâ Saad! Niçin ağlıyorsun?**
– **Ey Allah'ın Resûlü! Zavallı Saad muhaceret ettiği yerde ölmekten korkuyor...**

Âlemlere rahmet olarak gönderilen Sonsuzluk Müjdecisi hemen ellerini Allah'ın hacet kapısına açıp duâ ettiler:

– **Yâ Rabbi! Saad'e şifa ihsân eyle!**

Ve bu duâyı üç defa tekrarladılar...

Allah Resûlü'nün duâsı kabul olundu. Şanlı sahabe Hz. Saad (r.a.) 80 seneden fazla yaşadı. İran ve Irak'ın bir kısmı onun eliyle fethedildi. Böylece Resûl-i Kibriya'nın bu duâsı da mucizelerinden biridir...

Can gözleri hikmet sürmesiyle sürmelenen büyük sahabe bütün ömrü boyunca canıyla, malıyla Allah yolunda mücahede etti...

BAŞBUĞ OLUYOR

Vedâ Haccını müteakip Allah'ın Sevgilisi Medine'ye avdet buyurdular. Çok geçmeden de bu fâni âleme vedâ ederek ebediyet yurduna göçtüler... Sonsuzluk Müjdecisinin ilâhî visâle erişlerinden sonra İslâm topluluğunun başına Hz. Ebû Bekir (r.a.) geçti... Hz.

Saad (r.a.) ilk halifenin devrinde de dini mübine büyük hizmetler etti...

Nihayet, hak ve adalet güneşi Hz. Ömer (r.a.) devrinde İran üzerine gönderilen orduya başbuğ tâyin edildi. Kendisi Kadisiyye Zaferinin kahramanı ve Kisra ülkelerinin Fâtîhi oldu...

İmanın billûrlaşmış nurdan âbidesi Hz. Ömer (r.a.), Hz. Saad'a şu sözleri söyledi:

– Seni orduya başbuğ tâyin ettim. Bu, çok büyük ve çok çetin bir iştir. Onu ancak özlü ve hakperest insanlar başarabilir. Sen de, maiyetin de hayrı murat ederek yolda yürüyünüz! Her şeyin bir cihazı olduğu gibi, hayrın cihazı da sabırdır. Her hâle karşı sabrediniz ve daima yüce Allah'tan korkunuz. Allah korkusu iki esasta toplanır. Bunların biri ona itaat, diğeri kötülüklerden kaçınmaktır. Allah'a itaat, süfli şeylerden nefret ve âhirete muhabbet ile, Allah'a isyan ise süfliyata muhabbet ve âhiretten nefret ile hâsıl olur. Kalplerde öyle hâller vardır ki Cenâb-ı Hak onları inşa eder. Bunların bazıları gizli, bazıları aşikârdır. Gizli olanlar, insanların kalplerinden fışkırp dudaklarından dökülen hikmetle, halkın ona gösterdiği muhabbetle sezilir. Aşikâr olurlar, onu sevenlerin ve sevmeyenlerin hak üzerinde birleşmeleriyle anlaşılır. Onun için yâ Saad; sen kendini herkese sevdirmeye çalış!.. Cenâb-ı Hak bir kulunu sevdi mi onu herkese sevdirebilir, sevmedi mi herkes de ondan nefret eder. O hâlde, Allah indindeki makamını, insanlar nezdindeki itibar ve muhabbetinle ölç...

Hz. Saad (r.a.), Cenâb-ı Fârûk'un bu yüksek beyânatını dinledikten sonra askerine "İleri!" emrini verdi...

İslâm mücahidleri kartopu alınlı atlarının başını Irak istikametine çevirdiler ve kükremiş seller gibi akıp gittiler...

Büyük ve eşsiz zaferler, Hz. Saad (r.a.)'ın başbuğluğunda Irak fethiyle başlar.

Hz. Saad (r.a.), pınar pınar çağlayan askeriyle Irak'a gelince, İran'ın Kisrâsı 150 bin kişilik bir ordu ve 40 fille kumandanını onun karşısına çıkardı...

Büyük ve şanlı kumandan Hz. Saad (r.a.), evvelâ Irak Araplarından, Kisrâ'ya bağlı Numan kumandasındaki 80 bin kişilik orduyu ezdi... İslâm mücahitleri "**Allah Allah**" sesiyle yeri göğü inleterek küfür ordusuna tosladı... Kâfirlerde hayret, dehşet... İslâm ordusu yolları açan bir kar makinesi gibi önüne geleni savurup

atıyordu... Ve düşman pestile dönmüştü... Hz. Saad (r.a.), 80 binlik orduyu ezdikten sonra Kadisiyye’de toplanan Fars ordusu üzerine yüklendi...

Kahramanlığıyla meşhur İranlı Rüstem, Fars ordusunu heyecana getirmek için içli nutuklar çekti, dokunaklı sözler söyledi ama, bunlar, yaklaşan iman ordusunun saldığı dehşet önünde hiçbir şeye yaramadı. İman ordusu köpürüp taşan bir okyanus heybetiyle ilerliyordu... İki ordu karşı karşıya geldi ve cenk başladı.

Hortumlarına kılıçlar bağlanan dağ gibi filler önlerde olarak, Farslılar iman ordusuna çullandılar... Hz. Saad (r.a.)’ın 30 binlik süvarisi, atlarındaki cins atların fillerden fena hâlde ürkmesi üzerine bir an karıştı, hücumunu başaramadı ve ilk hamlede galibiyet düşman tarafında göründü... Fakat yılan kim? Hz. Saad (r.a.)’ın gür sesi duyuldu:

– Toparlanın ve fillerin hortumlarını kesin!

Süvariler hemen toparlandılar ve kılıçlarıyla fillerin hortumlarını keserek öyle cenk manevraları yaptılar ki, filler bu defa düşman istikametine döndü ve Fars askerlerini çiğneyerek ve acı sesler çıkararak kaçmaya başladı. O devrin bir nevi tankı olan filler, birdenbire İslâm’ın silahı hâline geldi...

Müthiş cenk akşama kadar sürdü ve gece çökünce iman ordusunun lehinde bir seyr kazanarak durdu.

Şafak vakti, kuyruğu tutuşmuş bir canavar gibi Rüstem meydana çıktı ve iki İslâm mücahidini şehit etti. Meydana atılan üçüncü bir mücahidin mızrağı altında cehennemini boyladı. Manzarayı gören İranlılar, birbirlerini ezercesine tabana kuvvet kaçmaya başladılar ve zafer gerçekleşti. İman ordusuna da İran’ın ufukları açıldı...

Artık şanlı ordu Peygamberler Peygamberinin müjdelediği saraylara hâkim oluyordu...

Şuur gözlerine hikmet sürmesi çekilen muazzez sahabi Hz. Saad (r.a.), Cenâb-ı Ömer’e zafer müjdesini gönderdi. Hz. Ömer’den, Kistrâ’nın payitahtı Medâin’e gitmesi emrini aldı. Hemen geyik bacaklı Arap atlarının başını o istikamete çevirip “İleri!” emrini verdi... İslâm ordusu nurdan bir ırmak gibi Medâin’e aktı. Orada birkaç mukavemeti ezdi. Düşman darmadağın edildi... İslâm ordusu şehre girdiği zaman sadece meşhur sarayın muhafızlarıyla karşılaştı. Muhafızlar İslâm ordusunun heybet ve şevketini görüverince teslim

oldular... Yüce kumandan Hz. Saad, Kisrâ'nın sarayına girdi, her tarafı debdebe ve ihtişam içinde olan sarayı temaşa etti. Bu neydi böyle? Dünya saltanatının gözleri kamaştıran hâline bakıp içli içli şu âyet-i kerîmeleri okudu:

كَمْ تَرَكُوا مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ
وَنَعْمَةٍ كَانُوا فِيهَا فَاكِهِينَ كَذَلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا
آخَرِينَ

“Onlar bağlardan, pınarlardan, ekinlerden (süslü mahfellerden), güzel konaklardan, içinde nâz ve naıym ile yaşadıkları ihtişam(lar)dan neler, (nice şeyler) bıraktılar. İşte (emir) böyledir. Biz (bütün) bunları başka başka kavm(ler)e miras verdik.”

Hz. Saad (r.a.) ağır adımlarla taht odasına kadar yürüdü... Şahın tahtı yerinden kaldırıldı. Yerine bir minber kuruldu. Ve tevhid nuru, yıllarca asırlarca karanlıkta kalan sarayı aydınlattı. Ezan sesleri göklere doğru nağme nağme yükseldi. Bir ilâhî nur, deste deste âleme yayıldı.

Gönül evi eşsiz incilerle dopdolu olan Hz. Saad (r.a.) ve ordusu cuma namazını muhteşem sarayda kıldı. Saray tekbir sesleriyle yerinden oynadı...

Hz. Saad (r.a.) saraydaki kıymetli eşyaları toplayıp beşte birini nur şehri Medine'ye gönderdi. Onun gönderdiği eşya arasında şahın kılıcı, miğferi ve mücevherleri de vardı. Hak ve adalet güneşi Hz. Ömer (r.a.) çok memnun oldu, gözlerinden saadet yaşları aktı ve dedi ki:

– Bunları ele geçirdikten sonra buraya gönderen insanlar muhakkaktır ki emniyetli insanlardır.

Mecliste hazır bulunan Hz. Ali (r.a.) de ona:

– Yâ Ömer, dedi; sen afif (iffetli) olduğun için bütün tebean da afifdir.

Cihanın en büyük adalet sultanı daha sonra şöyle devam etti:

– Ey insanlar! Dünyaya ve onu sevenlerin başına gelene bakın da ibret alın!..

Görölmüyor mu ki, onun verdiğinden ve başınıza getirdiğinden nereler neler hâsıl oluyor?.. İşte Kısra!.. Sağlığında durmadan, mallarıyla, paralarıyla askerlerinin çokluğuyla güvenir övünürdü. Allah indinde kendine yarayacak hiçbir şey takdim etmedi...

Bir ömür boyu, boşu boşuna yalan dolan atıp savurdu da; şimdi Azîz ve Celîl olan Allah yakasından tutuverdi. Güvendiği, dayandığı her şey elinden gitti. Din ve dünyası için ne işledi başladıysa onunla kalakaldı.

Ey nâs!.. İşte Medâin Meliki... Onun da mülkü parçalandı, paylaşıldı, kendi dostlarından ayrı düştü. Nerede şimdi o haşmet, o saltanat?.. Nerede kaldı o askerler, nerede kaldı tac-u taht?.. Nerede kaldı filler, nerede asker? Dostları nerede!.. Arkadaşları nerede gezer?..

Medâin'in zaptı sırasında İran prensesini kaçırmışlardı. Hz. Saad (r.a.) kaçan düşmanın peşine bir kumandan gönderdi. Kumandan cins atıyla kuş gibi uçtu, onları yakaladı, hepsini kılıçtan geçirdi. Kızı da esir alıp bir sürü malla beraber başbuğ Hz. Saad'a teslim etti. Hz. Saad da, Kısra'nın kızını, Medine'ye reisler reisi Hz. Ömer'e gönderdi...

Gönlü billûrlardan daha duru olan Peygamber halifesi, Prensesi göz kamaştırıcı güzelliğinden ve soyluluğundan ötürü, ancak Peygamber torunu Hz. Hüseyin (r.a.)'e lâayık buldu ve ona teslim etti. Nur neslini Hazret-i Hüseyin'den alıp yürüten Ali Zeynelâbidin, işte bu kutlu Prensesten doğdu.

Büyük aşk ve iman kahramanı Hz. Saad (r.a.), ordusuyla daha nice yerleri fethetti. Her gittiği yere saadet, huzur, ahlâk, ilim, irfan götürdü... İnsanlar dalga dalga Allah'ın dâvetine, imanın mihverine, Kur'ân'ın gölgesine koştular...

Kûfe şehrini de Hz. Saad (r.a.) kurdu. Kûfe şehri 40 bin insan sığacak şekilde yapıldı. Hz. Saad'ın inşa ettirdiği hükümet konağı 7-8 asır payidar olmuştu... Fakat Kûfelilerin zayıf bir tarafları vardı. Kûfeliler vefâsız insanlardı. Hz. Saad (r.a.) gibi ***“Cennetle Müjdelenmiş”*** yüce bir sahabiye bile şikâyet ettiler...

Kur'ân havzında iman iksiriyle yıkanan, gönül dudaklarıyla hidâyet nurları içen, Sonsuzluk Nebisinin rahle-i tedrisinden nasibini alan Hz. Saad (r.a.), bütün dikkat ve gayretine rağmen Kûfelilerin bir kısmını

memnun edememişti. Kafataslarında, yumuşacık beyin yerine en yüksek hararet derecesinde bile erimez, betonlaşmış bir pıhtı taşıyan bazı hakikat öküzleri onun aleyhinde atıp tutuyor ve işi büyüte büyüte Hz. Ömer'e kadar intikal ettiriyorlardı... Şikâyetler birbirini takip edince Cenâb-ı Fârûk (r.a.), Hz. Saad'e adam gönderip onu celbetti ve sordu:

– ***Yâ Ebâ İshak! Bu adamlar senin namaz kılmayı bilmediğini söylüyorlar, ne dersin? Hz. Saad:***

– ***Ey Mü'minlerin Emîri, dedi; vallâhi ben onlara Allah Resûlü'nün namazı gibi namaz kıldırır, ondan hiçbir şey noksan yapmazdım. Akşam ve yatsı namazını kıldırırken ilk iki rekâtte çok durur, son iki rekâti de hafif tutardım...***

İrfan denizine gark olmuş din büyüğü Hz. Ömer'in dudaklarında tatlı bir tebessüm belirdi:

– ***Yâ Saad, dedi; zaten senin hakkında zannımız bundan başka değildi!..***

Ve meselenin tetkiki için Kûfe'ye Hz. Saad'le birlikte bir memur gönderdi. Tahkik memuru Kûfe halkından şanlı sahabinin hâlini ve tutumunu sordu. Ve bütün câmileri gezdi:

– ***Ey Kûfeliler! Hz. Saad hakkında ne biliyorsanız söyleyiniz...***

Cevap verdiler:

– Onun içi dışından daha iyidir. Biz ondan memnunuz...

Nihayet Benî Abs'e bir mescide gitti ve halka hitap etti:

– ***Hız. Saad hakkında ne biliyorsanız Allah için söyleyiniz.***

Üsâme bin Katâde isminde biri ayağa fırladı:

– ***Mademki bize and verdin, söyleyeyim. Saad, askerin başına geçip harp etmez. Mal taksim ederken eşitliği gözetmez. Hükmünde adalet etmez...***

Bunun üzerine yüce sahâbi Hz. Saad (r.a.) şöyle dedi:

– ***Mademki benim hakkımda aslı olmayan bir takım isnatlarda bulundun, ben de vallâhi senin aleyhinde üç duâ edeceğim, iyice dinle: İlâhi! Senin bu kulun yalancı ise, gösteriş yapmak, bir takım kötü emellerine ulaşmak için bunları söylediyse, ömrünü uzat, fakirliğini çoğalt, fitnelere uğrat!***

İnsanlığın şu garip hâline bakınız ki, bu bedduâyı hak eden adam, Peygamber (a.s.) tarafından methü senâ edilen ve cennetle müjdelenen pırlanta gibi bir insana bile çamur atabiliyor. Öyle irfan

denizine gark olmuş bir sahabiden hakikat incileri ve irfan küpeleri almak varken leş kargaları gibi burnunu kokmuş leşlere sokuyor... Ne acı, ne acı!..

Aylar geçti, yıllar birbirini kovaladı, o nasipsiz adam Hz. Saad'ın duâsının yıldırımlarıyla perişan oldu. Kendisine hâinden sorulduğu zaman gözyaşları dökerek şöyle derdi:

– **Kocamış, fitneye uğramış, zavallı bir pîr-i fâniyim. Hz. Saad'ın bedduâsına uğradım!..**

Hiçbir kötülük cezasız kalmaz.

Abdullah bin Umeyr der ki:

– Sonraları onu ben de gördüm, yaşlılıktan kaşları gözlerinin üzerine sarkmış, fitnelere uğramıştı. Yollarda rastgeldiği kızlara sataşır, onları çimdikler onlar da onun yüzüne tükürürler ve o da böylece rüsvay olurdu...

Hz. Saad (r.a.)'ın duâsından herkes çekinirdi. Çünkü nebiyyi muhterem Efendimiz onun hakkında şöyle duâ yapmıştı:

– **Allahım! Saad'ın duâsını kabul et!**

Ve Allah Resûlü'nün ebediyet müjdesi:

– Saad İbni Ebî Vakkas cennettir! İsmet ve iffet sadefi Hz. Âişe (r.anha) vâlidemiz rivâyet ediyor:

– Resûl-i Ekrem bir gece Medine'ye avdetinden sonra uykusuz kalmıştı. Allah'ın Sevgilisi kâfirlerin saldırısından çekindiği için uykusuz kalmıştı, fakat yorgunluklarını gidermek ihtiyacını hissettiklerinden ve aynı zamanda ihtiyatı da elden bırakmak istemediklerinden: **“Sahabilerimden salih bir zât gelse de bu gece beni muhafaza etse”** buyurmuşlardı. Biz Kâinatın Efendisiyle böyle konuşurken dışarıdan silah şakırtıları duyduk. Âlemin Fahri sordular:

– Kimdir o?

– Saad bin Ebî Vakkas'tır, ey Allah'ın Resûlü!

– Senin buraya gelmene sebep nedir?

– İçime bir korku düştü, sizi muhafaza etmek için geldim!

Allah'ın Resûlü mukaddes ellerini açarak duâ buyurdular...

Can gözlerine ilâhî nurun sürmesi çekilen yüce sahabe Hz. Saad, Sonsuzluk Nebisine o kadar gönülden bağlıydı ki bütün ömrünü bu aşk ve iman ile geçirmişti.

Hz. Saad'ın Utbe isimli kardeşi Uhud gazâsı esnasında kâfirlerin safında bulunuyordu... Allah Resûlü'nün mukaddes yüzünü o

kanatmıştı. O zaman Hz. Saad (r.a.), bir aslan gibi kükremiş, avaz avaz haykırmıştı:

– Vallâhi ey Utbe, elime düşersen senin kanını su gibi akıtırım!

Peygambere bağlılığın bu derecesi...

O Allah Sevgilisi cihana hidâyet, âlemlere rahmetti. O öyle bir Nebiyyi Âhîr zamandı ki, üzerinde hutbe okuduğu hurma kütüğünü hicranıyla ağlattı. Susuz kalan ümmetine mucize parmaklarından hayat çeşmeleri çağlattı...

Sahabiler, O'nun fazilet ve hikmet havuzuna muhabbet kadehleri olup sıralandılar. İçtiler, içtiler yine de kanmadılar. Kalb-i şerifinin hakikat denizinden kabaran hikmet dalgaları, idrak sahillerini aştı. İrfan semaları, O'nun hidâyet yıldızları olan sahabileriyle avizeleşti. İşte Hz. Saad (r.a.) o muhabbet şurubunu içen bahtiyarların ilklerinden ve cennetle müjdelenenlerden. Ömür ipine muhabbet boncukları dizdi, hayat ırmağını kevserleştirerek cennet gölünü akıtmasını bildi...

Hz. Saad (r.a.) valilikten alındıktan sonra nur şehri Medine'ye geldi. Akik tarafındaki evine çekilip iç dünyasıyla başbaşa kaldı... Artık bütün günlerini ibâdet, zikir, şükür ve fikirle geçiriyordu... Hz. Osman şehit edilince Hz. Saad (r.a.) gelmekte olan fitne selini görmüş ve kendisini ondan korumuştı... Hâlbuki kendisi de halife olacak zâtların arasındaydı. Çünkü kendisinin çok taraftarı vardı. Eğer o da ortaya çıkacak olsaydı rakiplerini mağlûp edebilirdi. Fakat o katiyyen böyle bir şeyi istemedi... Hatta Hz. Saad'ın oğlu Ömer ve kardeşinin oğlu Haşim müracaat ettiler:

– ***Yüz bin kılıç sahibi var ki hepsi de seni hilâfet için en liyakatli adam tanıyor, haydi kalk, önümüze düş ve imanımız ol!***

Hz. Saad (r.a.) gürlledi:

– ***Bu sizin yüz bin kılıcınızdan daha kuvvetli tek bir kılıç, mü'mine çekilince kesmeyen, kâfire karşı sıyrılınca onu kesen kılıçtır!***

Yüce gönüllü din eri Hz. Saad (r.a.) daima şu sözü söylerdi:

– ***Hayatımda üç gün ağladım: Bunlardan biri, Allah Resûlü'nün ebediyet âlemine göçtüğü gündü. İkincisi Hz. Osman'ın katlolunduğu gündü. Şimdi de Hakka ağlıyorum!..***

İLİM VE FADLI

İç gözlerine ilâhî nurun sürmesi çekilen büyük sahabi ve şanlı başbuğ Hz. Saad (r.a.), sözünün doğruluğuyla maruftu. Onun rivâyet ettiği hadisler, en yüksek göreve en parlak payeyi hâizdi... O can ırmağını İslâm dinine akıttı ve bu nur deryasında yüze yüze saadet rızâsına vardı.

Hz. Saad (r.a.) tabii eceliyle, 83 yaşında hicretin 55. yılında, Medine'den 10 mil mesafedeki Akik denilen yerde ve yatağında vefât etti. Vefâtından evvel Bedir gazâsında giydiği cübbesiyle gömülmek istediğini vasiyet ederek:

– ***Ben bu cübbe ile müşriklerle karşılaştım, onu bu günüm için saklıyordum*** demişti. Vasiyet aynen yerine getirildi. Akik'den alınarak Peygamber şehri Medine'ye, Allah Resûlü'nün nurlandırdığı hane-i saadetin önüne getirildi. Medine valisi namazını kıldırdı ve gözyaşları arasında Cennetül Bâkî'ye defnolundu...

İslâm tarihinde ebedî bir şöhret sahibi olan ulu sahabi, bir ömür boyu hizmetinde bulunduğu ve aşkıyla tuttuğu sevgilisine kavuştu...

Şâni yüce Rabbim ondan râzı olsun, bizi de şefaata nâil etsin...

HAZRET-İ SAİD BİN ZEYD (R.A.)

Gönül fidelğinde marifetullah gülleri yeşeren büyük sahâbi Said bin Zeyd (r.a.), Fil hâdisesinden 14 sene sonra, Allah Resûlü'nün nübüvvetinden 16 ve hicretinden 29 yıl evvel Mekke'de dünyaya geldi...

Nesebî bütün insanoğluna Allah müjdesini getiren Sonsuzluk Nebisiyle (Kâab)'da birleşiyor. Said bin Zeyd'in cediti Amr, Hz. Ömer'in babası Hattab'ın kardeşidir.

Hz. Said'in babası yüksek zekâsı ve mümtaz seciyesi ile meşhurdu. Kendisi Resûller Serverinin bi'setinden evvel putperestliği terkeden bahtiyarlardandı. Hakikat güneşinin söndüğü, ilim ve irfan çeşmelerinin kuruduğu, ahlâksızlığın akrepleştiği, dalâlet ve küfrün boy saldığı, beyinlerin imansızlık kezzabıyla kavruğu, kalplerin şeytanlara yayla olduğu, kız çocuklarının diri diri toprağa gömüldüğü o karanlık devirde Tevhid akidesine yol bulmak ve ona sâlik olmak, elbette yüksek bir basiret işidir. Hz. Said'in babası işte bu basireti hâiz olan bir adamdı.

Kâinatın Efendisi bi'setinden evvel Zeyd'le karşılaşmıştı. Hz. Abdullah bin Ömer (r.a.)'ın rivâyet ettiğine göre karşılaşma şöyle olmuştu:

– Nebiyyi Muhterem (s.a.v.) Mekke civarında Zeyd bin Amr'e rastlamıştı. O zaman Allah Resûlü'ne henüz vahiy gelmemişti. Burada Allah'ın Sevgilisine yemek takdim olunmuştu. Fakat Allah'ın Resûlü müşriklerin getirdiğı bu yemekten yememişti. Zeyd de aynı yemekten yememişti. Ve şöyle demişti:

– Ben sizin putlarınız üzerine kestiğiniz hayvanları yiyemem. Ben ancak Allah'ın namı anılarak kesilen hayvanlardan yerim!

Zeyd bin Amr, Kureş'in putlar namına hayvan kesmelerinden son derece müteessir olur, bu bâtil hareketi kınar ve şöyle derdi:

– **Koyunu Allah yarattı, ona semadan yağmur yağdırdı, yerde ot bitirdi. Sonra siz onu, Allah'tan gayrisinin ismiyle kesiyorsunuz...**

Tabii bu sözler kâfirleri çılgına döndürdü...

Hz. Said'in babası Zeyd, Allah Resûlü'nün nebiliğinden evvel ölmüştü. Lâkin Hz. İbrahim (a.s.)'ın diniyle iman etmiş olduğu için mutlu bir insan olarak bekâ âlemine geçmişti.

– Benim ilâhım, İbrâhim'in ilâhıdır. Dinim de İbrâhim'in dini... diye açıkça söylerdi.

Kureyş kâfirlerinin kestiği hayvanların etini yemezdi.

Onlara derdi ki:

– Faizden kaçının! Faiz fukaralık doğurur!..

Bir gün sırtını Kâbe'ye dayamış ve şöyle haykırmıştı:

– Ey Kureyşliler! Nefsimi kudret elinde tutan Allah üzerine yemin ediyorum ki, içinizde benden başka İbrâhim'in dininde kimse yoktur!

Bu hâli, Kureyşlilerin hoşuna gitmediği için, ona ezâ, ona cefâ, ona en ağır işkenceleri çektirirlerdi. Fakat o hiçbir şeyden yılmazdı... Kureyş delikanlıları onu Hira dağına götürürler, orada işkenceye yatırır ve şehre dönmesine engel olurlardı... Şehre dönecek olursa evinden çıkarılır ve hakaretle Mekke dışına atılırdı. Bu işkence böyle devam edip gidiyordu. Nihayet bu iğrenç hâllerden o kadar üzülmüştü ki, başını alıp kâinatın imarı beşiği olan mübârek topraklardan uzaklaşıp bir irşad edici bulmak için Şam'a gitmişti. Yahudi âlimlerinden birine şöyle demişti:

– Belki ben de sizin dininize girerim, bana dininizi anlatınız!

Âlimin cevabı müthişti:

– Sen bizim dinimize girersen, bizim gibi Allah'ın gadabından hissene düşeni yüklenirsin!

– Ayol, ben Allah'ın gadabından kaçıyor, bu yükü yüklenmemek istiyorum. Bana başka bir din, gösterebilir misin?

– Hayır!

Başvurduğu kimseler bu Hak yolcusunu tatmin edememişti. Zeyd, mahzun ve mükedder, ne yapacağını bilmediği bir sırada başka bir âlimle karşılaştı. Ondan şu cevabı aldı:

– Senin aradığın din ve şeriat, ayrıldığı ve gerilerde bıraktığın Mekke'den zuhur etmek üzere... Hak dininin sahibi geliyor! Kurtuluş dininin güneşi Mekke'de ışık saçıyor! Burada gördüklerin hep bâtıldır, bağlıları da hep dalalet içindedir...

Zeyd'in gözlerinde saadet şimşekleri çaktı, hemen Mekke'ye dönmek için yola çıktı. Fakat yolda bir kabilenin tuzağına düşürüldü, öldürüldü ve ebedî saadetin habercisine, hazin bir kader cilvesi icabı, yetişemedi...

Sonradan Allah'ın Sevgilisine Zeyd'in hâlinde soranlar, onun, "Hz. İsa peygamber ile Büyük Resûl arasında, kıyâmet günü ayrı bir ümmet temsil edeceği" cevabını almıştı...

Saadetin böylesi... Hiçbir iyilik mükâfatsız kalmadığı gibi, hiçbir kötülük de cezasız kalmaz...

İşte böyle bir babanın oğlu olan Hz. Said (r.a.), 19 yaşındayken ebedî saadetin burcuna kondu. 12. Müslüman olarak hakikat yoluna ayak bastı.

Derin ve içli bir Müslüman ve ilk iman edenlerden... Hayatında iken **"Cennetle Müjdelenen"** bahtiyarlardan... İslâm'ı öz nefsinde nokta nokta yaşayan kahramanlardan... Ve Allah Resûlü'nün bağıры yanık sevdâlılarından...

Künyesinin biri Ebûl A'ver, öbürü de Ebû Sear...

İkinci künyenin sebebi bilinmiyorsa da ilkinin Yermuk cenginde gözüne bir ok saplanması sonunda sakat kalması yüzünden mânâyı belirtici "A'ver" sıfatını aldığı söyleniyor...

Hz. Said (r.a.), Hz. Ömer'in kız kardeşi Fâtıma ile evli... Her ikisi de fokur fokur iman kaynayan halis mü'min... Hz. Ömer'in İslâm'a gelişinde gösterdikleri aşk, iman, azim ve sebat gerçekten hayret vericidir...

Şimdi o hâdiseye kısaca göz atalım:

Hz. Ömer henüz o günlerde İslâmiyetle nurlanmamıştı. Müşrikler aralarında anlaştılar ve Resûller Serverini öldürmeye karar verdiler. Bu müthiş işi Hattaboğlu Ömer üzerine almıştı.

Ve kılıcını kuşanıp hemen yola çıktı. Müslümanların toplandığı yere doğru hızlı hızlı yürümekte...

Ömer'in yüzünde damar damar gazap... Ömer, öfke ve ateş içinde yürürken, karşıdan gelen çekingen tavırlı birini gördü. Nâim bin Abdullah isimli mü'min... Müslümanlığını gizleyenlerden biri... Nâim, Ömer'in yürüyüş üslûbunu ve öfke edâsını görünce titredi. Demek ki, Ömer'in niyeti kötüydü... Kendisine hançer hançer gözlerle baka baka yaklaşan bu müthiş adama sokuldu:

– **Ne var, yâ Ömer?**

– **Hiç!**

– **Ya bu öfke ne?**

– **Bir yere gidiyorum!**

– **Nereye?**

- ***Muhammed'in bulunduğu yere...***
- ***Orada ne yapacaksın?***
- ***Kureyş'in alçaltan ve ecdad dinini değiştiren o adamı öldürmeye...***

Nâim sarsıldı. Bütün gücünü toplayarak karşılık verdi:

- ***Yâ Ömer! Bu ne saçma fikir, ne kötü murad!.. Farzet ki, O'nu öldürdün, Abd-i Menaf oğullarının elinden kurtulacağını mı sanıyorsun? Onlar senin yakanı bırakır mı hiç?***

- ***Ne olursa olsun; ben ahdimi yerine getireyim de...***

Nâim büsbütün kaygılandı. Bu adam şayet dediğini yaparsa Müslümanların hâli ne olurdu... Bir an göz göze bakiştılar... Ve Nâim bin Abdullah, Ömer'in yolunu kesmemek ve istikametini değiştirmek için, tek tek heceleyerek şu sözleri söyledi:

- Sen Muhammed'den evvel kız kardeşinin hakkından gelmeye bak! Kız kardeşin Fâtıma ile kocası Said, çoktan beri Müslüman!..

Ömer dondu. Sanki beynine gökten yıldırımlar yağıyordu. Sanki gökler bütün öfkesiyle Ömer'i dövüyordu...

Tek kelime söylemeden Nâim'den ayrıldı. Hızlı hızlı, kız kardeşinin evi istikametinde uzaklaşmaya başladı. Nâim, dudaklarında gül gül tebessümle arkasından bakıyor...

Ömer, Hz. Said'in kapısında. Kapıya yumrukları indirdi.

O ne? İçeriden nâmütenâhi tatlı bir ses geliyor ve nâmütenâhi ince mânâları dalgalandırıyor.. Ömer'in kız kardeşi Fâtıma ile kocası Hz. Said (r.a.), içeride, Allah'ın yüce kelâmını heceliyorlar...

Kapı açıldı. Hz. Said bin Zeyd (r.a.), Ömer'i hançer gibi gözlerle görünce ne diyeceğini bilemedi.

Ömür bütün öfkesiyle haykırdı:

- O duyduğum sesler nedir? Muhammed'in dinine mi girdiniz?

Hz. Said cevap verecek zaman bulamadan Ömer'in yumruğunu yüzünde hissetti... Ömer, gazap kesilmiş Hz. Said'i dövüyordu...

Kocasını kurtarmaya koşan Hz. Fâtıma avaz avaz bağırdı:

- Allah'tan kork Ömer! Bu suçsuz adamı niçin dövüyorsun?

Ömer evin içinde... Ve kükrede:

- Ey nefsinin düşmanı, sen ve kocan Müslüman olmuşsunuz öyle mi?

Fâtıma'nın yüzünde ne korkunç bir tokat... İmanlı kadının nur aynası berrak yüzü kan içinde... Kan ki, hem nasıl kan?..

Ulvî kadın bir anda en büyük ve en üstün kahramanlık derecesine ulaştı. Ve Ömer'den bin beter öfkeyle haykırdı:

– **Ne yaparsan yap, yâ Ömer! Ben ve kocam Müslümanız! Allah ve Resûlü'ne iman ettik! Var mı bir diyeceğin!**

Dağ gibi Ömer apıştı, taş kesildi... Karşısında yüzü gözü kan, iman heybet ve haşmeti içinde kız kardeşi kahraman kadın ve eniştesi Hz. Said... Ve vecd aynası berrak yüzlerinde sicim sicim kan... Fâtıma ve Said (r.a.) serapa iman... Birdenbire ruhundaki gerçek Ömer harekete geldi...

Sert ve haşin sesi yumuşak ve rikkatli:

– **Gösterin bana okuduğunuz şeyleri... Muhammed'e (s.a.v.) ne gelmiş ben de göreyim...**

Fâtıma, aynı vakar ve asalet timsali, haykırdı:

– **Sen şu anda küfrün kiri içindesin. Temiz olmayanlar Kur'ân'a el değdiremez. Eğer görmek ve okumak istiyorsan evvela yıkan, sana tarif edeceğim gibi temizlen, sonra al, bak!..**

Kureyş'in en büyük kılıç ve kalem yiğidi Ömer, itirazsız, Fâtıma'nın dediklerini yaptı ve kendisine uzatılan sahifeyi aldı. "Tâhâ" sûresi:

طه ﴿١﴾ مَا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى ﴿٢﴾ إِلَّا تَذَكُّرٌ لِّمَن
يَخْشَى ﴿٣﴾ تَنزِيلًا مِّمَّنْ خَلَقَ الْأَرْضَ وَالسَّمَوَاتِ الْعُلَى ﴿٤﴾
الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى ﴿٥﴾ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا
فِي الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى ﴿٦﴾ وَإِنْ تَجْهَر بِالْقَوْلِ
فَإِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَى ﴿٧﴾ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ
الْحُسْنَى ﴿٨﴾

“Tâ, hâ.

Biz Kur'ân'ı sana zahmet çekesin diye değil, ancak (Allah'tan) korkacaklara bir öğüt ve yerle o yüce gökleri yaradanın tedricen indirdiği bir (kitap) olmak üzere indirdik. O çok esirgeyici (Allah'ın emr-ü hükmü) arşı istila etmiştir.

Göklerde, yerde ve bu ikisinin arasında ve nemli toprağın altında ne varsa hepsi O'nundur.

Sen sesini yükseltsen (de, yükseltmesen de birdir). ***Çünkü O, gizliyi de, gizlinin daha gizlisini de bilir.***

Allah o (Allah)dır ki kendisinden başka hiçbir İlâh yoktur. En güzel isimler O'nundur."

Ömer'in gözleri dakikalarca sahifeler üzerinde... Hz. Said ve Fâtıma (r.a.) tek kelime söylemeden ona bakıyorlar...

Buz dağı damla damla erimeye başladı. Kureyş'in müthiş adamı Ömer başını kaldırdı. Gözlerine kan oturmuş. Dünyanın en ince ve en sıcak sesiyle mırıldandı:

– Bu ne güzel, ne derin, ne tatlı, ne fesahat ve belagat dolu kelâm!

O anda perde aralandı, arkasından bir adam çıktı ve gök gibi gürledi:

– Yâ Ömer İslâm'a gel!

Bu, Habbâb bin el-İrs isimli sahabi... Hz. Said ile Fâtıma'ya Kur'ân okutmak için gelmiş ve Ömer'i görünce perde arkasına çekilmişti. İşte, şimdi en nazik anda meydana çıkıyor ve haykırıyordu:

– İslâm'a gel yâ Ömer! Umarım ki, Allah, Resûlünün dünkü duâsını kabul etmiştir. Dün, Allah'ın Resûlü, ellerini açarak.

– Allahım! İslâm'ı, Ömer İbni Hattab ile aziz kıl ve Ömer İbni Hattab'ı da İslâm ile aziz yap! diye duâ ettiler. İşte bir gün sonra duâları yerini buluyor.

Hz. Ömer mırıldandı:

– Allah'ın Resûlü neredeyse, yâ Habbâb beni götür, O'na boyun eğeyim!

Hz. Ömer ve Habbâb, Hz. Said ve Fâtıma'nın gözyaşları arasında evden çıkıp, Safâ eteklerine doğru bir rüzgâr gibi uçtular...

Bu tecelliden Hz. Said ve Fâtıma son derece memnun... Nur yuvası hâlindeki saadet haneleri gözyaşlarıyla yıkanıyor...

Hz. Ömer'in Müslüman oluşunda eniştesi ile kız kardeşinin büyük payları var. Hz. Ömer, her ikisine de yumruk vurup yüzlerini kan revan içinde bıraktığı hâlde onlar hiç çekinmeden Müslüman olduklarını haykırdılar... Ömer'in taştan daha katı olan kalbi bu müthiş tecelliden sonra pamuk hâline geldi... Ve Kur'ân'ın yüksek belâgatı karşısında eridi, sonra da İslâm'a can atmaktan başka çare bulamadı...

İmansız erilemez üstün hisse, idrâke,

***Beşeriyete tâbi ol, gel. O Şâh-ı Levîlâk'e!..
Yükselmek istiyorsan, Kur'ânla dolsun rûhun,
Hayatın olacaktır denizler gibi coşkun!..***

GAZÂLAR BOYUNCA

Gaye insan ve ufuk Peygamberden ebediyet müjdesi alan yüce sahâbi Hz. Said (r.a.) ilk muhacirlerdendir. Bütün gazâlara iştirak etmiş ve destan çapında kahramanlıklar göstermişti. Hicretin ikinci senesinde Allah'ın Resûlü, Hz. Said'i müşriklerin harekâtını kontrole memur etmişlerdi. Hz. Said, Peygamber şehri Medine'ye döndüğü zaman şanlı Bedir cengi olmuştu. Kendisi sadece bu gazâyâ (memuriyetle başka yere gittiği için) iştirak edememişti. Fakat Kâinatın Tacı ona muharebeye iştirak edenler gibi hisse vermişti...

İman, aşk, heyecan içinde ömür süren Hz. Said (r.a.) bir nefes olsun Efendiler Efendisinden ayrılmamıştı. Peygamber kumandasındaki İslâm ordusunda yer aldı ve nice imansızın ciğerini kılıcıyla deldi. Hz. Ömer (r.a.) devrinde Şam fethine katıldı. Şanlı başbuğ Hz. Ebû Ubeyde'nin kumandasında çalıştı, iman dolu göğsünü İslâm'ın düşmanlarına karşı açtı, elinde kılıcı cepheden cepheye bir aslan gibi koştu. Hz. Ebû Ubeyde (r.a.), onu Şam'a tâyin etmek istedi:

– Yâ Said! Seni Şam'a tâyin etmek istiyorum, ne dersin?

Ondan şu cevabı aldı:

– Ben Allah yolunda cihad etmek istiyorum!

Böylece bütün cenkler boyunca kılıç salladı. Bu mukaddes dâvâ işte böyle kahramanların sayesinde kazanıldı...

Hz. Said (r.a.)'ın kalbi eşsiz incilerle doluydu. Kendisi dünya güzeline gönül vermemiş, ilâhî aşkın potasında erimişti... Allah Resûlü'nün güneşler yanan izinde yürür, Kur'ân ve sünnet caddesinden bir adım olsun ayrılmazdı... Nebiyyi Muhteremin fazilet ve hikmet havuzuna muhabbet kadehi olup dalmıştı. Hakikat-i Muhammediyye denizinden yudum yudum içmişti... Onun muhabbetiyle döktüğü gözyaşları inci kolyelerine dönmüştü. Bu yanış, bu ağlayış, bu aşk ile inleyiş O'na cennetin saadet kapısını açtı...

Onun billûrlardan daha duru kalbi daima Allah muhabbetiyle yanıyordu. Dünyadan ve dünyanın fânî lezzetlerinden bucak bucak

kaçıyordu. Hz. Said (r.a.) hayatında birçok inkılâplar görmüş, türlü hâdiseler karşısında kalmış, fakat hiçbir vakit zühd ü takvâdan ayrılmamıştı. Hayatında gördüğü hâdiselerin en müthişi Hz. Osman (r.a.)'ın şehâdetiydi. Bu tüyler ürpertici, gönüller yakıcı hâdise Hz. Said'i son derece muzdarip etmişti. Gözünden yaşlar, gönlünden hicran ırmakları akmıştı. Bir gün Kûfe Câmîinde halka şöyle demişti:

– Nefsimi yed-i kudretinde tutan Allah'a yemin ederim ki, Hz. Ömer Müslüman olmazdan evvel onun beni Müslüman olduğumdan dolayı bağladığını biliyorum. Sizin Hz. Osman'a karşı hareketiniz yüzünden Uhud dağı yerinden oynasaydı, onun yerinden oynaması çok yerinde olurdu.

Hz. Said bin Zeyd (r.a.), Medine'de Akik mevkiinde ikâmet ediyordu ve ziraatle meşgul oluyordu. Hz. Osman (r.a.) devrinde kendisine Irak tarafından arazi verilmişti...

Hz. Muaviye devrinde Erva namında bir kadın vardı. Bu sıralarda Medine valiliğine Mervan bin el-Hakem bakıyordu. Kadın, Mervan'a başvurdu:

– **Said bin Zeyd benim arazime tecavüz etti, benim hakkımı ondan alınız!**

Vali üç beş kişiyi bu işle görevlendirdi.

Görevliler derhal Hz. Said'in Akik mevkiinde bulunan saadethanesine gittiler. Hz. Said (r.a.) onları görünce:

– **Niçin geldiğinizi anladım. Size Allah Resûlü'nden duyduğum bir sözü nakledeyim. Kâinatın Efendisi buyurdular ki: “Kim ki kendisine ait olmayan bir toprağı alırsa, yerin yedinci katında olsa o toprak kıyâmet gününde onun boynuna dolanır. Kim malı uğrunda ölürse, ona şehâdet nasip olur.”**

Şuur gözlerine hikmet sürmesi çekilen muazzez sahabi bu sözleri söyledikten sonra kimsenin bir karış toprağına tecavüz etmediğine yemin etti. Sonra ellerini Allah'ın hacet kapısına açarak:

– **Yâ Rabbi, dedi; bu kadın yalan söylüyorsa gözü kör olsun!**

Âlemlerin Rabbi olan Allah, Hz. Said'in duâsını kabul etti, iftiracı kadının gözleri kör oldu...

Allah indindeki makbuliyetin bu derecesi...

**AŞERE-İ MÜBEŞŞERE HAKKINDA VÂRİD OLAN
HADİS, ONUN YOLUYLA GELİYOR**

Levlâke Levlâk ufkunun nurlandırıcı güneşi buyuruyorlar:

– Ebû Bekir cennettedir, Ömer cennettedir, Osman cennettedir, Ali cennettedir, Talha cennettedir, Zübeyr cennettedir, Abdurrahman İbni Avf cennettedir, Saad İbni Ebî Vakkas cennettedir, Said İbni Zeyd cennettedir, Ebû Ubeyde İbni'l-Cerrah cennettedir.

Muğire bin Şu'be, Hz. Muaviye tarafından Kûfe valiliğine getirilmişti. Bir gün Hz. Muğire Kûfe'nin en büyük câmiinde oturuyordu. Kûfeliler sağına soluna dizilmişlerdi. Bu sırada Hz. Said bin Zeyd (r.a.) câmiye girdi. Hz. Muğire onu görünce yerinden kalktı, hürmetlerin en güzeliyle selâmladı ve yanı başına oturttu. Tam bu sırada Kûfelilerden biri geldi ve deli deli konuştu. Hz. Said (r.a.) buna tahammül edemeyerek sordu:

– **Muğire! Bu adam kime atıp tutuyor?**

– **Ali bin Ebî Tâlib'e!**

O zaman Hz. Said (r.a.) yerinden bir ok gibi fırladı ve avaz avaz bağırdı:

– Muğire, Muğire, Muğire! Resûl-i Ekrem sallallahü aleyhi ve sellem Efendimizin ashabına senin önünde sövülüyor da sen buna karşı susuyor musun? Ben size Allah Resûlü'nden kulağımla işittiğim ve kalbimle anladığım bir şeyi nakledeyim. Âlemlerin Efendisi buyurdular:

– **“Ebû Bekir cennettedir, Ömer cennettedir, Ali cennettedir, Osman cennettedir, Talha cennettedir, Zübeyr cennettedir, Abdurrahman İbni Avf cennettedir, Saad İbni Ebî Vakkas cennettedir.”**

Bunların dokuzuncusunu da saymak lâzım gelse, onu da sayardım.

Ertesi gün mescidde toplanan halk, Hz. Said'in etrafını halka halka sardı:

– **Ne olur, dediler; dokuzuncu şahıs kimdir bize söyle...**

Hz. Said (r.a.) söylemek istemedi ise de o kadar ısrar ettiler, o kadar candan yalvardılar ki, nihayet söylemek mecburiyetinde kaldı. Ve şöyle dedi:

– **Bana Allah namına and veriyorsunuz, o hâlde arzedeyim, dokuzuncu benim!** Ve ilâve etti:

– Bir insanın Allah'ın Resûlü'yle birlikte bir makamda bulunarak yüzünün tozlanması, sizin herhangi birinizin Hz. Nuh kadar yaşasa bile bu müddet zarfındaki amellerinin hepsinden daha hayırlıdır.

Yine bir gün Muğire bin Şu'be' Kûfe'de bir nutuk irad ederek (içtihamı sebebiyle) Hz. Ali (k.v.) aleyhinde bazı sözler söylemişti. Hz. Said (r.a.) buna itiraz ederek hemen câmiden çıktı ve şöyle dedi:

– Ne acayip adam bu? Hz. Ali hakkında neler söylüyor... Ben şehâdet ederim ki bir gün Hirâ veya Uhud dağı üzerinde idik, dağ sarsılmıştı. Allah'ın Resûlü dağa hitap ettiler: “Hirâ (veya) Uhud! Yerinde dur! Senin üzerindekiiler ya bir siddîk veya bir şehiddir.”

Bunu müteakip Allah'ın Sevgilisi cennetle müjdelenen sahabilerini saymış, Ebû Bekir, Osman, Talha, Zübeyr, Saad ve Abdurrahman'ı zikretmiş, sonra da ben Said'i yâd eylemişti.

ÖLÜMÜ

79 yaşında hicretin 51. senesinde Medine bucaklarından Akik isimli yerde ebedî saadet âlemine göçtü...

Tabii eceliyle vefât eden bu büyük sahabinin ölümünü haber alan Hz. Abdullah bin Ömer hemen onun ikâmetgâhına koştu. Gözlerinden inci taneleri gibi yaşlar akıttı. Hz. Saad bin Ebî Vakkas (r.a.), onu elleriyle yıkadı. Namazını yine Hz. Abdullah bin Ömer kıldırdı ve Medine'ye getirilerek ebediyetin kucağına verildi...

Ömür ırmağını kevserleştirip cennet gölüne akıtan bu büyük sahabiden Allah râzı olsun...

HAZRET-İ EBÛ UBAYDE (R.A.)

Nihayetsiz olan mülkün seyyidi, kâbe kavseyn tahtının padişahı Cenâb-ı Mustafa'nın:

– ***Bu ümmetin emindir!*** buyurduğu büyük insan...

Aşk ve vecd çağlayanı yüce sahabi...

İsmi Âmir, künyesi Ebû Ubeyde, lâkabı Emînül-Ümme'dir. Nesebi, Sonsuzluk Nebisinin nesebiyle Fihri'de birleşiyor...

Allah Resûlü'nün nübüvvetlerinde 28 yaşında... 31 yaşındayken onuncu olarak Müslüman oldu... Ve o günden ölümüne kadar mukaddes dâvâ uğrunda canıyla malıyla savaştı... Allah Resûlü'nden ebediyet müjdesi aldı...

Kendisi Habeşistan'a hicret edenlerdendir. Sonra nur şehri Medine'ye geldi. Allah Resûlü'yle buluştu. Kâinatın Tacı onu ensârdan Hz. Saad bin Muaz ile kardeş yaptı.

GAZÂLAR BOYUNCA

Bütün cenklerde Allah Resûlü'yle beraber bulundu. Şanlı kılıcıyla nice İslâm düşmanının ciğerini deldi.

Mukaddes İslâm'ın tüyler ürpertici ulviyet sahnesi Bedir:

Muazzez sahabi Hz. Ebû Ubeyde (r.a.), Bedir gazâsında aşk ve iman zirvesine yükseldi. Kendisi Peygamber ordusunda cenkleşirken babası da kâfirler safındaydı. Muharebede baba ile oğul karşı karşıya gelmişlerdi. Ebû Ubeyde'nin müşrik babası hançer hançer gözlerle oğluna bakıyor ve onu öldürmek istiyordu. Hz. Ebû Ubeyde müşrik babasının kanını dökmek için onun hücumlarından kendisini sakınıyordu. Fakat hayat gözleri kara topraklara baka baka körleşen müşrik baba, durmadan oğlunu takip ediyordu: İlle de bu ay parçası delikanlıyı öldürmek istiyordu. Nihayet Hz. Ebû Ubeyde dayanamadı: "Yâ Allah!" diye bir nâra attı ve müşrik babasına saldırdı. Aşk ve imanla kabul ettiği dinini fedâ etmektense babasını fedâyı tercih etti. Ve baba oğul arasında müthiş bir cenk başladı... Hz. Ebû Ubeyde babasının etrafında fır fır dönüyor, onun hücumlarını boşa çıkarıyordu. Nihayet beklediği fırsatı yakaladı ve bir vuruşta babasının başını gövdesinden ayırdı. Kesik başı kılıcının ucuna takıp Allah Resûlü'nün huzuruna getirdi. Bunun üzerine şu âyet nâzil oldu:

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ
وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ
أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ
جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ
وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

– Allah’a ve âhiret gününe imanda sebat eden hiçbir kavmin Allah’a ve Resûlü’ne muhalefet eden kimselerle -velev ki onlar, bunların babaları veya oğulları, ve biraderleri, yahut soy soplari olsunlar- dostlaşacaklarını göremezsin. Onlar o kimselerdir ki (Allah) imanı kalplerine yazmış, bunları kendinden bir ruh ile desteklemiştir. Bunları altlarından ırmaklar akan cennetlere sokacaktır. Bunlar orada ebedî kalıcıdırlar. Allah onlardan râzı olmuştur. Onlar da Allah’tan hoşnud olmuşlardır. İşte onlar Allah fırkasıdır. Gözünüzü açın ki Allah fırkası (mensupları) umduklarına erenlerin tâ kendileridir. (Mücâdele, âyet: 22)

Saadetin ve imanın böylesi... Sahabi nedir, kimdir? Şimdi anlayabildiniz mi?

İnsanda öyle bir iman fokurdamalı ki ateşi, buzlu şerbet diye içebilsin... İşte Hz. Ebû Ubeyde bu imanın, bu aşkın, bu vecdin, bu asaletin sahibidir...

Uhud cenginde de büyük kahramanlıklar gösterdi. Allah Resûlü’nün mukaddes yanaklarına batan halkaları dişleriyle çıkardı, bu işi yaparken de ön dişlerinden ikisi kırıldı. Bu muazzam ve misilsiz bağlılığından dolayı Kâinatın Efendisinin duâsını almışlardır...

Bütün ömrünce o nurun etrafında pervane olmuştu. Bütün cenklerde ırmak ırmak taşıp küfür saflarını yarmıştı...

Hendek gazâsında da büyük kahramanlıklar gösterdikten sonra Allah Resûlü onun emrine bir birlik vererek Salebe ve Enmar üzerine gönderdiler. Hicretin altıncı senesinde Hz. Ebû Ubeyde Zıkıssa denilen yere kadar ilerledi, düşmanları dağıtarak geri döndü...

Rıdvan bîatine de iştirak etti. Hudeybiye’de akdolunan musâlahaya şahit oldu. Hicretin yedinci yılında vukûbulan Hayber gazâsına da

katıldı ve görülmemiş bir şekilde cenkleşti... Hayber kalesi İslâm mücahitlerinin hücumuna dayanamayarak çöktü ve zafer Peygamber ordusunun oldu.

Efendiler Efendisi onu çok kere bazı birliklerin başına getirip sefere gönderdiler. O hep Kur'ân caddesinde yürüdü, saadet ülkelerinin altın sabahına erdi. Gönlü billûrlardan daha duruydu. Böyle yüce bir gönüle sahip olana ay bile gıpta eder.

Hız. Ebû Ubeyde (r.a.) gazâlardaki kahramanlıklarından başka diğer zamanlarda da dîn-i mübînin intışarı için çok çalışmış ve başarılı olmuştur.

9. hicret senesinde Necran oymağından bir heyet gelerek Allah Resûlü'ne başvurdu:

– ***Ey Allah'ın Resûlü! Bize İslâmiyeti öğretecek hakkıyla emin bir adam gönder!***

Ebedî hayat müjdecisi buyurdular:

– ***Size hakkıyla emin bir adam göndereceğim!***

Bunun üzerine muazzez sahabileri bir merak aldı. “Acaba Allah Resûlü kimi gönderecek?”

Bütün insanoğıluna Allah müjdesini getiren Efendimiz Hız. Ebû Ubeyde'nin elinden tutarak:

– ***İşte bu zât ümmetin emînidir!*** buyurdular...

Hız. Ebû Ubeyde, başına konan bu gökler dolusu devlet karşısında sevincinden ağıladı...

Cihan semasında avizeleşen hidâyet yıldızı olmak, âlemde her kulun nasibi değildir. Fakat Hız. Ebû Ubeyde (r.a.), bu hidâyet yıldızlarının en parlağından biriydi...

Allah'ın Sevgilisi, Bahreyn ile musalâha akdettiğinde oraya Alâ bin el-Hadramî'yi emir olarak gönderdiler. Onlardan alınan cizyeleri getirmek için de Hız. Ebû Ubeyde'yi vazifelendirdiler. Peygamberden aldığı emirle Hız. Ebû Ubeyde Bahreyn'e gitti, vazifesini üstün bir idrak hissiyle yaptı ve nur şehri Medine'ye döndü. Yanında da epeyce para getirdi.

Ve doğruca Peygamber mescidine koştu. Allah Resûlü'yle birlikte sabah namazını edâ etti. Mescidin içi cıvı cıvı insan kaynıyordu. Yüzlerde ilâhî nurun pırıltıları ışık ışık yanıyordu. Herkes, ama herkes Sonsuzluk Nebisinin elinden ölümsüzlük iksiri içmiş ve İslâm'ın deryasına can atmıştı...

Muazzez sahabi Hz. Ubeyde (r.a.) namazdan sonra mescitten ayrıldı. Medineli sahabiler gözlerini Allah Resûlü'nün mukaddes yüzüne çevirip nazar ettiler. Resûller Serveri de onlara cennetler gibi tebessüm ediyordu. Buyurdular ki:

– ***Galiba Ebû Ubeyde'nin geldiğini ve onun bir şeyler getirdiğini haber aldınız.***

– ***Evet, ey Allah'ın Resûlü!***

– Sizi müjdelerim, hepiniz mesrur olacaksınız. Hüda bilir ki ben sizin fakra uğramanızdan endişe etmem. Endişem dünyanın sizden evvelkilere açıldığı gibi size de açılacağı zaman sizin rekâbete düşmeniz, eskiler gibi rekâbetle meşgul olmanız, onlar gibi iğfal olunmanızdır.

Evet, dünya kimin yüzüne güldüyse sonunda ona bir de sille vurmuştur. Bütün insanoğlu dünya davulunu döve döve ömür tüketiyor, dünya güzeline gönül verenlerin hazin akıbetini düşünen pek azdır... Allah'ı unutup, Allah'ın yarattığı dünyaya bel bağlamak akıllı insanların işi değildir. Dünyanın hicran gecesi ancak İslâm ile saadet sabahına açılacaktır... Yoksa hiçbir kanun, hiçbir nizam, hiçbir idare insanlığı perişanlıktan kurtaramayacaktır... İnsanlık bütün zaman ve mekân boyunca bundan başka bir hakikat bulamayacaktır...

MEKKE FETHİ VE VEDÂ HACCI

Can ırmağını canan denizine akıtan yüce sahabi Hz. Ebû Ubeyde (r.a.) Mekke fethinde de bulundu. Allah Resûlü'nün çevresinden bir nefes olsun ayrılmadı. Kâinatın Tacı ile birlikte Tâif muhasarasına da katıldı ve destanlık çapta kahramanlıklar gösterdi.

10. hicret senesinde yine Peygamberler Peygamberiyle birlikte Vedâ haccına iştirak etti. Allah Resûlü'yle birlikte hac! Kıyas üstü nimet...

Zilkade ayında bir gün. Kâinatın Efendisi yıkandıktan ve öğle namazını edâ ettikten sonra, çevrelerinde dalga dalga insan, Medine'den hareket buyurdular...

Kusvâ isimli develerinin sırtında, dudaklarında hac yolunun hususi nidâsı:

– Lebbeyk, Allâhümme Lebbeyk!.. Yer, gök, dağ, taş, kum gibi insan, aynı sese ses katıyor:

– Lebbeyk, Allâhümme Lebbeyk!..

Hız. Ebû Ubeyde (r.a.) de bu kadronun içinde aşk ile sesleniyor...

Yüz binleri aşan sahâbi topluluğuyla hac edâ edilip tekrar Medine'ye dönölüyor...

Ve insanoğlunun ufku artık risâlet vazifesini tamamlamıştır. Artık visal yolculuğuna çıkacaklar... Nitekim aradan uzun bir zaman geçmeden ebediyetin kucağına can atıyorlar... Onun irtihâli üzerine diğer sahâbilerde olduğu gibi Hız. Ebû Ubeyde de can-ı gönülden yanıyor. Gözlerinden iplik iplik yaşlar akıyor, bütün kâinatı kapkaranlık görüyor... Hicran oku gelip bağrını deliyor... Bütün ömrü boyunca bu hasretle yanıyor, bu devasız derdi çekiyor...

Hız. Ebû Bekir, Hız. Ömer ve Hız. Ebû Ubeyde (r.a.), Allah Resûlü'nün yatağı başındalar. Cenaze hazırlıklarıyla uğraşarak hâzin hâzin konuşurlarken birdenbire kapı vuruldu:

– **Ömer orada mı?**

– **Buradayım, ne var?**

– **Hemen gel!**

– **Gelemem! Allah Resûlü'nün cenaze hazırlıklarıyla uğraşıyoruz!**

– **Gelmelisin! Medineliler, Benî Sâide konağında toplandılar. Allah Resûlü'nden sonra Müslümanlara kimin reis olacağını konuşuyorlar!**

Donup kaldılar...

Hız. Ömer (r.a.), dehşetler içinde kaldı ve Hız. Ebû Bekir'e döndü:

– **Haydi, kalk gidelim Sâidelerin konağına!**

– Hemen gidelim!

Yanlarına Hız. Ebû Ubeyde'yi de alarak Sâidelere vardılar.

Baş dâvâları:

Reis kimden, hangi topluluktan olacak?

Medinelilerin iddiası:

– **Biz İslâm'ın yardımcılarıyız! Bu hâle göre İslâm birliğinde reislik makamının bize geçmesi lâzım...**

Müzakereler uzadıkça uzadı... Hız. Ebû Bekir (r.a.) ilerledi yüksekçe bir yere çıktı ve Medinelilere hitap etti:

– Ey Medineli sahâbiler, Allah Resûlü'nün vefâkâr yardımcıları! Siz, bizzat kendiniz üzerinde dile getirdiğiniz bütün hak ve faziletlere gerçekten mâliksiniz... Fakat İslâm topluluğunun parçaları arasındaki

birliği korumak için, başımıza geçecek olanı Kureyş'ten ve onun mümtaz şahsiyetleri arasından seçmek, zarurettir.

Ve ilerleyip Hz. Ömer'le Ebû Ubeyde (r.a.)'ı öne sürdü ve aralarına girdi:

– **Size bu iki zâttan birini seçmenizi teklif ederim!**

O anda bir uğultu yükseldi. Hemen Hz. Ebû Ubeyde söz aldı:

– **Ey Medineli sahabiler! Siz İslâmiyete ilk yardım eden oldunuz, iftirak ve ihtilâfa ilk sebebiyet veren de siz olmayınız!**

Bu sözler Medinelileri iyice düşündürdü ve hepsi de ona hak verdiler.

Hz. Ebû Ubeyde bu defa Hz. Ebû Bekir'e hitap etti:

– Yâ Ebâ Bekir! Vallâhi sen var iken ben bu topluluğun başına geçmekten hayâ ederim! Sen muhacirlerin efdali, Müslümanların ulususun. Ver elini sana bâat edeyim!..

Ve böylece Hz. Ebû Bekir'e topluca bâat edilmişti...

Hz. Ebû Ubeyde'nin ne kadar yüce bir gönüle sahip olduğunu görünüz. Hz. Ebû Bekir (r.a.) gibi Peygamberlerden sonra insanoğlunun en büyüğü ona hilâfeti teklif etmiş, onun inci dolu gönlü de tam gerçeği aksettirerek Hz. Ebû Bekir'in yüce şahsiyetini dile getirmiştir...

Onlar cihanın fazilet direği, diyanetin billûr çeşmesiydi. Âlemde hiçbir fâni o yüceliğe erememiştir...

BAŞBUĞ

Allah Resûlü'nün ebediyete intikali, tarifi imkânsız bir sarsıntı idi. Birçok kabileler hemen İslâm'dan döndüler. Bazıları da zekât vermemeye kalktı. Başta Müseylemetül Kezzap olmak üzere birtakım deliler nebilik iddiasıyla ortaya çıktı. Sandılar ki, böyle bir bayrak açarsak herkes bize sığınır...

Hidâyete ermiş ümmetin en ulu rahmeti Hz. Ebû Bekir (r.a.), elindeki kuvvetleri âsi oymaklar üzerine yöneltti ve en kısa zamanda ortalığı sùtliman etti. Artık, İslâm sonsuz düzlüğe çıkmış bulunuyordu. Bütün çöpler ve pürüzler temizlemiş ebediyet caddesi ardına kadar açılmıştı...

Halifeler halifesi Peygamber, sahabilerini mescide toplayarak onlara şöyle dedi:

– Allah’a hamd ü senâ olsun ki, yer yer fitne teşebbüsü tez zamanda kökünden kazınmıştır. Şimdi sıra, Allah Resûlü’nün, son günlerinde tertip ve techizini emir buyurdukları ordunun Şam istikametinde sefere çıkmış bulunuyor. Ne düşünüyorsunuz, ey Allah Resûlü’nün sahabileri?

Mescidin içi uğuldadı:

– ***Senin gibi düşünüyoruz, ey Allah Resûlü’nün Halifesi!..***

VE EBEDÎ HAREKET

Bir anlık sarsıntıdan sonra iç düzen yine dışarıya sarkacak ve ufukları zorlayacak hâle gelmişti. Sıddîk-ı Ekber (r.a.) fütuhât devrini bütün canlılığıyla açmıştı...

Gönüllerde kaynaşan cihad şevki, artık fiiliyata dökülmüş bulunuyordu...

Hemen 2 bin kişilik bir asker topluluğu Yezîd bin Ebû Süfyan kumandasında Şam istikametinde harekete geçti... Bu birlik Tebûk mevkiine varınca, kendisinin dört misli bir Bizans ordusu ile karşılaştı ve kılıçlar küfür ormanına daldı... Allah Allah nidâlarıyla kendilerinden dört misli büyük orduyu perişan etti...

Arkasından Şercil bin Hasene, kendi birliğiyle yetişti ve düşman ordusu, hayret, dehşet, ibret içinde kaldı... Ve bir çarık bile kaçıramadan bütün silah ve malzemesini iman ordusuna bırakmak zorunda kaldı. Ganimetler bir zafer nâmesiyle Peygamber halifesi Hz. Ebû Bekir’e gönderildi.

En büyük rikkat ve merhamet madeni Hz. Ebû Bekir (r.a.), hemen Amr bin As’ı dokuz binlik bir ordu ile Filistin üzerine gönderdi. Bir gün sonra da Hz. Ebû Ubeyde’yi başkumandan tâyin ederek geriye kalan kuvvetleri Gabiye istikametinde harekete geçirdi...

Ertesi gün, Peygamber tâbiriyle “Allah’ın çekilmiş kılıcı” Hz. Halid İbni Velid on binlik bir ordunun başında Irak ufuklarını kuşatma hamlesine memur edildi... Hz. Halid’in peşinden sekiz bin askerle başka bir kumandan gelip askerini Hz. Halid’inkilere kattı... Bunun üzerine Hz. Halid (r.a.) üç koldan Fars ülkesine yüklenip birkaç kilit noktasını zaptetti...

Amr bin As da Filistin’i hallaç pamuğu gibi attı ve bu nebiler vatani, Yahudi çerçevesi ve Romalı yolu üzerine İslâm’ın tevhid sancağını dikti.

Hız. Ebû Bekir'in (r.a.) tertipleğiği iman ordusu her tarafı dümdüz ediyor her gittiği yere nur götürüyordu.

Yıldız dolu semanın altında iman ordusu salkım salkım nur saçıyordu. Cihan günleri İslâm'ın ebediyet güneşiiyle ışık ışık olmuştu. Öyle bir saadet devri başlamıştı ki, insanlar bölük bölük İslâm'a geliyordu.

Fakat Şam hâlâ zaptedilememişti. Peygamber halifesi Hız. Ebû Bekir (r.a.)'ın aldığı habere göre Hız. Ebû Ubeyde Şam dolaylarında bir yerde karargâh kurmuş hareketsiz beklemekte ve zaman kaybetmektedir. Deniz deniz kabaaran ve birden kendisini toparlayıp en üstün taarruz gücüne yükselen ve yelpaze gibi şimal istikametlerini okuna hedef tutan İslâm hamlesi; evet bu müthiş hamle câiz midir ki, en nazik yerde akamete uğrasın?

Görünüşte herkesten yumuşak fakat dînî vecibelerde herkesten kavî olan Sıddîk-ı Ekber hemen emir verdi:

– ***Ebû Ubeyde'yi başkumandanlıktan azlediyorum! Yerine Halid İbni Velid'i geçiriyorum!***

Hız. Ebû Ubeyde, Peygamber halifesinin emrine baş eğdi ve birliklerini Hız. Halid'in kumandasına verdi ve hep beraber düşman üzerine yüklendiler.

Böylece İslâm ordusunun sayısı 48 bine varmıştı. Şam kuşatıldı. Şu kadar ki o aralık düşman kuvvetlerinin "Ecnadeyn" taraflarında toplandığı haberi geldi ve dâhi kumandan Hız. Halid ucuz bir zafer hâlinde bir şehri ele geçirmektense düşman kuvvetlerini bozmayı daha uygun buldu ve geyik bacaklı atlarının başını o tarafa çevirdi...

İman ordusu ile küfür ordusu "Ecnadeyn" dolaylarında karşılaştı. Düşman askeri 90.000. İslâm ordusundan bir misli fazla...Fakat iman ordusunda öyle bir aşk var ki; dağlar gibi orduyu toz etmek bir çırpınıışına bakıyor...

90 binlik düşman, din heyecanıyla ilerleyen taş ve demirden sağlam mü'min göğüsler önünde ezilip gitti. Şanlı mücahitler "Allahü Ekber" sesiyle yeri göğü inleterek ilerlediler... Tam bozgun ve müthiş kargaşalık... Bu başarı Şam kapılarının kendi kendine açılmasını sağlayacak derecedeydi. O sırada Allah Resûlü'nün en sadık dostu ve en yakın sevdalısı Hız. Ebû Bekir (r.a.) 9 binlik bir kuvvet daha göndermişti. İman ordusu topyekûn Şam'ı sardı. Şam'da mukavemet

müthiş... Defalarca kalelerden çıkışlar yapıp İslâm ordusuna tosladılar.

İslâm ordusu yolları açan bir kar makinesi gibi küfür saflarını yarıp ilerliyordu. Kâfirler kurtuluşu hemen kalelerin arkasında buluyordu...

Şehirdeki Hristiyanların başında Toma isimli bir kumandan vardı. Sabahın erken saatlerinde rahipler, çıkış hareketinin yapılacağı kapıya yaklaştılar. Kapının üstüne büyük bir haç taktılar. Haçın altına da İncil olduğunu iddia ettikleri bir kitap koydular. Nasipsiz Toma elini bu kitabın üzerine koydu.

– **İlâhî**, dedi; ***bizim dinimiz haksa bize yardım et! Bize yardım et; bizi düşman eline düşürme!***

O gün yine müthiş bir cenk başladı. Toma her tarafa sağındaki zehirli oklardan yağdıırıyordu... Müslümanlar da taş ve demirden daha sağlam iman dolu göğüslerini bu ok yağmuruna siper ediyorlardı.

Bu zehirli oklardan biri İslâm'ın mücahitlerinden Eban'a değdi. İman aslanı Eban yarasını başındaki tûlbentle sarıp cenke devam etmek istedi. Fakat yapamadı çadırına götürülürken şehit olup ebedî cennetlere uçtu. Eban'ın zevcesi yanındaydı. Öyle bir iman asaleti gösterdi ki, öyle içten söz etti ki herkes şaştı. Ne tek damla gözyaşı ne bir çığlık... Şehit kocasının üzerine eğildi ve:

– **Sen**, dedi. ***Ne mesutsun ki Allah'a kavuştun! Ben de senin intikamını alıp sana kavuşacağım!***

Ve kahraman iman kadını yerinden bir ceylan gibi sıçradı, kocasının okunu ve yayını alıp cenk sahnesine koştu. Adalelerini sünger gibi şişiren bir kuvvetle gerdi, biraz ilerideki düşman kumandanını nişan alarak attı. Ok havada vızıltılar çıkararak şimşek gibi bir hızla uçtu ve Toma'nın arkasındaki bayraktarın sırtına saplanıp onu yere serdi. Bayrak Müslümanların eline geçti. Bayrağın peşinden koşmak isteyen Toma'nın tam gözünden içeri bir ok girdi. Toma öküz gibi böğürdü. Bu oku atan da yine Eban'ın kahraman zevcesiydi. Kocasının intikamını almış, düşmanla nasıl cenk edileceğini herkese göstermişti.

Düşman artık Bizans İmparatorundan ümidini kesmişti. Bu ümitsiz bekleyişler içerisinde bocalarken, surların bir tarafında bulunan şanlı sahabe Hz. Ebû Ubeyde'ye el açtı. İmanın nurundan billûrlaşmış Hz. Ebû Ubeyde (r.a.) bazı şartlarla anlaşmayı kabul etti ve cenk

etmeksizin zaferle kal'aya girdi. Başkumandan Hz. Halid (r.a.) ise kal'anın öbür tarafındaydı ve bu anlaşımdan haberi yoktu. O da cenk ede ede ve önüne çıkan her engeli aşşa aşşa Şam'a girdi.

Hz. Halid:

– **İlâhî**, dedi; **bizim dinimiz haksız bize yardım et! diyenin mümessilleri Hz. Ebû Ubeyde'nin merhametine sığındı... O Peygamber çiçeği de, İslâm'ın bütün yeryüzüne ve bütün insanlığa şâmil adalet ölçüleriyle onları hiçbir şeyden mahrum etmedi...**

Zafer müjdesi Halifeler Halifesi Hz. Ebû Bekir'e bir nâme ile gönderildi. Fakat o sırada Cihan Sıddîk'ı ebediyet âlemine göçmüş ve bu müjdeyi alamamıştı... Hz. Ebû Bekir (r.a.), kendisinden sonra halifelik makamına Hz. Ömer'in lâıyk olduğunu sahabilere bildirdi, vasiyetini Hz. Osman (r.a.)'a yazdırdıktan sonra, Tevhid kelimesini hece hece okudu ve cennet yolunu görmek üzere gözlerini saadetle yumdu...

Hak ve adalet güneşi Hz. Ömer (r.a.), yeniden Hz. Ebû Ubeyde'yi başkumandanlığa getirdi... Hz. Ebû Ubeyde (r.a.), emrindeki birliklere "Hazır ol!" emrini verdi. Ve İslâm ordusu yeni bir şevkle cenk sahnelerine süzüldü...

İman ordusu Şam'ı fethedince Bizans İmparatoru müthiş bir korkuya kapıldı. 50 bin kişilik bir ordu hazırlayarak Müslümanlara karşı cephe aldı. Fakat Müslümanlar sadece Allah'a güveniyor ve bu iman kuvvetiyle dağı aşp karalar fethediyordu. Bizans'ın 50 bin kişilik ordusundan kim korkacaktı?.. Nitekim korkmadılar ve aslanlar gibi gazâ meydanlarına atıldılar. Bizans yine çaresiz kalmıştı. Bir defa da, bizzat İslâm ordularının başkumandanı ile görüşmek ve barış müzakeresine girişmek istediler. Bir elçi gönderdiler. Elçi geldi, kumandan çadırına götürüldü. Fakat hayret ve dehşet içinde kaldı. Zira İslâm kumandanını da kendi kumandanları gibi debdebe içinde göreceğini sanıyordu. Elçinin hayal âleminin billûr saraylarında altın taht üzerinde ihtişamla oturan bir kumandan vardı. Fakat şimdi gördüğü manzara tüyler ürpertici bir manzaraydı...

Elçi, Allah Resûlü'nün muazzez sahabisi ve İslâm ordusunun başbuğu Hz. Ebû Ubeyde'yi yere oturmuş, önündeki okları muayene ederken buldu. Ve şaşkınlıkla sordu:

– **Başkumandanınız nerede? Cevap yine müthişti:**

- ***İşte ileride oturuyor!***
- ***Nasıl olur, bir yanlışlık olmasın?***
- ***Hayır, yanlışlık yoktur!***

Elçi iyice aptallaştı. Nasıl oluyordu bu iş? Bütün cihan ordularını yenen, bir yelpaze gibi ufuktan ufuğa açılan, zaferlerine zaferler katan bir ordunun başkumandanı böyle mi olacaktı?..

Elçi ezile büzüle ilerledi ve Hz. Ebû Ubeyde'nin huzuruna varıp mırıldandı:

- ***Başkumandan siz misiniz?***
- ***Evet, benim!***
- ***Ömrümde böyle şey görmedim! Fakat işte gerçek...***

Bizans elçisi zeki bir adamdı. Müslümanlardaki azim ve iradeyi görünce kendilerinin bir hayâl âleminde yüzdüğünü anladı...

Teklifini yaptı:

- ***Şayet Müslümanlar geri dönmeyi kabul ederlerse adam başına iki altın vermeye hazırız!***

Hz. Ebû Ubeyde (r.a.) gök gibi gürledi:

- ***Olmaz!..***

Elçi, başı önde ve perişan bir hâlde geri döndü, Müslümanları para ile kandırmanın imkânsız olduğunu bir kere daha anladı...

Şanlı başbuğ Hz. Ebû Ubeyde (r.a.) İslâm ordusuna “Dikkat!” komutunu verdi. Durumu bir nâme ile Peygamber halifesi Hz. Ömer (r.a.)'e bildirdi.

Ebedî olarak zulmün kapısını kapayan muhteşem adalet sultanı Hz. Ömer (r.a.), başkumandana verdiği cevapta İslâm mücahitlerini savaşa teşvik etmesini ve sadece Allah'a güvenmesini tavsiye etti...

Altın kalbli sahabi Hz. Ebû Ubeyde (r.a.) canlı orduya “Hücum!” emrini verdi... İslâm mücahitleri tekbir sesleriyle dağı taşı inleterek hücumla geçtiler.

Hz. Ebû Ubeyde (r.a.) İslâm mücahitlerine şöyle seslendi:

- ***Ey Allah'ın kulları! Allah'ın yardımını sabır ve sebatla bekleyiniz! Çünkü Allah sabredenlerle beraberdir.***

İki ordu birbirine tosladı. At kişnemeleri kılıç şakırtıları, tekbir sesleri bulut bulut göklere yükseliyordu, iman kılıcı küfür ormanını biçiyor, biçiyor... Feryatlar, inilti ve öldüm sesleri arasında 50 bin kişilik Bizans ordusu eridi... Bu aşka, bu imana, bu şevke, bu ilâhî heyecana hangi ordu karşı durabilirdi ki... İslâm'ın altınla doldurduğu

parlak kalpler Allah ve Resûlullah muhabbetiyle pırıl pırıl çarparken, onun önünde dağlar durabilir miydi?..

Şu destan çapındaki kahramanlığa bir bakınız. İman ordusunun sol kanat kumandanı Hâşim bin Atabe bayrağı eline aldı ve avaz avaz haykırdı:

– Bu bayrağı Bizans ordusunun merkezine dikmeden geri dönmeyeceğim!

Ve bir edâ, bir öldürücü heybet, bir âbide ihtişamıyla düşman saflarına doğru ilerledi. Hâşim'in üstüne 5-10 kişi birden çullandı... Fakat Hâşim bir silkinişte hepsini ayağının dibine döktü... Yıldırımından bir gülle gibi kılıcını sağa sola havale etti... Kâfirler hayret ve dehşetle kaçıyorlardı... Cenk meydanı bir kan havuzunu andırıyordu. Kimi kâfirin kafası, kimi kâfirin kolu, kimi kâfirin de bacağı vücudundan ayrılmıştı... Bir bâtil dâvâ uğruna ebedî azap diyarını boylayanların sayısı gittikçe artıyordu... İslâm'ın ölüm saçan, felâketler yağdıran, fırtınalar koparan kılıcı düşmanın ense köküne inmişti... Yine Hak galip, bâtil mağlup olmuştu... “Zaten hak her zaman galiptir.”

Şanlı ordunun şanlı başbuğu Hz. Ebû Ubeyde (r.a.), Cenâb-ı Ömer'e zafer müjdesini uçurdu... Ve mağluplara yapılacak muameleyi sordu. İrfan denizine gark olmuş din büyüğünden aldığı cevapta; **“Mağlupların ehli zimmet sayılması, toprakların eski sahiplerine terk edilmesi”** bildiriliyordu...

İslâm'ın şu göz kamaştıran adaletine bakınız:

“Herkesin malı, canı, yeri, yurdu, tapınaklar emniyettedir. Ancak parasını ödemek şartı ile câmi yapmak için yer alınabilecektir.”

İşte nizam üstü nizam. Mukaddes İslâm'ın bütün insanlığa sunduğu gerçek medeniyet...

YERMÜK CENGİ

Enbiyanın ekmeli, evliyanın emeli, kevn-ü mekân temeli Cenâb-ı Mustafa'nın muazzez sahabisi Hz. Ebû Ubeyde'nin başbuğluğundaki kıymet ve kuvvetini gösteren en büyük hâdise Yermük cengidir...

İslâm ordularının birbiri arkasından kazandığı zaferler Bizans İmparatoruna ulaşmış ve İmparator artık İslâm dininin dünya çapına ulaşma devrine girdiğini anlamıştı. Bu dalga dalga kabaran İslâm

okyanusunu nasıl durdurmalıydı? Bu, kâinatı bir baştan öbür başa kuşatan nur çağlayanını nasıl durdurmalıydı?.. Çarelerin ötesindeki çareleri düşünmeye başlayan Şarkî Roma İmparatoru, yüz binleri çerçeveleyen korkunç bir kuvvetle İslâm'ın karşısına çıkmaya karar vermişti... Böylece Hristiyanlıkla Müslümanlık, Doğuyla Batı arasında ilk büyük hesaplaşma çığırı açılmış oluyordu...

Kâfirler güya, Allah'ın nurunu söndüreceklerdi. İnsanlık binasını şeytanî kazma ve küreklerle yıkmak emelindeydiler... Gürül gürül akan nur ırmaklarının yerine kan ırmakları akıtmak istiyorlardı.

İman ordusunun şanlı Başbuğu Hz. Ebû Ubeyde (r.a.), süvari ve piyade, büyük birliklerin kendi üzerine yürüdüğünü haber alınca, dâhi kumandan ve "Allah'ın Kılıcı" Hz. Halid İbni Velid'in reyile, Yermük mevkiine çekilerek düşmanı beklemeye koyuldu... Bu mevzi, hem harp sahası bakımından en elverişli, hem de gerilerden gelecek imdada en müsait noktaydı...

Küfür ordusu alayları, derya gibi Yermük sahasında göründü. Dünyada ne kadar imansız varsa bir araya gelmişti. 200 bin kişilik bu derya gibi ordunun karşısında sadece 35 bin iman aslanı vardı. Evet, bu kadarcık küçük bir ordu, dev gibi bir orduyu nasıl yenecekti? İmanın neler yaptığını, Allah'a teslimiyetin misilsiz örneğini bütün dünya bir kere daha hayretler içinde görecekti...

Şuur gözlerine hikmet sürmesi çekilen ve saadet cennetleriyle müjdelenen Hz. Ebû Ubeyde (r.a.), Hz. Halid İbni Velid'i kumanda mevkiine getirdi ve mutlak itaat emriyle ordunun başına geçirdi... Dâhi kumandan Hz. Halid, elinde şanlı sancak, alınları kartopu, cins atlara binmiş süvarilerinin önünde mevki aldı.. Yıldız yıldız, ışık ışık pırıldayan İslâm mücahitleri kumandanlarının arkasında mevzilendiler... Bu sırada küfür ordusundan bir elçi gelerek şu teklifi yaptı:

– Cenkten vazgeçerseniz, üç yıldır zaptettiğiniz yerleri size bırakacağız!..

Hile ve tertip kokan bu teklifi reddettiler:

– Topyekûn İslâm'ı kabul eder, yahut cizye vermeye râzı olursunuz! Bu takdirde sulha yanaşırız... Yoksa aramızda hakem kılıçtır!..

Ve artık harp kaçınılmaz olmuştu...

İman ordusu “Allah Allah!” nidâlarıyla gökleri inletirken düşman safından kara cübbeli bir adam cenk meydanına doğru ilerledi ve karanlık ağzını açıp haykırdı:

– **Benimle dövüşecek biri var mı?**

Bir iman aslanı ortalığı çınlattı:

– **Ben varım!**

Hiz. Halid İbni Velid (r.a.), Kays bin Habire’yi Patrik’in karşısına çıkardı.

İslâm mücahidi erkek adımlarla cenk sahnesine doğru yürüdü ve gök gibi gürledi:

– **İslâm’a gel, ey Patrik.**

Karanlık adam böğürdü:

– **Asla!..**

– **Pekâlâ... Başına geleceklere katlan ve gideceğin azap çukurunu gör!..**

Patrik ne oldum, ne oluyorum demek fırsatını bile bulamadan İslâm mücahidi yıldırımından bir gülle gibi kılıcını havale etti ve Patriğin imansız kafasını uçuruverdi...

İslâm ordusunda deniz deniz köpürme ve ırmak ırmak çağlama...

Harp bütün şiddetiyle patladı ve güneşin batmasına kadar, çelik sesleri, at kişnemeleri, naralar, kılıç cızırtıları içinde devam etti.. Ne olup bittiği anlaşılamayan bir karışıklık... İslâm ordusundan on şehit ve büyüklerden beş kişinin esareti...

Sabah olur olmaz, Hiz. Ebû Ubeyde (r.a.), atlarını çatlasıya süren habercilerle Allah Resûlü’nün Halifesinden imdat istedi...

Adaletin muhteşem sultanı Hiz. Ömer (r.a.), Peygamber sahabilerini toplayıp onlarla müşavere etti... Toplantıda bulunan Allah’ın Aslanı ve Evliyalar Sultanı Hiz. Ali şöyle dedi:

– Ey Mü’minlerin Emîri! Bu cenk, ebediyen destan gibi anılacağını Allah Resûlü’nün bana haber verdikleri büyük hâdisedir. Asla keder etme ve Ebû Ubeyde’ye, Allah’ın nusreti sana kâfidir, diye yaz!

Cenâb-ı Ömer (r.a.), Yemen ve bazı taraflardan gelen kuvvetleri hemen Hiz. Ebû Ubeyde’ye unutulmaz bir nâme ile gönderdi:

– **İnanınız; dayanınız, sabrediniz, bağlanınız, kurtulunuz! Allah sizlerle beraberdir!..**

Reisler reisi Hiz. Ömer’in gönderdiği imdat kuvvetleri yolda beş bin kişilik bir Roma birliğine rastladılar ve dört nala atlı bir manevrayla

bunları sıkıca kuşatıp dört binini kılıçtan geçirdiler ve binini esir ettiler. Ölülerin başlarını da mızraklarına takıp Yermük ufuklarında göründüler... Gelen imdat kuvvetleriyle, Hz. Ebû Ubeyde ordusu 46 bin kişiye vardı...

Bizans kumandanı, “Allah’ın Kılıcı! Hz. Halid İbni Velid’i tuzağa düşürmek için, güya sulh şartlarını konuşmak üzere çadırına dâvet etti. Dâhi kumandan yanına 100 fedai alıp gitti... Tam mel’ûn emellerini gerçekleştirecekleri sırada Hz. Halid ve fedaileri kılıçlarını çektiler, ölüm meleğinin burnunun ucuna kadar geldiğini ve canını kaybedeceğini anlayan Bizanslı kumandan işi şaka diye göstermeye kalkıştı... Hz. Halid (r.a.) buna inanmış gibi görünerek ne istediklerini sordu. Bizans kumandanı söze başladı. Önce Hz. İsa’yı övdü. Sonra imparatorlarının kudret ve kuvvetinden söz etti...

İmanın billûrlaşmış nurdan âbidesi Hz. Halid (r.a.) ona şu cevabı verdi:

– Sizin hükümdarınız dediğiniz gibi olabilir. Bizim reisimiz, bir an için, bize zulmetmeyi aklından geçirmez. Zulmedecek olsa onu, hemen yerinden alırız...

Bizans kumandanı yine birçok meziyetlerini saydı ise de Hz. Halid İbni Velid’e tesir etmedi... Hz. Halid ona karşı mukaddes teklifini yaptı:

– İslâm’a gelin, kurtuluşa erin veya bize cizye vermeye râzı olun!

Bizans kumandanı mağrur bir edâ ile ordusunu işaret ederek şöyle dedi:

– İşte şu gördüğün ordu öldükten sonra da cizyeyi kabul etmez!

Hz. Halid (r.a.) ortalığı çınlattı:

– Öyleyse başınıza geleceklere katlanınız!

Ve orada esir olan beş büyük İslâm mücahidini de yanına alarak karargâhına döndü...

Ertesi gün, yine sabahtan akşama kadar kanlı cenk... Dağ, taş, dere, tepe askerle dolu ve yerler kan havuzu...

EN KORKUNÇ CENK

Karşılıklı anlaşmazlık... Bir hafta harbe ara verildi ve sekizinci gün sabahtan akşama, üç gün devam etmek üzere cenklerin en müthiş

ve en kanlısı başladı...

İslâm ordusu yine tekbir sesleriyle hücum üstüne hücum ediyordu. Öyle bir an geldi ki, yer gök tevhid nağmeleriyle inledi... İslâm safındaki kadınlar da, dişi kaplanlar gibi düşmana saldırdılar ve imanın ne demek olduğunu gösterdiler...

Müthiş bir boğuşma başlamıştı. Cengin üçüncü günü, sadece bir iman seli hâlinde Bizans ordusunun kalp noktasına çullandılar. Serahbil b. Hasene savaşın en şiddetli anında yüksek sesle Kur'ân-ı Kerîm'den şu âyeti okumaya başladı:

إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَىٰ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِآنَ
لَهُمُ الْجَنَّةُ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ
وَيُقْتَلُونَ

“Şüphesiz ki Allah hak yolunda (muharebe ederek düşmanları öldürmekte, öldürülmekte onların mü'minlerin canlarını ve mallarını -kendilerine Cennet (vermek) mukabilinde- satın almıştır.”

İman ordusu büsbütün şevke geldi ve olanca kuvvetiyle düşmana yüklendi. Düşman cephesi çatırdadı ve çöktü... Panik... İki yüz bin kişilik derya gibi ordu, birbirini çiğneyerek kaçıyordu... İslâm süvarisi, elde yalın kılıç, atıldı ve kaçan piyadeyi ot gibi biçti... Cenk sahnesi oluk oluk akan kanlarla sulandı...

O civardaki bir gölde boğulanlardan başka, Bizanslılar 100 bin ölü verdi, 40 bin kişi de esir düştü... Zafer, zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberinin yıllarca evvel Hz. Ali'ye buyurdıkları şekilde, destan gibi anılacak bir şey oldu...

İşte Bedirlere nur serpen ordu,

Şimdi de burayı fethediyordu...

Bu imandır, ülkeler fethেyleyen o kuvvet,

Vallâhi esir olmaz: “Rabbim bir!” diyen millet!..

Gönüller aydınlatan din büyüğü Cenâb-ı Ömer (r.a.) nur şehri Medine'de Yermük zaferinin müjdesini bekliyordu, İslâm ordusunun şanlı başbuğu Hz. Ebû Ubeyde (r.a.), zaferi, her kelimesinden iman ve hamd kıvılcımları fışkıran bir nâme ile Hz. Ömer (r.a.)'e bildirdi.

Bu müjdeyi alan muhteşem büyük elmas elmas gözyaşı döktü ve secdelere kapanıp Allah'a hamd etti...

İşte Peygamber elinden ölümsüzlük iksiri içen yüce gönüllü sahabi Hz. Ebû Ubeyde (r.a.), dağlar gibi ordu ile boğuştu ve bu küfür ormanını kılıçtan geçirerek İslâm'a yeni bir zafer daha hediye etti...

İslâm aksiyonu bir nefes olsun durmadı. Hz. Ebû Ubeyde (r.a.), bu defa da Kudüs üzerine yürüdü ve şehri kuşattı...

Dört ay süren kuşatmadan sonra Hz. Ebû Ubeyde, sulh yoluyla anlaşma zemini açmak istedi:

– ***Ey Beyt halkı, dedi; aramızda sulh yapalım!***

Yahudilerin ruhani reisleri dediler ki:

– ***Sıfatları ve şekli, ismiyle beraber Tevrat'ta yazılı olan Ömer gelmedikçe bu mevzuyu konuşmayız. O gelirse, muharebesiz ve mukavemetsiz olarak kapıları size açarız!***

Hz. Ebû Ubeyde (r.a.), vaziyeti adalet sultanı Hz. Ömer'e bildirdi.

Ebedî olarak zulmün kapısını kapayan Hz. Ömer (r.a.), Medine'de kendi yerine Hz. Ali'yi bırakıp milâdî 637 senesinde Peygamber beldesinden yine bir başka Peygamber beldesi olan Kudüs'e hareket etti...

Uzun ve yorucu bir yolculuktan sonra Kudüs önlerindeki İslâm ordusunun karargâhına vardı... Orduda şevk ve saadet büyük... Herkes ve her şey, yeni bir hayat kazanmışçasına seviniyor, mühacitler birbiriyle öpüşüyor, herkes birbirini tebrik ediyor...

Altın kalpli din büyüğü Cenâb-ı Ömer (r.a.) başkumandan Hz. Ebû Ubeyde'den başlayarak mücahitleri teker teker kucaklıyor, hâl ve hatırlarını sorduktan sonra yüksekçe bir yere çıkıp şöyle diyor:

– ***Allah'a hamd ve şükürler olsun!.. O ki, birdir... Mülkünde ortak yoktur... Allah ki, hamîd ve mecîd, kavî ve şedîd ve dilediğini işlemekte fa'al... Hamd ve şükürler olsun Allah'a ki, bize İslâm ile ikram etti, bizi salât ve selâmın sahibi Cenâb-ı Muhammed Mustafa (s.a.v.) ile hakka yöneltti, hüsrân ve dalâletten kurtardı.***

Dağınıklık ve ayrılıktan sona bizi topladı ve birleştirdi, kin ve düşmanlıktan sonra kalplerimizi sevgiyle demetledi...

Bu nimetlere karşı şükrediniz ki, daha fazlasına nâil olabilirsiniz!

وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ
لَأُزِيدَنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ

Zira Allah buyurdu:

– “**Nimetlerime şükrediniz, ben de onları ziyade ederim; küfranda bulunursanız azabım büyüktür.**”

Ben de size, zâtından başka her şeyin fânî olduğu, bekânın ancak zâtına mahsus bulunduğu, takvâsıyla dostlarının nimetlendiği ve isyanıyla düşmanlarının mahvolduğu Allah’a ve emirlerine bağlanmanızı tavsiye ederim. Ey insanlar! Kalp hoşnutsuzluğuna düşmeyerek mallarınızın zekâtını edâ ediniz ve size verilen öğütleri dinleyiniz! Akıllı, dinini korur ve saadete ehil olur. Siz Peygamberinizin sünnetine bağlanınız ve Kur’ân tilâvetine devam ediniz! Kur’ân’da şifâ ve sevap vardır.

Âlemde, bir devlet reisi lisanıyla böyle bir yıldızdan bir yıldıza mahyalaşacak şekilde sözü Müslümanlardan başka kim söyleyebilmiştir?

İşte Müslümanlığın altınla doldurduğu kalplerdeki saffet ve ulviyet!

Bu, herbiri bir yıldız ihtişamındaki sözleri dinleyen İslâm mücahitleri, hüngür hüngür ağladılar ve füyûzât-ı Rabbani dalga dalga gönüllere doldu... Artık böyle bir orduya hangi güç karşı koyabilir?..

Cenâb-ı Fârûk (r.a.) Peygamber beldesi Medine’den sade ve gösterişsiz bir şekilde yola çıkmıştı... Hayvana eziyet olmasın diye bazen yaya yürüyor, bazen de kölesini bindiriyordu. Böylece İslâm ordugâhına kadar gelmişlerdi... Şimdi de Kudüs’e gidecekti.

Şimdi ordular başkumandanı Hz. Ebû Ubeyde (r.a.) ileri atıldı:

– Aman, ey Allah Resûlü’nün halifesi, dedi; keşke deve yerine ata binse idiniz. Üzerinizdeki elbiseyi de çıkarıp başka bir kılığa bürünseniz... Ne olur?

Hz. Ebû Ubeyde (r.a.), Cenâb-ı Ömer’e, “Mü’minler Emîri”ne uygun bir şekil tavsiye etti. Koca dinin ve koca devletin reisi de bu tavsiyeyi tuttu.

Sırtına beyaz bir elbise ve altına soylu bir at verdiler. Halifeler Halifesi elbiseyi giydi ve ata atladı. Fakat üç beş adım gitti, gitmedi hemen attan aşağıya indi ve sırtındaki elbiseyi çıkardı. Sonra birçok

yerinden yamalı eski harmanisini sırtına geçirdi ve çilekeş devesine atladı ve kendisine şaşkın şaşkın bakan insanlara hitap etti:

– Az kaldı, Emîriniz, cins ata binip yeni elbise giymekle kalbini yoklayan kibirden helâk oluyordu. Zira ben Allah'ın Resûlü'nden duydum: “Kalbinde zerre miktar kibir bulunan kimse cennete giremez!”

Şanlı başkumandan Hz. Ebû Ubeyde (r.a.) yine itiraz etmek istedi:

– ***Ey Mü'minlerin Emîri, dedi; devletin itibarının sarsılacağından korkuyoruz!***

Gönlü billûrlardan daha duru, kalbi elmaslardan daha parlak olan Hz. Ömer (r.a.), gün kadar aydınlık yüzünü kumandana döndürdü ve tane tane konuştu:

– ***Cenâb-ı Hakk'ın bize ihsân ettiği bu yücelik Müslümanlığa aittir. Kendimiz için sadelik yetişir!..***

Cennet ehlinin aydın ışığı Cenâb-ı Fârûk (r.a.), peşinde dalga dalga insan, bu sadelikle Kudüs'e girdi... Kudüs halkı cihanın adalet sultanını en taşkın bir hürmet hissiyle istikbal etti...

TAŞKIN VECD

O anda, o mesut demde ve o muhteşem günde birçok mücahit, orduda bulunan Peygamber müezzini Hz. Bilâl-i Habeşî'yi dalga dalga sardı:

– ***Bu mutlu günün şerefine ezanı sen oku! Yâ Bilâl!***

Bu ricaya halifeninkiler de katıldı:

– ***Bu mutlu günümüzü sesinle şereflendireceksin, değil mi, Bilâl?***

Cenâb-ı Bilâl (r.a.) Allah Resûlü'nün ebediyete intikalinden beri hiç ezan okumamıştı. Boğazının düğüm düğüm olduğunu sanmıştı.

Fakat Peygamber bülbülü o gün ısrarlara dayanamadı ve ezanı okumaya başladı:

ALLAHÜ EKBER! ALLAHÜ EKBER!

Daha ilk tekbirde gönüller tutuşu. Gözler sebil sebil aktı. Sonsuzluk Nebisi kabirlerinden doğrulmuş gibi bir haşyet... ***“Allahü Ekber!”*** dedikçe tüyler ürperiyor, sineler alev alev yanıyor yer ve gök görülür inliyor...

İslâm ordusunun başkumandanı Hz. Ebû Ubeyde de kendini tutamıyor ve hıçkırma hıçkırma ağlıyor... Hz. Muaz İbni Cebel kendisinden öyle geçiyor ki, uzun zaman kendini toparlayamıyor.

Ezandan sonra taşkın bir vecd içinde namaz kılınıyor. Ve Hz. Ömer (r.a.) 10 gün orada kaldıktan sonra nur şehri Medine'ye dönüyor...

HEP İLERİ

İslâm ordusu bir nefes durmaksızın ufuktan ufuğa kanat açıyor ve küfür kanserini kökünden kazıyor...

Hidâyet incisi Hz. Ebû Ubeyde, mücahitleri etrafına halka halka topladıktan sonra onlara şöyle diyor:

– **Müslümanlar! Biliniz ki, sabr ü sebat eden dünyanın her çeşit nimetine kavuşacaktır. Ölenler için sizi temin ederim ki, bizzat Allah Resûlü'nün şu sözleri söylediğini kulaklarımla duydum: “Bir insan müşrik olmadığı hâlde cenk meydanında ölürse Cennete girer!”**

Ve iman ordusu ırmak ırmak çağlayarak ilerliyor. Önüne çıkan bütün engelleri aşıyor, zaferlerine yeni zaferler katıyor...

BİR KUMANDAN Kİ...

İslâm'ın incilerle doldurduğu kalplerdeki ulviyete bakınız.

İman ordusu bu cenkler esnasında yiyecek ve içecek sıkıntısına düşmüştü. Sabahtan akşama kadar kılıç sallayan mücahitler içecek bir yudum su bulamıyor, bir dilim ekmeğe hasret çekiyordu. Bu sırada ordunun başkumandanı Hz. Ebû Ubeyde'ye bir tepsi içinde yiyecek ve içecek getirdiler. Onu kendi nefislerine tercih ediyorlardı. Allah Resûlü'nün **“Bu ümmetin emindir”** buyurduğu bu büyük sahabiye canlarından da aziz tutuyorlardı... Bunun için bütün gayretler gösterilerek bir sofraya hazırlanmıştı:

– **Buyrun, aziz kumandanımız! Afiyetle yiyiniz!..** dediler...

Peygamber bağında yetişen hakikat goncası Hz. Ebû Ubeyde sordu:

– **Mücahitlerimizin sofrasında da böyle soğuk su, taze ekmek var mı? Yoksa sırf ben kumandanınız olduğum için mi böyle hareket ediyorsunuz?**

Cevap verdiler:

– Aziz kumandanımız! Kardeşlerimiz bu soğuk su ile şu taze ekmeği sizin için saklamışlardı...

Hız. Ebû Ubeyde (r.a.), coşkun bir iman asaletiyle sofrayı geri itti. Kızgın kumların üzerine diz çöktü ve tane tane konuştu:

– Allah'ın rızâsı ve Resûlü'nün hoşnutluğu için kanlarını sebil eden İslâm mücahitlerinin sofralarından farklı bir sofraya oturmak kadar büyük ve kötü hareket tasavvur edemiyorum! Onlar, benimle aynı safta düşmana karşı kılıç sallasınlar da, ben yemek zamanında onlardan ayrı yemek yiyeyim; bu olur mu? Bu soğuk su ile, şu taze ekmeği götürünüz! Kardeşlerimin içtiği sıcak sudan ve yediği kuru ekmekten getiriniz! Yoksa ordu kumandanı değil, Müslümanların halifesi bile olsa Ebû Ubeyde, bu hususî sofraya vallâhi oturmaz!..

Ve gözlerinden damla damla yaşlar sakalına kadar yuvarlandı. Kimbilir, o an neler hissediyordu?..

Ne tarihlerin bildiği, ne de insanoğlunun hayal edebildiği bir gerçek... İşte İslâm ve işte insanlık...

İnsanoğlu bütün zaman ve mekân boyunca başını nereye vurmuşsa bundan başka bir saadet yolu bulamamıştır ve bundan sonra da nereye başvurursa yine İslâm'dan başka kurtuluş bulamayacaktır!..

YİNE GÖZYAŞI

Bir gün Cenâb-ı Ebû Ubeyde'nin huzuruna girenler onun gözlerinden billûr billûr yaşlar akmakta olduğunu gördüler. Ve hayretle sordular:

– Ey Ebû Ubeyde! Niçin ağlıyorsun?

– Niçin ağladığımı mı soruyorsunuz?

– Evet!

– Bir gün Allah Resûlü'yle beraberdik. Cenâb-ı Hakk'ın Müslümanlara ihsân edeceği fütuhattan bahis buyuruyorlardı. Bu fütihat arasında Şam'ı da zikrettiler. Sonra mukaddes nazarlarını bana çevirerek:

– Ey Ebû Ubeyde, dediler; Cenâb-ı Hak senin ömrünü uzatırsa şuna dikkat et. Sana üç hizmetçi kâfidir. Bunlardan biri seninle birlikte sefer eder, biri sana hizmet eyler, öbürü de ehlü iyâlinin

işleriyle meşgul olur. Sonra sana üç hayvan da kâfidir: Biri adamına, biri eşyana, diğeri de sana...”

Topyekûn zaman ve mekânın ve bütün mahlûkatın Peygamberi böyle buyurduğu hâlde evime bakıyorum da hizmetçilerle dolu görüyorum. Sonra ahırına bakıyorum, onun da develerle, atlarla dolu olduğunu görüyorum. Bu hâlden sonra Allah'ın Resûlü ile hangi yüzle karşılaşabilirim? Hâlbuki Nebiyyi Muhterem (s.a.v.), ***“Sizin içinizde en çok sevdiklerim ve en yakınlarım, bana, benden ayrıldıkları hâl üzere mülâki olanlardır.”*** buyurmuştu...

Bir defa düşünelim ki, Hz. Ebû Ubeyde'nin evini dolduran hizmetçiler ahırını dolduran atlar, develer, onun alnından yıldız yıldız akıttığı terlerin hakkı idi... İslâm orduları başbuğu, ülkeler fatihi, yüce din eri, şöhretli sahabi bir dakika bile Sonsuzluk Nebisinin sözlerini unutamıyor, en meşru kazancından bile müteessir olarak inci inci yaşlar döküyor... Bu ince gönüle, bu parlak fikire, bu ilâhî aşka sahip olana elbette cennetler müştak olacak...

Onun gönül toprağında, marifetullah ağaçları yeşermişti. Hayat pınarı sevda sahillerine doğru akmıştı, ömür nefeslerini Rabbini zikrederek tüketmişti... Kur'ân caddesine saadette yürümüş, ömür trenini iman rayları üzerinde akıtarak cennet istasyonuna doğru yolcu olmuştu... O, ruhunu ilâhî adaletin emrine vermiş, kalbini aşkı ilâhî ile parlatmış yüce bir sultandı...

Evet, her fâni gibi o da bu temeli çürük dünyaya vedâ etti. Bu dünya öyle faziletli insanları bir daha görmedi... 18. hicret yılında İslâm ordusunda veba salgını vukû bulmuştu. Hz. Ömer (r.a.), vaziyeti gözleriyle görmek, alınacak tedbirleri bizzat incelemek için Şam'a hareket etti. Dağlar, çöller, uzun yollar geçildikten sonra nihayet İslâm ordusunun karargâhına vardı. Kendisini istikbal eden İslâm mücahitlerine her şeyden önce şöyle sordu:

– ***Kardeşim nerede?***

– Ey Mü'minler Emîri! Kimi soruyorsunuz?

– ***Ebû Ubeyde'yi soruyorum!***

– Şimdi geliyor!..

Ve az sonra Hz. Ebû Ubeyde (r.a.) koşa koşa geldi. İki sultan selâmlaşıp kucaklaştılar... İkisinin de gözleri dolu dolu idi... Bu ilâhî kaynaşma, bu samimi muhabbet gözyaşları bütün orduyu heyecana boğmuştu.

Reisler reisi Hz. Ömer (r.a.):

- ***Yâ Ebû Ubeyde, dedi; haydi senin evine gidelim!***
- ***Benim evimde ne yapacaksın, ey Mü'minlerin Emîri?***
- ***Evinî görmek istiyorum!***
- ***Beni gördün ya...***
- ***Olsun, evini de göreyim...***
- ***Pekâlâ...***

Şanlı başbuğ, halifeler halifesinin önüne düştü ve doğruca evine götürdü. Hz. Ömer (r.a.)'in hayretten gözleri açıldı. Hz. Ebû Ubeyde'nin evinde bir şey göremeyince sordu:

- ***Nerede senin eşyan?***
- ***İşte, ey Mü'minlerin Emîri!***
- ***Burada bir keçe, bir kırbadan başka eşya yok.***
- ***Evet, öyle...***
- ***Sen Emîrsin, senin burada yiyecek bir şeyin yok mu?***
- ***Var...***
- ***Getir öyleyse...***

Hz. Ebû Ubeyde (r.a.), bir zenbil getirerek içinden birkaç lokma çıkardı:

- Buyur, ey Mü'minler Emîri!

Bu hâli gören Hz. Ömer (r.a.) kendini tutamadı ve hüngür hüngür ağlamaya başladı. Ve yaşlı gözlerini Hz. Ebû Ubeyde'ye çevirerek:

– ***Ebû Ubeyde! Dünya herkesi değiştirdi, yalnız seni değiştiremedi!***

Bir defasında da Hz. Ömer (r.a.), Hz. Ebû Ubeyde'nin şahsına dört bin dirhem göndermiş ve bu parayı ona götürecek adama da:

– ***Bu parayı Ebû Ubeyde'ye götür, fakat dikkat et, bakalım, bu parayı ne yapacak?*** demişti...

Adam parayı götürüp Hz. Ebû Ubeyde'ye takdim etti. Şanlı sahâbi paraya elini bile sürmedi, onu hemen götürüp İslâm mücahitlerine dağıttı...

Halifenin adamı geri dönüp durumu Hz. Ömer'e anlattı. Hz. Ömer (r.a.), yine gözyaşları içinde ellerini Allah'ın hacet kapısına açtı ve şöyle duâ yaptı:

– ***Sana hamd olsun Allahım! Müslümanlar içinde böyle insanlar var!***

Evet, işte o altın kalpli insanlar böyleydi...

Sen ey 20. asrın insanı! Ağla, ağla, ağla... Karabahtına...

İrfan denizine gark olmuş din büyüğü Cenâb-ı Ebû Ubeyde (r.a.), o faziletin ve o ahlâkın sahibiydi ki hiç kimse ondan incinmemişti. Adaleti herkese şâmildi. Bütün insanlar ondan istifade ederdi. Sadece Müslümanlar değil, Hıristiyanlar bile ona hizmete koşardı, insanlara kendini öyle sevdirmiş bir başkumandan az bulunur... O bir ulu ağaç gibi kollarını açmış merhamet ve şefkatiyle Allah'ın kullarını sinesine bastırmıştı... Bu elmas dolu gönül, bu incilerle bezeli kalp hep ilâhî aşk ile yanmıştı...

Daha evvelce de belirttiğimiz gibi İslâm ordusunda korkunç bir hastalık zuhur etmişti. Hz. Ömer (r.a.) vebanın tahribatına karşı yerinde tedbir almak için Medine'den yola revan olmuş ve İslâm ordusunun karargâhına kadar gitmişti. Orada Hz. Ebû Ubeyde reisler reisini karşılamış ve şöyle demişti:

– ***Ey Allah'ın Resûlü'nün halifesi! Hastalık korkunç bir şekilde yayılıyor...***

Cenâb-ı Ömer (r.a.), sahabilerle istişare ettikten sonra atına atladı ve o mıntıkadan uzaklaşmak için yola koyuldu... İslâm ordularının başkumandanı Hz. Ebû Ubeyde (r.a.), avaz avaz bağırdı:

– ***Yâ Ömer! Allah kaderinden mi kaçıyorsun?***

Koca dinin ve koca devletin reisi atının dizginlerini topladı, başını Hz. Ebû Ubeyde'ye çevirdi ve en tatlı vekar içinde fısıldadı:

– ***Evet; Allah'ın takdirinden, Allah'ın gazâsına sığınmaya gidiyorum!..***

Ve atını kamçılادığı gibi gözden kayboldu...

Allah Resûlü'nün kutlu halifesi nur şehri Medine'ye varınca hemen Hz. Ebû Ubeyde'ye bir mektup yazdı. Onu korkunç hastalığın pençesinden kurtarmak istiyordu:

– ***Yâ Ebâ Ubeyde! Seninle başbaşa görüşmek istediğim bir mesele var, mektubumu alır almaz yola revan ol...***

Hidâyete ermiş ümmetin “Emini”, Hz. Ömer (r.a.)'in maksadını anladı. Yüzde yüz öleceğini bildiği hâlde ordusunun başından ayrılmak istemedi ve Halifeye şu haberi gönderdi.

– ***Ey Mü'minlerin Emîri! Allah'ın yazdığı alinyazısı değişmez. Ölüm gelmişse beni nerede olsam bulur. Müslümanları bırakıp tek başıma emin bir yere gidemem!.. Allah'ın emri ne ise o olur!..***

Bu haber Hz. Ömer (r.a.)'e ulaşınca koca Halife hıçkırarak hıçkırarak ağlamaya başladı... Gözlerinden akan yaşlar mübârek sakalını ıslatıyordu. Bu hâli görenler hemen sordular:

- Ey Mü'minlerin Emîri! Ebû Ubeyde öldü mü?
- Hayır, fakat ölmüş gibi...

Kâinatın Efendisinden cennet müjdesi alan Hz. Ebû Ubeyde (r.a.), ecelinin yaklaştığını anlayınca kumandanlarını etrafına topladı ve iman aynası berrak yüzünü onlara döndürüp tane tane konuştu:

– Size bir vasiyetim var. Onu kabul ederseniz hayra erersiniz: Namazınızı kılınız. Orucunuzu tutunuz, sadakanızı veriniz, haccınızı ifa ediniz, birbirinize sevgi ve muhabbet gösteriniz. Âmirinize itaat ediniz ve onları aldatmayınız. Dünyanın birkaç fâni pırıltısı sizi iğfal etmesin. Bir insan bin sene yaşasa âkıbet şu neticeye varır: Âlemlerin Rabbi olan Allah, insanların nasiyesine ölümü yazmış, onun için insanların hepsi ölür. İnsanların en akıllısı Allah'a en çok mûtî olan, hayatında âhireti için çok çalışandır. Hepinize Allah'ın selâm ve rahmetini, lütuf ve bereketini niyaz eylerim.

Sonra Hz. Muaz'a döndü:

– Yâ Muaz! Seni kendime halef seçiyorum. Müslümanlara namazlarını kıldır ve orduyu başsız bırakma!..

İslâm mücahitlerinin gözlerinde iplik iplik yaşlar belirdi. Hz. Muaz (r.a.), Müslümanların önüne geçti. "Allahü Ekber!" diyerek tekbir aldı. Müslümanlar vecd içinde namaz kılıyorlardı. Namaz sona erince Hz. Ebû Ubeyde (r.a.) gerçek hayata geçti... Öldüğü zaman 58 yaşlarındaydı...

Hz. Ebû Ubeyde'nin vefâtı bütün mücahitleri dilhûn etmişti. Hz. Muaz yüksekçe bir yere çıkıp şöyle dedi:

– Bu yüce dine yemin ederim ki bugün siz öyle bir adam kaybettiniz ki ondan daha dindar, daha temiz, daha merhametli bir kimse görmedim. Gaileden en çok uzakta kalan, insanlara muhabbeti ve hayırhahlığı ile temayüz eden bu mübârek adama rahmet dileyiniz ve hepiniz onun namazında hazır bulununuz!..

Bütün ordu imamın arkasında el bağladı. Hz. Ebû Ubeyde'nin namazını kıldıktan sonra onu götürüp Peygamberlere bile yatak olan kara toprağın kucağına teslim ettiler...

Cenâb-ı Ebû Ubeyde orta boylu, zaif, nahif bir zâttı. Gönlü elmas renkli incilerle doluydu. Cennetten gül toplayan hakikat sultanı Cenâb-ı Mustafa onu övmüş, onu sevmiştir... Âlemde bundan daha büyük saadet olur muydu? Can yıldızını kendi güneşiyle aydınlatan âlemlerin Rabbi de onu kerîm kitabında övmüş ulvî kadrini bildirmişti... Böyle bir sultanla yüzlerce güzel âlem övünebilir...

Âşıkların nasibi durmadan yanmaktır. O da bütün ömrü boyunca yandı, ömür nefeslerini zikrullah ile tüketti, nefis timsahını avlayıp, onu ruhunun emrine verdi, cihan dediğimiz bu kara toprak; ona cennet oldu...

Allah Resûlü'nün mukaddes elinden ölümsüzlük iksiri içen bu bahtiyar insan, canla başla din yoluna ayak bastı, son nefesine kadar da bu yoldan, bir nefes olsun ayrılmadı...

Hz. Ebû Ubeyde (r.a.) Âlemlerin Efendisinden 14 hadis rivâyet etmiştir.

Allah'ın Sevgilisi onun hakkında şöyle buyurdular:

– Her ümmetin bir emini vardır; bizim eminimiz de Ebû Ubeyde bin Cerrah'tır!

Hak ve adalet güneşi Hz. Ömer (r.a.)'in oğlu Abdullah (r.a.) demiştir ki:

– Kureyş içinde üç kişi vardır ki yüzleri en güzel yüz, kiyasetleri en yüksek kiyaset, kalpleri en metin kalptir. Bunlar: Ebû Bekir, Osman bin Affan ve Ebû Ubeyde bin Cerrah'tır.

Bu yazı dizimizde “Hayatlarında Cennetle Müjdelenmiş” on sahabiyi çerçevelemiş bulunuyoruz. Bu yüce gönüllü sahabiler, topyekûn kâinata bedel sahabilik nimetinden en büyük payı almış olanlardır...

Böylece, sahabilerin en büyüklerine ve en üstünlerine ait halkayı, nurlarından birer ışık yudumlayarak en özlü ve mânâlı çizgiler içinde göstermeye gayret ettik...

Artık sıra, en çarpıcı ışık verenleri, birer nur demeti hâlinde sunmaya geldi. Ömür ağacım, böyle bir meyveyi verecek mevsimi yakalarsa elbette açılan tomurcuklar, okuyucularımın irfan sepetine dolacaktır. Allah'tan o güne erdirmesini niyaz ederim...